

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ

БАЊА ЛУКА, ЈУЛИ 1998. ГОДИНЕ
ГОДИНА IX, БРОЈ 539
ЦЕНА 3 ДИНАРА

**МИ СЕ НИСМО
ПРОМЕНИЛИ!**

**Марева Љут, околина Требиња:
лидер радикала у посети
месту из којег потиче породица Шешељ**

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав ШешелИздање приредили:
Ивана Борац, Огњен МихајловићГлавни и одговорни уредник:
Синиша АксентијевићЗаменик главног
и одговорног уредника:
Душан Весић

Редакција:

Рајко Горановић, Момир Марковић,
Мирослав Васиљевић, Наташа Јовано-
вић, Јадранка Шешел, Дејан Анђус,
Александар Вучић, Рајко Бурђевић,
Коста Димитријевић, Јасна Олујић,
Весна Арсић, Жана Живаљевић,
Драгољуб Стаменковић, Вељко Дукић,
Димитриј Јанковић, Огњен Михајловић

Лектор:

Зорица Илић

Технички уредник, компјутерски
прелом и дизајн корица:

Емиљ Бели

Секретар редакције:
Љиљана Мијоковић

Карикатуре:

Синиша Аксентијевић

Председник Издавачког савета:
др Борђе НиколићПотпредседник Издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:

Томислав Николић, Маја Гојковић,
Ранко Вујић, Драган Тодоровић,
Ратко Гонди, др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Зоран Красић,
Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Ратко Марчетић, Владимир БашкотШеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:

НИГП „АБЦ - ГРАФИКА“ д. д.
Влајковићева 8, 11000 БеоградРедакција прима пошту на адресу:
„Велика Србија“, Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су
у Регистар средстава јавног информиса-
ња Министарства за информације под
бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.Министарство за информације Репу-
блике Србије 19. августа 1991. године да-
ло је мишљење број 413-01-551/91-01 да
се „Велика Србија“ сматра производом
из Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. али-
неја 10. за чији промет се плаћа основ-
ни порез по стопи од 3%.

ЗА СРПСКЕ РАДИКАЛЕ

Србима Републике Српске је потребно јединство као никада при-
је ових избора. Читава атмосфера уочи дана изјашњавања бирача
много подсећа на дане прије почетка рата када је био у питању фи-
зички опстанак српског народа.

Најбољи од најбољих из редова нашег народа изложени су при-
тисцима непријатеља Републике Српске. Све по старом, добро ухо-
даном рецепту, прво нам нападају домаћине и угледне људе да би
остале Србе преплашили и натјерали на послушност. Зато је но-
силац „златног љиљана“, ордена заслуженог у прогону Срба и сјео
на мјесто српског војводе. То је до сада најбруталнији корак у са-
тјеривању Срба у босански лонац. Порука онима који су бранили
и одбранили српску државу да сагну главу и покоре се вољи моћ-
ника новог свјетског поретка.

У таквој ситуацији Српска радикална странка излази на изборе, си-
туацији у којој режим и његови западни савезници јуришају на све што
има призивак националног и патриотског. Није то први пут да српски ра-
дикали свјесно улазе у неравноправну борбу са далеко јачим против-
ником. За др Војислава Шешела такве дилеме једноставно не посто-
је. И када је био сам против свих, у ондашњем братство-јединственом
Сарајеву, није ћутао. Док су нијери посматрачи само у себи одобрава-
ли његове поступке, он се није плашио да ризикује главу за права свог
народа. Ријетки су га јавно подржали. Међу њима је био др Никола По-
плашен, човјек који ни данас не одступа са пута посута трњем.

За такве људе, српске радикале, другог избора и нема. За народ
се једноставно мора борити. То је једноставно најснажније осјећање
које руководи поступцима свих искрених родољуба.

Српски радикали овај пут могу много више да учине за Републи-
ку Српску. Од Приједора до Требиња нема Србина који не зна да
се без Србије не може. А сада су радикали узели добар комад вла-
сти у нашој матици. Неке ствари ће бити другачије. Јесте да је Ср-
бију притиснуо шиптарски тероризам али зна се да је радикалима
свака стопа српске земље једнака, Косово и Метохија је за радика-
ле само јужни а Република Српска западни дио Велике Србије.

Осим те опипљиве гаранције за српски народ, засноване на ула-
ску у власт, радикали свој оптимизам заснивају у још једној чињени-
ци. Српска радикална странка није настала декретом или по до-
говору двојице-тројице препотентних интелектуалаца. Настала је
у народу, у најтежем времену. Од тада је прошла све што и народ.
И опстала. А том истом народу више нико не може да замаже очи.
Кад пропаганда не помаже, почињу да нас застрашују, али зато по-
стоје српски радикали који знају и могу свему да сеодупру. И у тој
чињеници треба тражити разлог због којег ће гласачи дати своје
повјерење Српској радикалној странци.

Зна Србин да му се спремају вреће измишљених гласова. Зато неће
трошити своје гласове на оне који обављају прљав посао за Запад.

Огњен Михајловић

14. МАЈ 1998. ГОДИНЕ: ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ У ЕМИСИЈИ ТВ БИЈЕЉИНЕ

ПОЛИТИКА РАЗУМА И ТОЛЕРАНЦИЈЕ

У тешким временима, српски народ се вратио јединству у очувању националних интереса
Држава изнад свега: у циљу националног помирења, српски радикали превазишли идеолошке поделе
Др Војислав Шешељ: док постоји ова Влада, Косово и Метохија ће бити у Србији

Водитељ: Добро вече. Настављамо серију разговора на БН телевизији. Да вас подсетим, наши досадашњи гости били су господин Живко Радишић, Слободан Цвијетић и Рајко Дукић, а наш вечерашњи гост, претпостављам да знате, је господин Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке и актуелни председник Владе Србије. Добро вече, господине Шешељ.

Др Шешељ: Добро вече.

Водитељ: Ево, мало каснимо. Ви сте стигли пре тридесетак минута, претпостављам да сте данас имали и страначких и државничких активности. Вест дана свакако је најављени сусрет Милошевић-Ругова. Шта нам доносите? Које су вести из матице?

Опрезно са Западом

Др Шешељ: Па, тај састанак треба сутра да се одржи у Београду. Напокон је Ругова пристао да разговара без страних посредника, без било каквих страних емисара. Мислим да је то добро. Очигледно да је недавно одржан референдум оснажио нашу позицију у свету, да је то довело до извесног сплашњавања притиска западних сила. Створена је сада једна конструктивна атмосфера. Ако дође сутра до тог разговора између Милошевића и Ругове, и ако отпочне дијалог у Приштини између представника Владе Србије и представника албанских политичких странака, и ако следеће недеље контакт група укине додатне санкције које су нам недавно заведене, мислим да ће се створити једна конструктивнија атмосфера и да ће следећи потез западних сила бити - одустајање од давања подршке албанским терористима. Јер без њихове подршке, без њихове благонаклоности, ти терористи не би имали никаквих шанси да било какву активност организују на подручју

Др Војислав Шешељ је лидер једине странке која се за народну добробит пуном снагом ангажовала у свим српским земљама

Косова и Метохије. Ово што се сада десило значи извесно смиривање, сређивање стања, отварање дијалога, успостављање једне толерантније атмосфере. Међутим, морамо бити опрезни. Имамо крајње негативно искуство са досадашњим понашањем западних сила у укупној југословенској и балканској кризи и не сме нас изненадити ниједан њихов међупотез који је могућ наредних дана.

Водитељ: Који су поводи били за вашу конференцију за новинаре данас?

Др Шешељ: То је редовна конференција за штампу Српске радикалне странке, која се одржава сваког четвртка у 13,00 часова у седмипту странке.

Водитељ: Добро, господине Шешељ, обичај је да у овој емисији ја на почетку дам неке напомене о госту, како би гледаоци могли боље да прате разговор, и да на почетку емисије чујемо мишљење наших суграђана о госту емисије. Ево, само да дам неколико напомена. Др Војислав Шешељ је човек који је пре 20 година скренуо пажњу јавности, прво као студент који је дипломирао за душло краће време него његова генерација, најмлађи доктор наука у Југославији и упркос тој чињеници, сјајним перспективама у каријери у науци, врло рано је, осамдесетих година, дошао у сукоб са Савезом комуниста Југославије и режимом и постао политички дисидент и подјетички затвореник. Што се тиче политичког ангажовања, након одласка у Србију оснива Српски слободарски покрет, који је касније променио име у Српски покрет обнове, па Српски четнички покрет, а 1991. године формирана је Српска радикална странка, на чијем челу се налази од оснивања. Упркос ангажовању у институцијама државе, као републички и савезни посланик, сада као потпредседник Владе Републике Србије, чини ми се да је по менталном склопу др Шешељ у основи опозициони политичар, критичар без длаке на језику, а што се тиче односа према националном питању, посебно српском националном питању, један је од најтврђих и најдоследнијих Срба. Ако се уз све ово дода његов лични стил у политици и персоналним односима, онда је сигурно да ће и овај разговор, уз ваше учешће, поштовани гледаоци, бити занимљив. То је оно што сам ја мислио да је битно...

Без лажне скромности

Др Шешељ: Ја одмах имам једну примедбу. Не слажем се уопште да сам по свом менталном склопу опозициони политичар. Ја сам одувек желео да будем политичар власти, политичар владајуће партије и напоскон је Српска радикална странка владајућа партија у Србији. Није самостална владајућа партија, нисмо освојили апсолутну већину гласова у Народној скупштини, али како је народ пресудио на септембарским изборима, тако је конституисана власт и ми смо

један од коалиционих партнера у Влади народног јединства.

Водитељ: Добро, других грешака из овога што сам навео нема?

Др Шешељ: Нема, али није у политици вредност бити опозиција. Вредност је бити власт. Сваки опозиционар жели што пре да постане власт, а ни један политичар на власти никада не пожели да буде опозиционар.

Водитељ: Биће времена да о свим тим питањима разговарамо. Предлажем да погледамо шта кажу суграђани о вама: „То је личност која завређује пажњу да му се посвети и мислим да треба да ужива углед код свих нас. Видећемо шта ће се даље дешавати на политичкој сцени. Ценим га за ово данашње, за Републику Српску, за борбу у Републици Српској, да Република Српска остане бар оно што имамо данас. Он има велике заслуге за то. Друго, оно за шта се он данас бори у Србији—против странаца у покушају да отму Косово. Мислим да му ту треба дати велику оцену у односу на остале, као реџимо Ђинђића, који гледају да продају све ово што имамо. Више је добар него што није. Да није њега било, било би свега и свачега. Мислим да се доказао на свим пољима и у сваком погледу. Мислим да је добар за српски народ. Добар је човек, добар политичар и може нас извући из кризе у коју смо тренутно запали. О њему као човеку мислим све најбоље, а као о политичару мислим да је сувише отворен. Мало је Срба којима он није драг. Мислим да је добар и поштен човек зато што сам ја у Српској радикалној странци. Добро је имати Војислава Шешеља пред Косовски бој.“ Ето тако мисле о вама наши суграђани.

Др Шешељ: Могли сте да нађете и некога ко ће да ме критикује.

Водитељ: Трудили смо се, али нисмо нашли.

Др Шешељ: Можда се нисте довољно трудили.

Превладане поделе

Водитељ: Прелазимо на питања гледалаца. Одмах после формирања Владе Србије донесена је Декларација о народном јединству. Србима је увек недостајало јединства, мислим да га недостаје и данас. Колико је то у Србији и у другим српским земљама заиста остварено?

Др Шешељ: Ја мислим да је остварено народно јединство и српски народ је заиста јединствен. Поново је доживео велику трагедију, трагедију у којој је остао без огромних западних територија, у којој је српска земља подељена, али народ је свестан те трагедије, солидаран и народ није напустила нада да ће повратити оно што је тренутно изгубљено, а то је најважније. У самој Србији је такође постигнуто јединство у народу и то јединство се манифестовало на овом референдуму. 75% грађана Србије је изашло на тај референдум. Ако одбијемо 10 до 15 процената албанске популације у Србији, онда је заиста занемарљив број грађана који нису изашли на референдум. Не само да су изашли Срби, него су изашли и припадници скоро свих националних мањина. Оно што је било посебно велико оптерећење за српски народ јесте братоубијачки рат, грађански рат који се водио међу самим Србима у току Другог светског рата. Ми смо напоскон превладали последице тог грађанског рата. Још увек из политике неких странака извире одређен реваншизам у односу на прошла збивања или тријумфализам, ако је реч о онима који су били на страни победника након Другог светског рата, политичког победника, али у народу је то превладано. Више нико никога у народу не пита да ли је потомак четника или партизана, шта му је био отац, шта му је био деда. Ни у Србији се то питање више не поставља. Ја мислим да смо ми све идео-

Српски радикали су на улицама Београда прославили резултате референдума

Најбурије је било испред америчке и немачке амбасале

лошке заблуде укинули. Има одређен број непосредних учесника тог братоубилачког рата који још увек остаје закопан у својим идеолошким рововима, али немају неки значајан политички утицај. У појединим политичким странкама се може сагледати извештај отпор потпуном помбирењу, потпуном поравнању трагичних заблуда из прошлости, али мислим да ни то није искрено, него је понекада начин да се учврсте стари симпатизери или да се стекну нови на чисто идеолошким спекулацијама.

Водитељ: Господине Шешел, чини ми се да то јединство није спорно у кризним ситуацијама, то је једна кризна ситуација, била је или како се већ зове у социологији - изузета ситуација. Када анализирамо неке друге ситуације, видимо да тога има доста. Конкретан пример политички различитих опција које у Србији заиста постоје, кроз нову владу показало се да се и у политичком погледу може постићи јединство, а ви припадате једној филозофији која је ипак супротна оријентацијама као што је СПС, али сте се напустили на делу неког заједничког народног и националног интереса.

Национални интерес изнад свега

Др Шешел: Није било друге, Српска радикална странка је умерено десничарска политичка партија. Ми смо склопили коалицију са две левичарске странке, до сада је то била владајућа, владајућа у континуитету од 1944. године практично до данас. Друга варијанта једноставно није постојала. Одмах после септембарских избора ми смо кренули са иницијативом да се формира четворна коалиција националног јединства, концентрациона влада. Поред ове три партије да учествује и СПО, међутим

СПО је кроз читав преговарачки процес инсистирао по сваку цену да ми не учествујемо. Он је хтео да тргује са левичарским странкама, да се договара око вила, резиденција на Дедињу, Коштуљаку, Сењаку, око амбасадорских фотела и принципијелно није улазио у програмску оријентацију, а био је искључив по питању одбијања да се са нама направи нека коалициона комбинација, тако да је цели преговарачки процес био на релацији између СПС-а и СПО-а. Ми смо врло мало учествовали у преговорима, на два састанка код Милана Милутиновића су били Драган Тодоровић и Стево Драгишић, на два састанка код Мирка Марјановића Томислав Николић и ја, то је све. Међутим, одужио се тај процес конституисања нове владе и трагања за скупштинском већином, све заједно је трајало око шест месеци и ствари су се у Србији и даље заоштриле, а западне силе су процениле да ће у Србији доћи до парламентарне кризе, да се Влада неће успоставити. Драшковић је све више заоштравао своју позицију у преговорима и темпирани су терористичке акције на Косову и Метохији, очекивало се да Савезна скупштина неће усвојити буџет. Радикали су у Већу грађана гласали против буџета и сада су сви очекивали да буџет спада у Веће република. Тог дана када смо одлучивали о буџету, дошло је до великих терористичких акција на Косову и Метохији, до заоштравања кризне ситуације и наравно Српска радикална странка је увек у првом плану имала националне интересе, интересе народа и државе, па тек онда своје ускостраначке интересе, а нама би као странци више одговарало да смо изазвали парламентарну кризу на савезном нивоу, да је пао буџет, морала би да се распусти Савезна скупштина и ишли би на нове савезне изборе и пошто нам је рејтинг порастао у народу, ми бисмо имали двапут

више посланика. Када су били савезни избори 1996. године имали смо 800 хиљада гласова, а на републичким изборима 1997. 1.200.000. 50% више и било је за очекивати због наше принципијелне политике да нам и даље расте број гласача. Међутим, ми смо били свесни да би то било катастрофално за Србију и изгласали смо буџет, одлучили да приступимо конструктивном успостављању нове скупштинске већине у Републици Србији на принципијелним основама и непрекидно смо инсистирали да наш буде мандатар за састав владе, пошто је социјалиста постао председник Народне скупштине. Али смо онда од тога одустали и рекли смо - инсистирамо само да састав владе буде пропорционалан односу снага у Народној скупштини и да се договоримо око минимума програмских заједничких циљева. За врло кратко време смо постигли и једно и друго на принципијелним основама и Влада је конституисана. Минимум наших заједничких програмских циљева садржан је у експозеу премијера Марјановића у Народној скупштини, а Влада заиста и у квалитетном и у квантитетном смислу пропорционално одговара саставу Народне скупштине.

Српски радикали бирају друштво

Водитељ: Морам да признам да овај разговор није класичан интервју са потпредседником Владе Србије, него са Војиславом Шешелом, човеком који по својим неким особинама, и личним и политичким, и заслужује да на нешто другачији начин разговарамо. Морам нешто да вас питам, ви сте као човек понели велики терет и жртве једног режима, комунистичког и ваша странка је у основи своје платформе, заправо најжешћа у борби против комунизма, остатак једног процеса који више није то што јесте. Али, ето, десило се да ступите у коалицију са једном таквом политичком странком. Да ли је постојала нека друга варијанта, управо због историјских терета те партије, да се направи са СПО-ом рецимо?

Др Шешел: Не. А, како са Српским покретом обнове? Како да уђемо у коалицију са странком чији председник никада није боравио на територији Републике Српске од када је почео овај рат?

Водитељ: Да ли би имали већину у парламенту?

Др Шешел: То је постојало као теоријска могућност, али шта би се десило Србији да се тако нешто конституисало? Прво, Српски покрет обнове је имао увек отворену издајничку политику у односу на српске националне интересе. Увек. Друго, Српски покрет обнове се свуда компромитовао где је освојио власт на локалном нивоу. Треће, имамо пред собом искуство Зорана Ђинђића. Он је био у савезу - коалицији са Вуком Драшковићем, па сте видели како је прошао. У Београду криминалне афере, једна за другом. Крајње неспособна власт, непотизам.

Водитељ: Значи ... бирали сте мање лоше.

Др Шешел: Замислите сада да смо ушли са Српским покретом обнове у коалицију. Само би се обрукали. Народ би нас за месец дана моткама најурио. Сада да ја водим дијалог са Драшковићем, треба ли нам Гонзалес или не треба? Ми смо направили принципијелан договор са левичарским партијама - нема страног мешања. Чувамо Косово и Метохију по сваку цену. Идемо ка решавању кључних економских и социјалних проблема. Штитимо националне интересе целокупног српског народа. Док смо у стању да се по тим питањима усагласимо, ова Влада постоји. Ако не будемо у стању да даље усаглашавамо своје ставове по тим питањима, Влада ће пасти. Нисам се ја родио на месту потпредседника Владе. Нисам ја предодређен да будем министар. Али сам предодређен да чувам образ, част, поштење, да штитим своје схватање морала, своје етичке судове. Е, тако се понашају сви радикали који су ушли у ову владу, сви наши министри. Друго, видите, ми смо били у жестоком политичком сукобу са Социјалистичком партијом и Југословенском левицом. Некад је тај сукоб био вишег интензитета, а некад мањег. Али, сукоби су најчешће били управо по облицима решавања националних питања. Социјалистичка партија је помагала западне Србе и социјалистички режим у Србији. То је чињеница. Е, сад, нису увек помагали по нашем укусу, по нашим жељама, на онај начин на који бисмо ми желели. Нису били онолико ефикасни колико смо ми убеђени да бисмо били ефикасни да смо раније дошли на власт у Србији. Дакле, наша спорења су могла бити по методу деловања, методу помагања, по конкретним политичким потенцијима. И, некада смо ту сарађивали, некада се спорили. А, са Српским покретом обнове нисмо могли никада сарађивати од 1991. године на овамо.

Водитељ: Ни на националном питању?

Др Шешел: Поготову на националном питању нисмо могли сарађивати. Сетите се шта је све радио Српски покрет обнове. Када нам је било најтеже растурао војне јединице, пропагирао дезертерство, увек стајао на страну српских непријатеља, српских противника, западних сила. Када год је западним Србима било најтеже, Српски покрет обнове је изазивао крвопролиће у Београду, да би се ослабила Србија. Значи, не бих се сложио ни са вама да је ово мање лоша варијанта. Ово је тренутно солидна варијанта.

Водитељ: Ја говорим о вашим партнерима, дакле....

Влада коју поштују

Др Шешел: Ово је сад тренутно солидна варијанта. Не можемо ми баш да бирамо партнере по својој вољи, по својим жељама, по својим хтењима. Јер, људи који одговарају нашим жељама, нашим хтењима већ су одавно у редовима

Српске радикалне странке. Значи, ово је политичка конкуренција. Ово су партије према којима имамо читав низ критичких примедби, с којима се не слажемо по многим питањима, али народна воља је пресудила да буде управо овакав однос снага у Народној скупштини и да немамо куд. Искључио сам потпуно варијанту са Српским покретом обнове. Та би варијанта била катастрофална за Србију. Али су и левичарске странке морале да побегну од те варијанте. Јер, и они су посматрали. Посматрали су радикалску власт у Земуну и власт Српског покрета обнове, односно коалиције Заједно у Београду. Видели су колики је напредак постигнут у Земуну, колико је та наша власт квалитетна, а видели су каква је корупција, какав је криминал, какав је непотизам у Београду. И, онда су ишли за оном варијантом која је конструктивнија.

Водитељ: Има, у новинама сам прочитао, било би добро да чујемо ваше мишљење, нека новинарска оцена која отприлике гласи то јест питање - да ли су у овом приближавању радикали погрвенели или су социјалисти поплавили?

Др Шешел: Ја мислим - нити су радикали погрвенели, нити су социјалисти поплавили. Неки су поплавили од муке, али то су они који нису нашли места у Влади, нису нашли места ни у Народној скупштини, прерачунали су се. Српски покрет обнове поплавио је од муке јер није ушао у Владу. Прерачунали су се. Били су сигурни да се социјалисти неће усудити да праве коалицију са радикалима. Да ће се уплашити реаговања западних сила итд. Наговештавали катастрофу - одмах ће кренути бомбардовање Београда, рат, НАТО пакт, окупација...

Водитељ: Санкције и тако даље.

Др Шешел: То су глупости. И, видели се да су то глупости. И, све западне силе, чији смо жестоки политички противници, највише нас респектују. У на-

ма виде најозбиљнију политичку снагу. Јер смо у стању да изржимо готово немогуће ствари. А, шта би се десило да су левичарске партије ушле у коалицију са Српским покретом обнове? Не би било референдума. Ако Косова би се капитулирало. Влад не би имала ауторитет у народу. Министри би се сваки дан свађали ко ће више да зграби, ко ће више да шчепа, ко ће у коју вилу да се усели, а не како се решавају економски и социјални проблеми. Код нас тога нема. Код нас је сада дисциплина.

За националну толеранцију

Водитељ: Чуло је питање, са становишта односа идеологије и политике и нације, следеће - пракса показује да су све лево партије у принципу ационалне, што је јако погубно. Ево у Србији показују и сада сте видели једну врло интересантну информацију, да су, редимо социјалисти из Србије помагали наш покрет и борбу за Републику Српску....

Др Шешел: Ви то знате боље од мене.

Водитељ: Овде је то сада нешто мало другачије, а о томе ћемо разговарати. Да ли је то добре вест коју доносите, да су социјалисти у Србији за националну идеју у Србији као националној држави. Било би добро да то образложите.

Др Шешел: Ја нисам рекао - за националну државу. Србија није национална држава. Србија је држава грађана, што значи да су сви грађани равноправни. И, Србија је једина Република на простору бивше Југославије која је Уставом дефинисана као држава грађана. И, то је наше идеолошко опредељење. И ми, српски националисти смо за такву уставну дефиницију, јер ми нисмо националисти зато што мрзимо друге народе, него што наглашено во-

Влада Србије: конструктивна сарадња за просперитет Србије

лимо свој наро, А поштујемо друге, поготову ако суријатељски наклоњени српском народу, ако са њима имамо пријатељске одnose.

Водитељ: А ко таква формулација може да поднесе ону следећу да је Србија наша мајка?

Др Шешељ: Па, јесте. Србија је наша мајка, јер у Србији живи већина, главнина српског народа. А ова дефиниција да су све леицарске партије националне, није ваг тачна.

Водитељ: На нштем простору, на то се мисли.

Комунисти против свог народа

Др Шешељ: Па нашем простору имамо лоше историјско искуство. Али, ни ту вам дефиниција није тачна. Словеначки леицаризму увек били жестоки националисти, и данас су. Хрватски леицари, хрватски комунисти су били жестоки националисти

Водитељ: А српски комунисти?

Др Шешељ: Дћи ћемо и до тога. Никада се хрватски комунисти нису либили да сарађују директно са усташама. Један Владимир Бикарић, један Андрија Хембранг, све време Другог светског рата су били на директној вези са Антом Павелићем и после другог светског рата све чинили да ублаже оштрицу према усташама који су починили жестоке злочине против српског народа итд. Један Јосип Броз Тито никада се није трудио да добије Анту Павелића, да му суди. Није му ни у одсуству суђено. Слободану Јовановићу, једном од највећих српских интелектуалаца свих времена, председнику емигрантске владе у Лондону суђено је у одсуству. Осуђен је на 8-10, колико, година затвора, у одсуству. Анти Павелићу никада није суђено у одсуству. Значи, проблем је био само са српским комунистима. Најистакнутији српски комунисти су били издајници свога народа. Рецимо, Петар Стамболић, Милош Минић, Светозар Вукамовић - Темпо, многи други. Сатрли су Србију. Сатрли су Србе заправо. А увек је мера доказивања њихове комунистичке правоверности била мера злочиначких аката према сопственом народу. Један Ђилас је повлачио послератне границе међу федералним јединицама. Па му задрхтала рука кад је повлачио границе, па чак није ишао мајтицом Дунава, него му мало кривудала рука, па сад Хрвати траже, како је његова рука кривудала по карти, да тако те територије припадну њима.

Водитељ: Ви то знате, али да вас подсетим. У новијој историји од деведесетих година први је национални покрет код муслимана промовисао господин Дураковић, са оним чувеним тамњаном и опасности од тамњана, па је онда Ивица Рачан, комуниста, први подсетио, вероватно се сећате, зашто се то онда само дешава код српских комуниста.

Др Шешељ: Мислим да је то мало раније било код муслимана и мислим да је

тенденциозно смишљена муслиманска нација крајем шездесетих година, да би се даље вештачки смањивао проценат српског народа у укупном становништву Југославије. И да би се у Босни и Херцеговини стварала једна вештачка нација која би требало да буде матична за ту Републику. У томе су учествовали директно Бранко Микулић, Рато Дугоњић, Цветин Мијатовић и многи други. Онда су у тој варијанти до кључних политичких места у комунистичкој хијерархији дошли Џемал Бједић, Хасан Грапчановић, Хамдија Поздерац и цела булумента која нам је добро позната. Нијаз Дураковић никада није много значао у тој хијерархији. На вештачки начин је постао професор Факултета политичких наука у Сарајеву и служио је за писање наводно научних радова тим кључним комунистичким политичарима. Више је другима написао Нијаз Дураковић тих година него себи. За Фуада Мухића не бих могао тако да кажем. Писао је и другима, али је писао огромну количину текстова које је сам потписивао. Фуад Мухић у почетку није био ни националиста, ни фундаменталиста. Био је либерално оријентисан млади филозоф, а онда је против њега кренуо партијски процес и он се улапшио, сломљен је. Једном сломљен човек вечито је сломљен човек. Онда је само срљао у алкохол и у служење комунистичком режиму. Изгубио је сваки морални кредибилитет и чак и у својим очима је био вероватно морална нула после свега тога што је урадио.

О влади Републике Српске

Водитељ: Предлажем да сада одговорите на ова питања гледалаца. Ако је могућа власт у Србији између социјалиста и радикала зашто то није могуће у Републици Српској?

Др Шешељ: У принципу је то могуће и у Републици Српској, само другачији је однос снага, другачија је политичка клима. Одмах после претходних, ванредних парламентарних избора, Српска радикална странка је нудила у Републици Српској коалицију Српској демократској странци и Социјалистичкој партији Републике Српске. Са Српском демократском странком је начелан договор и постигнут, али Социјалистичка партија је избегла да уђе у такву комбинацију, такву коалицију. Социјалистичка партија је инсистирала на широј коалицији. Радикали су у принципу и то прихватили. Дакле, да и Српски народни савез Биљане Плавшић буде странка чланица коалиције. Нисмо бежали ни од ове Додикове странке, мада је она имала само два посланика, али смо инсистирали да састав те владе буде пропорционалан односу снага у Народној скупштини и на томе смо до краја инсистирали. Када је Биљана Плавшић Младена Иванића одредила за мандатара за састав владе имали смо конструктиван однос, чак конструктивнији од Српске демократске странке. Нама питање самог мандатара није било толико битно колико нам је било битно да састав владе одговара структури Народне скупштине. Младен Иванић је ишао са варијантом да пола чланова Владе буду експерти, то ми никада неће бити јасно, јер то у политичкој теорији не постоји, шта значи то - експерти, па сви наши чланови Владе су експерти. То су најбољи стручњаци којима странка располаже, и којима је народ указао поверење. Да пола Владе чине експерти, а да пола Владе буде пропорционално структури Народне скупштине. Што значи, да би наша снага у Влади била преполовљена у односу на скупштински однос снага, што нисмо могли да прихватимо.

Водитељ: Да ли постоји нека партијска дисциплина и у теорији и у пракси? Централа наших социјалиста је у

Састанак српских радикала у Бијељини

Београду и радикала такође, у смислу глобалне организације политичке партије - како није могуће извршити неки квалитетнији утицај, па да се то оствари у Републици Српској?

Др Шешељ: Гледајте, СРС у Републици Српској је самостална политичка партија регистрована по законима Републике Српске. Шта је то што је нама заједничко? Нама је заједнички јединствен програм, и наша воља да заједнички спроводимо тај програм у живот. То је то. Значи, ми смо свесно дисциплиновани у односу на једну идеју. Дисциплиновање према идеји доводи и до чврсте сарадње у спровођењу те идеје. Претпостављам да би тако требало да буде и код СПС-а, с тим што мислим да у њиховој странци иначе, постоји лабавија идеолошка и политичка веза него што је то случај код српских радикала. Тако исто у Српској демократској странци - много лабавија. Ми смо странка са најизграђенијом страначком дисциплином и са најдаље профилисаним страначким програмом у идеолошком, економском, политичком, социјалном, пре свега, у националном смислу. Вође ни су разговори у Београду о формирању нове владе, али компромисно решење није било могуће на овом принципу. Тада је Младен Иванић вратио мандат. Нови мандатар је био Милорад Додик. Он је, за разлику од Младена Иванића, био спреман да формира мањинску владу уз подршку странака из муслиманско-хрватске федерације, међу којима је странка Демократске акције. Та варијанта нама није одговарала. Ми нисмо хтели у тој варијанти. Друго, ни Милорад Додик није био спреман да формира концентрациону владу, да формира Владу чији би састав био пропорционалан саставу Народне скупштине. Ми смо једноставно остали опозициона политичка партија.

За јединствену српску државу

Водитељ: Гледатељка из Лознице вас поздравља и пита - шта мислите о Косову и да ли ће се брзо решити, јер је велики број жртава на Косову?

Др Шешељ: Косовски проблем се не може брзо решити, али је битно да се решава на миран начин. Најважније је да Косово остане у саставу Србије. Док постоји ова Влада Србије, Косово неће бити федерална јединица у саставу Југославије, Косово се неће издвајати из Србије, и степен косовско-метохијске аутономије неће се повећавати у односу на садашње уставно одређење. Ово што пише у Уставу Србије, то је максимум. У оквиру тога што пише, јер ми смо, знате, прихватили као затечено стање тај Устав. По том уставу делујемо као политичка партија - признали смо га. Ми желимо унитарну, централизовану државу. Нама не требају ни федералне јединице. Ми смо једина партија која на црногорске изборе излази као изразито унитаристичка. Кажем - бесмислено је да постоје две федералне јединице - Србија и Црна Гора. Ми смо један народ. Треба да имамо унитарну и централизовану државу. Поготову смо, у принципу, против аутономних покрајина.

Водитељ: Где је ту Република Српска?

Др Шешељ: Ми желимо да Република Српска што пре постане саставни део заједничке српске државе. Знате, то постоје неки проблеми, које не можемо тако брзо превладати. Постоји Дејтонски споразум, који је Република Српска спровела, али га сада западне силе ревидирају. Западне силе сада врше ревизију тог Дејтонског споразума, на српску штету. Друго, Република Српска је под неким обликом окупације. Није то класична окупација за коју знамо из другог светског рата и из претходних рато-

ва, онако сурова, отворено брутална и тд. Али је, ипак, окупација.

Водитељ: Постоји више облика окупације.

Др Шешељ: Постоји више облика али је ово један модерни, софицистицирани облик окупације, где је воља рецимо, неког чиновника великих сила, значајнија од одлуке Народне скупштине, од одлуке Владе, од одлуке највиших државних функционера.

Водитељ: Милан из Бијељине вас поздравља као будућег председника Србије, шта мислите о Влади Републике Српске, то је прво питање а друго - када ће се укинути границе на Дрини?

Додикова празна обећања

Др Шешељ: Ко ће бити будући председник Србије, то ће показати избори. Прво да видимо ко ће се уопште кандидовати на следећим изборима. Друго, СРС је у опозицији према актуелној Влади Републике Српске. Чим смо у опозицији према некој влади, то одмах подразумева да имамо негативан став према њој. Имамо негативан став према Влади Милорада Додика. Не а priori негативан, већ пре свега, изразито негативан, због њених конкретних поступака. Који су то поступци? Само формирање. Влада, мањинска, формирана уз подршку странака из муслиманско-хрватске федерације. Затим, Милорад Додик је обећао - ако Међународна арбитража не додели Брчко Републици Српској, да ће поднети оставку. Међународна арбитража није доделила Брчко - Републици Српској, продужен је рок за доношење одлуке, али је Република Српска стављена у неповољнију позицију него што је била пре тога. Раније је терет доказивања био на муслиманско-хрватској федерацији, а сада је пребачен на Републику Српску. То је оно што је сада неповољније у односу на претходно стање. Милорад Додик је обећао пола милијарде марака западне помоћи Републици Српској. Та обећања непрекидно висе у ваздуху. Видећете, нема ништа од тога. Сада су на донаторској конференцији рекли - доделиће Републици Српској скоро пола суме - неће. Шта значи - доделиће? Значило би да дају Влади на располагање толики новац и да Влада свој буџет подмири, да крене у инвестиционе радове, да сређује стање, да утврди приоритете. Знате шта ће они да раде? Они ће рећи да мора да се интегрише железничка мрежа Републике Српске са железничком мрежом муслиманско-хрватске федерације, морају да се зидају куће и станови за избегле Муслимане и Хрвате, морају тако да се граде неки други објекти, да се поново зидају цамије и тако даље, а да се финансирају из ових пара које су номинално предвиђене за Републику Српску, чак да се задужи Република Српска тим парама, а да се зида нешто, што, у најмању руку, не би био приоритет ни једне владе Републике Српске. Шта би био приоритет за Владу Републи-

Околина Дечана, куће изграђене за Србе пребегле из Албаније; радикали неће дати Косово и Метохију

Каракај: др Шешел је политичар који је најчешће прелазно Дрину

ке Српске? Да се напакон изгради пруга Бјелина-Добој, да се изгради аутопут кроз коридор, да се поправе други путеви кроз Републику Српску, да се изграде порушени мостови у време бомбардовања од стране авијације НАТО пакта.

Водитељ: Може ли Влада Србије да нам помогне у томе?

Др Шешел: Влада Србије може да помогне, али не много, не претерано. Влада Србије и даље помаже. Ви знате да је и даље присутна велика помоћ из Србије, али се Влада Србије бави са огромним проблемима. То су заостале пензије, два и по месеца касне редовне пензије, седам месеци касне пензије пољопривредницима, годину дана касне деџи додаци. Читав низ других проблема нас оптерећује и оно што нам је као највећа опасност запретило, то је забрана инвестиција. То је контакт група сада наговестила - забрану инвестиција у Србији, што би довело у питање нашу приватизацију. Наша једина шанса да дођемо до свежег новца, је приватизација значајних фабрика и продаја страним инвеститорима. Видите шта раде западне силе у Републици Српској - спречавају приватизацију, уместо да кажу - крените напакон, у ту приватизацију, да Република Српска сопственим ресурсима дође до свежег новца, они то не дају. А, стално звецкају и обећавају да ће дати неку помоћ, а та помоћ не долази.

Водитељ: Нисте одговорили на питање о границама? Било је питање гледаоца - шта је са границом на Дрини?

Граница на Дрини само формалност

Др Шешел: Полако, одговорићу на то питање. Дакле, и кад је путовао Додик у Америку, Немачку, добијао је ситуацију. Тамо милион, тамо пет милиона,

али углавном је то све ситуација. Ситуација која је добро дошао да се, рецимо, по једна плата исплати полицајцима, државним чиновницима, да се нека пензија исплати и тако даље, али то битно не решава унутрашње проблеме Републике Српске. Што се тиче границе на реци Дрини, наша је политика да та граница буде само формална, да суштински нема границе. Она је и сада доста прометна, али није слободан промет роба. То је оно што сада посебно смета Републици Српској. Постоји извесна опасност за Србију, знате, пошто је граница Републике Српске отворена и према муслиманско-хрватској федерацији. Ако би била потпуно отворена граница на Дрини, умножили би се шверцери, канали, што угрожава економију једне земље. Наш је циљ, нас српских радикала, сад не говорим у име Владе Србије, нисам у стању да сад у том смислу наступим, да се Република Српска у перспективи уједини са осталим српским земљама. Ми на томе радимо и никада нисмо крили такву оријентацију и нас нико не може уплатити, да од тако нечег одустанемо. Што се тиче Републике Србије и Савезне Републике Југославије, оне ће и у наредним месецима имати конструктиван наступ и ићи ће ка доношењу одлука које би даље повезивале Републику Српску са другим српским земљама. У Савезној скупштини је ратификован споразум о двојном држављанству. То сада треба да се спроведе у дело. Наравно, муслимани и Хрвати су против тога и спречавају ратификацију у парламенту Уније Босне и Херцеговине. Они то неће моћи спречити на дугу стазу.

Водитељ: Идемо даље са питањима. Молим вас да будете мало краћи, пошто има доста питања, а имам и ја још нека питања да поставим. Професор Ђурић из Лознице пита - динар је девалвирао у Србији, зашто премијер Мирко Марјановић тврди да то не утиче на стандард народа? Како ви то об-

јашњавате кад је све поскупело, осим уља и шећера, за које је Влада тврдила да неће поскупети, као да овај народ живи само од уља и шећера?

За реалан курс динара

Др Шешел: Динар је морао да девалвира. Српска радикална странка се увек залагала за реалан курс динара. Ако се сећате, ми смо у фебруару месецу напали Владу јер је одбијала да изврши девалвацију. Одавно је динар био прецењен. Девалвацију је још у септембру требало извршити. Вероватно, због тадашњих изборних услова, Влада није хтела да иде на такав потез. Ми смо инсистирали да се изврши девалвација и она је извршена. Девалвација није довела до поскупљења. Све увозне робе су раније имале укалкулисан нови курс динара. Све увозне робе су имале одређену цену према штицунгу, који је износио 5,8 динара за једну марку. Дакле, објективних разлога за поскупљење није било. Много робе је поскупело из психолошких разлога, на основу психолошког фактора, али неке цене се сада коригују и враћају се назад. Влада чврсто држи под контролом оне цене, које су уредбом одређене као цене које се морају контролисати док постоје отежани услови и док се не укине спољни зид санкција. Сада смањујемо списак тих роба. Техничку робу скидамо са система контроле цена, а поготову, инсистирамо на контроли цена основних, прехранбених намирница. Ми идемо на трагање за другим изворима, којима бисмо то покрили. Рецимо, сваког месеца 21 милион динара треба да издвојимо да би регресирали брашно, уље, шећер, те основне животне намирнице без којих се не може. Наш је циљ да све друге цене зависе од услова на тржишту, од понуде и потражње. Ми у перспективи желимо да све цене буду либерализоване, да тржишни закони једини одређују њихову висину. То не можемо брзо постићи, поготову, не можемо постићи док се не укине тај такозвани - спољни зид санкција, који нам је потпуно противправно успостављен.

Црква одвојена од државе

Водитељ: Свештеник Алекса пита - шта господин Шешел мисли о веронауци и Српској православној цркви и зашто је против монархије?

Др Шешел: Нико паметан у Србији, у српском народу, није за монархију. Монархија може бити ствар емоција кад се слушају гусларске песме, ја то волим и мени срце уздрхти, кад се пева о нашим старим царевима и краљевима и тако даље. Али, ко то паметан брзо крајем 20. и почетком 21. века да успоставља монархију? Основни принцип монархије је супростављање основном принципу демократије. Што се тиче Српске православне цркве, она има изузетно значајну улогу у српском народу и ње-

говој историји, развоју његове државотворности. Српска православна црква је највише допринела очувању српске националне свести, поготово у време турског ropcтвa, турске окупације која је трајала пет векова. Оно што је остало одано Српској православној цркви, то је и сачувало српску националну свест. Оно што је отпало од Српске православне цркве, углавном је губило српску националну свест - било да су то католичени или исламизовани Срби. Наравно, и неки покатоличени и исламизовани дуго су чували свест о припадности српском народу. Имате читав низ примера и код муслимана и код католика у Босни и Далмацији, Славонији и тако даље. Али, Српска православна црква мора непрекидно инсистирати да остане институција целог српског народа, не сме да подлеже страначким поделама, не сме да се страначки опредељује. Свештеници не смеју да се баве страначком политиком. Свуда где се свештеници баве страначком политиком, они наносе штету Српској православној цркви. Имамо таквих случајева злоупотребе цркве у Србији. Рецимо, један свештеник је формирао политичку партију - Жарко Гавриловић. Додуше, направио је пензионисан. Не знам шта је било. Ваљда не обавља више активно свештеничку службу. Група свештеника шабачко-ваљевске епархије у предизборној кампањи прошле године је подржала СПО. Кажу - гласајте само за онога, ко је за краља. Не сме црква да буде ни за монархију ни за републику. Српска црква у начелу треба да буде за демократију, а нека народ одлучује да ли ће бити облик владавине република, или облик владавине монархија. Мислим да има неких примера и у Републици Српској, да неки црквени представници нису поступали у складу са црквеним канонима, са општенародним потребама и тако даље. Има свештеника који су јавно агитовали да се гласа за СДС. СДС има једног свештеника посланика, што се код Српских радикала не би могло десити. Знате, ја сам био запрепаштен. Без обзира што ми имамо добре односе са СДС, ја сам тог Саву, не знам како се презива...

Водитељ: Отац Саво из Теслића.

Др Шешел: Саво Кнежевић. Ја у Београду имам једну антену коју сам усмерио према Републици Српској и хватам Српску телевизију и гледам често пренос. Он је изашао за говорницу и говори као да је у иранском парламенту. Ако сам против исламског фундаментализма, онда сам против било каквог хришћанског фундаментализма. Што се тиче веронауке, треба видети у којој то европској држави постоји веронаука као предмет. Они који се залажу за такав предмет у нашим школама, који траже да то буде обавеза, да се оцењује, да буде у систему других предмета, треба да нам дају пример неке европске државе која то има. Ја сам то проучавао. Знате која европска држава једина то има - само Грчка, а ни једна друга, ни Француска, ни Немачка, ни Енглеска, ни Италија.

Водитељ: Нема ни Република Српска.

Др Шешел: Треба да се види како то треба да се организује. Шта је ту наш циљ? Прво, ако постоји настава веронауке, треба да буде факултативна. Ако није факултативна, онда се претвара у наставу марксизма, само су другачије догме, али догматски приступ је више него присутан. Шта значи то да ђак понавља разред у основној школи зато што је пао из веронауке? То је контрапропаганда хришћанства. Не може основну хришћанску идеју да пропaгира, јер свако од нас је хришћанин у оној мери у којој то својим срцем жели и осећа, а не колико му неко прописује.

Водитељ: У основи, српство треба да буде интегративни фактор у народу.

Спремност на дијалог

Лука Проданић из Лознице пита - да ли постоји могућност да се господин Шешел сусретне са Руговом?

Др Шешел: Што се мене тиче, та могућност постоји. Ја сам спреман да се сретнем са господином Руговом. Јуче сам, на пример, имао директни телевизијски дуел са Расимом Љајићем на БК телевизији, који је трајао сат и по.

Водитељ: Није било никаквих проблема?

Др Шешел: Зашто би било проблема? Ја сам спреман да разговарам са свим озбиљним политичарима, поготово са крајњим противницима.

Водитељ: Симић Стева из Велике Обарске има једно интересантно питање - да ли би се господин Шешел престао бавити политиком када би његова супруга основала противничку партију?

Др Шешел: Молим вас, мојој супрузи то не би смело да падне на памет.

Водитељ: Гледалац из Бијељине пита - због чега се Србима из Републике Српске, који имају нове таблице, напла-

ћује улаз у СРЈ и да ли је то трајна мера Владе Савезне Републике Југославије?

Др Шешел: То су таблице Уније Босне и Херцеговине? (Да.) Постоји један пропис када улазе возила страних држава, то је на принципу реципроцитета, а нико ко улази са таблицама Републике Српске не плаћа ништа, међутим, ово су таблице стране државе, Уније Босне и Херцеговине. Док се не потпише неки међународни споразум између Савезне Републике Југославије и Уније Босне и Херцеговине у том смислу, у смислу постизања реципроцитета у третману путника, транспорта робе итд., мораће да остане овај режим, јер би много већа опасност била да се оном државном службенику на граничном прелазу препусти да он својом вољом оцењује коме ће наплатити, а коме неће. То би био извор корупције. Овде је један конкретан проблем чије ће решавање зависити од међудржавних односа Савезне Републике Југославије и Уније Босне и Херцеговине. Савезна Република Југославија жели дипломатске односе са Унијом Босне и Херцеговине, с тим да у тим односима Република Српска има равноправну улогу као и Муслиманско-Хрватска федерација. Дакле, ми увек водимо рачуна да се чврсто заштите интереси Републике Српске, да Република Српска не буде, на неки начин, у свему томе игнорисана. Наравно, мораће Унија Босне и Херцеговине да призна међународно правни континуитет Савезне Републике Југославије ако жели заиста дипломатске односе са нашом државом. То је став свих политичких фактора у Савезној Републици Југославији, озбиљних политичких фактора.

Водитељ: Господине Шешел, пошто има пуно питања, ја вас молим да одговорите буду мало краћи. Госпођа Косановић из Бијељине пита - да ли се Ви можете кандидовати за председника Републике Српске и каже да ћемо сви ми гласати за Вас.

Др Шешел у Богородичној цркви у Батајници: Српска православна црква је најзаслужнија за очување националног бића, али нема примера у свету да је веронаука равноправан предмет у школама

Др Шешељ: Не могу се кандидовати за председника Републике Српске, јер ја нисам држављанин Републике Српске, нисам никада био држављанин Босне и Херцеговине, иако сам рођен у Босни и Херцеговини, иако су ми и отац и мајка и моји преци стотинама година уназад, са подручја Херцеговине. Како се то десило, не знам. Можда се то десило случајно, а можда је то неко урадио и намерно у време оних мојих жестоких сукоба са комунистичким режимом. Знате, некада се нису ажурно водиле књиге држављана и највероватније да ја никада нисам ни био уписан у књигу држављана, па ни у Сарајеву, где сам рођен. Није ми требало уверење о држављанству. Лична карта се вадила на основу извода из матичне књиге рођених. Извод из матичне књиге рођених је био кључни документ. Нико никада и ни за шта није тражио извод из матичне књиге држављана. Половином 1980. године се извод из матичне књиге држављана успоставио као услов за вађење пасоша. Ја сам тада био у затвору. По изласку из затвора преселио сам се у Београд. Претходно сам у Сарајеву поднео захтев за пасош, у јуну месецу, али нисам га добио. Одмах по изласку из затвора сам поднео захтев и није било потребе уверење о држављанству, али су ме одбили. У јесен те године сам се преселио у Београд и у Београду сам поднео поново захтев за пасош, рачунао сам да ћу га овде лакше добити. Тражили су ми уверење о држављанству. Ја сам покушао то уверење да извадим у Сарајеву, али су установили да нисам уписан у матичне књиге држављана у општини где сам рођен. Службено су послали захтев у Требиње, где ми је отац рођен, али ни тамо нисам био уписан у књиге држављана. На основу чињенице да нигде раније нисам био уписан у књигу држављана, уписан сам у књигу држављана Србије, у општини Земун, 1986. године, тако да сам само држављанин Србије. Пошто нисам држављанин Републике Српске, не бих могао да се кандидујем за неку значајну политичку функцију у Републици Српској. То је само формални разлог. Ми ћемо имати овде кандидата за председника Републике. Да ли ће то бити самостално кандидат Српске радикалне странке, или ћемо се договорити са још неком странком или странкама о заједничком кандидату, то је сада већ друго питање.

Водитељ: Господин Петровић из Угљевика пита - да ли је господин Шешељ кориговао мишљење о Живку Радишићу, пошто га је једном назвао муслиманом и шта мисли о социјалистима у Републици Српској?

Др Шешељ: Нисам баш Живка Радишића назвао муслиманом, али сам га нападао у предизборној кампањи, али не најжешће, јер многе друге сам неупоредиво жешће нападао. Знате, Живко Радишић ми је био политички противник, али нисам могао њему да припишем ниједну криминалну аферу, никакав лоповлук. С друге стране, и када сам га нападао, истицао сам позитиван пример да

су оба његова сина били борци у овом рату, у првим борбеним линијама итд., што је веома значајно. У садашњем руковођству Социјалистичке партије Републике Српске њега највише ценим, и то је чињеница, иако смо и даље идеолошки противници.

Водитељ: Гледалац из Сремске Митровице пита - хоће ли Косово бити „продато“ као и Република Српска Крајина или на неки други начин?

Ни говора о продаји Косова

Др Шешељ: Док постоји ова Влада Србије, Косово неће бити „продато“, ја то гарантујем. Значи, ова Влада постоји док је у стању да чува Косово. Можда ћемо ми успети у економији, а можда и нећемо успети. Можда ћемо успети да решимо социјалне проблеме, а можда и нећемо успети, али Косово морамо сачувати. Нема сврхе да ова Влада опстане, а да изгуби Косово.

Водитељ: Један гледалац каже да нисте потпуно доследни, јер сте некада говорили да ћете вратити Карађорђевиће и развалити Титов гроб.

Др Шешељ: То да ћу вратити Карађорђевиће, никада нисам говорио. Што се тиче Титовог гроба, он је разваљен. Срушен је култ личности Јосипа Броза, то је најважније. Само премештање гроба је ствар санитарне инспекције, а не мој посао, као председника Српске Радикалне странке, рецимо. Ја сам се против Тита и његовог култа борио када је то било опасно, када се због тога одлазило у затвор, када су ми књиге забрањивали, без посла остајао, када сам батине доживљавао итд. Сада када Тита најжешће нападају они који су га до јуче од мене бранили, то је за мене завршен посао, ја немам времена више тиме да се бавим.

Повратак избеглица сложено питање

Водитељ: Спахо Сулејман из Лознице поздравља Вас и пита Вас - да ли сте против повратка муслимана у Републику Српску?

Др Шешељ: Што се тиче евентуалног повратка муслимана у Републику Српску, то је веома, веома тежак проблем. Прво, како би се могли муслимани вратити уколико у њиховим кућама живе српске избеглице, где ће они? Принципијелно, постоји усаглашена воља да се врате све избеглице, али је проблем како реализовати то у пракси и ко би то финансирао, ко би то омогућио? Мислим да је много боља варијанта да се иде на постепену замену имовине. То је много боља варијанта. Друго, у Републици Српској живи поприличан број муслимана, који никада и нису помишљали да се иселе, који су остали да живе у Републици Српској и да јој буду лојални. Мислим да муслимана има и у Бијељини. Има муслимана који су били борци војске Републике Српске. Ми њих прихватамо као браћу, као најрођеније. Било је неких покушаја да се неки од њих и на силу отерају. Сећате се да се Српска радикална странка томе енергично супротстављала својевремено. Неки политички авантуристи, неки самозвани мајори су на томе инсистирали, али ми смо се томе супротстављали. Али, они који су отишли својом вољом, они немају намеру да се врате. У најбољим околностима, тако и светска пракса показује, врати се максимално 30 одсто избеглица, прогнаника. Чак ни они муслимани који су отишли из Муслиманско-Хрватске федерације, многи су отишли из Сарајева, не мисле да се врате. Отишли су у Немачку, тамо им се свидео стандард и услови живота и ногама и рукама копају да тамо и остану. Многи су отишли у Канаду, у Америку

Испред гробнице породице Шешељ у Херцеговини: иако рођен у Сарајеву др Шешељ никада није имао држављанство БиХ

итд. Питање избеглица је веома компликовано питање. Наравно, када третирамо то питање, морамо бити крајње хумани и крајње принципијелни. Морамо изабети ситуацију која би довела до новог рата на подручју Босне и Херцеговине, то је оно што је најважније. Принципијелно, не можемо рећи - забрањујемо вам повратак, то би такође било нехумано. Принципијелно, не можемо рећи - треба сада сви да се врате, али где да се врате када немају где да се врате. Најгоре би било да кажемо - хајде да се врате, а да српске избеглице избацимо из станова и кућа у које су се уселили. Значи, то је питање које ће се решавати у дужем временском периоду. Мора се паметно и постепено решавати, принципијелно, то се мора потпомагати и замена имовине, а време ће учинити своје када се смире страсти, када се нормализује ситуација. Неки муслимани ће желети да живе у Републици Српској, зашто да не? Можда ће неки Срби желети да живе у Муслиманско-Хрватској федерацији, у шта лично сумњам, али теоријски се оставља и та могућност.

Изборне прогнозе

Водитељ: Пракса ће показати. Човек из Бијељине честита Вам избор за потпредседника Владе Републике Србије и пита - како прогнозираете предстојеће парламентарне изборе у Црној Гори и Републици Српској?

Др Шешељ: У Црној Гори мислим да ниједна политичка партија неће сама да освоји апсолутну већину и биће нужна коалиција после избора. Каква - видећемо, зависи од односа снага. Убеђен сам да ће Српска радикална странка опет бити парламентарна политичка партија и мислим да ће Народна скупштина да се састоји од, отприлике, шест странака, а то од посланика Социјалистичке народне партије Момира Булатовића, Демократске партије социјалиста Мила Букановића, Српске радикалне странке, Либералног савеза Црне Горе, једне, а можда и обе муслиманске странке и једне, а можда и обе албанске странке. Остале странке немају никаквих шанси да буду парламентарне. Можда ће Бојовићева Српска народна странка да се избори за неки мандат, и то је све. У Републици Српској мислим да ће такође бити ситуација где ниједна странка неће имати апсолутну већину. Мислим да ће и даље нагло да расте популарност Српске радикалне странке, да ће у Народној скупштини да се нађе Српска демократска странка, Српски народни савез, Додикова странка, Социјалистичка партија Републике Српске и, наравно, оно што нам ОЕБС на силу наметне као посланике из Муслиманско-Хрватске федерације, мада су и прошли избори показали да нагло слаби интерес муслимана и Хрвата да уопште учествују у изборима у Републици Српској. Али, постоје неки механизми које странке из Републике Српске не могу да контроли-

шу. Сећате се вероватно да смо имали читав низ примедби како је проведена изборна процедура, како су бројани гласачки листићи, како су додавани гласови итд. Свуда тамо где нисмо могли да контролишемо, ми одмах сумњамо.

Бескомпромисно против криминала

Водитељ: Породица Пикулић из Пофалића, вероватно живи сада у Бјељини, пита - како би господин Шешељ решио проблем ратног профитерства у Републици Српској? Иначе, радикали су први промовисали ту борбу против ратног профитерства у Републици Српској.

Др Шешељ: Прво, ја се сећам породице Пикулић из Пофалића и чак сам био подстанар када сам се оженио код Мише Пикулића у Пофалићима. Једна моја рођака је удата за једног другог Пикулића, која је такође живела у Пофалићима. Тај Мишо Пикулић, код ког сам живео, убијен је одмах на почетку рата и мислим да је главни разлог што је он убијен тај што сам ја био његов подстанар, убили су га комшије, муслимани из Пофалића. Мислим да је у Републици Српској много закаршила борба против ратног профитерства и против криминала уопште. Један криминални тренд је постојао, какав је постојао и у Србији и у Црној Гори. Рат увек доводи до јачања тих трендова криминала. Мислим да власт није била довољно опрезна и да то није на време сузбијала. Али, било је и људи из владајућег естаблишмента који су улазили у криминалне афере. Када је избио расцеп и сукоб унутар Српске демократске странке, многе ствари су испливале на површину. Оне су испливавале и раније и ми српски радикали смо многе афере потенцирали, почевши од афере са крађом голфова из Вогосиће, па крађом алуминујума у Херце-

говини итд. Али, највише тога се сазнало када је дошло до расцепа унутар Српске демократске странке. Једно крило је почело да оптужује друго крило, некада с правом, а некада је било и измишљања, тако да сада човек мора да буде вешт па да процени шта је заиста оптужба која је заснована на аргументима, а шта је чиста политичка пропаганда.

Водитељ: Постоји једно питање из те области - када ће почети борба против криминала у институцијама у Србији?

Др Шешељ: Почела је, и то жестоко. Знате да су многи значајни функционери већ у затвору, као што је директор Дуванске индустрије Ниш, Смиљко Костић, Ненад Борђевић, бивши директор Републичког фонда за здравствено осигурање и многи други. Акција је кренула и бићемо немилосрдни према свима који су се огрешили о закон, а поготово према онима који су евентуално у нашим редовима, а огрешили су се о закон, према њима ћемо бити најжешћи.

С поштовањем према успоменама

Водитељ: Митар Борегчија из Угљевика пита - када ћете доћи на Равну гору да одржимо парастос погинулим четницима?

Др Шешељ: Последњи пут смо на Равној гори организовано били 1991. године, а онда је један сељак мештанин покљонио плаћ Вуку Драшковићу, који је на том плаћу подигао споменик генералу Дражи Михајловићу и то тако што је преправио неку Титову бисту, само што је глава промењена. Равна гора се претворила у вапсарско стециште и ово је контрапропаганда одавања било каквог пијетета, парастоса палим борцима итд. Ово што се дешава на Равној гори је шенлучење, пијанчење, разуларено понашање и слично. Наравно, ми морамо чувати успомену на све српске бор-

Са једне од посета Републици Српској у ратно време: још тада су радикали упозоравали на појаву криминала

це за слободу, из свих ратова, али то морамо на један достојанственији начин радити. Знате, када се одаје почаст погинулима, онда је бесмислено да се организују пијанке, да се маса разуларе-но понаша и слично.

Водитељ: Доста питања има из Србије, с обзиром да сте Ви функционер Србије, нека нису ни битна, али треба их поставити. Да ли је тачно да су Ваши четници сада на Косову, пита Вас гледалац из Бадовинаца?

Др Шешељ: Сви српски борци за слободу од 1991. године па наовамо називају се српским четницима, ко год се борио за слободу српског народа, ксуро без изузетка. Можда има неки изузетак, ја га још нисам срео. Сви они се сматрају четницима. Дакле, где год има српских бораца за слободу, има и четника. Тако бих на најошпштенији начин одговорио на то питање.

Шанса за све

Водитељ: Инвалид Мома из Бјелјине пита - да ли он као инвалид може купити земљу у Земуну и по којој цјени?

Др Шешељ: У општини Земун може свако да купи плац и да подиже породичну кућу. Цена је минимална, у овим новим насељима, јер је цена 15 динара по квадратном метру. Што се више приближава центру Земуна, та цена је већа, али ово ново насеље „Плави хоризонт“, где има око 800 или 900 плацева са комплетном инфраструктуром у непосредној близини, за сада је 100 динара квадратни метар. Али, и даље општина Земун инсистира на овој почетној цени од 15 динара за квадратни метар, што је практично багателна цена. Сваки динар који се ту добије улаже се непосредно у инфраструктуру.

Водитељ: Стевић Мила из Бјелјине пита - када ће бити враћен командир милиције Ранковић Миодраг, једини који је спречио да српска полиција туче мајке погинулих бораца које продају цигарете, да би прехраниле своје породице?

Др Шешељ: Ранковић Миодраг је смењен искључиво из политичких разлога, након што је дошло до промене власти у Републици Српској. Мислим да је то веома лош поступак Додикове владе и Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Али, знате, они су на власти и они то могу да раде. Али, праве крајње крупне грешке. Мислим да је Миодраг Ранковић био један од најспособнијих полицијских официра и лично, изузетно частан и храбар човек, са великим ратним заслугама.

Водитељ: Арсеновић из Угљевика пита - какво је Ваше мишљење о војводи Манди из Угљевика, он је сада председник општине тамо?

Др Шешељ: Најбоље могуће мишљење имам о њему. Војвода Манда односно Митар Максимовић Манда је велики јунак отаџбинског рата, човек који је у песмама опеан као неустрашив борац, способан командант и мислим да је добар председник општине,

Један од првих потеза радикала у Земуну била је подела плацева ратним војним инвалидима. Средства за помоћ угроженима прикупљају се и аукцијама непотребних предмета

а то ће пре свега грађани Угљевика да процењују на следећим изборима, тада ће се видети да ли је он заслужио њихово поверење или не. Али, у сваком случају, то је изузетно частан човек.

Против монопола на увоз

Водитељ: Гледалац из Лознице пита Вас као потпредседника Владе - зашто Влада не обезбеди прашак у Србији, пошто га у Лозници нема?

Др Шешељ: Ево у чему је проблем. Цену прашка држимо под контролом. Уколико би сада подигли цену прашка, статистички показатељи би показали велики утицај на раст трошкова живота. То је једна статистичка заблуда, али још не можемо из ње да се искобељамо. Садашње српске фабрике детерџента не могу по овој цени рентабилно да производе прашак, не могу да покрију ни цену коштања. Цена увозног детерџента је три пута скупља од домаћег. Увозници као монополисти сами зидају ту цену. Оно што би требало да постигнемо, то је да укинемо контингенте, али ево сада обарамо Савезну владу, па кад ову оборимо и успоставимо нову, да дозволимо повећање домаћих цена, јер ће оне увек бити мање од садашњих увозних, а да укинемо контингенте. Онда може да увози ко год пожели и постојаће конкуренција међу увозницима. Овако, када имамо монополисте, они зидају цене до миле воље, остварују екстра профит, на штету народа.

У Владу ушли најбољи

Водитељ: Последње питање из ове групе питања, Мишко из Лознице Вас пита - како може господин Шешељ ре-

ћи да су сви у владајућем апарату експерти, када је до пре пар месеци у предизборној кампањи износио за Милутиновића „прљав веш„?

Др Шешељ: Милутиновић је био мој противкандидат у предизборној кампањи и све што сам имао о њему да кажем, рекао сам у предизборној кампањи. Милан Милутиновић није члан Владе Србије. Ја сам говорио о Влади Србије.

Водитељ: Али председник је одредио мандатара.

Др Шешељ: Мандатара је одредила Социјалистичка партија, а он је само дао формално предлог, односно мандат за састав Владе. Знате да највећа странка одређује мандатара.

Водитељ: Како то онда код нас није било?

Др Шешељ: Код вас то није било јер је председница Републике одредила за мандатара човека за кога је претпостављала да може постићи скупштинску већину. Значи, унапред се рачунало на евентуалну подршку странака из Муслиманско-Хрватске федерације. Знате, битна је скупштинска већина, стварна или претпостављена. Онај мандатар при чијем одређивању се промаши могућност успостављања стварне скупштинске већине враћа мандат. Шта сам мислио тиме када сам рекао да имамо експерте у Влади? Свака странка која је владајућа, која уђе у Владу, труди се да има најрепрезентативнији састав. Из Српске радикалне странке у Владу Србије су ушли најбољи кадрови које смо имали, било за министре, било за заменике министара, било за помоћнике министара. То је заиста најквалитетније што ми имамо. Мислим да је веома квалитетан тај састав и да ће се показати квалитет министара. Основана је претпоставка да свака друга странка исто тако ради, дакле, најбоље из својих редова даје у Владу.

Др Шешел тријумфално на Цетињу

Водитељ: Др Шешел, стигла је друга група питања, али ја имам једно питање прије тога. Ви сте мало пре споменули да рушите Савезну Владу. Прије два дана господин Букановић, председник Црне Горе, на промоцији партије у Подгорици је рекао следеће: „Момир Булатовић је склопио тајни савез са црвеним војводом Шешелем, како би срушио Савезну владу, не зато што је незадовољан њеним економским и политичким потезима, већ да би још једном демонстрирао насиље над Црном Гором. То је паклени наум за стварање ванредног стања у Југославији.“ То је господин Букановић рекао прије две ноћи.

Др Шешел: Изгледа да се сви труде да склапају тајне пактове са црвеним војводом. Изјава је смешна.

Водитељ: Изјава није битна, битан је Ваш однос према Црној Гори.

Др Шешел: До јуче је Мило Букановић тражио смену Радоја Контића, а сада, када смо ми кренули са његовом сменом, сада је против смене. Значи, проблем је у Милу Букановићу. Што се тиче Српске радикалне странке, гласали смо против његовог избора и већ пет година смо за његову смену, можда и шест година, а можда и више. Непрекидно тражимо његову смену. Шта се ту код нас променило? Ми ћемо бити за смену сваког председника Владе, за обарање сваке владе, док ми не преузмемо власт, док ми не будемо у саставу неке власти.

Водитељ: Да ли сте то рекли Букановићу на Цетињу, када је устоличен?

Др Шешел: Наравно, ја сам јавно изјавио на црногорској телевизији и тамо на Цетињу да сам дошао као политички противник. Дошао сам, прво зато што сам толерантан човек, што сам конструктиван политичар, што нисам човек мржње. И са онима са којима сам био у најтежем политичком сукобу, у најтежим окршајима, спреман сам да разговарам. Друго, посебно ми је било стало да онако тријумфално дођем на Цетиње, јер сам 1994. године на противустанак начин протеран из Црне Горе, носили су ме полицајци на рукама кроз српску Боку. Затим, две године ми је забрањиван улазак у Црну Гору. То је био толики изазов, да сам једноставно морао да одем, нисам могао одолети и добио сам велики аплауз на Цетињу, доживео овацје.

Водитељ: Да, али и због историје ваља доћи на Цетиње. Опет идемо са питањима гледалаца, с обзиром да је велики интерес. Стевановић Жика из Литичког шора пита - шта мислите о Милу Букановићу и Момиру Булатовићу? Већ сте отприлике рекли за Мила Букановића, само још реците за Момира Булатовића.

Др Шешел: Мени је веома драго што је дошло до распада Демократске партије социјалиста, што се буквално распао режим у Црној Гори. Као опозиционар ништа лепше нисам могао да пожелим. Међутим, претила је опа-

сност у јануару месецу да дође до крвавих сукоба и обрачуна, до погибје људи. До крвавих сукоба је и дошло. Ми радикали смо реаговали врло трезвено, смирено. Ми радикали смо допринели да се страсти стишају и да ствари крену ка неком паметном и демократском начину разрешавања кризе кроз ванредне парламентарне изборе. Ми смо одмах рекли, идемо на ванредне парламентарне изборе да се види какав је однос снага, а не да људи крваре у уличним сукобима. И Момир Булатовић ми је политички противник. Подржали смо га прошле године на председничким изборима, јер нам је његова програмска оријентација изгледала ближа него програмска оријентација Мила Букановића, то нам је једини разлог.

Водитељ: Гледалац из Мачве пита - шта господин Шешел мисли о коалицији Додик-Мило Букановић?

Др Шешел: Много се више ваша телевизија, изгледа, гледа у Мачви него у Семберији. Не знам да ли постоји нека коалиција између Милорада Додика и Мила Букановића. Не верујем да је ту на делу коалиција. Вероватно је успостављен неки облик сарадње. Који облик - не знам. Колико је то политичка идеолошка а колико само економска сарадња, ни то не знам, али мислим да се они до краја нису ни изјаснили о тим облицима сарадње. Не верујем да би Додик да битно искорачи у односу на став Социјалистичке партије Републике Српске по том питању. Каква ће бити перспектива њихових односа, то ћемо видети. То ће зависити од изборних резултата и у Црној Гори и у Републици Српској.

Водитељ: Један гледалац из Сремске Митровице, иначе избеглица из Трпине пита - шта ће господин Шешел урадити са Радетом Лесковцем, пошто је и сада господин Лесковац у Вуковару као ратни профитер и сада сарађује са усташама?

Др Шешел: То је једна јадна и трагична судбина. Он се лично обогатио након напуштања Српске радикалне странке и отпочињања сукоба са српским радикалима, по налогу неких политичких моћника, како би се намазгорчао живот у Републици Српској Крајини. Он се продао. Али, нема тог богатства за које се вреди продати. Друго, када човек једном почне да се продаје, онда томе нема краја. Прво се он продао неким српским политичарима, неким српским странкама, па се после продао Хрватима. Сада њима служи и учествује у њиховим пропагандним напорима - бедна позиција. Мислим да је боље умрети него живети таквим животом каквим живи Раде Лесковац.

Нећемо хапсити због идеологије

Водитељ: Мићо из Ченгића има једно интересантно питање - зашто се не ухапси Ругова, када су се некада могли хапсити Шешел и Драшковић?

Др Шешел: Ја мислим да не би било паметно да се хапси Ругова. Мислим да треба да се хапсе само они код којих се нађе оружје, који пуцају, а за вербалне деликте не бих никога хапсио, зато што и сам имам негативно искуство са прогоном вербалних деликвената. Више пута сам био у затвору као политички противник режима. Никада никога не бих ухапсио за оно што он каже, поготово што каже као политичар, али бих хапсио све оне који се са оружјем у руци дигну против уставног поретка, који проводе терористичке акције.

Водитељ: Али он је идеолог тог покрета.

Др Шешел: Знате, једно је бити идеолог, а друго је лично учествова-

Др Шешел на Цетињу: за толеранцију између политичких противника

ти у терористичким акцијама. Не можемо судити идеологијама. Идеологијама суде само комунистички или фашистички режими.

Водитељ: Али генерали, господине Шешел, не носе оружје, али командују.

Др Шешел: Али не можете за њега рећи да је генерал. Није сваки идеолог генерал. Генерал је онај који узме сабљу и обуче униформу и командује. Можда је он заиста генерал, али се држи у тајности и не можемо још то да докажемо.

Ускоро нови пасоши

Водитељ: Неколико питања се односи на режим односа Србија-Република Српска. С обзиром да сте потпредседник Владе, ево једног питања - докле ће важити црвени пасоши из Србије за ове наше грађане?

Др Шешел: Ту је такође тешка ситуација за Републику Српску. Ти црвени пасоши неће још дуго важити, а Република Српска је принуђена да прихвати јединствени пасош Уније Босне и Херцеговине, с тим што је и ту дошло до извесне ревизије Дејтонског споразума. Онако како је предвиђено у Дејтонском споразуму, не спроводи се у пракси. Требало је да буде много наглашенија разлика у пасошима грађана Републике Српске и пасошима грађана Муслиманско-Хрватске федерације. Сада се иде на већи степен унификације, бар колико сам ја информисан.

Водитељ: Да ли ће грађани Републике Српске по основу двојног држављанства моћи имати пасоше и Југославије?

Др Шешел: Неће имати овај црвени пасош него овај нови, плави пасош, радикалски.

Водитељ: Имамо једно питање господина Тракиловића - пошто се говори да ће се возилима наплаћивати улаз у Србију, шта ако Република Српска почне наплаћивати улаз возилима са југословенским таблицама? Вероватно ће тога и бити.

Др Шешел: Мораће бити принцип реципроцитета присутан. Дакле, како се на подручју Босне и Херцеговине као уније, уније са два ентитета, буду третирала возила из Савезне Републике Југославије, такав ће бити третман возила са таблицама Уније на подручју Савезне Републике Југославије. Али брза ратификација овог споразума о двојном држављанству мислим да пружа услове да се ту ствари на другачији начин регулишу.

Економска сарадња са свима

Лично сам убеђен да је у интересу не само Срба из Републике Српске него и муслимана из Муслиманско-Хрватске федерације да буде што либералнији режим саобраћаја на Дрини. Јер, и Муслиманско-Хрватска федерација је и те како заинтересована за што боље економске односе са Савезном Републиком Југославијом. Мислим да су неки аранжмани ту и постигнути. Рецимо, ми ту имамо интереса за грађевинским железом

из Зенице, а Муслиманско-Хрватска федерација има интереса за овим челичним плочама које се производе у Смедереву. Затим, ми се појављујемо као велики извозници хране и много смо конкурентнији од других земаља на тржишту Муслиманско-Хрватске федерације. Претпостављам да ће и они имати неке адекватне робе. Ми се залажемо за максималну економску сарадњу са свима.

Водитељ: Мишо из Бијељине даје један коментар - он сматра да сте вечерас недовољно уверљиви и убедљиви, с обзиром на ову коалицију са Милошевићем.

Др Шешел: Ја мислим да сам веома убедљив и уверљив, а поготово је своју вредност показао референдум, као прво наше заједничко дело. На Милошевићеву иницијативу Влада Србије је једногласно донела одлуку да се предложи Народној скупштини расписивање референдума. Свима је сада јасно колико је тај референдум и референдумско одлучно „не“ грађана Србије учврстило нашу политичку позицију у међународним односима. То показују и поступци ова два америчка емисара. Видели сте колико је у њиховом наступу промењен курс. Ја се надам да ће то бити и значајна промена тренда америчке политике према српском народу уопште, али остаје да видимо. Знате, доста су нас „змије уједале“ у претходном периоду, па и на сваког „гуштера“ реагујемо неким одбрамбеним гардом. Али, ове ствари сада говоре да се нешто мења, а колико и како - видећемо.

Водитељ: Нека питања нису ни постављана, јер су се понављала, немојте мислити да сам неког прескочио.

Др Шешел: Да нас цензуришете - нећете Ви. Мало сте нас цензуришали 1996. године у предизборној кампањи, да ли се сећате? Били сте главни шеф српске телевизије. Да ли се сећате Ви

тог времена? Имали смо око 40 митинга у Републици Српској, а само са 2 митинга сте на телевизији Републике Српске дали извештај.

Водитељ: Нисте нас плаћали.

Др Шешел: То се не плаћа, то је ствар професионалног информисања.

Водитељ: Добро, шалим се.

Др Шешел: Они који су били непрекидно на вашим таласима - значи плаћали су вас?

Водитељ: Ми смо, господине потпредседниче Владе, подржавали све патриотске странке и ви сте увек били ту у повлашћеном положају.

Др Шешел: У повлашћеном положају? Како онда са 40 митинга само два извештаја на телевизији, ако смо били у повлашћеном положају? Нисмо баш били у повлашћеном положају.

Верни свом националном програму

Водитељ: Питање свих питања, по мени, то је моја теза у свим овим разговорима са угледним гостима, и на Палама и овде, је национално питање. Ви сте врло компетентан човек да да-те сажет одговор на питање - колико је распад Југославије, која је била идеолошка држава, која је спајала неспојиво, која је допринела да се реше нека национална питања њених народа који су живели у њој, повољно реши-ла то национално питање за Србе?

Др Шешел: До распада Југославије је морало да дође. Проблем је што га ми Срби нисмо спремно дочекали, што нисмо били спремни за распад Југославије. Живели смо још у неким заблудама и илузијама. Нараво, како ко, али већина је живела у тим илузијама. И Словен-

Демонстрације у Подгорици: радикали су свим снагама запели да спрече крвопролиће међу браћом

ци и Хрвати су се, откада је формирана прва југословенска држава, непрекидно спремали за отцепљење и све чинили што су могли у том правцу. Наравно, када се нешто у историји деси, не вреди вам ламентације, не вреди жаљење, десило се. Сада извлачимо поуке да нам се не понови оно што је било лоше.

Водитељ: Како гледате на однос света према српском националном питању?

Др Шешељ: Западне силе имају веома негативан однос према српском народу и потпомажу све српске непријатеље. У очима тих западних сила ми Срби смо традиционални руски савезници на Балкану и због тога ми данас страдамо. Због тога се западне силе труде да Србију сведу на што мању територију.

Водитељ: Има једна позната теза радикала, о њој смо говорили, а чини ми се да она отприлике гласи - где су српске земље, ту су српски радикали. Познате су оне ваше границе. Претпостављам да нисте одустали од тога?

Др Шешељ: Не, никада нећемо одустати од западне српске границе на линији Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица и сигурно ћемо их једнога дана поново реализовати. Били смо на домаку тих граница, у рату смо победили, поражени смо за преговарачким столом, али „ничија није до зоре догорела“. Французи су чекали 47 година да поврате Алзас и Лорен, точак историје се убрзава и много брже ћемо ми повратити оно што је наше, што је под хрватском окупацијом.

Водитељ: У контексту националног питања - како гледате на тај институционални однос матице према Србима ван матице? У погледу институција, то је решено кроз Министарство за односе Срба ван Србије, чини ми се да је сада ваш човек министар. Може ли та институционална веза да буде мало развијенија?

Др Шешељ: Трудимо се да буде максимално развијена и да решавамо, пре свега, проблеме избеглица, али и проблеме везе матице са суседним српским земљама и матице са дијаспором.

Од неслоге народ страда

Водитељ: Још једно питање из овога контекста - колико ови наши унутрашњи неспоразуми, који су можда и судбина или нису, а посебно у Републици Српској знате да је дошло до распада неких вредности, људи и сарадника итд. - колико те српске неслоге утичу на глобално решавање српског националног питања?

Др Шешељ: То што се десило у Српској демократској странци и њен распад и подела у најужем руководству, десило се због деловања два фактора. Прво, због унутрашњих слабости у Српској демократској странци, које се сада морају преиспитивати. Значи, стварано је погодно тло за распад. Друго, умешао се страни фактор и потпиривао те унутрашње слабости, сукобе, нетрпељиво-

Др Војислав Шешељ у спомен-костурници побијеним у јами Јагодињача, Ржани до: никада нећемо одустати од западних српских граница

сти, сујете и слично. Мислим да су много изгубили и једни и други актери распада. Видели сте шта се недавно десило Биљани Плавшић у Бечу. То се ни мало случајно није десило.

Водитељ: Највише је избутио народ.

Др Шешељ: Народ је највише изгубио. Изгубила је Република Српска. Да је остало јединствено руководство Српске демократске странке, да је остала јединствена та странка, која је до јуче била владајућа, не би се ово десило што се данас дешава на Палама, да СФОР једноставно претреса владине институције, да чини шта му је воља и слично. Све ово што накнадно западне силе чине, ревидирајући Дејтонски споразум, појачавајући степен окупације, могу да чине зато што су српски политичари трагично подељени, што је међу њима никла мржња, што та мржња и даље буја и што су Срби спремни из ината, чак и сами себи велику штету да нанесу, мислећи да пакосте политичком противнику.

Водитељ: Моје последње питање - како цените историјску чињеницу и значај формирања Републике Српске као прве националне државе са ове стране Дрине, за укупно решавање српског националног питања?

Др Шешељ: Та чињеница има изванредан значај. Нисмо успели да сачувамо баш све српске територије на простору бивше Босне и Херцеговине, али сачували смо половину територије. Кључно је питање да ли смо је дефинитивно сачували. Прети и даље опасност да то изгубимо. Ако не будемо паметни, можемо да изгубимо све. Морамо бити крајње паметни, промишљени и морамо покушати поново да градимо мостове међу српским странкама, са свима онима који желе те мостове.

Водитељ: Господине Шешељ, ја немам више питања. Одговорили сте на питања гледалаца. Да ли желите још нешто да кажете за крај?

Др Шешељ: Ово је мој први долазак, надам се да неће бити последњи у ваш студио.

Водитељ: Хвала Вам пуно и очекујем Вас да будете гост у емисији на Палама.

Др Шешељ: Са великим задовољством.

Водитељ: Поштовани гледаоци, вечерас је гост био др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке и актуелни потпредседник Владе Републике Србије. Хвала вам на пажњи и до виђења.

4. ФЕБРУАР 1998. ГОДИНЕ: ГОСТОВАЊЕ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА У ЕМИСИЈИ „АКТУЕЛНО“ НА ТВ КРОНИК, ВАЉЕВО

ОБРАЗ НЕМА ЦЕНУ

**Српски радикали се мењају тако што усавршавају свој програм, али никад нису одступили од основних програмских циљева
Како до решења питања Косова и Метохије
Мирним путем до промена у економији и друштву**

Водитељ: Добро вече, поштовани гледаоци Телевизије Кроник. Вечерашњи гост у емисији Актуелно је господин др Војислав Шешељ. Добро вече и добро дошли у Телевизију Кроник да се дружите са нашим гледаоцима.

Др Шешељ: Добро вече и боље вас нашао.

Водитељ: Како сте?

Др Шешељ: Па, добро.

Водитељ: Путовали сте из Београда вечерас за Ваљево, је ли било проблема у путу?

Др Шешељ: Мало сам каснио, лоши су били временски услови, снег пада, коловоз је клизав, због тога.

Водитељ: Многи су се јавили телефоном и питали када стижете, када могу да вас поздраве и много шта питају. Велико је интересовање. Актуелна политика, државна политика, државно уређење, привредна питања, много тога има интересантног што свакако желите да питате нашег и вашег госта, он је вечерас ту због вас, поштовани гледаоци. Господине Шешељ, актуелности у Српској радикалној странци?

Најјача странка у Србији

Др Шешељ: Српска радикална странка је сада у периоду предаха после заиста напорне предизборне кампање, која је за нас трајала пуних годину по дана. Заправо, у мају 1996. године смо кренули у кампању, то је прво била кампања за савезне и локалне изборе и чим су ти избори завршени, ми смо продужили кампању за републичке парламентарне и председничке изборе. И у тој кампањи смо заиста урадили много и задовољни смо постигнутим. Више пута смо обишли скоро сва места у Србији, држали огроман број трибина и митинга 1996. године у условима апсолутне медијске блокаде. Како је та блокада 1997. године лагано попуштала, тако смо ми користили могућности да се појављујемо на локалним радио и телевизијским станицама, и те смо могућности максимално користили, рекао бих. Ја сам, рецимо, у току прошле године имао скоро 220 емисија што радио, што телеви-

зијских, широм Србије. Моји најближи сарадници су Томислав Николић, Александар Вучић, Маја Гојковић, Драган Тодоворић, Стево Драгишић. Дакле, људи из најужег врха Српске радикалне странке. А и сви наши активисти у унутрашњости Србије, председници окружних и општинских одбора, и други страначки активисти, мислим да су дали све од себе и да смо за ових годину и по дана дефинитивно учврстили Српску радикалну странку као појединачно највећу и најјачу политичку партију у Србији. Не опозициону политичку партију, него политичку партију уопште. Ми смо тренутно јача политичка снага и од Социјалистичке партије и по броју посланика у Републичкој скупштини, ако изузмете посланичке мандата са Косова и Метохије, а знамо у каквим су условима они освајани, ми смо појединачно јача партија и од социјалиста. Још немамо апсолутну већину у скупштини, још, дакле, нисмо постали владајућа. У садашњим околностима и нећемо бити владајућа, јер друге озбиљније политичке партије у Републичкој скупштини ни-

су прихватиле нашу иницијативу да се формира концентрациона влада националног јединства са четири водеће странке. Они су ушли у неку закулисну трговину, резултате те трговине ћемо тек видети за који дан, за недељу дана, већ за десетак дана. То је пред нама. По нека информација процури, некада им преговори иду успешно, некада се ту мало заоштре односи, некада дођу у кризу, али, у сваком случају, ми немамо разлога за журбу те врсте. У сваком случају, ако се формира таква коалиција, мислимо да неће бити дугог века и да неће бити продуктивна на економском и социјалном плану. Шта сада радимо у Српској радикалној странци? Ми смо одлучили да мало одморимо наше људе, дакле, од тих интензивних активности на терену. Али, настављамо са уписивањем нових чланова. Српска радикална странка сада већ има око 180.000 чланова. Од новембра 1996. године ми смо удвостручили број чланова, а имали смо 90.000. Ми смо једина политичка партија у Србији која има централизовану евиденцију чланства. Сва евиден-

Лидер српских радикала непосредно после гласања на бирачком месту у Батајинци

ција се води у Београду, сви наши чланови плаћају чланарину. Она је симболична, а 5 динара годишње, али сви плаће. Тако да једини ми можемо да кажемо: јесте, имамо толико и толико чланова, ево приступница, ево чланских карата, ево евиденције, ево података о плаћеним чланаринама, што је једна огромна снага и то је доказ за нашу тезу да ће Српска радикална странка ускоро заиста бити владајућа политичка партија у Србији. Наравно, ми и даље сређујемо наше редове у унутрашности, по селима где нисмо имали месне одборе, убрзано те месне одборе припремамо, организујемо. Још вршимо извесна кадровска померања, не нека нарочито велика, јер смо, углавном, одавно средили стање у странци. Али, с времена на време се укаже потреба да се ствари побољшају. И, наравно, настављамо са пропагандним активностима преко наших страначких новина, специјалних издања „Велике Србије“, редовних бројева, и користимо, с времена на време, могућност да се појавимо у медијима у унутрашњости, не толико учестало као раније, јер и народ је помало уморан од избора, али народ не може бити уморан од политике. Јер, знате, политика значи живот. У сфери политике се одлучује о нашим судбинама, тако да нисмо лењи, дакле, и да с времена на време одлазимо у унутрашњост. Поготово што се обнавља та блокада државне телевизије. На државној телевизији поново су се вратили на старо, нема ниједне емисије где је могуће сучељавање страначких ставова, излагање страначких политичких концепата, предлога, решења. Све је опет под директном контролом режима, под потпуном контролом режима. И нама локални медији представљају један вид контрирања режимској самовољи, монополизму у сфери информисања.

Водитељ: Господине Шешељ, последњих месеци је велика активност но-

вих странака у Југославији. Када бисте представили своју странку, а шта је то особеност Српске радикалне странке у основним постулатима, и у чему је разлика од других странака?

Српски радикали остају доследни

Др Шешељ: Српска радикална странка једина има један кохерентан национални, политички, економски, социјални и културни програм. То друге странке немају. Владајуће партије, Социјалистичка партија, Југословенска левица имају неке програме који су спискови-лелих жеља и празних обећања. Ти програми нису козистентни. Шта то значи? То значи да не почињу на једној сасвим одређеној и кохерентној идеологији. На једној изнутра систематизованој идеологији која представља комплексан, целовит систем вредносних судова. По неким стварима, те странке су изразито левичарске, некада догматске, некада изразито комунистичке, по другим питањима су анархичне, по трећим питањима се залажу за неке капиталистичке системе вредности. итд. Дакле, њихов идејни склоп је у својеврсном хаосу. Српски покрет обнове је мењао непрекидно своју програмску оријентацију. Почео је као изразито националистичка и патриотска странка, дошао на позиције практично Грађанског савеза. Демократске странке, и једна и друга, нису довољно профилисане у програмском, идеолошком смислу. Ту има великих лутања, сетите се, а некада је Коштуница странка била за неки србијански ционизам, практично. Па је онда почела прелазак на патриотску ошцију. У економској сфери су показали да нису компетентни, да се не разумеју, у социјалној сфери такође. У Демократској странци је, такође, било великих лу-

тања, а час овако, час онако, никада стабилан и јасан став по неким суштинским питањима. Остале странке су занемарљиве, Нова демократија је једна група-ција лопова, онако огољених лопова, који немају никакву идеологију осим своје целове да попуне. Уосталом, ви знате како то изгледа овде у Ваљево, где је та Нова демократија својевремено имала најјаче упориште. Сада више нема, наравно, народ је препознао њихову позицију. Грађански савез је такође једна мала странка која нема неког посебног утицаја. То вам је, отприлике, српска политичка сцена. А за нас радикале, очигледно, како смо кренули 1990. године са формирањем вишестраначког система, тако и данас истрајавамо. Не значи да се и ми нисмо мењали. Мењали смо се, само се идиоти не мењају. Али, ми смо се мењали тако што смо се усавршавали, што смо побољшавали свој програм, што смо га развијали, што смо развијали своју идеолошку концепцију, што смо постајали успешнији у презентовању народу те наше идеолошке концепције. Дакле, извештили смо се у томе. Стекли смо велико искуство, и ми смо доста научили кроз ово бављење политиком. Али, никада нисмо одступили од наших кључних програмских циљева. По томе се разликујемо од свих других странака у Србији. И народ нас све више препознаје као такву странку и све више нам указује поверење. Кренула је та радикалска лавина, и она се неће зауставити док радикали дефинитивно не преузму власт у Србији.

Гледамо истини у очи

Водитељ: Две речи су особене за вашу партију: српска и радикална. Шта, конкретно, то значи?

Др Шешељ: Српска: ми смо националистичка, патриотска политичка партија и ми смо поносни на тај свој патриотизам, национализам. А радикална значи да суштински захватамо ствари у корену. Бити радикалан значи захватати ствари у корену. Дакле, ми нисмо странка која сада тражи неке козметичке промене у друштву, да сјаше курта да узјаше мурта, ми нисмо странка која се боји да каже свима истину у лице, итд. Бити радикалан значи ући у суштину ствари и говорити о тој суштини и убедити друге људе да прихвате такву нашу програмску позицију. Ми увек идемо у суштину проблема, и када су економске расправе у питању, и социјалне, и националне, и политичке, и правне, и културне.

Водитељ: Ваш спот, наступ на југословенској медијској сцени био је испред степеница Савезне скупштине. Питао бих вас да представите нашим гледаоцима какав је однос у Републичкој и Савезној скупштини што се тиче посланика Српске радикалне странке.

Др Шешељ: Тај спот је био из 1993. године, из кампање за ванредне републичке изборе у Србији. То је спот који приказује Томислава Николића и ме-

Са митинга у Теслићу: српски радикали се поносе својим патриотизмом и национализмом

не на степеницама Савезне скупштине и мислим да је спот био солидан и остао је у извесном сећању. А 1996. године ми смо на изборима освојили око 800.000 гласова и 16 мандата у Савезној скупштини. А на парламентарним изборима 1997. године негде око 1.200.000 гласова, значи 50 одсто више него 1996. године. А 1996. године смо имали 33 одсто више него 1993. године. Сетите се, 1993. године смо имали око 600.000 гласова на парламентарним изборима. Дакле, у условима апсолутне медијске блокаде, прогона, сталних хапшења, малтретирања, батинања, нема шта нам се није дешавало у те четири године, ми смо порасли за 33 одсто. Од 1996. до 1997. године за нових 50 одсто. Мислим да сада имамо једно изразито стабилно бирачко тело. Многи људи који су раније били у сумњи, а знате, људи нам поверују, поведу се за нашим идејама, за нашим програмским циљевима, а онда социјалисти крену са жестоком кампањом на телевизију, најгорим могућим речима, измишљотинама итд. и онда се извешан број људи поколеба и устукне. Дође у ситуацију да поверује оним лажима и клеветам на државној телевизији. А онда, после извесног времена, људи схвате да су то биле измишљотине и онда нам се ти гласачи враћају. Е, пошто су сувише чести били ти напади на Српску радикалну странку на државној телевизији, пошто су те кампање биле сувише подле и подмукле и служиле се најпрљавијим средствима, људи су огултали, више не падају под њихов утицај. Зато не могу битно да нам уздрмају бирачко тело. Видели сте чиме су се све социјалисти служили између два изборна круга председничких избора. Али није помогао, опет сам имао 200.000 гласова више него у првом кругу 1.400.000. Наравно, тих нових 200.000 су гласови по природи ствари неких других странака. Људи су гласали за кандидата Срп-

ске радикалне странке јер су против левичарског режима. А оно из првог круга 1.200.000, то се није могло ни опелелити, то је наше, то је било и на парламентарним изборима, и у првом кругу председничких избора, и у другом турнусу и то је наше бирачко тело у које верујемо и у које се можемо уздати за све наредне изборе.

За владу националног јединства

Водитељ: Поштовани гледаоци, гост емисије Актуелно је господин др Војислав Шешељ. У овом првом сегменту разговора представили смо вам Српску радикалну странку. Господине Шешељ, актуелна тема је формирање владе Републике Србије. Шта се дешава у Београду? Какве су информације? Прилика је да информисхете испред Српске радикалне странке.

Др Шешељ: Влада је већ одавно морала да буде формирана. Имамо сада једно нерегуларно стање. Србија тренутно нема владу. Овај садашњи кабинет Мирка Марјановића је практично у в.д. стању, као влада под оставком. То значи да кабинет Мирка Марјановића не може доносити никакве опште правне акте. Не може прописивати услове пословања у привреди, у друштвеним делатностима итд. Може само отправљати дневне послове, дакле, доносити појединачне акте својих надлежности и ништа више, док се нова влада не формира. Ни једног тренутка држава не сме остати без владе, али ова влада нема оне надлежности које има регуларна влада. Нова влада тек треба да се формира. Касни се са тим формирањем, парламентарни избори су били у септембру месецу. Скоро пола године се већ касни. Ми се надамо да ће ускоро та влада бити формирана или ћемо ићи на ванред-

не изборе. Српска радикална странка не учествује ни у каквим преговорима око састава нове владе. Ми смо хтели, и ми смо изашли са тим концептом владе националног јединства у коју би ушле четири највеће парламентарне странке: Српска радикална странка, Социјалистичка партија Србије, Српски покрет обнове и Југословенска левица. Социјалисти су се оглушили, ћутали су, уопште нису реаговали на нашу понуду. А Српски покрет обнове нас засуо дрвљем и камењем, и ставио јавности до знања да само са нама не може, са свима не може, а са нама не може. Па када не може, шта се ту може, нека иду са социјалистима. То је њихово право, ми се у то нећемо мешати. Они, ако успоставе парламентарну већину, имају праву да формирају владу, а ми ћемо бити опозициона странка, критиковати ту владу, налазити јој све слабе тачке јавно, непоштено, као што смо то и до сада радили.

Политичари хладне главе

Водитељ: Како Српска радикална странка коментарише резултате протеклих председничких избора за председника Републике Србије?

Др Шешељ: Ти избори су били фалсификовани. Имамо конкретне доказе, ми нисмо нервозни, ми нисмо под емотивним набојем што је дошло до тих фалсификата. Ми томе приступамо трезвено, рационално и наш је циљ да фалсификат убедљиво документујемо и жигосемо у јавности. Ми то радимо. Већ је изашло једно специјално издање „Велике Србије“ у 100.000 примерака на пуном броју страна, у штампани је друго издање у 100.000 и иде још трећи број у 200.000 примерака. Имали смо једно специјално издање на четири стране у пола милиона примерака, које је подељено кроз целу Србију. Ми жигосемо све методе фалсификовања на овим изборима, поготово на Косову и Метохији, али и у другим деловима Србије. За режим је ово Пирова победа. Јер, народу је јасно да су резултати фалсификовани, да Милутиновић није изабран вољом народа за председника републике у складу са Уставом и законом. И тиме је ова власт практично задала себи један аутогол. Није много добила његовим избором на ту функцију, а страшно много је изгубила на кредибилитету. И друго, ухватили смо их на конкретним примерима плачке. Рецимо, на Косову и Метохији у 7 сати ујутру смо затекли неке кутије пуне гласачких листића, иако још нико није дошао на гласање. У неким селима где српска полиција данас ни тенковима не може да уђе, приказали су да су сви Шиптари гласачи изашли и гласали за Милана Милутиновића и такве ствари. Онда су нам тамо хапсили посланике, тукли. Послали смо скоро све наше републичке и савезне посланике да буду контролори у пећко-призренској изборној јединици. И сада то све објављујемо. Дакле, ми не одустајемо од те борбе, ми ћемо наставити

Драган Тодоровић на седници републичке Владе износи доказе о фалсификовању избора

оспоровање избора Милана Милутиновића, то су му директно саопштили Драган Тодоровић и Стево Драгишић када су били код њега пре неколико дана.

Како до решења на Косову

Водитељ: Актуелно је питање Косова и Метохије. Који је став ваше странке по питању решења актуелних проблема тамо?

Др Шешељ: Овај режим то питање не може да реши, нема јасну концепцију, не зна методе решавања и има врло лоше људе на које се нико жив не може ослонити на Косову и Метохији. Најгорни кадрови Социјалистичке партије су управо на Косову. Људи огрезли у корупцију, криминал најгоре врсте, сарадници шпигларских мафијаша. Рецимо, један Војислав Живковић или Ивановић, председник Општине Пећ и други, људи најгоре могуће врсте и као такви су познати на Косову. Ми имамо програм решавања косовског питања, ја сам излагао тај програм више пута у предизборној кампањи, наравно, у основним тачкама. А објавили смо га својевремено у „Великој Србији“ он износи укупно 24 куцане стране. Програм би се почео реализовати прво сређивањем матичних књига, поготово матичних књига држављана, а онда сређивањем катастарских и других земљишних књига, па систематски један по један проблем. Власт која не би била корумпирана, која би знала шта хоће и која би се предано бацила на посао, за врло кратко време би то питање средила.

Опозиција у Републици Српској

Водитељ: Доста је у југословенским медијима информација о активности Српске радикалне странке и вашим ставовима по питању политичког уређења и активности Републике Српске.

Др Шешељ: У Републици Српској је дошло до смене власти. Ми смо били против те смене власти. Српска радикална странка ја имала један споразум са Српском демократском странком, међутим, наше две странке нису имале скупштинску већину. Српска демократска странка има 24 посланичка мандата, Српска радикална странка 15, то је 39. А за парламентарну већину требало је 42. Расцеп унутар Српске демократске странке успоставио је нови однос снага, странка Биљане Плавшић, Српски народни савез, која је настала тим расцепом Српске демократске странке, има такође 15 посланичких мандата у Народној скупштини, социјалисти имају 9, Додикови независни социјалдемократи 2, и владу су формирали уз помоћ муслиманских посланика, гласова муслиманских посланика. Та влада има на својим леђима једну огромну хипотеку, ти муслимански посланици у једном тренутку могу затражити противуслугу за

то што су урадили. Друго, Милорад Додик је обећао, гарантовао је, заправо, да ће Брчко припасти у арбитражи Републици Српској и обећао да ће поднети оставку ако се то не деси. Ту га треба држати за реч. Западне силе су обећавале неки новац новоуспостављеној влади, видећемо да ли ће доћи до тог новца. Привреда Републике Српске заиста је у очајном стању. Ми не верујемо, јер Запад је увек до сада обмањивао све оне којима је обећавао велики новац. Али, видећемо шта ће се десити. Српска радикална странка наставља да делује као опозициона странка, али искључиво парламентарним средствима политичке борбе.

Сарадња са пријатељима у свету

Водитељ: Поменули сте Запад, какве су активности и ставови ваше странке у односу на комуникацију са иностранством, пре свега, а са једне стране источни блок; Русија, Кина, са друге стране Америка, Енглеска, Француска. Доста се говори и о вашем утицају и о вашем имиџу са иностраном политичком јавношћу.

Др Шешељ: Видите, ми нисмо владајућа странка па не инсистирамо много на тим међународним контактима. Имамо партије на међународном плану са којима сарађујемо. Пре свега сарађујемо са Либерално демократском партијом Русије Владимира Жириновског, француским Националним савезом Жан Мари Ле Пена, словачком Народном странком Јана Слоте. Успостављамо контакте са неким другим партијама и политичким групацијама у Русији. Рецимо, ја сада имам позив од Бабурина, потпредседника државне Думе Русије, доњег дома парламента, да дођем у парламентарну посету. Вероватно ће до те посете доћи кроз извесно време. Затим,

одржавамо контакте са сраним дипломатама у Београду, са њим бројем страних дипломата имао веома коректне односе, разговарам. Кроз те разговоре увек заступам српске националне интересе. Рецимо пре неколико дана сам примио аустрајског амбасадора у Београду. У Буде сам се сreo са италијанским и египатим амбасадором. С времена на времена су њихови национални празници, одлазимо у амбасаду Русије, Румуније, Кине, Словачке, Мађарске и још неких земаља, не могу их сада све набројати. Постоје земље са којима нема никакве контакте, две земље постоје које ми чак нису дале ни улазну визу када сам требао да путујем: Француска и Холандија. У Холандију сам хтео да идем пред Хашки трибунал, уплашили су се мог доласка, а Француска ми је дала визу када је требало да идем на конгрес националног фронта Жан Мар Ле Пена. И Жан Мари Ле Пена раде популарност у Француској и то је ј страх који је захватио француске власти, рачунали су да и тај савез са Српском радикалном странком доприноси спону Ле Пенове популарности. Ина, нема другог разлога за такав један шт, који нису ни образлагали.

Сметамо творцима новог светског поретка

Водитељ: Кажете страх, шта сачино мисли у тој политичкој јавности, страх од ултрадесног блока? И да ли је то уопште ултрадесни блок?

Др Шешељ: Ја мислим да то ниу ултрадесни блок. То је демократски блок, изразито демократски блок и националан, патриотски. А, знате, мултинационалне компаније, творци новог светског поретка, владе у сенци итд. наше стрепе од национализма и патриот

Конференција за штампу у седишту Српске радикалне странке за време посете Владимира Жириновског

Конференција за штампу у Француској 31 у време посете Жан Мари Лепена

зма. Они хтели да цели свет претворе у једноглобално село погодно за експлоатацију, за спровођење њихових интереса, за убијање културних посебности, етних вредности појединих народа.

Водитељ: На који начин се то конкретно односи на Србију, на Југославију?

Др Шешел: Свим овим што нам раде. Не нимало случајно што Западне силе државају српске непријатеље, Словце, Хрвате, муслимане, Шиптаре, по иду на то да Србију сведу на што њу територију. У очима тих западних сила ми смо кривци зато што смо адционални савезници Русије на Балкану. И Западу се жури док је Русија лаба да Србију сведу на што мање анице, како више никада не би била јина сила на Балкану. Јер, Западу је јно, а када Русија опет буде снажна и јина, Русија не може вечито остати коленима, да ће се Руси вратити на Балкан и да ће упориште тражити по свега у Србији и српском народу, што је сасвим логично.

Водитељ: Да ли је разлог у православу?

Др Шешел: Ја мислим да се они токо не руководе тим верским убеђењима. Православље је мотив Ватикана у њењу антисрпске политике. И ватинску дипломатију не треба запостаљати, не треба је потценити. Али, то је основни, руководећи оријентир западних сила. Наша блискост са Русијом и Русима је трн у њиховом оку. Баш њих брига које смо вероисповести, на крају крајева, знате, у Америци постоје стотине различитих вероисповести. Чак се форсирају те нове секте, имају државну потпору, ови сајентолози, то је неки најновији модни хит на Западу, једна веома опасна секта. Има државну потпору.

Стоп опасним сектама

Ако се сећате, својевремено је руски парламент изгласао закон о верским заједницама, којим је на извесан начин спречио неометано ширење новокомпонованих верских секти. Са Запада се онда дигла велика галама, чак толика да је извршен притисак на Јељцина да обустави извршење тог закона који је усвојен у парламенту.

Водитељ: Какав је став ваше странке по питању активности секти, верском питању?

Др Шешел: Ми сматрамо да све асоцијалне секте треба законом забранити. Дакле, то су све оне секте које се понашају на асоцијалан начин: наводе људе да користе дрогу, људе у психолошком смислу чине зависним од вође секте које наводе људе да се и у другим смеровима асоцијално понашају, које доводе до разних ритуала, где се жртвују животиње, понекад се убијају људи. Онда се неке сексуалне оргије приређују над малолетном децом, итд. Постоје неке од тих секти, рецимо сатанисти, које су једно апсолутно зло, и у психопатолошком и у кримногеном смислу. И такве секте једноставно треба забрањивати, не сме се дозволити њихово деловање. У свим правним порецима постоји категорија злочиначких организација, организација које чине злочин или утичу на друге да чине злочин, проповедају злочин. Такве организације једноставно не могу постојати у модерном друштву.

Са Вуком никако

Водитељ: Једно од питања: да ли је господин Шешел видео плакат-апел грађана за уједињење СПО - Српска радикална странка?

Др Шешел: То није апел грађана, то

су изленили ови из Демократске странке и Грађанског савеза у Србији. Ја сам морао да се насмејем онако горко сам се насмејао када сам то видео. Првих дана нисам видео када су ме питали неки новинари, па нисам знао ни о чему се ради. Онда су ми донели тај један плакат и показали. Видите, оне странке које су више пута улазиле у коалицију са Српским покретом обнове и које веома лоше искуство имају из тих коалиција и које су саме доведене у ситуацију да морају по сваку цену да растури те коалиције, сада нас позивају да ми правимо коалицију са Српским покретом обнове, што је бесмислено. Ако су они појели више пута оно што нормални људи не једу, и ако им се то огадило, што онда траже од нас да ми то исто радимо. То је немогуће. Онај ко уђе са Српским покретом обнове, тај ће се наћи у чуду. Погледајте колико је рођака брачног пара Драшковића сада смештено у врхове београдске власти. Ево, Демократска странка је објављивала податке. Таксативно их је набројала. Има много оних који још нису набројани. Та власт само краде, отима, они су неупоредиво гори од социјалиста. Ми не искључујемо апсолутно могућност било какве сарадње са Српским покретом обнове, ми можемо у перспективи да сарађујемо са Српским покретом обнове, али када смене Драшковића са председничке функције. Он је погазио сваки морал, сваку етику, ушао у криминалне радње, ми немамо у чему да сарађујемо. По ком питању ми можемо сарађивати? Има у Српском покрету обнове још часних и поштених људи, то ми никада не губимо из вида. Ми зато и не говоримо никада да нећемо са њима сарађивати. Можда хоћемо када се промени стање у њиховој странци, када се промене услови њиховог политичког деловања.

Пред изборе у Црној Гори

Водитељ: Да ли то значи да у политици не треба бити искључив, него зависно од актуелних дешавања и људи пре свега?

Др Шешел: Па, ако неко није искључив у политици, онда смо то ми, српски радикали. Заиста нисмо искључиви. Нисмо осветљубиви, нисмо злопамтила, не делујемо под емотивним набојем. Дакле, сталожено, ми смо прибрани, чак и у најтежим ситуацијама делујемо најсталоженије. Показали смо сада и ангажовањем у Црној Гори, заиста смо много допринели да се смире страсти, да се спречи крвопролиће на подгоричким улицама.

Водитељ: Прилика је да коментаришете актуелности у Црној Гори, када сте већ споменули.

Др Шешел: У Црној Гори се десило нешто што смо као опозициона партија могли само пожелети, поцепала се владајућа странка. Али, толика је сада мржња између два поцепана крила владајуће Демократске партије социјалиста Црне Горе, да је то запретило практич-

но грађанским ратом. Е, то је оно што ми не желимо. Нама је драго што су се они поцепали, али желимо сада парламентарним изборима да се покаже колика је чија снага и ко може да формира владу.

Водитељ: Нисте хтели да на Црну Гору врше утицај странци, утицај Запада.

Др Шешељ: Не, има утицаја из Београда, има утицаја страних сила, то је сигурно. А стране силе се мешају у унутрашње односе Србије и Црне Горе, Републике Српске, њихов је утицај директан.

Водитељ: Колико је јака Српска радикална странка на црногорском подручју?

Др Шешељ: Ми смо тамо још у фази опорављања, знате. Тамо нам се свашта дешавало, много теже ствари смо преживели тамо него у Србији. И тамо смо били хапшени, протеривани, мени је две године забрањиван улазак у Црну Гору. Наш бивши председник странке за Црну Гору је провео пет месеци у затвору због говора у Народној скупштини итд. Али смо доста популарни у народу. Избацили су нас брутално из Народне скупштине, свих осам наших посланика, ни једног нису могли да поткупе, свих осам су избацили, довели полицијске агенте да глуме да су они српски радикали. Сећате се када је то било, у децембру 1995. године. Али, странка се опоравила од свега тога и ми са оптимизмом идемо сада на предстојеће ванредне парламентарне изборе.

Водитељ: Да ли је Српска радикална странка јака као што је јак лист „Велика Србија“, на пример број 491 из јануара 1998. године?

Др Шешељ: Да то није овај број што је ишао на четири стране?

Водитељ: Могуће.

Др Шешељ: Ја мислим. Српска радикална странка је веома јака странка, и то сви знају. То знају и наши политички пријатељи, и наши гласачи, а поготово знају наши политички против-

ници. А мислим да су и наше новине све боље, у сваком случају народ их веома много тражи. Док их народ толико тражи, ми можемо бити задовољни њиховим квалитетом.

За чисту приватизацију

Водитељ: Став Српске радикалне странке по питању приватизације. Закона о приватизацији и његовог спровођења?

Др Шешељ: Ми смо били против овог Закона о приватизацији, гласали смо против њега у Народној скупштини. Сматрамо да ће он додатно искомпликовати нашу привредну ситуацију, да ће изазвати велике штетне последице. Ми сматрамо да би тај Закон требало што пре мењати.

Водитељ: Из ког разлога?

Др Шешељ: Зато, по овом Закону приватизација није обавезна, приватизација је веома компликована и даје могућности злоупотребе привредним субјектима, поготово директорима већих фирми. А ми смо за то да се приватизација обавља на чист, крајње једноставан начин и то пре свега директном продајом за готов новац, а оно што не може да се прода на тржишту за готов новац, онима који имају много новца, дакле, па да тај новац инвестирају. Да се онда свим грађанима поделе у одговарајућем износу бесплатни ваучери, да тим ваучерима учествују у лицитацијама за куповину деоница.

Водитељ: Шта мислите о досадашњој приватизацији великих државних компанија и јавних установа?

Др Шешељ: Сматрамо да је то вршено на крајње погрешан начин и да је нанело велику штету друштву. Ипак, полазна нам је теза да је било каква приватизација боља од никакве приватизације. Али, уместо да приватизаци-

ја буде начин да држава измири своје обавезе, пре свега према пензионерима, да исплати сва заостала социјална давања, да исплати стару девизну штедњу, да опорави здравство и школство, паре се потроше, нико жив не зна како су паре потрошене, а ниједан се друштвени проблем не разреши.

Кредити приватним фирмама

Као, рецимо, после продаје 49 одсто телефонске компаније. Десило се управо оно што смо ми неколико пута наговештавали. Ако се сећате, ја сам на неколико округлих столова на државној телевизији то питање потенцирао. Дали су кредите фирмама из друштвеног сектора, највећи део тих фирми уопште кредите не враћа. Каже финансирају извозне послове. Многе од тих фирми су произвелe робу, извезле је и новац задржале у иностранству. Нису новац унели у земљу.

Водитељ: Да ли имате податке да је нека приватна фирма добила тај кредит?

Др Шешељ: Колико ја знам, ниједна приватна фирма није добила кредит. И то је погрешно. Паметније је давати кредите приватним фирмама, јер имате гаранцију да ће се кредити наплатити. Ако вам не исплати кредит у одговарајућем року, ви га ставите под хипотеку и одузмете му имовину. Шта ћете ви одузети друштвеној фирми? Како можете друштвеној фирми одузети имовину? Знате, када држава даје друштвеним фирмама, кредите то је као да је изједног цела пребаците новац у други цеп. Позајмљујете другом цепу и тражите сада из другог цела да се врати у први цеп. Бесмислено, то је као када држава сама себи позајмљује новац. И тај новац оде негде, наравно. Да се он задржи у државним рукама, ни по јада, него он исцури у приватне руке, али на нелегалан начин.

Водитељ: Комуникација релација високе позиције у државном врху, директорске позиције, конкретно питање: да ли је могуће и како је могуће да министар за приватизацију буде један од директора једног великог предузећа?

Шпекулације са курсом динара

Др Шешељ: У нормалној држави то не би могло бити могуће. Али, није он једини директор у садашњој Влади Србије. Чули смо, недавно је јавно признао да је купио девизе по званичном курсу. Пре неколико месеци он је купио девизе по курсу 3,3 динара за 1 марку, значи користи очигледно привилегију што је министар у Влади Србије, а обични људи то не могу. Нормалне фирме: то не могу добити, а Влада избегавала девалвацију. Ја сам против тих монетарних удара, мислим да има доста пропагандног удела у садашњем обарању динара, али

Др Шешељ у Игалу: Српска радикална странка у Црној Гори се опоравила после многобројних удараца режима

претпостављам да је ту негде реални курс динара 5 динара за 1 марку. Држава би требало да то једном правном нормом уобличи, легализује. Јер, коме је у интересу да је огроман раскорак између званичног и овог стварног курса? У интересу је управо овим спекулантима. Јер, они продају девизе на црно, добију огромну количину динара, а онда преко везе од Народне банке Југославије по званичном курсу откупе девизе за оно што им треба.

Водитељ: Да ли мислите да се то десило са марком?

Др Шешел: То се десило. Када се повуку сви дилери државних банака са улица, одмах курс мирује. Када погледате ко су дилери, већина је оних који раде за државне банке, је ли тако? Мањина је међу дилерима оних који раде за неки свој интерес. Већина ради за неког другог.

Водитељ: Често се поставља питање баш тим дилерима на улици: ко вама јавља колики је курс марке, докле иде та вертикала?

Др Шешел: Знате, у нормалним условима курс марке зависи од понуде и тражње. Али овде мафија организује тај посао, државно-финансијска мафија. И, једноставно, некада јој је у интересу да дигне курс до неба, до 6,5 динара је ишла марка у једном тренутку и људи су се успаничили; ко год је имао мало динара, боји се да му се не обезвредне динари жури да купује марке. И када су натерали те људе да купе марке по скупом курсу, онда су оборили нагло динар, оборили су на курс 5 динара за 1 марку. Сада се хватају за главу они који су куповали по 6,5 динара. Сада им треба да троше те марке за нормалан живот, за неке активности и продају их по 5 динара. То су системи да се новац извуче из народа. Како се може стати на крај тим системима? Држава мора да води паметну монетарну политику, да реално проценује курс динара према

марци и да помера званични курс према тој реалној вредности. Шта се сада дешава? Велики увозници су категорички против тога да се изврши та девалвација. Зашто? Зато што се њима царина обрачунава по званичном курсу, уместо да плати 5 динара марку када плаћа царину, по реалном курсу он плаћа 3,3. Форсира се увоз, уместо да та брана увозу буде што јача. То елементарна економска логика говори. Ако морају да постоје царине, а за огромну већину роба морају да постоје царине да бисмо заштитили домаће тржиште, шта се она поигравамо са тим царинама. Ако је царинска стопа рецимо 30 одсто, онда треба да плати по курсу 5 ако плаћа 5 динара марку, ако увози робу од 100.000 марака, да плати 30.000 марака пута 5 динара, то је 150.000 динара. А они му обрачунавају по званичном курсу, по коме нигде не можете да нађете марку, осим ако сте привилегован, уколико припадате тој монополској групацији која може од државне банке да добије. Они му обрачунају 30 одсто од 100.000 марака пута 3,3, то је 100.000 динара. Значи, за 50.000 динара у том једном послу држава је остала ускраћена. За 50.000 динара мање пара за плате официрима, мање пара за здравство, за школство.

Водитељ: Да ли је то један од разлога због чега касне редовне пензије, војне пензије и остала примања?

Др Шешел: Јесте. Наравно, држава не може да попуни буџет. Онај ко је на власти мора да води рачуна само о интересима државе и народа у целини, а не појединих фирми. Ако се појединим фирмама намештају тако уносни послови, то неко други плати. Знате, у економији не постоји могућност да се ви нагло обогатите, а да то није на нечију штету. То вам је као принцип спојених посуда, не може у једној посуди да нарасте течност, а да се у другој не смањује

ниво. Неки притисак се повећа у једној посуди, смањи се количина течности и онда расте у другој. То вам је на тржишту новца тако. На тржишту новца се тако постиже профит: док се један не ојади, други не успева. Тржиште новца није производња, као, а ви седнете, произведете ципеле, произвели сте нову вредност и нисте никога угрозили. Када ви произведете сир, кајмак, месо, млеко ви, никога не угрожавате, осим што сте конкуренција можда некоме ко то исто ради, али ви својим производима никога не угрожавате. Ви сте остварили нову вредност, на тржишту новца нема нове вредности док некога не ојадите. То је спекулисање на финансијском тржишту. Ви боље процените како ће ићи курс, како ће ићи једна роба, како ће ићи друга и брзом финансијском трансакцијом од ничега створите богатство. То је регуларно понашање у условима развијеног капиталистичког друштва, где је држава нормама обезбедила да не дође до криминализације. Али, у нашим условима, где монополи о свему одлучују, то не може држава да регулише. Када регулише, то је чисто формално, у пракси не може да проведе. И онда, ко има моћ, ко је најбоље обавештен, он тим спекулацијама затвара круг, извлачи огромно богатство, а неко то мора да плати. На крају крајева плати народ у целини.

Како вратити стару девизну штедњу

Водитељ: Стара девизна штедња.

Др Шешел: И ово је један од разлога што нам треба убрзана приватизација. Јер предмет највеће спекулације је друштвени сектор. Приватизација друштвеног сектора и сада се одвија, али искључиво кроз крађу. Директор фабрике у друштвеном сектору склапа неповољне уговоре са приватном фирмом, долази до одлива капитала тој приватној фирми, а онај приватник после у његов џеп стрпа одређену количину новца и тако затварају.

Водитељ: И Дафимент банка, Југоскандик и остале.

Др Шешел: Стара девизна штедња се може вратити само продајом државне имовине, те имовине има довољно, али овај режим не жели да враћа. Режим уопште нема намеру да враћа стару девизну штедњу. Штедња у овим тзв. приватним банкама које су ипак биле под контролом режима мора статусно бити изједначена са старом девизном штедњом, али се претходно мора обрачунати колико је ко од тих штедиша који потражују улоге у Дафимент банци, Југоскандику и другим приватним банкама, колико је раније добио на име оних великих камата. Камате су биле 12, 14 одсто и више. Прво то да му се одбије, па да се онда види колико му је преостало главнице да му се врати. То би било правично. Не можемо ми сада њима признати те његове огромне ка-

Београд: када се повуку са улица дилери државних банака, курс динара мирује

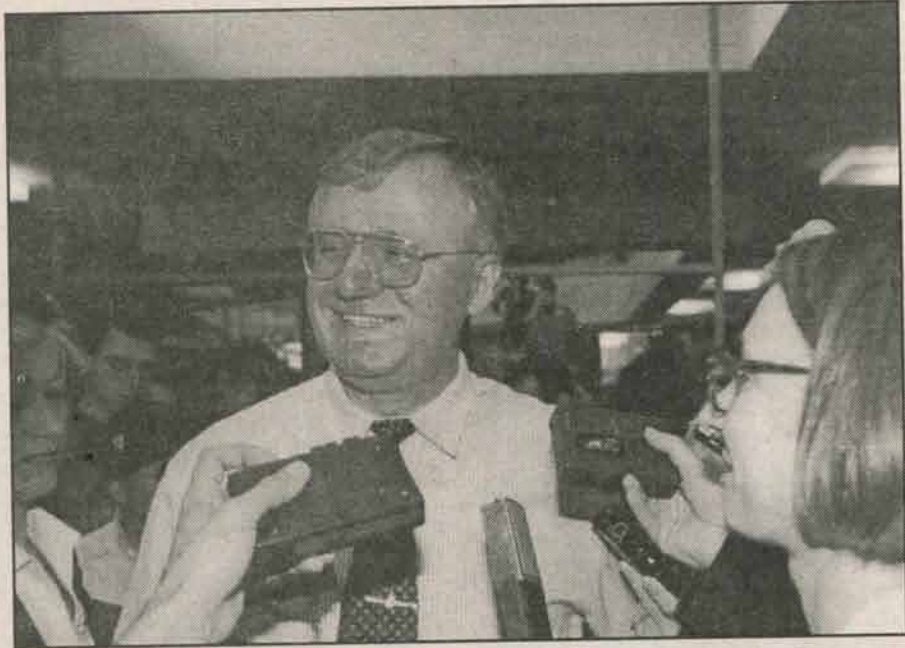
мате, где то у свету има, то нема нигде у свету. То је била једна врста коцкања, али коцкања под контролом режима и уз пропагандну потпору режима. Сетите се на државној телевизији колико је простора имала Дафина Милановић да народ наговара да јој повери своје девизе. Значи, режим је стао иза ње. Мора да одговара за то што се десило.

Водитељ: Питања пристижу, али их групишемо у целине. Где су паре од Дафимент банке?

Др Шешељ: Паре су углавном покрадене на разне начине. Прво, видите, шта је оно било делимично рационално у пословању Дафимент банке у условима спољне блокаде наше земље? Најуноснији су били послови са увозом нафте. Само посао са увозом нафте могао је да обезбеди покривање месечне камате од 12 одсто, дакле, брзо обртање новца уз велики профит. И да се Дафимент банка задржала само на увозу и трговини нафтом, она је могла још неко време да опслужује са толиком каматом своје штедне улоге. Међутим, онда се држава појавила и рекла, а Дафимент банка мора да да 50 милиона марака за железницу. Железница на глави да дуби не може имати толики обрт капитала, не може имати толики профит да опслужује такву камату. Не може она годишње 6 одсто камате да опслужује, а како ли 12 одсто месечне камате. Па се тражи још за неке инвестиције, зна се тачно које су то инвестиције. Зна се, дакле, тачно где је у рационалне сврхе ишао новац Дафимент банке. Али је много тог новца и покрадено, били су спискови тих људи, у „Дуги“ је објављивано својевремено који су све политичари узимали новац, из свих странака осим из Српске радикалне странке. Име једног нашег се додуше тамо појавило, оног несрећног Ђорђа Танића, који је после отишао са Гламочанином. Он је негирао, ми смо га чак и бранили верујући му, али испоставило се да је заиста у нешто био умешан. Преко везе је пре времена повукао свој улог, то се десило. А погледајте из других странака, Дафина је тамо причала коме је све давала новац. Нема ни једне странке осим Српске радикалне странке, а да јој Дафина Милановић није давала новац у готовини. Значи, то је био тај систем деловања. А тај новац се не може надокнадити.

Водитељ: Питања која пристижу су донекле везана. Годинама се говори да би било веома добро за Србију да Војислав Шешељ буде министар унутрашњих послова.

Др Шешељ: Знате шта, ја знам да би то многи желели. Да трагедија буде већа, то су желели социјалисти после избора 1992. године. Чак су хушкали онако јавност, преко неких својих људи су то лансирани као идеју итд. Нисам ја заинтересован за ту функцију, осим под условом да Српска радикална странка дође на власт. Шта значи сада бити министар унутрашњих послова у социјалистичкој влади? Само човек да чупа косу од немоћног беса. Шта би могло да се уради? Ништа. Не може то министар-

Беспредметна је свака помисао о коалицији са Српским покретом обнове: др Шешељ после суђења са Драшковићем

ство само по себи изоловано да реши ниједан проблем у друштву. Не може министарство унутрашњих послова да сузбије криминал, а да министарство финансија не заведе ред у финансијској сфери, да министарство индустрије не заведе ред у индустрију, да министарство здравља у здравству не заведе ред, да министарство школовања у школовању не заведе ред, итд. Све је то веома повезано. Ако вам је хаос у свим овим друштвеним сегментима, ви хоћете сада да сузбијете криминал. То је смешно. Дакле, имамо ми врло стручног, човека кандидата за министра полиције када дођемо на власт, то је Драган Тодоровић, сада је потпредседник Народне скупштине Србије и председник нашег Извршног одбора. У неким нашим интерним странацким комуникацијама он је одавно предодређен за то место, веома је стручан и способан. Али, нећемо ми сада да тргујемо министарским местима. Ми смо спремни да делимо власт и са другима, али под принципијелним условима.

За коректну поделу власти

Водитељ: Када сте то рекли, актуелно формирање Владе Републике Србије, многе партије су изашле са предлогом да би њима, или некоме, или неком трећем требало да припадну одређена министарска места. Шта ви мислите о свему томе и који су ваши ставови?

Др Шешељ: Ми нећемо да улазимо. Постоји нешто што се зове парламентарни принцип. Када скупштинска већина формира власт, ако ту скупштинску већину чини неколико партија, оне по принципу пропорционалности врше поделу унутар власти. Ми смо на то спремни. Ми смо то обелоданили одмах после избора у септембру прошле године. Овде ни једна партија нема сама већину, ни леви блок у целини нема већину у Народној скупштини.

Дакле, мора се ићи на поделу власти. Како? Да ли ће то бити само пука трговина са Српским покретом обнове или озбиљна подела власти, изгледа да неће бити озбиљне поделе власти, све су прилике, него пука трговина са сповцима да се њихове амбиције задовоље, да они добију луксузне виле, резиденције, огромне количине новца, да још позапошљавају на високим државним положајима своје рођаке, итд. Ми смо ту били до краја отворени и показали добру вољу. На првом састанку представника парламентарних политичких странака сложили смо се сви да пошто социјалиста формално има највише у Народној скупштини, социјалистички кандидат буде изабран за председника Народне скупштине, и поделили смо остале функције. Чак смо ми радикали додатно показали добру вољу. Требало је да нам припадну два потпредседничка места у Народној скупштини, ми смо рекли: ево, уступамо једно место, нека буде кандидат из мађарске партије. Из партије мађарске националне мањине, да покажемо добру вољу да један припадник националне мањине буде и потпредседник Народне скупштине. То је један леп гест, а не наноси никакву штету држави и народу. Дакле, ту смо били крајње коректни, ту је опет био некоректан Српски покрет обнове, иако су учествовали у договору. Иако смо се све договорили око расподеле функција, они су сутрадан били уздржани када је биран Драган Томић, да испадне да су социјалисти и радикали у дилу, они су били по страни. Видели сте како је то бедно изгледало. Што су били уздржани, што нису гласали против? А социјалисти су гласали за Војислава Михајловића из Српског покрета обнове да буде потпредседник, како је био договор, и ми смо гласали. Све је унапред договорено. Мислим да је коректно договорено.

А сада, пошто је социјалиста изабран за председника Народне скупштине, а председник Народне скупштине по државној хијерархијској инвестицији је формално виши положај од председника владе, и по државном протоколу прво иде председник Народне скупштине, па председник Владе. Ако су социјалисти добили место председника Скупштине са 86 посланика, онда нема ништа нормалније него да српски радикали добију место председника Владе. Да радикал буде мандатар за састав нове Владе. Ми ни од тог принципа нећемо одустати. То је суштина парламентаризма. Све остало би било понижавање. Нас не могу купити новцем, вилама на Кошутњаку, Дедињу, на Сењаку, итд. То нас не интересује. И ово што лиценцирају са амбасадорским местима, који то нормалан политичар у први план ставља амбасадорска места? Прво, на амбасадорска места у принципу треба да иду професионалне дипломате. Некада иду и политичари, али иду испуњени политичари. За мене би била трагедија да ме сада неко одреди за амбасадора било где, у Паризу, Лондону. То би значило да сам ја изолован од политике у Србији, је ли тако? То би практично значило да сам престао да се бавим активном политиком. Има и амбасадор одговорне дужности, али то није активно бављење политиком. Ко се сада јагми за та амбасадорска места? Онај ко жели високу девизну плату и да живи тако у некој западној престоници, баш га брига за Србију, баш га брига за овдашњу политичку борбу, за политичке активности, за расплет ове политичке економске и социјалне кризе, за укупни политички процес.

Водитељ: Ваше колеге савезни посланици су недавно имали један наступ на европској јавној сцени поводом актуелних дешавања у Југославији.

Самозвани емисари

Др Шешељ: Десио се опет један велики скандал. Ниједан државни орган није донео одлуку да иде делегација у Стразбур. И ни један државни орган није донео одлуку да у тој делегацији буду Љубиша Ристић, председник ЈУЛ-а, Милан Комненић, председник Извршног одбора Српског покрета обнове и Ивица Дачић, портпарол Социјалистичке партије Србије. Они су се сами нашли, договорили и отишли. То није било ни на једном одбору за спољне послове, ни на једном државном органу. Кога су они тамо заступали? Комненић се вратио, каже није битно у ком смо ми својству ишли тамо, није битно ко нас је изабрао, битно је да смо се ми тамо јуначки држали. Испали смешни. Чак су Љубишу Ристића прекинули у његовом говору, понизили. Што су уопште ишли, наша земља није чланица Савета Европе? Неко туђ, стран ставља на тапет моју земљу. Рецимо, у некој кући нека породица почне расправљати о мојој породици. Па позове мене да и ја

присуствујем у тој расправи. На шта то личи? Због тога није требало ићи. Не го требало је демонстративно напустити када су га прекинули, шта значи: он ај тамо 40 минура говори, известилац њихове комисије по том питању, а Љубиша Ристић као представник државе, јер они су мислили да је он заиста представник, после смо ми утврдили да није био никакав представник, 5 минута. На шта то личи? Политичари који су спремни на таква понижења, даље обарају вредност наше државе у очима међународног јавног мњења.

Водитељ: Када већ говоримо о европској и светској сцени и међународној политици, а дешавања у Хагу. Много је информација, верујем и дезинформација.

Др Шешељ: Хаг је једна антисрпска творевина и ту нема никакве сумње. Хаг је замисљен да се суди српском народу и српској држави. Ми смо против сарадње са Хашким трибуналом, ми смо против тога да се било који Србин испоручи. А ја лично једва чекам неки позив, неку иницијативу, било шта да се појави.

Водитељ: Да ли се Српске радикалне странке плаше богаташи, рекеташ и мафијаш?

Др Шешељ: Нема никаквог разлога да нас се плаше богаташи. Ми би искрено желели да сви људи у Србији буду богаташи. Не могу сви одједном постати, неко пре, неко касније, али желимо да као друштво будемо што богатији. А што се тиче рекеташа и мафијаша, има и те како разлога да нас се плаше. Ми ћемо то у корену сасећи.

Водитељ: С обзиром на притисак одређених групација из Клинтонове администрације, да ли ће Косово бити Ирак II?

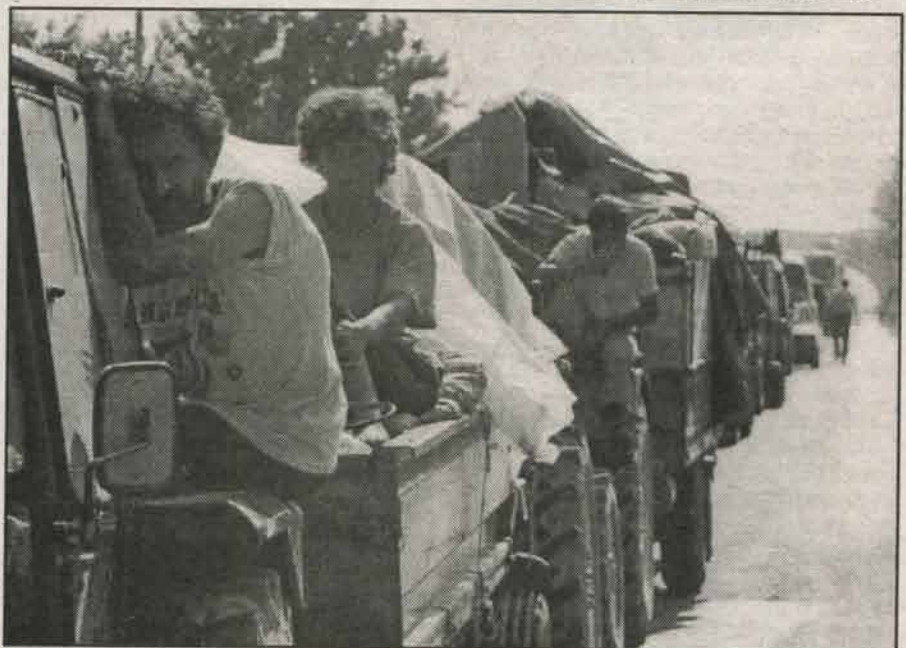
Др Шешељ: Свашта може да се деси око Косова, ја не бих могао баш да дајем тако прецизне прогнозе. Али, опасност је огромна и ми смо свесни те опасности. И опасност је све већа што режим више оклева у решавању косовског питања.

Водитељ: Колики је проценат сеоског становништва гласао за Милутиновића, који је обећавао укидање пореза за те исте становнике?

Др Шешељ: То је смешно, обећавао је укидање пореза, сви знају да од тога нема ништа. Обећавао је бесплатне здравствене услуге, па је одмах после избора министарка здравља Лепосава Миличевић рекла да мора здравство да се плаћа. Па је обећавао бесплатно школовање, па су онда министар Јован Тодоровић и ректор Београдског универзитета Кубуровић, дали изјаву да нема бесплатно школовања, да ће морати да се партиципира, итд. Бесмислена му је била и кампања, колики је добио проценат гласова, ја не знам тачно. Вероватно је имао нешто више гласова од мене, али није изашло више од 50 одсто на изборе, то је сигурно, избори су фалсификовани. А додали суму између 500.000 - 800.000 гласова. Додали су му само на Косову, што смо ми доказали конкретно, око 350.000 гласова. Између 300.000 и 500.000 гласова кроз манипулације бирачким списковима се добије. Тако што су мртве људе остављали на бирачким списковима, тако што су се неки људи више пута појављивали на различитим местима, па тако и гласали итд. Потпуно су нам у хаосу бирачки спискови.

Водитељ: Који је став Српске радикалне странке, како задржати здраву и активну омладину на селу и опоравити пољопривреду?

Др Шешељ: Само економским мерама. Млади људи треба да буду економски мотивисани да остану на селу. А да би били економски мотивисани, треба држава дефинитивно да сиђе са грбаче сељака. Мора се ослободити извоз пољопривредних производа, мора се ослободити увоз вештачког ђубрива. Морају се укинути сви државни монополи. И само то може да опорави наше село.

Колона српских избеглица: после свега што нам је учинила међународна заједница, немогуће је сарађивати са Хашким судом

Водитељ: Српска радикална странка и Српски покрет обнове су странке десне оријентације које збирно имају већину у парламенту. И поред тога СПС и даље држи све konce у рукама. Да ли постоји начин да дође до једине праве коалиције у Србији: Српска радикална странка-СПО са једне стране у односу на СПС са друге стране?

Само са озбиљним партнерима

Др Шешел: Може да дође до те коалиције када Српски покрет обнове смени Вука Драшковића са те функције. Иначе, да ми будемо средство Драшковићеве трговине са социјалистима, то нам не пада ни на крај памети. Имамо врло лоше искуство из 1993. године, крајем 1992. и 1993. године. Тада смо се договорили Драшковић, Ђинђић, Коштуница, Весна Пешић и ја, и Душан Михајловић из Нове демократије да га не заборавим, ту лопуку никада не треба заборавити, ми смо се договорили да имамо јединствен став према социјалистима. Да ли се сећате тога? То је добро функционисало, имали смо и заједничког кандидата за председника Народне скупштине. Он је изгласан у два наврата, то је био представник Српског покрета обнове из Крагујевца. Гвозден Росић мислим да се звао. Онда је био кандидат из Српске радикалне странке Јоргованка Табаковић из Приштина. Онда Грађански савез није хтео да гласа за њу. А Ђинђић је дао тајно социјалистима 4 или 6 гласова, не могу се тачно сетити колико. Па је изабран Драган Томић за председника Народне скупштине. И Ђинђић је ушао у комбинацију са социјалистима. У предизборној кампањи 1993. године био је протежиран, очигледно протежиран и већ договорио са њима улазак у Владу. А онда, како је до-

био 29 посланичких мандата, порасли му апетити, па хтео да буде и председник Владе. Па се већ као кандидат представљао за председника Владе. А Драшковић да му поквари комбинацију са социјалистима, гурне Душана Михајловића да уђе у Владу. Сетите се тада жестоког сукоба између Драшковића и Ђинђића. А ми радикали да будемо монета за поткусување. То нећемо дозволити. Па онда смо били формирали крајем 1995. почетком 1996. године овај паралелни парламент. Страх смо утерали у кости социјалистима, радикали, СПО и две демократске странке. И онда нам донесу да усвојимо декларацију коју је писао Агоштон како се у Србији порогоне националне мањине. И ми радикали нисмо хтели и на томе је пропao паралелни парламент. Како може са тим људима нешто озбиљно да се ради? Шта значи сада формирати Владу са Српским покретом обнове? Да се поново деси све ово што се десило у Београду. Да се одмах та булумента Данициних и Вукових рођака пресели у институције републичке власти и њихови рођаци почну да харају по Србији, да отимају, да пљачкају. Како? Како мени не може нико наћи ни један једини динар да сам проневерно и сада да уђем у коалицију са неким ко је тако склон да отима на све стране. Ја то не могу схватити. Мени је власт драга, у професионалном смислу ја сам цели свој живот посветио политици. Некада сам био успешан научник, имао сам солидну перспективу на универзитету. То сам све напустио, посветио се политици. Ја желим што пре да дођем на власт. Али не по цену губљења образа. Знате, могу људи свашта да ми кажу, неки са симпатијама, неки са мржњом итд. Али нико не може да каже да сам непоштен човек. Ја желим пре свега то да сачувам. Са тако сачуваним угледом, ако могу да освојим власт, освојићу, ако не могу, не

могу. Али да освојим власт, а да жртвујем углед, част, поштење, образ, е то нећу никада.

Водитељ: Да ли је др Војислав Шешел ипак човек председника Слободана Милошевића?

Др Шешел: Вероватно јесам, јер ме често Милошевић држи у затвору, најчешће. Четири пута сам био у Милошевићевом затвору, седам књига ми је забранио, странку ми прогони, посланике хапси и тако. Очигледно сам његов човек, највише воли мене да хапси.

Систем се не мења рушењем

Водитељ: Увек у вашим излагањима говорите да су за све ствари у земљи задужене институције система које су, по вама, праведне. Да ли сте тако мислили и у Гвјиланском затвору заједно са Томом Николићем?

Др Шешел: Ја никада нисам рекао да су институције система праведне. Мислим да имамо веома лоше институције система. Али, оне се не могу поправити тако што ће се срушити, што ће се поломити. Оне се морају изнутра поправљати, стрпљиво, мукотрпно. Знате, ми имамо лоше уређену државу, али то што нам је држава лоше уређена и организована није разлог да уништимо државу. Морамо да је поправљамо изнутра. Ако имамо дете у кориту пуном прљаве воде, не смемо када просипамо воду из тог корита бацити дете, циљ је да прљаву воду проспемо, а да дете сачувамо, да је безбедно у нашим рукама, да се не повреди. Е, тако вам је исто и у политици. Циљ је да све оно што је лоше уклонимо, згазимо, елиминисамо, али да државу сачувамо. Шта ћемо без државе?

Водитељ: Политика је... да ли је то тачно?

Др Шешел: Не знам шта значе те три тачке?

Водитељ: Женског рода.

Др Шешел: Шта женског рода? Политика је женског рода?

Водитељ: Политика...

Др Шешел: Реч политика је женског рода, а шта значе три тачке ја не знам.

Водитељ: Поскупео је бензин наводно због пензија, а пензије и даље касне, пензионери су у јануару примили први део новембарске пензије. Како може да се преживи цео месец са пола пензије?

Смањити доприносе

Др Шешел: То је једна бесмислица. Нити су имали намеру да паре од поскупљења дају за пензије, а пензије још више касне. Продали су телефонску компанију, кажу део новца су дали за пензијски фонд. Пензије и даље још више касне. Сада касне три и по месеца пензије. Није још други део за новембар исплаћен. А пензије морају по природи ствари унапред да се исплаћују, 1. фебруара је требала за фебруар бити исплаћена пензија. Значи, три и по месеца већ касне пензије. Бесмислено је било и такво повећање цене бензина. Ја бих схва-

Др Шешел излази из затвора у Гвјилану, где је последњи пут био заточен

тио да су рекли: дижемо цену бензина, а смањујемо доприносе на плате. Сада су доприноси 120-130 одсто на плату. Ево, нека се дигне цена бензина за још динар, два, а да се смање доприноси за 50 одсто. Па ће се подстаћи запошљавање, па ће порастати плате онима који живе од плате. Они који немају плату, стећи ће негде радно место, јер ће бити мањи доприноси и одмах се повећава број радних места. А онај ко не живи од плате, ко је богат, шта има везе, нека плаћа скупљи бензин. Разумете, не значи то да ми обећавамо да нећемо ничему дизати цене, хоћемо, али паметно. Ако на једном месту дигнемо цене, онда ћемо нешто друго оборити. Оборићемо доприносе на плате. То је основна ствар коју морамо што пре вратити. Па ћемо онда обарати пореску стопу за прехранбене намирнице. Па ако дигнемо цену бензину и нафте, оборићемо порез сељацима. Оборићемо доприносе сељацима, ово што је обећавао Милутиновић исто је једна врста демагогије знате. Није нарочито велики порез сељацима, много су тежи доприноси које плаћају. То је страшно.

Водитељ: Да ли је пољопривреда база на којој се може решити активнији развој српске привреде?

Шансе за привреду Србије

Др Шешел: Није искључива, не смео искључиво ићи на пољопривреду. Али пољопривреда је једна од три веома, веома важне гране. Пољопривреда, енергетика и саобраћај, то је кључна развојна шанса Србије.

Водитељ: Да нам то појасните мало.

Др Шешел: Пољопривреда зато што има услове за јефтину производњу хране, само држава да сиђе са грбаче сељака. Наша храна може да се пробије на сва европска тржишта. И све можемо да продамо. Али не да фабрикант намештаја из Врања извози пшеницу и кукуруз. Ваљда пшеницу и кукуруз треба да извози онај ко је произвео и онај ко тргује пољопривредним производима. А не овај уносни посао одмах зграби онај ко је министар у Влади Србије. Како то може?

Водитељ: Да ли се то односи и на ваљевску малину?

Др Шешел: То се односи и на малину. Чујем да се ту умешао Душан Михајловић. Чудило би ме да није и у то.

Водитељ: Енергетика и саобраћај.

Др Шешел: Ја не знам ко све тргује ваљевском малином, али, у сваком случају, када је био слободан откуп малине, цена је расла, у једном тренутку дошла је до 3,5 марке. Да ли се сећате ви тога? А онда држава завела монопол и само монополске фирме могу да извозе, могу да откупљују. И одмах цена пала на 1 марку, 1,10. Можда још има људи којима нису исплаћене малине, не би ме изненадило каква је ситуација. Дакле, где год се држава умеша и постави монопол неким својим фирмама, пољопривреда пропада. Друго, морамо ићи на велика улагања у саобраћај, и то страна улагања. Овај режим оклева, не-

ће. Одавно су могли да распишу међународни конкурс да продају концесију да се изгради друга трака ауто пута од Београда до мађарске границе. Од Ниша до бугарске границе. Од Лесковца до македонске границе. За то је Европа заинтересована. Одмах се може продати дозвола за изградњу тог ауто пута, концесија. То је једна врста концесије. Прода се концесија, није битно колико ће држава добити од те концесије, то је овде споредно, битно је да уђе страни капитал. Уђу паре, то су огромне паре. Тим парам се гради пут, страном капиталу је најбоље да ангажује домаће грађевинске фирме овде, које имају механизацију, имају велико искуство, радиле су по афричким земљама, по арапским земљама итд. Па ће потпомоћи читав низ споредних привредних грана које су ангажоване око тога, чак и оне које испоручују храну за раднике. То је, дакле, једна велика финансијска инјекција. И енергетика, експлоатација косовског угља, 300 година може да се експлоатише тај угаљ и можемо да удвостручимо садашњу производњу електричне струје. А то увек можемо продати по целој Европи, можемо бити један од главних европских извозника електричне енергије. А видите, мора се претходно и у електропривреди средити стање. Електропривреда је као крава музара којој свако може да приступи и узме колико му треба. Цена струје релативно је висока у нашој земљи, али те паре не оду у нове инвестиције у енергетику, не треше се рационално, него ко зна како.

Црква припада свим верницима

Водитељ: Какав је однос Српске радикалне странке са Српском православном црквом и питање увођења наставе веронауке у школе.

Др Шешел: Ми имамо један веома коректан однос према Српској православној цркви, већина нас чланова Српске радикалне странке смо православни верници. У нашој странци има и муслимана, и католика, и протестаната, има и атеиста. Ми смо у верском погледу веома толерантни. Али, већина смо православни верници. Нисмо фанатици, држимо се принципа секуларизма, одвојености цркве од државе. Ми сматрамо да странка као таква не сме да се меша у црквене послове, нити сме да манипулише црквом у политичке сврхе. А и црква не сме да се меша у страначке ствари. Неке друге странке су с времена на време манипулисале црквом, и тиме цркви наносиле огромну штету. А било је и свештеника који су се мешали у страначке ствари, имате ви конкретан пример и овде у Ваљеву, а ђакон Јубу Ранковића. Била је једна група свештеника која је на изборима тражила да се гласа за Српски покрет обнове. Тиме су нанели велику љагу Српској православној цркви, тиме су испрљали своју свештеничку одежду. Али, шта да се ради, ми смо јавно и о томе говорили. Црква треба да припада свим верницима, без обзира каквог су страначког опредељења. Имате и социјалиста верника православаца. Можда и јуловаца, ја не знам, али не би ме изненадило да има по неко. Али, знате, исповедање вере је приватна ствар сваког човека. А и учлањеивање у политичку странку је такође његова приватна ствар. Исповедање вере и чланство у политичкој странци не смеју бити ни у каквој колизији. У цркву људи иду као верници. И тамо не сме да се поставља питање ко је у којој странци.

Водитељ: Веронаука у школи?

Др Шешел: Што се тиче веронауке, ми радикали смо за факултативно изучавање. Нисмо за то да се наметне ђацима као обавеза, имамо веома неугодно искуство са ранијом наставом марк-

Црква припада свима, свештеници не смеју да се упуштају у политику

Мирко Благојевић и др Војислав Шешел испред манастира Кнежина, очич чина проглашења четничких војвода

сизма, марксистичким образовањем. То је веома лоше и оно што се ђацима наметне, што је једна обавеза, постаје контрапродуктивно. Али смо за то да се цркви омогући преко државне телевизије, рецимо, један сат веронауке сваког дана у оном термину када обично школска деца гледају програм. Ми смо за то да се факултативно организује та верска настава за оне који желе да је похађају, и ми смо за то да се цркви помогне и у поправци црквених објеката. Ми то демонстрирамо на примеру Земунске општине. Ове године смо 450.000 динара већ издвојили за помоћ верским заједницама. Од тих 450.000 динара 420.000 је добила Српска православна црква, а 30.000 словачка евангелистичка црква. Прошле године смо 300.000 динара издвојили. То су крупни износи, а поготово су значајни за наше услове. А поготово су значајни ако се зна да 50 година држава скоро ништа није издвајала да помогне верским заједницама. Знате, црквама се мора помоћи, пре свега Српској православној цркви, али и неким другим црквама, поготово онима као што је Словачка евангелистичка црква, које су изразито патриотске и које никада нису биле непријатељски окренуте према српском народу. Треба им помоћи да њихове активности буду успешније, јер је и то начин сузбијања негативног деловања асоцијалних верских секти.

За реалан однос снага

Водитељ: Често се у вашим наступима види једна жуч у односу на неке партије, поготово Нову демократију и ЈУЛ.

Др Шешел: Нема никакве жучи, знате. Ми имамо негативан став према ЈУЛ-у, али смо свесни да он има реалну политичку моћ. Али нећемо одустати од критиковања ЈУЛ-а. Наш је циљ да га

победимо. Да га политички уништимо. Што се тиче Нове демократије, то је једна групација, једна шачица лопова и ништа више. То није никаква политичка странка. Она није у стању ни да делује као политичка странка. Где она делује? Где она постоји? Та шачица људи се само сада укотвила. Драшковић им је поклонио посланичке мандате у Републичкој скупштини, они сами никада не би били у стању да освоје те мандате, онда их је продао социјалистима. Тада је социјалистима из неког разлога требало да им та лева коалиција буде звучнија: Социјалистичка партија Србије, Југословенска левица и Нова демократија, као има их три групације, и то је једини разлог што их још држе на уздама. Али новодемократе то дебело наплаћују. Њих само паре интересују.

Водитељ: Господине Шешел, изгледа да се ви и ваш кум, господин Драшковић, бојите прихватања одговорности за формирање заједничке владе, па због тога бацате кривицу једни на друге. Никола из Ваљева има критички став према кумовском односу.

Др Шешел: Ја желим што пре да формирам владу, не бојим се, дакле, али бојим се коалиције са Вуком Драшковићем. То је страшно. Нико чист из таквих коалиција са њиме није излазио. Ја сам искрен ту и објашњавао сам мало пре зашто се бојим. Зато што би то била влада хаоса. Влада пљачки. Влада проневера. Влада непотизма. Све оно што се дешава на градском нивоу Београда, то би се пренело на ниво Србије. Ја бих, посрамљен, за месец-два дана морао да поднесем оставку и да се повучем из политике. Због тога ми бежимо од такве варијанте. На сву срећу, Српски покрет обнове је рекао да не би са нама никако и сада је то питање решено. За нас је у садашњем односу снага идеална солуција била концентрациона влада националног јединства ове четири странке: Срп-

ска радикална странка, Социјалистичка партија, Српски покрет обнове и Југословенска левица. Ове две левичарске странке немају довољно мандата да нас надгласају, не би имале довољно министарских портфеља, а ми, опет, имамо равнотежу да нас не уцењује Српски покрет обнове непотизмом, проневерама, махинацијама, да им сада тамо неке привилегије дајемо, итд. Значи, ми радикали, пошто смо ту најпринципијелнији, најбоље знамо шта треба да се ради да се земља извлочи из економске кризе и социјалне беде, били би у стању да снагом аргумената нашим партнерима дочарамо који је програм најбољи, да их убедимо да прихвате такав програм. А били бисмо контролори да нико не иде у криминал, у шпекулације, у махинације, у малверзације итд.

Водитељ: Господине Шешел, носите титулу четничког војводе. Шта се дешава са четничким покретом у Југославији, у Србији и у иностранству, а пре свега Америка, Канада, Аустралија?

Васкрела слава српског четништва

Др Шешел: Видите, ми смо четнички покрет обнављали у једном тешком времену после полувековне комунистичке диктатуре. Наш је циљ био да се обнове славне четничке традиције, али да се спречи поновно избијање грађанског рата у српском народу. Ми смо то успели. Ми смо то реализовали. Данас се сви српски борци за слободу из Републике Српске и Српске Крајине називају српским четницима. Четништво је обновљено. Онда више није било никаквог разлога да се четнички покрет монополише од стране једне политичке партије, због тога смо га распустили као секцију Српске радикалне странке. Четништво припада свим Србима, то је саставни део наше историје, наше традиције, наше славне националне историје, на крају крајева. У емиграцији постоји већи број четничких организација, највећа је Ђујићева, а Покрет српских четника Равне Горе у слободном свету. Има још неколико других, међу њима Организација српских четника, затим Српски четнички покрет Гаврило Принцип, итд. Али, основна бољка српске политичке емиграције је што је сувише остарила, није се подмлађивала. Или се врло мало подмлађивала, можда је боља реч. А онда, овладала је тамо и геронтократија, знате, те организације су биле моћне, добро организоване, веома активне док су њихови челници били у пуној животности снази. Како су они старили, тако је старила и организација. Тако је замирао њен рад. Рецимо, Српски културни клуб је једна од најмоћнијих емигрантских организација, Слободан Драшковић је био председник, син министра Милорада Драшковића у Делницама је убио Алију Алингића, министра унутрашњих послова у влади Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца. Док је он био

жив моћна организација, када је он умро сплашњавала је. Тако да емиграција није у стању да понуди алтернативу. И друго, емигранти нису људи који планирају да се врате. Можда су они маштали у својим сновима о повратку, али они су се већ уклопили у та западна друштва у којима живе, и ретко се ко враћа. Она и нема сада неки нарочити политички утицај. Имала је у времену комунистичке диктатуре, а сада, када је наша штампа овде постала слободнија, јаснија, радикалнија, критичнија него што је икада била, емигрантска штампа, њихове пропагандне активности су, знате, потпуно депласиране.

Водитељ: Како задржати елитни део српске омладине, интелгенцију када је доста њих напустила нашу земљу? Ипак земља треба да се опорави.

Др Шешељ: Само економским мерама. Форсирањем приватне иницијативе, приватизацијом, уништавањем државних монопола, смањивањем пореских стопа, све то оживљава економију, оживљена економија ће људима пружити шансу. Нема другог начина да се ти људи задрже.

Даме у првим редовима

Водитељ: Војислав Шешељ, отац троје деце, супруга је ту. Место жене у српском друштву? Какав је став Српске радикалне странке?

Др Шешељ: Српска радикална странка је за потпуну равноправност жена и мушкараца. Ми смо искрено за то, и то показују чињенице да у својим редовима имамо поприличан број жена, да у руководству странке имамо доста жена. Потпредседник странке Централне отаџбинске управе је Маја Гојковић, председник наше странке за Црну Гору је Гордана Булатовић, имамо доста посланика, од којих су најпознатије Јоргованка Табаковић, Радмила Трајковић, Наташа Јовановић и друге, не могу сада све да набројим и погрешно је увек набрајати, јер онда неког увек испустим и лош гест испадне на крају крајева. Дакле, ми смо за потпуну равноправност жена. Жене се доказују у оним сферама друштвене делатности где њихове способности најлакше долазе до изражаја. Ако су жене талентоване за политику, треба да се баве политиком. Ако су талентоване за медицину, за науку, за ово, за оно, треба да се баве оним за шта су талентоване, за шта су способне и да показују вољу да заиста искрено делују. Ја знам у ком правцу је ишло то ваше питање, моја супруга се није бавила политиком пре него што је мене упознала. И бесмислено је да се сада бави, што би се сада бавила политиком? Ако је политика није интересовала пре него што је мене упознала, није је интересовала у том активном смислу, да би била члан неке странке, да би се бавила. Она је члан Српске радикалне странке, али се активно не бави политиком. Мислим да је то један нормалан од-

нос, али, у сваком случају, имам велику њену подршку у свему овоме што ја радим. И то ми је веома важно.

Водитељ: Да ли је то и одговор на питање: ипак је симбол српске нације деда, син, унук. Како наталитет повећати, бела куга је међу Србима.

Др Шешељ: То треба, ипак, сами људи да одлуче, а на нама политичарима је да их убеђујемо. Многи ће да кажу, ако сада рађају више деце, како ће их нахранити, како ће их обући, криза је, беда итд. Треба да имамо више деце, па макар била и гладнија, макар била и лошије обучена. Ја имам солидну плату, велику плату као савезни посланик, али моја деца носе што од старијег остане млађем итд. Ми живимо веома скромно. Наравно, свестан сам да велики број људи живи у много тежим околностима, али тамо где има хране за једно дете, сигурно има за двоје. Где има за двоје, сигурно има за троје. А деца су у социјалном смислу здравија ако нису јединци, ако их има бар двоје у породици, или троје, четворо, петоро. Знате, мора ту нека конкуренција да буде и под родитељским кровом. Син или кћерка, ако су јединци, обично су размажени. Родитељи гледају скоро све жеље да им испуне. И после не показују довољан степен продорности у животу да се осамостале. Знате, деца, ако их је било више у породици, од најмањих ногу се оспособљавају за ту животну борбу. Ја посматрам своја два најмлађа сина. Рецимо, овај млађи још није навршио две године, а почне са Александром, који има 4,5 године, да се отима око неке играчке, да се отима око парчета чоколаде, итд. Значи, већ сагледава и неки свој посебан интерес, без обзира што је овај старији, већи, јачи, он тражи да свој интерес заштити на неки начин. Ми-

слим да би сви људи, посебно млађи, требало о томе озбиљно да размишљају. Ми радикали са своје стране се трудимо да пружимо пример.

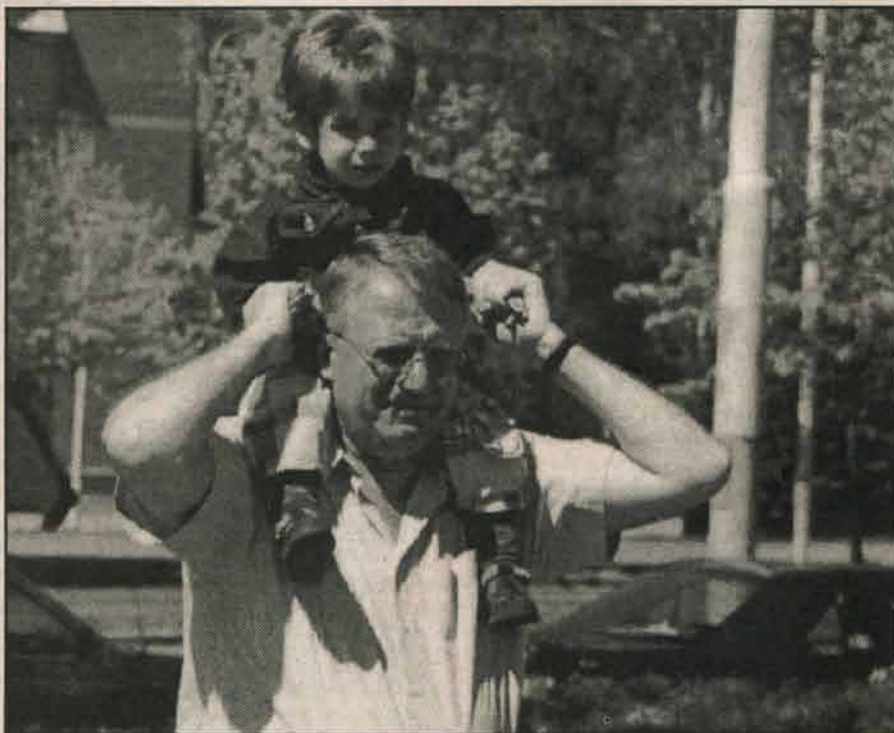
Водитељ: Председник странке даје пример.

Др Шешељ: Добро, ја имам три сина, Томислав Николић два сина, Драган Тодоровић, председник Извршног одбора има четворо деце, Стево Драгишић има такође четворо деце, два сина и две кћерке, недавно му се родио син. Александар Вучић, генерални секретар је тек почео, сина првенца је добио пре неколико месеци, сина Данила, али сигуран сам да иде даље и тако.

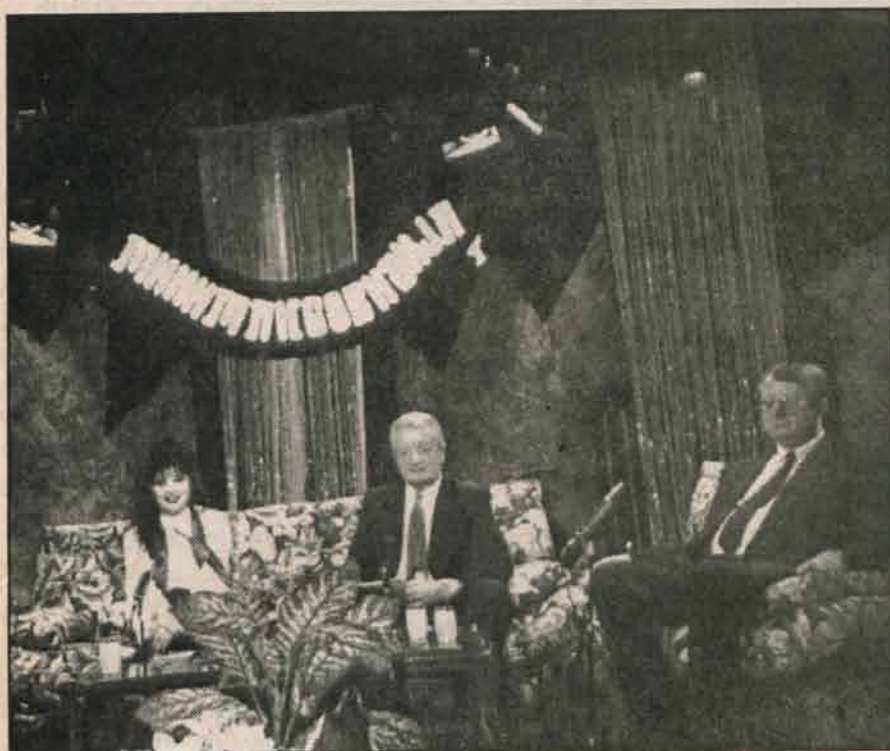
Успомена на знамените Ваљевце

Водитељ: Др Војислав Шешељ је у Ваљеву. Које су прве асоцијације када дођете у наш крај, на шта вас асоцира у култури, у привреди? Спомињали смо малину мало пре.

Др Шешељ: Мени је Ваљево веома прирасло за срце. Прво, људи су ми веома блиски по менталитету. Јер су Ваљевци пореклом Херцеговци. И то је врло препознатљиво у менталитету. Друго, остало ми је у веома лепој успомени читање оптужнице против Јосипа Броза Тита у порти ваљевске цркве, цело Ваљево је одјекивало када сам читао ту оптужницу негде почетком 1990. године. У Ваљево сам веома често долазио и прирасло ми је за срце, увек се лепо осећам у Ваљеву. Ваљево је град надомак Београда, а мислим да би његова развојна шанса била изградња аутопута Београд-Подгорица-Бар. И та траса аутопута треба да прође поред Ваљева, мислим да би веза са

Са сином Михајлом, у обавезној недељној шетњи

Др Војислав Шешељ и Драгана Мирковић као гости код Милована Илића – Минимакса

Београдом онда била још боља. Наравно, у културном, духовном погледу Ваљево је постојбина владике Николаја, Десанке Максимовић, у ширем смислу владике Николаја.

Водитељ: Је ли Прота Матеја Ненадовић узор српским политичарима?

Др Шешељ: Јесте, и Прота Матеја Ненадовић, наравно цела породица Ненадовића веома је активна у ослободилачким ратовима српског народа и пре Првог српског устанка Ненадовићи су водили жестоке ратове са Турцима, у то време и као аустријски савезници и остаје једно сведочанство из тог времена како се Аустријанцима никада не сме веровати, јер су преварили Србе. Срби су се укључили у аустро-турски рат, ослободили велики део Србије, а онда су Аустријанци једним потезом склопили мир са Турцима и предали без борбе све то што је ослобођено. А Прота Матеја Ненадовић је и као писац оставио трајно сведочанство о српском народу, велико име српске историје у сваком погледу. Узор је политичарима, можда и данашњим радикалима по томе што је и он био изузетно сталожен и промишљен човек. Дакле, није био човек плахе нарави да реагује како му у том тренутку падне на памет, него увек сталожено, али је знао да одбруси и онима који су били у хијерархији изнад њега, знао је и Карађорђу да изрази неслагање. Знамо да је Карађорђе био веома прек и пргав човек, и то је могло да га кошта главе.

Водитељ: Да ли је лоша особина политичара да одмах покаже бес и емотивност?

Др Шешељ: Јесте. Не сме политичар никада дозволити да емоције пре-

владају његовом свешћу, никада. Знате, на митинзима, на демонстрацијама треба да се држе ватрени говори. У парламентарним дебатама треба некада наступити жестоко, итд. Али, када су неке критичне ситуације, прави политичар се препознаје по томе што је крајње хладан, сталожен, промишљен, рационалан, што никада не дозвољава да га руководе емоције.

Оптимизам на крају XX века

Водитељ: Став Српске радикалне странке Србије на крају XX века, XXI век је на прагу. Који су национални развојни правци по вама?

Др Шешељ: Промена власти у Србији и долазак на власт српских радикала. Имамо пред собом три приоритета. Да сачувамо све српске земље које су још увек у српским рукама, да изађемо из економске кризе и социјалне беде, и да демократизујемо државу. А у перспективи, да чекамо да се промени однос снага међу великим силама, да се створе услови, да се појави шанса да повратимо тренутно окупиране српске територије.

Водитељ: Др Војислав Шешељ је и писац и књижевник, ко је вама узор у књижевности?

Др Шешељ: Нисам ја књижевник. Члан сам удружења књижевника Србије, али у правом смислу речи нисам књижевник. Од тих књижевних облика ја сам писао само памфлете. Дакле, не могу да тражим узор међу књижевницима, али имам велики број омиљених књижевника које радо читам.

Водитељ: То су?

Др Шешељ: Највише волим да чи-

там Андрића, Бору Станковића, Црњанског, Добрицу Ђосића, Павића, Пекића итд. Опет идемо на набрајања, а она нису добра.

Оживети традицију

Водитељ: Може ли се српска музика сачувати од оријенталних ритмова?

Др Шешељ: Ја нисам присталица таквог облика чувања. Ја мислим да тржиште показује шта је вредно, а шта није. Оно што је вредно опстаје, оно што није вредно, траје дан, два и нестаје. Не можемо се ми потпуно отарасити оријенталних ритмова и зашто бисмо. Турци су овде владали 500 година, не можемо ми њихов утицај избрисати тако једним потезом, то је немогуће. Друго, знате сви европски народи су аријевског порекла, када се каже аријевског, значи иранског порекла. И нешто из тог иранског мелоса опет може да буде присутно уз наше, зашто да не. Али, држава мора, када финансира културне делатности, да много више пажње посвети рестаурацији неких традиционалних српских културних вредности, мора финансирати прекомпоновање, или рекомпоновање, или оживљавање, рецимо, средњевековних српских мелодија, песама. Имали смо неколико наших културних друштава која су то радила, био је један ансамбл, Антиквас се звао ваљда, не знам, у последње време их не виђам. Онда, рецимо, нема тог човека који не воли да овог појца Павла Аксентијевића који изводи средњевековну српску духовну музику пре свега, али и друге песме из тог периода. Значи оно што је културна вредност треба да сачувамо, али не смемо сада заводити неке културне комесаре који би процењивали шта је вредно, шта није, па забрањивали оно што они процене да није. Лепо је све оно што прија нашем уху. Па онда да дозволимо нашем уху и да процењује шта је трајно лепо, а шта није.

Водитељ: Пред сам крај емисије „Актуелно“ ваша порука нашим гледаоцима у име Српске радикалне странке.

Др Шешељ: Ово није сада предизборна кампања, ово је ипак био један...

Водитељ: Гостовање.

Др Шешељ: Да. Неформалнији разговор у току једног спонтаног гостовања на вашој телевизији. Ја сам имао и раније прилике често да се обраћам грађанима Ваљева и преко радија и преко телевизије, и преко митинга, јавних трибина, тога је било на претек. И грађанима Ваљева и свим грађанима Србије, целом српском народу желим бољу и срећнију будућност. А боља и срећнија будућност може се постићи способнијом влашћу. Желим да и само Ваљево као град, као општина има власт какву заслужује. А Ваљево већ одавно заслужује власт српских радикала.

Водитељ: Поштовани гледаоци, гост вечерашње емисије „Актуелно“ био је др Војислав Шешељ. Хвала на пажњи.

24. ФЕБРУАР 1998. ГОДИНЕ:
ИНТЕРВЈУ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА НА ТВ "СВИТЕЛ" СВИЛАЈНАЦ

МИРНИМ ПУТЕМ ДО ПРОМЕНА

**Српска радикална странка израсла у најјачу политичку снагу у Србији
На протеклим изборима, српски радикали апсолутни морални победници
За оригинална економска решења
Власт треба да се мења изборима, а не крвопролићем**

Водитељ: Поштовани гледаоци Телевизије „Свител“, добро вече, ово је емисија „Из мог угла“, а наш и ваш гост у наредних шездесетак минута биће др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке. Господине Шешељ, добро вече и добро дошли у студио Телевизије „Свител“.

Др Шешељ: Добро вече и боље Вас нашао.

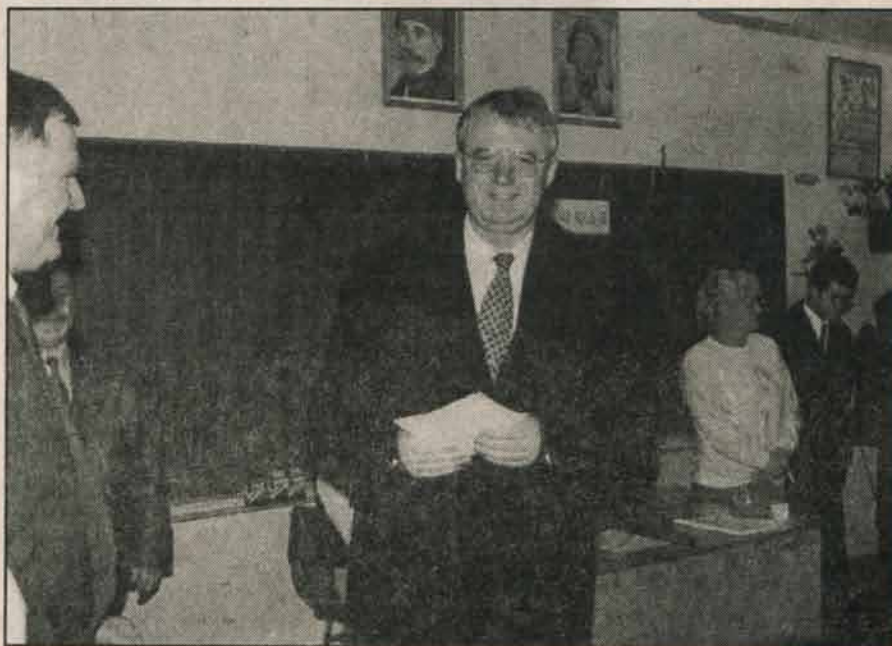
Водитељ: Пре него што кренемо са разговором, да подсетим гледаоце да су наши телефони за ваша питања 035 - 311-572, 312-360 и 312-651. Господине Шешељ, од Вашег последњег гостовања у овом студију, крајем прошле године, у време предизборне кампање, релације на политичкој сцени Србије су биле у троуглу: избори, републички и председнички - преговори о формирању нове Владе и избор, односно нови мандатар, господин Мирко Марјановић. Како из Вашег угла видите Српску радикалну странку у том троуглу?

Крупним корацима ка врху

Др Шешељ: Парламентарни избори из септембра прошле године су показали да је Српска радикална странка појединачно најјача политичка партија у Србији, без обзира што социјалисти имају 86 посланичких мандата у Народној скупштини а ми радикали 82, зашто - зато што је према предизборним пропорцијама ЈУЛ требао да добије негде око 14 посланичких мандата левог блока, социјалисти би, дакле, имали много мање. Они су после избора, видећи да ће радикали и формално бити већинска странка, релативно већинска странка у парламенту, променили тај свој предизборни договор, да би социјалисти вештачки имали више посланика. И друго, кад се изузму избори на Косову и Метохији, који су били

фалсификовани и на парламентарном нивоу, види се да радикали имају више посланичких мандата од Социјалистичке партије. Тај велики успон Српске радикалне странке темељи се на неким реалним вредностима нашег програма политичке активности. Успон је био темељан, дакле, није ствар једног политичког тренутка, једног тренутног расположења народа. Он се може пратити од 1994. године, наовамо, и тај успон ће се наставити, убеђени смо, и ове, а наредних година, и он ће довести до освајања потпуне власти од стране српских радикала. Ти избори су показали да за одређено време нико неће бити у стању да има већину, апсолутну већину у Народној скупштини и да се нужно мора размишљати о стварању коалиције. Председнички избори су

такође били фалсификовани, то су већ општепознате чињенице. Ми радикали по том питању објављујемо ево сада трећи број, треће специјално издање „Велике Србије“, а у припреми је четврти број, где смо практично описали све методе отимања гласачких листића, фалсификовања, проневере, притиске на грађане, на чланове бирачких одбора итд. После ових избора наступа извесна констелација у левом блоку. Леви блок се на извезан начин нашао у чуду, доживео је озбиљне ломове, а СПО, који је на парламентарним изборима релативно солидно прошао и освојио 45 посланичких мандата, колико је као ДЕПОС имао у децембру 1993. године, а на председничким изборима је доживео фијаско због погрешне политике руководства странке.

Осмех после гласања: без обзира на све,
Српска радикална странка је најјача странка у Србији

Радикали су имали веома конструктиван наступ после парламентарних избора. Ми смо одмах предложили формирање концентрационе Владе националног јединства, који би чиниле водеће парламентарне странке, дакле, Владе у коју би ушли радикали, социјалисти, ЈУЛ и СПО. Међутим, код других странака није било добре воље, није било расположења за такву опцију и оне су приступиле формирању трговачке владе, дакле, владе која се бави поделом плена, а која не размишља о перспективи Србије у целини и која не размишља о нужним реформама, која не размишља о битним системским променама у друштву. То је карактеристично за садашњу ситуацију. Главни преговори се воде искључиво између социјалиста и СПО, да ли ће они резултатовати формирању нове владе, или не, то ћемо видети наредних дана. У сваком случају, и ако се формира та влада, она неће бити стабилна и ми ћемо ускоро имати нове парламентарне изборе. Вероватно ћемо имати изборе на свим нивоима.

Апсолутни морални победници

Водитељ: Да се вратимо мало на председничке изборе. Сматрате ли да сте Ви лично били губитник на председничким изборима?

Др Шешељ: Не, ја сам победник. врло убедљиво сам у првом изборном турнусу победио Зорана Лилића, кандидата левице, а у другом турнусу су избори били толико нерегуларни, да ни у једној варијанти не могу да се осећам као губитник. Ево, видели сте каква је била медијска блокада, каква је била тортура Српске радикалне странке (пропагандна тортура) као опозиционе странке и главног изазивача режиму и

какви су били фалсификати на бирачким местима, какве су биле манипулације. Све то што су социјалисти применили против нас, нас радикале чини победницима. Ми смо морални победници, а социјалисти су сами себи додатно задали ударац, од кога се више никада неће опоравити.

Водитељ: Хоћете ли се у Скупштини Србије, на основу овог Вашег става, залагати за промену изборног закона?

Др Шешељ: Не, имамо добар изборни закон. Ми још морамо инсистирати на централизованом компјутерској обради бирачких спискова, како би се избегла могућност да се исти људи више пута појављују на бирачким списковима. То је један од извора манипулација. Изборни закон је добар, солидан, квалитетан, можда би се још могле неке финесе у њему поправити. То није проблем. Код нас је проблем то што се закон не поштује, што се не спроводи, што је правосуђе потпуно изманипулисано од стране режима и ви преко суда не можете уопште да се изборите за заштиту законских права.

Водитељ: Блокада медија?

Др Шешељ: Нама је проблем криминал, који се показао и на овим изборима, поготово на Косову и Метохији, а не законске норме. Друго, закон је прилично добро регулисао и питање медија у предизборној кампањи. Али, проблем је што ни те законске норме нису поштоване. Сетите се колико је Надзорни одбор издао саопштења у којима је тврдио да су радикали општењени у медијској сфери, али режим се на то није освртао. У другом изборном турнусу, за други изборни круг, прерачунали су и неки страни посматрачи да је само један аплауз, који је приказан за Милана Милутиновића износио колико и моја комплетна медијска презентација на државној телевизији у информативном програму. Баш је

то била једна упечатљива оцена, коју је пренела и наша штампа. Дакле, режим не поштује ни законе које сам донесе. Он их немилосрдно гази онда када му је то у интересу, што говори да у нашој земљи нема правног поретка.

Дуел упропастио Драшковића

Водитељ: Колико је Вама лично одмогао, када већ говоримо о предизборној кампањи, председничкој, или помогао дуел телевизијски на РТС-у са Вуком Драшковићем?

Др Шешељ: Па, ништа ми није одмогао и није ми нешто нарочито помогао. Тај дуел је заправо упропастио Драшковића. Заправо, Драшковић је сам себе упропастио. Ја сам имао велики раст у првом изборном кругу после дуела са Драшковићем, у односу на први изборни круг, првог турнуса, када су Лилић и Драшковић били главни противкандидати. Имао сам раст од близу 200 хиљада гласова. То је доказ да ми дуел са Драшковићем ништа није сметао. Сметао је много Драшковићу, јер је он имао катастрофалан пад гласова, негде око 30 до 33% је пао у односу на први турнус. Наравно, до тог дуела је дошло у режији Социјалистичке партије, она је ту изманипулисала Драшковића и очекивала да ће Драшковића моћи дефинитивно да искористи у обрачуна са радикалима и њиховим председничким кандидатом, али им се то све изјаловило. Навели су само Драшковића да, практично, изврши политичко самоубиство. Можда је то делимично засметало у другом изборном кругу, јер је Драшковић потенцирањем те огромне мржње навео неке од својих присталица да не гласају за мене у другом изборном кругу, него да уопште не изађу на гласање, или да, евентуално, гласају за Милана Милутиновића. То је могло допринети Милутиновићу да има више гласова, него што је имао Лилић у другом кругу, али није било довољно да се постигне одзив од 50%. И овога пута није 50% гласача изашло на изборе, а то су социјалисти фалсификовали, пре свега на Косову и Метохији. Тамо се себи приписали 350.000 лажних шпигтарских гласова.

Спремни да будемо опозиција

Водитељ: После тога су уследили преговори код председника Републике око мандатара, односно састава нове Владе. Ви сте у току тих преговора имали тврд став да би Српској радикалној странци требало да припадне место мандатара, као другој странци по снази у парламенту. Остајете ли и даље при том ставу?

Др Шешељ: Ми у тим преговорима озбиљно нисмо ни учествовали, нити нас је неко звао да озбиљно учествујемо, нити се ти преговори воде онда када Милан Милутиновић позове у аудијенцију страначке представнике. Знате,

Вук Драшковић са Николом Баровићем: наставак политичког самоубиства

када неко ко обавља функцију председника Републике позива тако страначке представнике на разговор око формирања Владе, то се чини због јавности, због телевизије. То су више куртоазни разговори. Преговори се воде на другим местима, и колико ми знамо, ти су се преговори интензивно водили са СПО-ом, и трајали су данима, сатима, заиста испрпљујући преговори, права политичка трговина, а ово су били више неки куртоазни разговори. Представници Српске радикалне странке су редовно саопштавали Милану Милутиновићу да настављамо да оспоравамо његов избор за председника Републике. Ми смо и даље инсистирали на овој нашој концепцији Концентрационе Владе националног јединства, а наравно, сасвим је нормално било да се мандат за састав нове владе повери председнику Српске радикалне странке, ако би дошло до формирања такве скупштинске већине, јер, у првобитној расподели, социјалисти су добили место председника Народне скупштине, а немају апсолутну већину, па да могу да претендују на све те кључне функције. Ако су они добили место председника Народне скупштине, онда по природи ствари радикалима би припало место председника Владе, јер је између нас разлика у само четири посланичка мандата, а и по државном протоколу, функција председника Народне скупштине је изнад председника Владе. Такав наш став је заснован на неким парламентарним принципима, који важе свуда у цивилизованом свету. Али, карактеристично је да социјалисти уопште не одговарају, нигде јавно не одговарају на такав наш став, јер се том ставу не могу супротставити неким адекватним аргументом, али, ако они постигну скупштинску већину са СПО-ом, нећемо ми то оспоравати, то је њихово право, и једних и других. Они имају право на међусобну коалицију. Ако они постигну ту скупштинску већину, имају право да формирају Владу и да владају све док им се коалиција не распадне.

Водитељ: Хоће ли Српска радикална странка подржавати такву Владу?

Др Шешељ: Не, ми ћемо деловати као опозиција у тој Влади, нападаћемо Владу свуда, где она покаже слабе тачке, критиковаћемо њене пројекте свуда где имамо аргументе, чиме ћемо поткрепити ту причу.

Логичан избор

Водитељ: Да се не бавите прогнозама, хоће ли бити Владе Мирка Марјановића?

Др Шешељ: Па не знамо, видећемо. Драшковић је изјавио да га је изненадило именовање Мирка Марјановића за мандатара. Мислим да је Драшковић једини човек у Србији кога је то изненадило, јер сви смо очекивали да социјалисти управо тај потез повуку, из више разлога. Прво, што они немају баш неке посебно добре кадрове, не-

мају неки велики избор. Друго, Мирко Марјановић им је до сада био најуспешнији председник Владе, сама чињеница да је толико остао на тој функцији, говори у прилог те констатације. Много је дужио председник Владе, од Николе Шаиновића, Радомана Божовића, Драгутина Зеленовића или Станка Радмиловића (само да поменем ту четворицу социјалистичких председника Владе, од 1990. године, наопако). Наравно, Драшковић сада покушава да тврди пазар, па на консултације шаље само Милана Миковића, па се као мало нећка, па се мало опири, али како ће то изгледати у коначном исходу, видећемо, нема разлога да показујемо нестрпљење.

Водитељ: У случају да се не формира Владу Мирка Марјановића?

Др Шешељ: Па онда би Милан Милутиновић одредио другог мандатара. Природно би било да то буде мандатар из Српске радикалне странке. А, ако ни он не успе формирати Владу, онда би можда одредили мандатара из СПО-а. Ако ни он не успе, из Југословенске левице, па ако ни он не успе, онда да распусти Народну скупштину и да закаже нове изборе.

Лоша уредба в.д. Владе

Водитељ: Много се прашине дигло у јавности и око спорне уредбе, коју је потписао потпредседник Владе, господин Радуловић. Значи, ту је уредбу донела Влада, која у том тренутку није имала мандат.

Др Шешељ: Ми радикали смо интензивно оспоравали ту уредбу, из више разлога. Прво, најважнији су правни разлози. Уредба је противставна, зато што се Уредбом не могу мењати закони, а ова уредба је мењала законе. Друго, уредбу је донела Влада,

која је практично у в.д. стању, која отпавља послове, влада под оставком, јер су нови избори одржани, ти нови избори су одредили нови однос снага у Народној скупштини и тек треба да се формира права Влада Србије. То су два битна разлога, правна разлога, из којих је та уредба била неодржива. И друго, кад се гледа садржински та уредба, знате, не може се тај садржај принципјелно оспоравати са аспекта неких општих правних принципа, демократске праксе итд., али може са аспекта реалног стања нашег друштва. Не може ова уредба претендовати да контролише све финансијске токове у систему где ми уопште немамо банке, не може мене неко терати да ја комплетно пословање обављам преко банке, а ја не могу да подигнем свој новац, стару девизну штедњу итд. Морамо имати прво банке, у правном смислу речи, па онда да се комплетни новчани токови усмеравају преко тих банака, као што је пракса цивилизованог света. Нема нигде у свету, кад се купује кућа, кад се купује стан, да се новац исплаћује у кешу. Људи држе новац у банци. Најнормалније је да се држи новац у банци, а како ми да држимо новац у банци, када немамо поверење у банке, кад нам је банка отела новац, неком више, неком мање, али је свима отела, који су јој поверили новац на чување. То је основни проблем те уредбе. И друго, ми имамо једну веома лошу пореску политику, политику са изразито високим пореским стопама. Код нас неко порез плаћа, неко не плаћа, доприноси неко плаћа, неко не плаћа, некоме се „гледа кроз прсте“, па они који плаћају, плаћају за себе и за оне који не плаћају, уместо да се смањују пореске стопе, да се смањују стопе доприноса, па да се онда натерају сви да плате. Сада је допринос на плате чак негде 130%, колико знам. Нека се то сведе на 50%. То би било

Томислав Николић за скупштинском говорницом, пре конституисања нове Владе

огромно олакшање за комплетну привреду, па онда нека се тера у затвор онај ко не плати порез на време, као што то раде у Америци, рецимо. Тамо је једно од најтежих кривичних дела утаја пореза, али овде нико озбиљан, нико ко часно обавља свој посао, није у стању да плати тај порез, и шта онда држава ради - држава утерује порез од приватног сектора, и то од оних приватника који немају везу у врху државне власти, а друштвене фирме најчешће не плаћају.

Има много фирми које не плаћају ни доприносе за пензијско и здравствено осигурање, па се деси то да човек одлази у пензију, а установи се да неколико година ти доприноси нису плаћани, па се накнадно уплаћују, па онда читав низ компликација.

О техничкој коалицији ни говора

Водитељ: Много се у време преговора о формирању нове Владе говорило и о могућности техничке коалиције између Српске радикалне странке и СПО-а. Ваш став о томе?

Др Шешељ: Ја не знам ко је о томе озбиљно говорио. Никог озбиљног нисам чуо. Додуше, Драшковић је неколико пута помињао ту могућност, али само као претђу социјалистима и ми смо га одмах демантовали. То не долази у обзир и ни у какве такве техничке коалиције нећемо улазити, нити им ми дозвољавамо да будемо средство помоћу кога ће Драшковић тврдити пазар у својој трговини са социјалистима. Са социјалистима може у програмску коалицију, са нама не може. Шта то значи? Зашто бисмо ми са њим ишли у техничку коалицију? Да ли ми имамо разлога да укажемо поверење? Немамо. Шта то имамо заједничко? Нисмо трговци у политици. Његова странка се показала много лошијом од Социјалистичке партије. У Српском покрету обнове још има часних и поштених људи. Они се одавно хватају за главу и чупају косу, шта им би да се учлане у такву странку. Тамо где су владали показали су се много горим од социјалиста. Видите шта се дешава у Београду. Према томе, да улазимо у неке техничке коалиције са њим, да губимо част и образ, не пада нам на памет. Ми смо били спремни за ову четворну варијанту али зашто? Зато што у тој варијанти ЈУЛ и социјалисти немају већину, не могу нас прегласати на седници Владе, а са друге стране ни Српски покрет обнове не може да нас уцењује да неке Драшковићеве рођаке или рођаке његове супруге пењемо на високе државне функције, да их распоређујемо као што то раде на градском нивоу у Београду. Ми, радикали, озбиљношћу свог програма, аргументацијом којом располажемо и способношћу својих људи могли би веома успешно да делујемо у таквим услови-

Радикали нису политичари мржње: са Ђукановићеве инаугурације на Цетињу

ма, јер бисмо се снагом аргумената на свакој седници Владе изборили за прихватање оних ставова који су најпааметнији и најпримеренији одређеним проблемима.

Водитељ: Још једном да поновим да је наш вечерашњи гост у емисији „Из мог угла“ господин Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке. Господине Шешељ, да останемо још мало у домену политичких односа у Републици. Како ће Српска радикална странка наступати даље у Републичком парламенту? Која ће бити Ваша стратегија даљег политичког наступа?

Конструктивна опозиција

Др Шешељ: Ми ћемо као опозициона политичка партија да у свим законским пројектима критикујемо што не ваља, али само онда када имамо аргументе, да поткрепимо ту своју критику. Дакле, као опозиција увек ћемо се понашати принципијелно, али до краја оштро и наш је циљ да што пре дође до нових избора и на локалном и на републичком и на савезном нивоу. Ми отворено говоримо о томе, јер је ипак прошло доста времена од септембра месеца. Не толико по броју месеци колико по суштинским политичким догађајима који су се десили и убеђен сам да је дошло и до извесне промене расположења у бирачком телу међу грађанима Србије. Ми смо радикали убеђени да је та промена расположења ишла у правцу исказивања веће подршке Српској радикалној странци и да би то показали наредни избори.

Водитељ: Које би ти нови избори одговарали, а које не?

Др Шешељ: Милимо да би у сваком случају одговарали Српској радикалној странци, а не би одговарали ни левици, ни Српском покрету обнове. Ти избори

би одговарали неким од ових странака које су прошле године бојкотовале изборе, па су се сада покајале. Можда би се нека од њих вратила у парламент.

Политички фер плеј

Водитељ: У међувремену, у последња три месеца десиле су се промене што се тиче Црне Горе. Црна Гора је добила новог председника, господина Ђукановића. Ви сте били на инаугурацији, иако сте имали примедбе на начин како су одржани избори у Црној Гори. Ваш став по питању даљих односа Црне Горе и Србије, уопште статуса Југославије?

Др Шешељ: Ми смо на прошлим председничким изборима у Црној Гори подржавали Момира Булатовића зато што нам је његова опција програмски била ближа него опција Мила Ђукановића. Ми смо то отворено говорили. Имали смо примедби на комплетан изборни ток и изборни процес, али то што се тамо десило је ситница у односу на ово што се десило после у Србији на председничким изборима. Друго, ја сам ишао на инаугурацију на Цетиње, али ишао сам као политички противник и свуда сам то јасно стављао до знања. Зашто да не одем? Ако сам Слободану Милошевићу прошле године када је он инаугурисан у Савезној скупштини, после на свечаном пријему у дворани Савезне скупштине честитао, зашто не бих честитао и Милу Ђукановићу? И једном и другом сам честитао као политички противник. Нити сам гласао за Милошевића на изборима у Савезној скупштини, нити сам гласао за Мила Ђукановића у Црној Гори, нити је наша странка гласала за једног или за другог. Ту је један принципијелан политички став и ми радикали нисмо странка мржње, него једна конструк-

Опустеле улице Подгорице после бурних демонстрација

тивна опозициона политичка партија која жели да победи своје политичке противнике и да преузме власт, али ми политичке противнике не мрзимо, није нам циљ да их уништимо. Трећи, исто тако важан разлог је тај што је у Црној Гори дошло до наглог бујања политичких страсти, мржње, ескалације, чак и уличног насиља и ми смо радикали деловали доста отрежњујуће, смирујуће у тим јавним наступима на неколико телевизијских станица мислим да сам допринео да се тензије смире, спласну и да ствари добију чисто политички ток без насиља. Иначе је дошло до велике ерупције насиља на подгоричким улицама, до повређивања већег броја људи. На сву срећу нико није погинуо. У Подгорици смо се држали исто онако као што се држимо у Београду у неколико наврата када је такође дошло до ерупције политичког насиља и када су ствари могле попримити неконтролисан ток. Ми смо за то да што пре дође до промене режима и у Београду и у Подгорици, али смо против тога да се српска крв пролива да би се власт мењала. Власт треба да се мења изборима, политичким процесима, а не крвопролићем. Садашње односе између Србије и Црне Горе, као федералних јединица унутар Савезне Републике Југославије одређују сукоби између Социјалистичке партије Србије и Демократске партије социјалиста крила Мила Ђукановића. Немамо ништа против тих политичких сукоба, али не желимо да ти политички сукоби доведу у питање заједничку државу, а као опозициона политичка партија ми смо задовољни што је дошло до цепања Демократске партије социјалиста Црне Горе. Као опозиција не можемо ништа лепше пожелети, него да се владајућа партија поцепала. Ми бисмо желели да се и Социјалистичка партија поцепала. То је један принципијелан политички

став који ми заступамо и што је најважније увек отворено износимо у јавности свој политички став, увек је то што ми заступамо веома блиско и разумљиво људима. Дакле, нема никаквих закулисних операција, нема никаквих политичких трговина, нема никаквих задњих намера.

Црна Гора неће из Југославије

Водитељ: Да ли је политика Мила Ђукановића стварно оно што заступа лева коалиција у Србији, одвајање Црне Горе од Југославије, или је политичка стратегија Мила Ђукановића стварно отварање Црне Горе и жеља за уопште отварање Југославије према свету?

Др Шешељ: Има неких индиција које говоре да Ђукановић није спреман да иде на отцепљење. Рецимо, то ложење бадњака пред манастиром Светог Петра Цетињског, пред српским православним манастиром у присуству српског митрополита господина Анфилохија. Неколико стотина метара даље сепаратисти су ложили бадњаке, те вештачке црногорске православне цркве. Мило Ђукановић се овим потпуно јасно поставио. Друго, он од када је изабран непрекидно понавља да је за опстанак заједничке државе. Ми се можда не слажемо са варијантима тог опстанка, јер смо ми радикали за унитарну општинску, али у сваком случају желимо да сачувамо ово што сада имамо, да нам се то не растури, а онда после да радимо колико је то у нашој моћи, да јача централна власт и да се смањују компетенције федералних јединица како би се у будућности избегла могућност било каквог сепаратизма. Ми сматрамо да би било веома опасно заопштравати те односе, јер ако и не жели Ђукановић да отцепи Црну Гору, превелико заопштравање односа може га на-

терати у том правцу. На крају, веома је важно истаћи да постоји јасан јаз између Ђукановића и Славка Перовића. Њихове две партије се све чешће сукобљавају, што такође говори да Ђукановић није склон сепаратистичкој општини.

Водитељ: Господин Ђукановић је одржао и једно од својих главних предизборних обећања. У Скупштини Црне Горе донет је нов изборни закон.

Др Шешељ: Морам признати да су донети добри изборни закони, један сет изборних закона и да је то веома добро урађено, поготово око контроле изборних процеса. Неке ствари су још боље регулисане него у Србији. Сада је веома важно да се доследно ти закони спроведу у пракси и да се изађе на изборе. Те изборе очекујемо негде у мају месецу, крајем маја месеца. Ми радикали се спремамо за те изборе. Знате да наша странка делује и у Црној Гори. Ми смо тамо били и парламентарна странка, па су нас брутално избацили из Народне скупштине. Доживели смо праву голготу. Протеривани смо из Црне Горе, али сада интензивно радимо да странку што више ојачамо и спремамо се за те изборе.

Водитељ: Шта мислите колико ће од стране господина Милошевића бити заопштравани односи са Црном Гором?

Др Шешељ: То питање треба поставити Слободану Милошевићу. Ја не знам колико ће он заопштравати, али су ствари већ поприлично заопштрене. Ми сматрамо да треба смањивати тензије, да треба тражити заједнички језик. Политички противници треба да нађу заједнички језик по извесним питањима која се тичу државних интереса. Тако ћемо се поставити и у Савезној скупштини.

Водитељ: Шта мислите о томе што је лева коалиција Мила Ђукановића подржала само на речима. Нико се на његовој инаугурацији није појавио. Мислим у Србији, значи СПС и ЈУЛ.

Др Шешељ: Нису га они подржали. Ђукановића лева коалиција није подржала.

Водитељ: Мислим, његов избор за председника су само на речима подржали, али нико није присуствовао инаугурацији. Они су рекли да је он победио, да је то у реду.

Др Шешељ: То лева коалиција никада није саопштила. Лева коалиција у Србији и даље оспорава Ђукановићев избор за председника Републике и нису ишли на инаугурацију. И даље су те тензије јаке, а то се види по медијима у Србији и у Црној Гори.

Водитељ: Где је ту решење?

Избори ће донети решење

Др Шешељ: Ја мислим да ће решење донети парламентарни избори у Црној Гори и ако се ти избори на регуларан начин одрже онда ће бити јасан дефинитиван однос политичких снага. Уосталом, много је важнија функција председника Владе него председника

Републике у условима где ниједна странка нема апсолутну већину. Неко ко контролише Владу тај држи извршну власт у својим рукама, а онако како буде воља грађана Црне Горе тако морају да се поставе сви други политички чиниоци у Савезној Републици Југославији.

Водитељ: Шта мислите какви ће бити односи у савезном парламенту? сада су снаге промењене у односу на оно какве су биле.

Др Шешел: Мислим да их у савезном парламенту још обилазе као мачак око вруће каше и сви некако одмеравају снаге, вребају прилику да неку политичку предност постигну и сви се устручавају од уласка у директан политички окршај. И србијанска левица и ДПС Мила Букановића. Чак између два крила ДПС-а, Булатовића и Букановића нема у савезном парламенту неких сукоба, расправа итд. Десила се само једна ствар која је водила заостравању тензија. Народна скупштина Црне Горе је одлучила да поводом одлуке Министарства правде да се призна легитимитет и легалност крилу Народне странке којим предводи Новак Килибарда, да се припадници странке Божидара Бојовића избаце из Народне скупштине, а у Савезној скупштини је учињено обрнуто. Избачени су Килибардини и сам Килибарда, а признати мандати Божидара Бојовића. То је било једно одмеравање снага, али се нико не усуђује да тако исто уради када је реч о расцепљеној Демократској партији социјалиста, нити има намера у Народној скупштини Црне Горе да се Булатовићево крило елиминира ако би за то постојала потребна већина у Народној скупштини и мислим да нема намера у савезном парламенту да се елиминира посланици крила Букановићеве странке. Мислим да је то паметно. Нека само избори одлуче која странка има легитимитет, која је већински легални представник грађана Црне Горе. Када је реч о опозиционим политичким партијама и појединачним напуштањима владајуће странке може се применити та законска норма да онај ко напусти странку остаје аутоматски без посланичког мандата, али када се на овако озбиљан начин поцепла владајућа партија, онда је погрешно арбитрирати по овим законским нормама. Онда је боље ићи на ванредне парламентарне изборе. Рецимо, када би се сада поцепала Социјалистичка партија Србије на два можда подједнако јака дела, било би погрешно да један тај део уз договор са неким опозиционим странкама потпуно елиминира онај други део из Народне скупштине. Не са аспекта законске норме. Са аспекта законске норме то може бити исправно, али са аспекта легитимитета и реалног упоришта делова те партије у народу било би крајње погрешно и онда би политички процеси из парламента био гурнут на улицу, усмерен на неке евентуално оружане окршаје. Овако је најбоље расписати ванредне изборе, па

да се народ онда изјасни. Поцепала се владајућа партија и да видимо ко је за једно крило, ко је за друго крило и да се изнова конституише власт.

Дволична игра великих сила

Водитељ: Незаобилазно политичко питање на српској политичкој сцени је Косово. Многи су давали своје предлоге решавања. Чули смо и од Вас много пута како Ви видите решавање косовског питања. Мене интересује Ваше мишљење о томе шта мислите како ће се ситуација са Косовом даље развијати?

Др Шешел: Бојим се да ће се даље заостравати. Велике силе сада имају потпуно јасну профилисану стратегију свог наступа по питању Косова и Метохије. Велике силе и даље подржавају илегалне терористичке акције и сепаратистичке тенденције актуелних политичких чинилаца унутра шиптарске мањине. Велике силе инсистирају да су против тога да се Косово цела, зато што им је јасно да нема никаквог правног основа за отцепљење. И зато претходно покушавају да прибаве тај правни основ. Правни основ би вешто прибавиле залагањем да Косово остане у саставу Савезне Републике Југославије. И, Америка која уопште не признаје Савезну Републику Југославију него говори о Србији и Црној Гори и инсистира да је Косово саставни део Југославије. Заборавља се, испушта се да је Косово саставни део Србије, зашто? Намера великих сила је да изврше притисак на режим у Београду, да тај режим пристане да Косово и Метохија буду федерална јединица у саставу Југославије. Ако Косово постане федерална јединица тада стиче атрибуте државности и могућност за отцепљење. За неко будуће отцепљење, када год до њега дође. Јер, се федерална

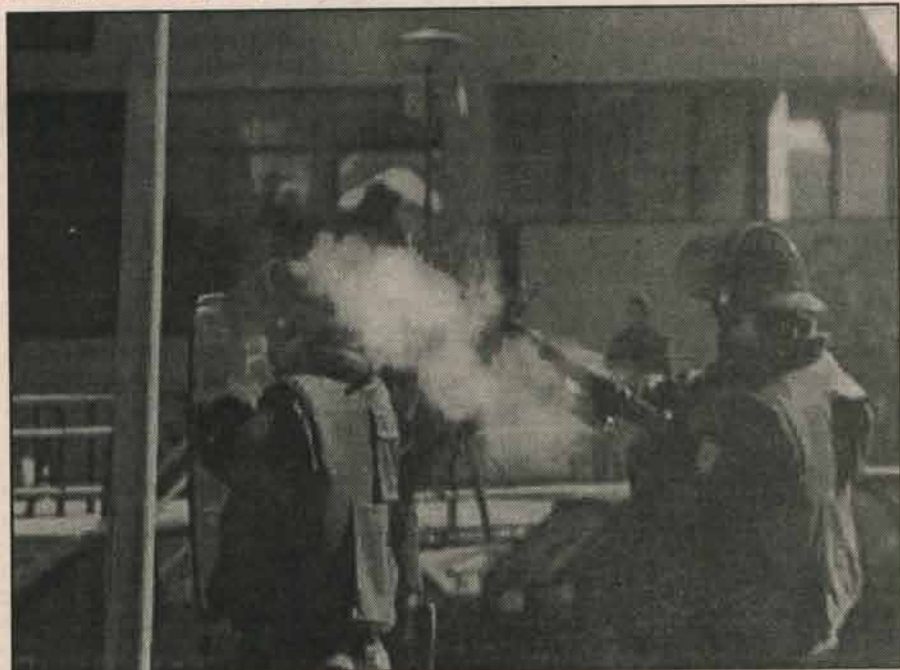
јединица сматра државом. Федерација је сложена држава. Федерална јединица је појединачна држава у оквиру Федерације и у њој грађани имају право на самоопредељење. Народ - грађани. Народ као популус а не народ као етникум, као нација. И, у овом случају би вешто испоштовали то право на самоопредељење а онда нека власт на Косову би расписала референдум, на референдуму би се сви шиптари листом изјаснили за отцепљење и онда би уследило признање великих сила. Имали смо искуства, видели смо како то изгледа у случају Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније. Дакле, кључно је да не дозволимо интернационализацију косовскометохијског проблема, страна мешање и да не дозволимо да Косово и Метохија постану посебна федерална јединица у оквиру Југославије.

Водитељ: Ви се фактички залажете за то да се проблем Косова мора решавати кроз програм људских права а не кроз уставно правни проблем, да тако кажем.

Др Шешел: Проблем Косова се мора решавати у оквиру Србије. На Косову људска права нису ничим угрожена, бар не од стране власти, од стране државе. А, то што Шиптари одбијају да користе нека своја грађанска и политичка права то је њихов проблем.

Водитељ: Да се мало вратимо и на власт у Београду. Односно, односе у градској скупштини. Ви сте пре неколико дана на ванредној седници градске скупштине заједно са Демократском странком покушали да оборите градску власт, да тако кажем. У томе нисте успели.

Др Шешел: Нисмо ми толико озбиљно ни покушавали да оборимо градску власт колико смо хтели на чистац да истерамо коалицију Српског покрета обнове и Социјалистичке партије и ЈУЛ-а. И, та коалиција се онда

Приштина: намера великих сила је очигледна

Др Шешељ у обиласку радова на подручју Земуна, које је финансирао Општина

видела на делу. Да није било подршке Социјалистичке партије и ЈУЛ-а пала би градска власт али су их они отворено подржали. И, то је први пут да су их отворено подржали и народу показали како изгледа та коалиција на делу. Дакле, ми смо били успешни у истеривању ствари на чистину.

Водитељ: Да ли је то уступак можда Драшковићу због преговора око уласка у Владу.

Др Шешељ: Да, то је саставни део пакет аранжмана о коме преговара Драшковић. Улазе амбасадори, ту улазе директорске функције, новац којим се исплаћују Драшковићев лични ценови, виле на Дедињу, Сењаку, Кошутњаку итд. Читав дијапазон разноразних привилегија, бенефиција, утицајних положаја.

Поносимо се Земуну

Водитељ: С друге стране неки кажу да је приближавање Српске радикалне странке и Демократске странке на локалном нивоу, у Београду, због тога да се не би потезало питање општине Земун у градској скупштини.

Др Шешељ: Не, ми радикали смо сами инсистирали да се то напокон стави на дневни ред и да се расправља. Ми смо захтевали да се о томе расправља. Једини ми. Сви други беже од те расправе. И у тој расправи сва аргументација би била на страни Српских радикала. Ми желимо ту расправу. Јер, ми имамо више урађених инфраструктурних објеката у Земунској општини него било која општина у Србији. Имамо 100 милиона динара инвестиција током прошле године у примарни водовод, асвалтирање путева, доградњу електричне мреже, изградњу канализације и читавог низа другог објеката, рецимо 15 милиона динара уложено у поправку

школа, обданишта. Неколико милиона динара, више од три милиона динара уложено је у здравствене објекте.

Водитељ: А, проблем киоска који исто многи потежу у Београду.

Др Шешељ: Па, то је један извикан проблем. Тај проблем постоји у целом Београду и њега је створила економска криза, социјална беда. Уосталом, имате и ви у Свилајци такве привремене објекте, тог типа па то никоме не смета. То је оно што унапређује производњу, унапређује трговину, све друге привредне делатности поготову у садашњим кризним условима, и то је корисно.

Водитељ: Господине Шешељ предлажем да направимо још једну малу паузу блоком реклама, па чемо почети са питањима. (рекламе) Ево нас поново у телевизији „Свител“ стигла су и прва питања за господина Шешеља па можемо да почнемо с питањима. Ево овако, гледалац из Петровца на Млави пита да ли су избори били лажирани и зашто је господин Шешељ пристао на такве изборе ако је претпостављао да ће бити лажирани.

Др Шешељ: Не можемо ми унапред да некога сумњичимо и да кажемо - ви ћете сигурно лажирати. Ми знамо какви сте ви, и раније сте то радили. Знате, аргументи и докази се износе тек кад се лажирања десе, не унапред. А, лажирања су се десила бруталним кршењем правних норими. Дакле, лажирања немају упориште у систему. Него у кршењу основних елемената, правних елемената на којима систем почива од стране државних органа.

Водитељ: Такође гледалац - да ли ће Црна Гора да се отцепи од Србије? Чак и селектор Сантрач узима своје играче из Србије, а овај други део нећу да коментаришем.

Др Шешељ: Не могу ни ја да се мешам у то како који селектор саставља тимове. Бесмислено би било да се као

политичар мешам у спорт, али реално постоји опасност од отцепљења Црне Горе. Постоје подстицаји западних сила у том правцу, а на нама је да учинимо све што је у нашој моћи да се то отцепљење спречи.

До промена само на изборима

Водитељ: Гледалац Верица из Деспотовца пита - докле ћете да толеришете ову политичку власт?

Др Шешељ: Па, ми је уопште не толеришемо. Ми је нападамо на сваком кораку и користимо све аргументе који нам стоје на располагању. Али, то не значи да смо спремни да проливамо крв да би власт срушили. Не. Ми желимо да каналишемо народно незадовољство у правцу свргавања те власти на парламентарним изборима.

Водитељ: Гледалац Миша Љуби-сављевић из Марковца - када мислите да ће бити исплаћене пољопривредне пензије?

Др Шешељ: Под овим режимом тешко да ће бити исплаћене заостале пензије. Мислим да већ осам месеци касне пољопривредне пензије, децји додаци касне више од годину дана. Порођиљски додаци, социјална помоћ и тд. А, ове редовне пензије касне више од три месеца.

Водитељ: Један гледалац каже: сви приговарају да је минус Српске радикалне странке лош имиџ у иностранству. Хоће ли Српска радикална странка побољшати тај свој имиџ?

Др Шешељ: Мислим да уопште немамо лош имиџ у иностранству и да су нам позиције све боље. Све више земаља изразито поштују наш политички став. Све више страних дипломата жели са нама да разговара. Знате, има један проблем, што су многи западни дипломати навикли да српски опозиционари малте не пред њима клече на коленима. Ми то не радимо. Ми смо против страног мешања у наше унутрашње политичке односе. Без обзира што нам је тешко, без обзира што је режим лош, без обзира што нам се дешавају веома лоше ствари ми смо против тога да се стране силе мешају у наш унутрашњи политички живот.

Водитељ: Ево још једног питања: ако би вас Мирко Марјановић предложио за министра унутрашњих послова, да ли би сте прихватили?

Оштрије против криминалаца

Др Шешељ: Не. Та варијанта је постојала и после избора 1992. године. Социјалисти су вешто преко неких новина, преко својих људи протежирали идеју да ја будем министар унутрашњих послова. Ми радикали нисмо хтели тада ни да уђемо у Владу са социјалистима а камо ли да прихватимо овакву варијанту. Зашто? Зато што би смо тада били мањински партнер у Влади и што би социјалисти увек могли да нас пре-

гласавају а ми бисмо делили одговорност за све што је лоше. Сада је нама ова варијанта најповољнија. Четворна коалиција. Друго, социјалисти су сада кренули са једном серијом хапшења. Само бојим се да ће опет да се уморе и да ће пре времена престати с тим. Ухапшено је неколико врхунских криминалаца, Смиљко Костић. Ако се сећате пре више година смо га прозивали, чак док сам ја био посланик у Републичкој скупштини имао сам с њим неке сударе око тог криминала, шверца цигарета, напуштања шлепера цигарета фабричког круга без икакве евиденције, без икаквог плаћања пореза и доприноса итд. Па, онда, овај Ненад Борђевић с којим сам имао прошле године директан обрачун када га је Лепосава Милићевић довела на округли сто на телевизији. Рекао сам му једноставно, шта он има да говори о тим питањима, ућуткао сам га негде пред крај емисије и нисам му дао ни да говори. То је један од крупних криминалаца. Али, има још много тих криминалаца, као рецимо Жељко Митровић, власник Пинк телевизије из Београда, ноторни криминалац. Огромно је богатство згрнуо а није га могао згрнути на основу рада телевизије. Телевизија Пинк му само служи за прање новца. Преко њега се огроман прљави новац пере и наравно велики проценат њему остаје. Има читав низ других на чија би врата истражни органи и полиција морали ускоро закуцати. Да видимо да ли ће се и овог пута социјалисти уморити од прогона криминалаца, као што је то био случај 1994. године. Кренули су са великом помпом, ухапсили два министра и онда је све стало, све спласло.

Смешна полицијска творевина

Водитељ: Гледалац из Свилајница пита - ваше мишљење о Радикалној странци Николе Пашића, Синише Вучинића, и да ли би ви пристали да уђете у ЈУЛ ако вас позове Љубиша Ристић?

Др Шешел: (смеје се) Ово је једна смешна полицијска творевина, ова творевина Радикална странка Николе Пашића. Када сам ухапшен 1994. године, онда је полиција успела да врбује неколико наших посланика, предвођених Јовановић Гламочанином и отели су нам посланичке мандате у Савезној скупштини и организовали ту Радикалну странку Никола Пашић. А, онда је по полицијском налогу Синиша Вучинић ушао у ту странку, када Гламочанин више није био потребан и када их је компромитовао, када су почели отворено да причају колико су новца добили од социјалиста, онда је Гламочанин отеран а Синиша Вучинић је преузео ту странку. То је један потпуно луд човек. Давао је разне изјаве, како је клао, вадио очи, дао неки интервју за Шпигл, како је вадио очи ратним заробљеницима у Босни, па онда како је монархиста, овакав па онакав, па се проглашавао за војводу, па организовао

бригаде за бербу кукуруза, па параполицију у Београду, па отели неком Шиптару девизе, па нема шта није радио. И, увек је служио режиму да тако у оквиру опозиције неке интриге лансира и да неке идеје компромитује. У једном тренутку режим се бојао монархистичких тенденција 1991, 1992. изгледало му је да то има неко реално упориште у народу и тада је Синиша Вучинић добио задатак да глуми монархисту. И, тада је он био главни монархиста. Српски реалистички блок, како му се звала странка и шта ја знам. А, сад испада најекстремнији левичар, сад испада јуловски војвода. Али, то је једна гротескна фигура и не можемо ми њему ништа да замеремо. Него режиму, овој прљавој агенцији Танјуг, листу Политика и државној Телевизији који му дају огроман публицитет а није ни 15 хиљада гласова успео да обезбеди на прошлим изборима. Они му дају огроман публицитет. Када год се у страначкој хроници појаве представници парламентарних странака они одједном и њега удену.

Поштовање изборне воље грађана

Водитељ: Гледалац из Баточине - да ли би имали нешто против да Мило Ђукановић буде председник Југославије?

Др Шешел: Па, ако буде имао упориште у Савезној скупштини и ако буде имао већину посланика у Већу грађана и Већу република, па га та већина изабере зашто бих ја имао против. То је ствар реалног односа политичких снага. Ја могу да гласам против али не могу да се супроставим вољи већине. Гласао сам против избора Слободана Милошевића али већина га је изабрала. Имао је већину гласова и у једном и у другом већу и он је регуларно дошао на ту функцију.

Водитељ: Гледатељка - Весна Обрадовић из Деспотовца поздравља господина Шешела и пита - помиње се политика и пензије, а дечји додаци никако. Како ова држава мисли да се повећа наталитет ако се дечји додаци не исплаћују редовно?

Др Шешел: Рекао сам већ годину дана касне ти дечји додаци. То је једна велика срамота. Знате, само овај новац који су од лета прошле године дали на руке Вуку Драшковићу био је довољан да се исплате сви заостали дечји додаци у Србији. Али, ево, новине пишу 40 милиона марака је већ прикупио новца таквим политичким трговинама. Један је од најбогатијих људи у Србији. Знате, не може то, једноставно људи виде, који политичар живи скромно, који се политичар није обогатио од 1990. године наомамо, а који се размеће луксузом, има огромно богатство. У суботу је био огроман текст у новинама, видео сам, на који начин је све стицао итд. А, режим сад, знате, жртвује новац да би добио неку политичку подршку да би их увукао у власт, уместо да се иде на изборе па нека народ поново процени па коме укаже поверење нека формира нову владу Србије и готово.

Водитељ: Гледалац из Марковца - како може господин Марјановић да буде председник Владе а он је из Книна, а Книн је у Хрватској?

Др Шешел: Не, Книн није у Хрватској. Книн је под хрватском окупацијом. Книн је српски град и био је главни град Републике Српске Крајине. Книн је одувек српски град. У Книну је живело више од 90 процената Срба. И није то аргумент за оспоравање Мирка Марјановића. Ми Мирка Марјановића треба да оспоравамо због програма Социјалистичке партије, политичке праксе левице, левичарске идеологије, конкретних политичких потеза као

Вила Вука Драшковића: прикупио је 40 милиона марака политичким трговинама

председника Владе итд. По тим критеријумима треба да га оспоравамо а не по томе што је рођен у Книну.

Косово остаје у Србији

Водитељ: Гледалац Ратко из Баточине такође вас поздравља и каже - до 1974. звали су се Шиптари а сада Албанци. Граница Косова до Србије била је до Бањске а сада је близу Руднице. Шта је било са језером које је дато Албанцима?

Др Шешел: Албанија је подизањем неке хидроцентрале на Дриму запосле практично и део наше територије. То језеро је ушло у састав Србије. Прогрло је у нашу територију. Друго, практичне разлике између назива Албанци и Шиптари нема. Албанци себе називају Шиптарима. Држава им се зове Штипија. А, Албанци - то је страни назив за ту територију.

Водитељ: Каково је Ваше мишљење о евентуалној подели Косова, Горан Станојевић пита из Баточине.

Др Шешел: Ми радикали смо против било каквих подела Косова, ми смо да комплетно Косово и Метохија остану у саставу Србије, по сваку цену.

Водитељ: Гледалац, Братислав из Свилајнца - због чега сте се својевремено дружили са комунистима да сменисте Панића и да оборите Ћосића?

Др Шешел: Смена Милана Панића је била велико добро дело, у корист нашем народу и нашој држави. Панић је био много гора варијанта од социјалиста, а што се тиче Добрице Ћосића, ми смо натерали социјалисте да нам се прикључе у тој смени, директном уценом. Уценили смо их да ћемо одмах гласати против Владе Николе Шаинковића, у јуну месецу смо покренули акцију против те владе уколико нам они не дају гласове да се смени Добрица Ћосић.

Добрица Ћосић је морао бити смењен из неких осам разлога, које смо ми навели у нашем захтеву, а пре свега због тога што је кршио Устав, а друго замерили смо се у предизборној кампањи. Напао нас је у предизборној кампањи, а ако је некога молити, није га и љутити. Добрица Ћосић је изабран нашим гласовима, нашом иницијативом и не може он у току тог мандата да се окрене против нас. Ако нечији избор зависи од наше воље не може он одмах после избора да нам постане политички противник, ако имамо снаге, одмах ћемо га сменити. Треба да поштује ону парламентарну већину чијом је вољом изабран за председника.

Девалвација неминовна

Водитељ: Гледалац из Свилајнца, шта мислите о стабилизацији курса динара и докле ће то тако трајати?

Др Шешел: Недавно сам изјавио на конференцији за штампу, када је дошло до овог великог монетарног удара, када је у тренутку марка била већ 6,5 динара, да је реално негде између 4,5 и 5. Само сада влада греша јер избегава девалвацију. Сада би требало динар девалвирати и званична вредност да буде можда 4,5 динара за марку или 5 динара за марку. То је реална вредност. Зашто је то важно? Зато што се додатно динар на тај начин стабилизује и сада ко год увози робу, царину плаћа испод царинске тарифе, јер му се обрачунава 3,3 динара за марку, а заправо је реално 5 динара за марку. На тај начин се подстиче увоз и уместо да се он мало и сузбија, неконтролисан увоз увек угрожава динар. Друго, када држава продаје девизе из Народне банке Југославије, продаје их по том званичном курсу и то је директна штета за државу, директан губитак. Било зашто да се

набављају те девизе, а да је курс реалан, онда не би било неке велике јагме за куповином девиза. Сада када би била проглашена девалвација и када би динар, односно марка била званично 5 динара, не би било огромне потражње девиза. Динар би додатно био стабилан, а овако опет се ствара једна темпирана бомба која ко зна када ће експлодирати, можда већ до јуна месеца, можда у септембру, али експлозија је ту пред нама, баш због оваквог неозбиљног понашања Савезне владе која избегава да изврши то.

Водитељ: А како, ево још једно питање, коментаришете изјаву господина Милачића, бившег министра за финансије, који је изјавио да је питање девалвације малтене у домену државне тајне.

Др Шешел: Оно у принципу јесте у домену државне тајне, али ми као опозиција критикујемо што они то већ нису одавно урадили, па макар припремали као државну тајну. Сада је тренутак да се прогласи та девалвација и да се каже марка вреди 5 динара. Знате, ја нити учествујем у стварању те државне тајне, нити сам дужан да је штитим. Ја износим једно стручно мишљење по том питању и оно што би ми урадили одмах, а то бисмо наравно брзо и спровели и припремили у форми државне тајне, у сваком случају. Није то лоше да се у тајности припреми, само ми знамо каква је то влада и да ниједну меру до сада није могла да сачува у тајности, до њене примене.

Водитељ: Гледалац из Деспотовца, како тумачите понашање и гледате уопште владику из Бјељине.

Др Шешел: Не знам, које конкретно понашање мисли ваш гледалац, требало би мало конкретније поставити то питање.

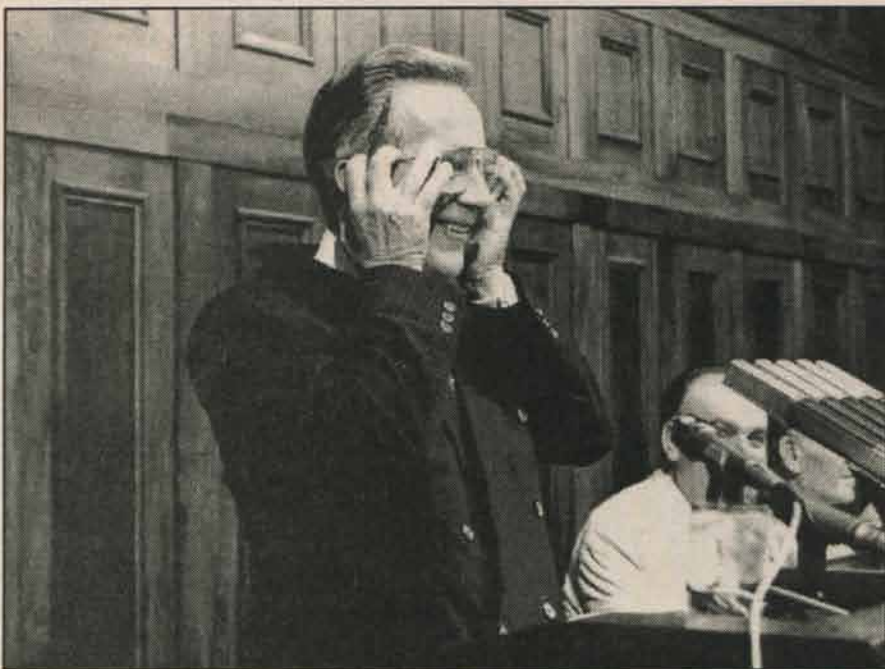
Водитељ: Шта подразумевате под међународном заједницом, само Немачку и САД, или и остале земље чланице Европске заједнице, гледалац из Граовца.

Др Шешел: Ја врло ретко користим тај термин међународна заједница, то не постоји. То је једна апстракција, постоје велике силе које доминирају у међународним односима, поготову Америка, као једина суперсила данас.

Водитељ: Господине Шешел, предлагем да направимо још једну кратку паузу блоком реклама па ћемо наставити са питањима. Ево нас поново у студију Телевизије Свител, питања за господина Војислава Шешела, председника Српске радикалне странке. Живковић Мила, гледалац из Свилајнца - како сте задовољни радом одбора Српске радикалне странке у Свилајнцу?

Добродошли сви часни и поштени људи

Др Шешел: Наш одбор у Свилајнцу је све бољи и бољи и ми се само интензивно припремамо за нове изборе. Сада, у току првих дана марта месеца, имаћемо

Смена Милана Панића била је велико добро дело у корист народа

изборне скупштине, а у свим општинским одборима добро се ствари развијају.

Водитељ: Гледалац, Саша из Баточине - да ли ново руководство Српске радикалне странке треба да се смени у Баточини, јер су они били чланови СПС-а?

Др Шешељ: Ако је то једини аргумент за њихову смену, онда не могу да се смене. То што је неко до јуче био члан СПС-а, па се учланио у Српску радикалну странку, није сметња и светиња, нити ми истражујемо у којој је странци био неки наш садашњи члан. Наша врата су отворена чалновима свих других странака и ко прихвата наш програм и ко жели да се укључи у страначки рад, добро је дошао. Наравно, под условом да је реч о часним и поштеним људима, јер само часне и поштене људе желимо у нашој странци и нашем програму.

Водитељ: Гледалац из Смедеревске Паланке, да ли сте упознати да је син вашег посланика Голубовића, уништавао споменике у Смедеревској Паланци.

Др Шешељ: Да, постоји та сумња и то је једна велика трагедија за ту децу која су учествовала у томе, за њихове родитеље и то је једна веома лоша и опасна појава, а очигледно је реч о неким сепаратистичким сектама, отворено се сумња да нису само два малолетника у питању, већ да су били и неки старији људи који су то предводили, надам се да ће истрага све те ствари да разјасни, а ми радикали, смо за то да се сузбије деловање асоцијалних верских секти у нашој земљи. То је нешто опасно, као дрога и никада ниједан родитељ не може и не зна када га то може задесити, али је велика несрећа када се то деси. Држава је ту да нашу омладину заштити од дроге и да их заштити од тих асоцијалних верских секти. Ми смо за то да се те верске секте законом забране и да се за њихово организовање пропису строге затворске казне.

Водитељ: Гледалац из Лапова, да ли ћете и даље заједно са Демократском странком рушити власт СПО-а у Београду?

Др Шешељ: Да, ми ћемо рушити сваку власт док се не успостави радикалска власт, а када се упостави радикалска власт на сваком нивоу организовања државе, онда ћемо ту власт чувати.

Водитељ: Гледалац из Лапова, шта мислите о реду и финансијској дисциплини, прво уведеној, а сада поништеној?

Др Шешељ: Морала је да буде поништена, била је непримерена неким објективним условима наше привреде. Непримерена је у овој тешкој економској кризи и ситуација у којој не постоје озбиљне банке и морала је бити укинута, наравно и због својих правних недостатака.

Водитељ: Гледалац из Свилајнца пита да ли је истина да ћете бити нови министар правосуђа?

Др Шешељ: Није истина.

Дуел Шешељ - Ђинђић у београдском биоскопу „Рекс“ преношен је у свим важнијим медијима

У Земуну враћена земља и станови

Водитељ: Гледалац из Велике Плана, коме се жалити за враћање земљишта, није одређено питање.

Др Шешељ: То је сада ствар локалне власти, а ми смо у Земуну напокон вратили све, све што је требало да се врати, по закону. Реч је о земљи која је одузета у време принудног откупа административних мера и то је све морало да се врати. Мислим да смо једна од првих општина у Србији, која је буквално све вратила. Ми смо вратили све оне станове у којима су били заштићени станари, мислим да смо и ту једна од првих општина која је то питање регулисала. Ми смо за све те заштићене станаре обезбедили општинске станове, преселили их и власницима вратили. Ако су то изворни власници, јер закон је ограничен и ако је било неке трговине, па је неко куповао стан знајући да је он неуселив из спекулативних разлога јер је добио по веома ниским ценама, па би сада на томе он да оствари огромну добит, у тим случајевима закон није предвидео враћање. Ми смо, дакле поносни на то што смо те две ствари до краја средили.

Водитељ: Гледалац из Велике Плана, док је Ђинђић био градоначелник, говорили сте све најгоре о њему, сада заједно са њим рушите власт СПО. Ко се променио, Ви или Ђинђић?

Ми смо остали исти

Др Шешељ: Не, ми смо остали исти, само је Ђинђић некада био власт и када је био власт ми смо га нападали и сада је друга власт, ту власт нападамо. Ми смо као опозициона странка против власти и било ко да чини ту власт. За нас је само добра власт, само радикалска

власт и кад год је неко други на власти, ми смо против њега.

Водитељ: А ко се променио?

Др Шешељ: Ми смо остали исти, а Ђинђић се променио и више није власт, сада је опозиција и сада се другачије и поставља.

Водитељ: Гледалац из Старог Села, зашто се чешиће не појављујете на програмима РТС-а?

Др Шешељ: На РТС-у ми недају.

Водитељ: Поздрав и питање за господина Шешеља, гледалац из Свилајнца, да ли сте стварно упућени у дешавање у одборима Српске радикалне странке у Свилајнцу?

Др Шешељ: Не знам на шта конкретно мисли тај ваш гледалац.

Водитељ: Иван, гледалац из Старог села, какве нас наредне четири године чакају?

Др Шешељ: Чекају нас тешке године, а колико тешке, то зависи и од тога да ли ће се власт ускоро променити или не.

Водитељ: Господине Шешељ предлажем да направимо још једну малу паузу, још једним блоком реклама, док не стигну нова питања. Ево нас поново у студију, и даље питања за господина Војислава Шешеља. Наш гледалац Жељко из Деспотовца, како сте насели на дуел са Драшковићем и ишли директно на руку Милутиновићу?

Др Шешељ: Нисам насео, знао сам шта су намере социјалиста, знао сам да се Драшковић директно ставио у службу и зато сам непрекино инсистирао да се организује дуел са Миланом Милутиновићем, али то су социјалисти избегли, а онда је Драшковић био толико навалентан, непрекидно је позивао на дуел и ја сам рекао - зашто да не, хајде на дуел са Драшковићем, када већ неће Милутиновић и мислим да то мени никакву штету није нанело, упропастило је то Драшковића. Њега је

приказало као превртљивца, као човека који се служи нечасним методама, који измишља, лаже, клевете итд. Можда је једна позитивна последица, јер знате, социјалисти су намерили да те изборе фалсификују или овако или онако и они би то спровели до краја, али је позитивна последица да су многи чланови СПО-а напоскон упознали ко је и какав Драшковић.

Водитељ: Гледалац из Велике Планае, да ли мислите да Радикална странка може да дође на власт без икаквог удруживања са другим странкама?

Удруживање после избора

Др Шешел: Мислим да може, али ми не бежимо и од удруживања, али смо против удруживања пре избора. Ми смо за удруживање после избора. Овог пута смо били спремни на четворну коалицију и ниједна друга варијанта нам не би одговарала, ни сами са социјалистима и левим блоком, ни сами са Драшковићем и СПО-ом и у обе те варијанте ми би губили. Ми би овамо са левицом били мањински партнер, па би нас левица прегласавала и не би имали шансе да покажемо неке своје вредности, вредности свог програма итд. Када би ишли сами са Драшковићем и СПО-ом онда би нас тамо уценивали са постављањем њихових сродника, рођака, на високе државне функције, привилегијама, виллама и ко зна чиме још, свим оним што раде на нивоу београдске власти.

Водитељ: Гледалац, такође из Велике Планае - да ли се плашите да будете председник Републике и ако се не плашите, зашто сте дозволили да вам покраду гласове?

Др Шешел: Нису успели да покраду, а да се то не открије и то је наш велики успех. Ми смо разоткрили њихову крађу и све наше посланике из Савезне скупштине, односно Републичке, послали смо као контролоре у пећку и признанску изборну јединицу. Они су тамо на лицу места доказали ту крађу. У седам сати ујутру су уносили гласачке кутије са по 1.600 гласачких листића. Тамо где ниједан Шиптар не излази, где нико жив није изашао тог дана на изборе. Све смо то доказали, имамо снимљен филмски материјал, спремамо један филм о изборним неправилностима, који ћемо приказати на свим телевизијама где можемо да добијемо термин, у целој Србији ћемо то приказати.

Водитељ: Гледалац из Доње ливадице, да ли планирате наредну коалицију са СПС-ом?

Др Шешел: Наравно, да не планирамо.

Водитељ: Гледалац из Граовца, у каквим сте односима са председником општине Свилајнац?

Др Шешел: Немамо никакве личне сукобе, ми смо политички противници јер је Бица Будимировић, истакнути кадар Социјалистичке партије, а ја припадам Српској радикалној странци, али нисмо се лично сукобљавали ника-

да. Имали смо скупштинске дуеле, они су увек били на некој принципцијелној равни због различитих идеолошких и политичких оријентација. Друго, ми се трудимо и Бицу да срушимо са власти у Свилајницу, али мораћемо још доста да оснажимо нашу странку да би то постигли, је ли тако? Био је заказан један дуел са Бицом на јагодинској телевизији - Палма-плус, међутим, онда је Бица отказоо учешће.

Водитељ: Гледалац, Драган из Свилајница, шта мислите о легализацији аутомобила регистрованих на Црну Гору и да ли ћете се залагати да се они превесу на српске таблице.

Др Шешел: Све док смо јединствена држава, мора бити свеједно да ли је човек регистровао аутомобил на Цетињу, у Подгорици, у Београду, Свилајницу, Јагодини и било ком месту где се врши регистрација. Ово сада је препуцавање између режима у Београду и Подгорици, где штету имају само грађани.

Водитељ: Гледалац из Свилајница, колико ће дуго Босна да остане јединствена држава?

Непоткупљива опозиција

Др Шешел: Убеђен сам да неће дуго остати јединствена.

Водитељ: Гледалац из Баточине - колико вас плаћа СПС и Вас и Драшковића, да будете опозиција?

Др Шешел: Ми смо остали практично једини озбиљни противник левице и СПС-а и ми смо једини до сада били непоткупљиви на српско-политичкој сцени.

Водитељ: Гледалац из Свилајница - каква је разлика у изградњи киоска у Свилајницу и Земуну, с обзиром да се Ви хвалите у Земуну, а Бица у Свилајницу?

Др Шешел: Мислим да је то нужна појава у садашњој нашој економској кризи и да то треба подстицати. Не треба забрањивати где год не наноси неку штету објективним друштвеним интересима, где не угрожава нека права грађана и тд.

Водитељ: Гледалац Ратко из Баточине - да ли славите славу Светог Луку.

Др Шешел: Да.

Водитељ: Гледалац из Деспотовца - које би мере предузели да се изађе из кризе?

Др Шешел: У предизборној кампањи на вашој телевизији, на државној телевизији сам читав низ тих мера изнео. Мислим да ми радикали једини имамо озбиљан програм, да земљу из кризе изведемо.

Смета им то што смо успешни

Водитељ: Гледатељка Рада из Велике Планае - ако толико добро радите у Земуну, зашто хоће да вам уведу принудну управу. Шта је разлог?

Др Шешел: То прете политички противници СПО, социјалисти се додуше, не изјашњавају, а без социјалиста, они то не могу да спроведу. Смета им то што смо успешни.

Водитељ: Гледалац пита, шта мислите о турбо цихад музици, коју пропацира ТВ Пинк и продукција ЗАМ и то све из студија који се налази у центру Земуна?

Др Шешел: Знате, то какву ће људи музику слушати, то је искључиво њихово право да процене. Ми се не мешамо у сверу уметничког стваралаштва. А, Пинк телевизија је једна гусарска телевизија, привилегована телевизија, комунистичка, манипулаторска, а властник Пинк телевизије је један ноторни криминалац - Жељко Митровић.

Водитељ: Гледалац из Свилајница - шта то значи бити српски четник?

Др Шешел: То значи бити борац за слободу српског народа, волети своју отаџбину и бити спреман да се за отаџбину жртвујеш.

Водитељ: Гледалац из Баточине - зашто син председника Југославије не иде у војску?

Др Шешел: Ја у то не могу да се мешам. Постоји надлежна лекарска комисија која утврђује да ли је неко способан привремено, или трајно неспособан за службу војног рока. Оно што је био наш циљ, то је да те комисије стриктно раде по закону и да се руководе лекарском етиком, а у конкретан случај не могу да се упуштам. Знате, Слободан Милошевић је мој политички противник и не могу сада да мрзим његовог сина, зато што му је отац мој политички противник, а немам неке конкретне доказе, који би указивали на неправилности у овом случају од стране регрутне комисије. Тако да заиста не могу да се изјасним по том питању.

Водитељ: Гледалац из Свилајница - зашто сте дозволили да Мирко Марјановић поново буде председник Владе, а он ја мафијаш?

Др Шешел: Нас нико није питао ко ће бити председник Владе, нисмо имали утицаја. Пошто се очигледно ради на стварању скупштинске већине левог блока и СПО, ствар је тих странака, ко ће бити председник Владе.

Водитељ: Гледалац Драгиша из Деспотовца - шта подразумевате под сивом економијом. Зашто српска власт пљачка свој народ?

Др Шешел: Зато што је власт лоша. Зато власт морамо и променити. Сива економија је економија која мимонлази регуларне токове који подлежу опорезивању, плаћању доприноса, акциза и свих других државних намена.

Водитељ: Гледатељка из Лапова - како коментаришете то, што у јавном промету као средство плаћања, легално функционише марка а не динар?

Др Шешел: То је зато што грађани немају поверења у динар, сад у одређеној мери имају, а ја се сећам времена кад апсолутно нису имали. Нису грађани криви што немају поверења у динар. Крива је власт.

Водитељ: Гледалац из Табановца - у општини Петровац на Млави води се велика хајка против српских радикала. Шта ћете предузети против тога?

Др Шешељ: А хајка с времена на време избија у целој Србији, против српских радикала. Левица осећа да смо ми једини озбиљни политички противник, једина истинска алтернатива власти и због тога настоји да сузбије наше политичко деловање. Негде то раде отворено, негде прикривено, негде брутално, негде султилно, али у сваком случају, свуда би да нас онемогуће.

Косово надлежност државе

Водитељ: Гледалац из Лапова - да ли спремате добровољце за Косово, да ослободите Србију?

Др Шешељ: Не. Не спремамо добровољце за Косово. Косово треба држава да сачува. Ми смо добровољце спремали онда кад су неки делови наше територије, практично остајали без државне власти. Кад се бивша држава распала. У овом случају, држава то све мора да уради. Држава има војску, има полицију и држава треба да то проведе. Држава једноставно не сме да поднесе на својој територији, било какве друге облике војничког организовања.

Водитељ: Гледалац Бранко из Велике Плана - како видите будућност Косова?

Др Шешељ: Будућност Косова видим само у саставу Србије. Ми радикали смо за то да се укину сви облици аутономије у нашој земљи.

Водитељ: Гледатељка Катарина из Деспотовца, ово је већ мало стручно питање - с обзиром да имам очевину на Косову и да водим парницу четири године због тога, што су ми очевину продале комшије, да ли да наставим или да прекинем?

Др Шешељ: Треба та госпођа да настави да води парницу. Никако не сме да прекида. Мора да буде упорна и убеђен сам на крају да ће успети да истера правду.

Водитељ: Гледатељка из Велике Плана - да ли ова поплава игара на срећу на РТС-у и Пинку, да ли су наследници Језде и Дафине?

Др Шешељ: То је слична ствар. Те игре на срећу су начин обмањивања народа извлачења огромних количина новца из народа. Обично се режирају резултати тих игара на срећу, без обзира што је извлачење привидно пред очима народа, најчешће се све то режира.

Водитељ: Шта мислите о аргументацији у одбрану тога да то доноси велика средства држави и одређеним организацијама?

Др Шешељ: Знате шта, ако коцка заиста доноси велика средства држави, да ли то треба да значи да цели народ треба да постане народ коцкара. То се не може отима.

Водитељ: Гледалац из Велике Плана - како може да се дође у лични контакт са Вама.

Др Шешељ: Ја сам сваки дан у општини Земун и у седишту Српске радикалне странке у Француској улици. У општини Земун имамо пријем грађана сваког петка, са сад најчешће прима подпредседник општине Ратко Павловић, али у сваком случају и преко нашег општинског одбора у Свилајнцу или директно у Београду, ако не баш непосредно са мном, онда с неким од неких мојих најближих сарадника.

Водитељ: Гледалац из Свилајнца - да ли знате шта све Бица има у власништву, и ако знате можете ли да набројате.

Др Шешељ: Не знам шта све Бица има у власништву, али ме не би изненадило ако се покаже да је баш неки крупан газда. Али, у сваком случају Бица то треба да објашњава гласачима у Свилајнцу на изборима и то питање треба постављати кад се он појави и на вашој телевизији или на неки други начин у јавности кад држи предизборне зборове, митинге и тд.

Водитељ: Гледалац из Смедерева - шта мислите о хапшењу директора која се ових дана дешавају?

Др Шешељ: То сам већ рекао. Ово што се тиче Бице знате, не поставља се мени питање шта неко има у власништву, него како је то постигао. Ако ту има нешто спорно онда треба инсистирати, треба чачкати, али ми се не бавимо прогоном богатих људи. Нама је циљ да сви Срби буду богати људи, али тамо где постоје аргументи да је неко незаконито дошао до извесног богатства, онда то треба терати до краја.

Водитељ: Гледалац из Црквенца - шта мислите да ли је приватизација једино решење?

Др Шешељ: Да. Без приватизације се не може изаћи из економске кризе, ту нема никакве сумње. Друштвена својина нас је и упропастила.

Водитељ: Гледалац из Деспотовца - да ли још увек мислите све најгоре о

Биљани Плавшић, да је она издајник и плаћеник и шта мислите о Милу Ђукановићу с обзиром да сте ви били на његовој инаугурацији?

Др Шешељ: На то сам делимично одговорио. Ја сам политички противник Биљане Плавшић и мој циљ је да се Биљана Плавшић што пре обори са власти у Републици Српској.

Водитељ: Ратко из Баточине - како мислите да истерате Албанце са Косова и да ли ће Призрен бити главни град Србије?

Др Шешељ: Не верујем да ће Призрен бити главни град Србије. Не мислим да све Албанце треба истерати са Косова. Треба се обрачунати са сепаратистима и са Косова и Метохије треба истерати оне који нису наши држављани а сепаратистички делују.

Водитељ: Гледалац из Свилајнца - шта мислите поводом изјаве Душана Михајловића, да је савез са Вуком Драшковићем - пут у Европу, а савез са радикалима и Шешељем - пут у пакао?

Др Шешељ: Можда је савез са Вуком Драшковићем пут у Синг - Синг, или у неку другу чувену светску робијашницу. Знате, ако су кренули са хапшењем криминалаца, онда морају на врата и Душана Михајловића да закуцају. То је такође један од крупних криминалаца у нашој земљи. Што се тиче пута у пакао, пут у пакао се не трасира поштењем, пут у пакао се трасира криминалом, издајом, лошим карактерним особинама, неморалом итд. А знате, који су то људи на српској политичкој сцени, које карактерише неморал, непоштење, корупција лоповлук итд.

Водитељ: Гледалац из велике Плана - поздрав за господина Шешеља, шта мислите о Драгану Богдановићу, председнику суда, ја не знам о коме се ради?

Др Шешељ: Не знам ни ја.

Водитељ: Гледалац из Доње Виравице - шта мислите о нашем здравству и кад сте последњи пут били код лекара?

Разбијање демонстрација у Приштини: држава не сме да подноси терористе на својој територији

Др Шешел: Мислим да је наше здравство такође у великој кризи због недовољне бриге државе. Видели сте шта је урадио Ненад Борђевић, како је крај новац од наших здравствених осигураника, у кафе је спекулације улазио, како је отимао буквално, ми смо у ситуацији да морамо сами да обезбеђујемо лекове, да здравствене установе нису у могућности да обезбеде ни завој, ни газу, ако је реч о некој озбиљној операцији.

Водитељ: Горан из Баточине - колико по вашој процени има Шиптара на Косову?

Др Шешел: Могуће да их нема више од једног милиона и то је можда најреалијна процена, јер су раније фалсификовали пописе становништва а и до ста их се иселило у западне земље.

Водитељ: Гледалац из Лапова - шта мислите о идеји да се сви Срби истерају са Косова?

Др Шешел: То је идеја српских непријатеља, они на томе раде.

Водитељ: Када ће вода и струја да дође у Грмовце?

Модерно насеље Грмовац

Др Шешел: Вода је већ дошла. Водовод за Грмовац је већ завршен и то је једно велико новоформирано насеље, где су се углавном населиле избеглице негде више од 2-3 хиљаде плацева. Вода је већ завршена и чека се само градски водовод Београда да је прикључи. Сада се ради пут. Пут ће бити завршен у догледно време и очекујемо струју врло брзо. Струја је завршена сада за Бусије, треба да се ради за Грмовац. Добили смо гаранције од Електропривреде Србије да ће то врло брзо бити урађено за Грмовац. У Бусијама је већ изграђено око 300 кућа. Око три стотине кућа већ има изливену плочу, а у Грмовцу су радови тек почели и мислим да ће ова инфраструктура да прати одвијање тих радова на изградњи кућа.

Водитељ: У предизборној кампањи сви говоре о враћању старе девизне штедње - кад, ко ће и да ли ће вратити?

Др Шешел: Радикалска власт би за врло кратко време вратила и то продајом државне имовине. Ова садашња власт и не помишља да врати стару девизну штедњу.

Водитељ: Гледалац пита - зашто међународна заједница није напала Северну Кореју, Кину него се баш одлучила за Србе?

Др Шешел: Рекли смо већ да није реч о међународној заједници. То је апстракција. Реч је о великим силама. У овом случају, западним силама. Оне Кину не смеју да нападну и Северна Кореја је веома близу кинеских граница, такође се не би усудили. Србе су напали, јер су овог пута били слаби и незаштитени, а налазе се на веома важном стратешком простору.

Водитељ: Гледатељка из Деспотовца - шта мислите о Ресавској банци из Деспотовца?

Др Шешел: Па исто као Југоскандик и Дафимент банци. То су биле банке за пљачкање народа.

Водитељ: Гледалац из Лапова - да ли вам је познато да вам је кум добио вилу у насељу Голф од Слободана Милошевића?

Др Шешел: Добио је вилу на Кошутњаку, да ли се то зове Голф, или другачије, мислим да је Голф дипломатско насеље, познато ми је у тој улици Благоја Паровића број 114, између виле Драгана Томића и Небојше Човића. То је добио за подршку потписивању Дејтонског споразума 1995. године и за подршку да се укину директни телевизијски преноси скупштинских седница.

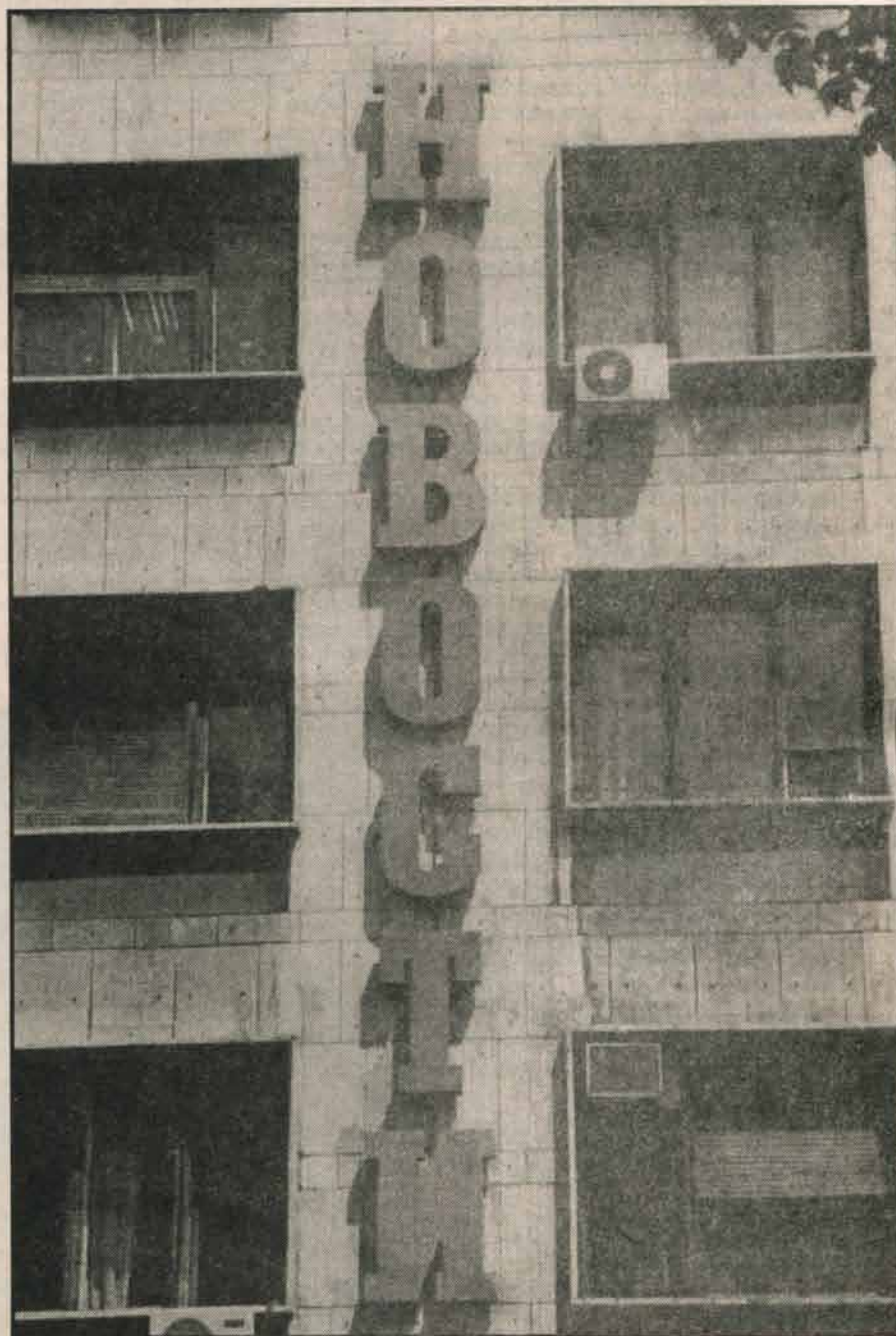
Водитељ: Да ли сте били у тој вили?

Др Шешел: Не, него смо фотографије објавили у Великој Србији.

Водитељ: Господине Шешел, више од 90 минута смо се дружили са гледаоцима телевизије „Свител“. За крај, моја два кратка, блиц моја питања и блиц одговори: да ли се господин Баровић стварно оклизнуо на банану у студију БК телевизије?

Др Шешел: Стварно се оклизнуо на банану, али је банана у овом случају, знате, фигуративно употребљена. Оно што је тражио, то је и добио. То је смешно, заиста. Знате, бити Хрват, то није националност. Бити Хрват, то је божја казна.

Водитељ: На крају ми остаје само да вам се захвалим, што сте били гост. Поштовани гледаоци, био је ово господин Војислав Шешел, председник Српске радикалне странке. Останите и даље уз „Свител“ телевизију. Пријатно вече.

Последњом у низу полицијских акција откривен је тајни фонд у „Вечерњим новостима“

18. МАРТ 1998. ГОДИНЕ: ГОСТОВАЊЕ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
У ЕМИСИЈИ ТЕТ-А-ТЕТ НА БК ТЕЛЕВИЗИЈИ

БЕЗ СТРАНОГ МЕШАЊА

Не смео дозволити интернационализацију косовско-метохијског питања
Територија Србије не може се цепати
Шиптарски тероризам потпомогнут са Запада

Водитељ: Поштовани гледаоци, тема данашње емисије Тет-а-тет БК телевизије је ситуација на Косову и Метохији и могућности за решење те кризе. У почетним кадровима имали сте прилику да видите да у студију имамо само једног госта, што није уобичајено. Нисмо успели да обезбедимо адекватног саговорника са оне друге, дакле, албанске стране, тако да ћете данас у емисији Тет-а-тет слушати ставове првог човека српских радикала, др Војислава Шешеља. Господине Шешеље, ова ситуација и ова сцена подсећа мало на оне сцене које су се протеклих дана могле видети у Приштини, међутим, данас смо добили неке информације од господина Ругове да ће Албанци направити свој тим за преговоре до понедељка и да ће ти преговори почети. Да ли сте оптимиста или песимиста по том питању?

Спремност на дијалог

Др Шешељ: Претпостављам да ће доћи до неких разговора. У сваком случају, овај потез који је направила влада Србије и који су подржале скоро све парламентарне странке у Србији и својим учешћем директно потпомогле, је добар потез. Велика је штета што то и раније није урађено. Дакле, један отворен позив на дијалог, спремност да се дијалог води у Приштини и спремност да се дијалог води о свим политичким питањима без икаквих ограничења. Наравно, у оквиру Устава и закона, не може се водити мимо тога. Шта то значи? Нестаје држава. Оног тренутка када нестану Устав и закони, нема државе, нема цивилизоване државе. Претпостављам да ће припадници албанске националне мањине и њених политичких партија прихватити ту врсту дијалога.

Сада постоји једна опасност од претераног страног мешања. Видели смо данас Гелбарда у Приштини како се грли са Руговом, тај висок степен срдачности очигледно говори да су Американци до гуше умешани у наше унутрашње проблеме. У сваком случају, не смео дозволити било какву интернационализацију и не смео дозволити страном посредовање у дијалогу.

Водитељ: Онда ћемо се задржати још увек на том састанку, пошто, колико смо видели, постоји могућност... и сам Гелбард је рекао да, уколико то обе стране буду затражиле, или буду пристале на то, Албанци сигурно хоће, да буде и трећи...

Без страног мешања

Др Шешељ: Не, ми нећемо прихватити никог трећег у тим разговорима. То је дијалог, то нису преговори, то је дијалог у коме се покушава трагати за извесним решењем, ако је уопште могуће да се нађу заједничка решења. Тај дијалог треба да буде јаван. Дакле, да се новинарима обезбеди приступ, чак ми радикали би били за директан телевизијски пренос. И нека дијалог траје бесконачно, све док се сва питања не расправе. Веома је важно да и једна и друга страна до краја осмисле своју позицију и да је у потпуности изразе јавности. Али, не смео пристати ни на каквог страног моделатора, ни на посматрача.

Др Војислав Шешељ у тренутку када је новинарима саопштио резултате референдума

Водитељ: Да ли то значи да до преговора неће ни доћи, јер, сасвим је сигурно да албанска страна неће пристати на те преговоре уколико не буде трећег.

Др Шешел: Ја нисам сигуран да албанска страна неће пристати на преговоре без присуства трећих сила. Они ће на томе инсистирати, али ако ми будемо имали довољно чврст став, ми који са српске стране заступамо државне интересе, дакле, то је Влада Србије и представници парламентарних странака, онда свако инсистирање на присуству страних посматрача, учесника, једноставно не може имати ефекта. Морамо бити истрајни. Уколико дође и један странац да седи на тим разговорима, представник Српске радикалне странке устаје и одлази. Ми нећемо под страним туторством водити никакве разговоре у својој земљи.

Водитељ: Пошто је протеклих пет дана и ваш представник био доле, прво Томислав Николић, и ево данас Јоргованка Табаковић, имате ли информацију да ли ће Влада Србије, дакле, делегација Владе Србије остати на тим преговорима уколико дође страни преговарач. Какав је став Владе Србије?

Др Шешел: Немамо никакву информацију како ће се даље понашати Влада Србије, али имамо званични став Владе Србије, који је саопштен јавности, тај став је поприлично јасан. Дакле, против сваке интернационализације и инсистирање да је Косово унутрашња ствар Србије. Дакле, нема ни подизања на ниво савезне државе, а камо ли пристајање да неки страни моделатори одређују правила дијалога, да у њему посредују и да, наравно, намећу нека сопствена решења. Свака интернационализација за нас је дефинитиван пораз, губитак Косова и Метохије.

Водитељ: Како се представници Албанаца у протеклих пет дана нису појавили на том састанку, Савез војвођан-

ских Мађара је повукао свог представника. Да ли сте о сличном потезу размишљали у Српској радикалној странци? Јер, има ли сврхе разговарати са...

Др Шешел: Ја нисам сигуран да је Савез војвођанских Мађара повукао свог представника зато што се представници албанске националне мањине нису појавили на разговорима. Претпостављам да има и неких других политичких разлога за повлачење њиховог представника.

Водитељ: Који су?

Др Шешел: Али би они сами требало јавности да објасне те своје разлоге. Ја не бих јавно да шпекулишем о политичкој позицији других, о намерама других, поготово када немам никакав материјални доказ да то поткрепим. Ја могу да нагађам, могу да претпостављам, могу да располажем извесним индицијама, могу да располажем и неким неформалним подацима, али, ви знате, часни људи са тиме не иступају у јавности када нису у стању да то поткрепе.

Водитељ: Да, нећемо да нагађамо. Сигурно. Српски покрет обнове није послао своју делегацију доле, многе опозиционе партије у Србији мислиле су да тај састанак није добро припремљен, а исти став су делили и Албанци све ово време.

Разлике су знак политичке зрелости

Др Шешел: Ја не видим у чему би састанак морао бити припремљен, како би се припремао. Шта значи припремати састанак? Прво, сви ми који учествујемо у дијалогу, који желимо да учествујемо у дијалогу имамо неке своје карактеристичне политичке ставове о овом комплексу питања. И када бисмо ми међусобно водили дијалог, питање је да ли би могли до краја да се усагласимо. Ни-

смо ми један преговарачки тим, ми смо један тим добре воље који подразумева да би и са српске стране било различитих политичких ставова, као што унапред рачунамо да би са албанске стране било различитих политичких ставова, да ни они не би дошли апсолутно усаглашени у тај процес разговора, а, уосталом, ми видимо да постоји висок степен диференцијације међу тим албанским политичким партијама и организацијама већ и по питању ових илегалних избора. Остало је само да Руговина партија учествује на изборима, и Ругова сам иде као наводни председнички кандидат. Све остале партије су одлучиле да бојкотирају те изборе. Дакле, и тамо има политичких разлика и то је добро, то је чак велики политички напредак за припаднике албанске националне мањине. Није добро када унутар једног народа постоји апсолутни консензус. То је онда доказ да нема демократске атмосфере. Тамо где се појаве разлике у мишљењима, где се појављује политичка диференцијација, где се појављују унутрашња политичка сукобљавања, то је ствар зрелости унутар једног народа. То је ствар његовог демократског напретка, то је ствар освајања извесних цивилизацијских тековина.

Водитељ: Да, о томе се доста говорило да ли је нама потребан овде српско-српски дијалог и тај консензус, међутим, да ли је потребно да не буде...

Др Шешел: Код нас се српско-српски дијалог води на свакој седници Народне скупштине, на свакој седници Савезне скупштине. Немамо ми потребу сада за институционализовањем неке друге врсте дијалога. Имамо дијалог на округлим столовима на телевизији када се то организује, штета је што се то одавно не организује на државној телевизији, имамо ми могућности, дакле, да сучелимо своја политичка мишљења и схватања. И то се ради, свака седница Народне скупштине је једна врста дијалога. И то толико упечатљивог дијалога, да је народу до краја јасна свачија позиција. Шта ми сада друго имамо, не можемо ми да се окупљамо у неку врсту социјалистичког савеза и да следимо једну трасирану линију, то је бесмислено.

Сви сложни

Водитељ: Јесте, сигурно, али говоримо о једној мањој или већој поларизацији, дакле, како објашњавате то о статистици Косова. Када се говори унутар српске политичке сцене, постоје странке које су за једну, и друге странке, које су за другу опцију, дакле, на супротним крајевима, а код албанских партија нема те поларизације. Дакле, говоримо о тим димензијама. Зашто се код нас јавља већа поларизација када је у питању будућност Косова?

Др Шешел: Ја мислим да није нарочито велика поларизација ни код нас. Све се политичке партије слажу бар начелно да је Косово унутрашње питање

Народ је јасно рекао шта мислим о мешању странаца на Косову и Метохији

наше земље. А има политичких партија које се при томе понашају непринципијелно, чији функционери не разумеју суштину овог политичког процеса, не разумеју правне импликације прихватања једне или друге варијанте договарања, преговарања, дијалога и слично. Па онако грлом у јагоде срљају на сваки мацац који им се са запада постави. Има, рецимо, када сте поменули Српски покрет обнове, политичар Драшковић који пристаје да путује у Њу Јорк на дијалог који организују Американци са припадницима албанске националне мањине, а одбија да путује у Приштину, где је заправо право место за тај дијалог. Али, он то треба да објасни члановима своје странке, он то треба да објасни својим бирачима, својим политичким следбеницима.

Водитељ: Претпостављам да је њима јасна та политика, а ево одговориху у његово име, што се каже.

Др Шешељ: Ја мислим да им није јасна, али многе ствари нису јасне.

Клевете Вука Драшковића

Водитељ: Ево, прочитаћу саопштење које је данас стигло у све редакције, послао га је Српски покрет обнове: „Војислав Шешељ је отворено образложио своју антидржавну и антисрпску кампању за губитак Косова и Метохије синоћ на једној београдској телевизијској станици. Тај, по српски народ фатални човек, заложил се за отворени сукоб Србије са великим силама и за нове санкције против нашег народа. На исти начин на који је бранио Српску Крајину, које више нема, он сада брани и Косово“.

Др Шешељ: Требали сте да прочитате цело саопштење Српског покрета обнове.

Водитељ: Могу.

Др Шешељ: Прочитајте до краја.

Водитељ: „Пропагандни апарат албанских сепаратиста који је веома организован, ни мало случајно не пласира у све светске медије и центре одлучивања управо изјаве Војислава Шешеља, представљајући га као фашисту, који заступа званичне ставове Србије. Господин Ругова данас, исто као и Фрањо Туђман јуче, радује се свакој Шешељевој изговореној речи. Туђманов министар полиције недавно је признао да је Шешељ пуштен из хрватског заробљеништва 1991. године управо са циљем да својим јавним наступима помогне Хрватску националну ствар. На анти-српско деловање Војислава Шешеља указао је ових дана и војвода Момчило Ђујић, одузимајући му звање четничког војводе. Највећу услугу Србији и српском народу Војислав Шешељ би учинио тако што би заћутао“.

Др Шешељ: Е, да идемо тачку по тачку. Врло је интересантно то саопштење, да се мало анализира.

Водитељ: Изволите.

Др Шешељ: Ми, српски радикали, нисмо нимало случајно, још пре седам година ову странку назвали Српски по-

Посета Србињу: радикали воде јединствену националну политику, колико је важна Република Српска толико је важно Косово и Метохија

крет обмане. Зашто? Зато што се сувише често чак и за балканске прилике, руководство те странке служи најогољенијим лажима, клеветама, измишљотинама у бескрајном низу. Слажу, а не трепну. Шта кажу? Да сам отворено образложио своју антидржавну и анти-српску кампању. Чиме? Ја не знам да ли сте гледали ту синоћну емисију на Студију Б, изложио сам кристално јасну позицију Српске радикалне странке, позицију која је прихватљива огромној већини грађана Србије, позицију која приказује наше разумевање садашњег стања државе, међународних околности у којима делујемо, притиска страних сила итд.

Водитељ: Ваше иступање се није поклопило са платформом о Косову, дакле, о Косову је овде реч и причамо о Косову.

Запад за „Косово републику“

Др Шешељ: Нема ту никакве платформе.

Водитељ: Они јесу за посредника, за Гонзалеса...

Др Шешељ: Видите сада, Драшковић каже да сам се заложил за отворени сукоб Србије са великим силама и за нове санкције против нашег народа. Зашто? Зато што сам инсистирао да морамо издржати, да не смео поклекнути и да не смео дозволити интернационализацију косовског питања. Да не смео дозволити страном мешање. Ако дозволимо страном мешање, немамо државу, губимо суверенитет. Оног тренутка када дође до страног мешања, држава губи свој основни атрибут. Наравно, то Драшковићу није јасно, баш њега брига. Он просто чезне за улогом квислинга. Он жели страног окупатора који би њега довео на власт, коме би он служио, а овамо стицао неку јефтину

наводно политичку славу, мешетарио по медијима, бусао се у прса својим огромним заслугама, својим визионарским достигнућима итд. Шта нам Запад покушава наметнути? Покушава нам наметнути Косово и Метохију као трећу федералну јединицу у саставу Савезне Републике Југославије. Зашто? Зато што сада нема никаквог правног основа за отцепљење Косова и Метохије. Приликом распада СФРЈ, Чехословачке, приликом распада Совјетског Савеза и уједињења Немачке, повређен је један битан принцип међународног јавног права, усвојен у документима Конференције о европској безбедности и сарадњи, документ који је гарантовао непроменљивост послератних граница у Европи. Те границе су промењене. Немачка се ујединила, била је то воља немачког народа, немамо ништа против. Чехословачка се распала, била је то воља и чешког и словачког народа. У принципу, немамо ништа против. Совјетски Савез се распао, а да се нико није битно томе супротставио, то је њихова ствар у принципу. Али код нас је дошло до крвавог распада, јер никада унутрашње границе нису биле границе међу нацијама, него вештачке административне границе повучене кроз срце великог народа, српског народа. Због тога се тај рецепт код нас није могао применити. Свесне су западне силе да је прекршен један битан принцип међународног јавног права о неповредивости граница у Европи, али су оне на основу тог принципа одмах конституисале нови принцип, о неповредивости унутрашњих граница у бившим федералним државама. И они су имали у извесној мери успешно образложење промене тог принципа. Јер се каже, федерација је сложена држава, састављена од тих једноставних простих држава, федералних јединица. Ако се већ распаде федерација, остају те федералне јединице које на-

стављају своју egzistenciju као појединачне државе. И они су сада тај принцип уклопили у неке нове елементе међународног јавног права. Тај би принцип пао ако би сада западне силе инсистирале на отцепљењу Косова и Метохије од Србије и Савезне Републике Југославије. Оне зато инсистирају да ми сами створимо правну основу за неко будуће отцепљење Косова и Метохије, тако што би се Косово и Метохија прогласили за федералну јединицу у саставу Савезне Републике Југославије. Косово би тако добило атрибуте државности и за неколико година албанска власт у Приштини би изашла на референдум, прогласила отцепљење, западне земље би одмах признале независност и ствар би била решена. То је та њихова дипломатска игра коју прихвата Вук Драшковић. Пошто сте прочитали ово његово саопштење...

Водитељ: Ја се извињавам, да, интересантно ми је зашто, откуда такав напад господина Драшковића он, зато сам вас питао, у његовој платформи не тражи да Косово буде федерална јединица, него најшира аутономија, па питам...

Др Шешел: А шта је најшира аутономија? То је више од федералне јединице. Најширу аутономију је, рецимо, имала Индија у оквиру Британске империје. Најширу аутономију је имала Аустралија у оквиру Британске империје. Још увек има извесну органску везу са Британском империјом. Тек се сада ради у Аустралији на проглашењу републике. Још увек је Аустралија, практично, саставни део некадашње Британске империје, има бар персоналну унију, оличену у јединственом владару. Такав је случај и са Канадом. То су те најшире аутономије. Најшира аутономија превазилази статус федералне јединице, а то Драшковић не зна. Он није читао те књиге. Знате, он мисли да се уз гусле може водити политика. Он би то сада изразио у десетерцу. Он се буса у неке небеске принципе.

Водитељ: Ако и то не забране, пошто сам прочитао, не знам да ли сте упознати, да је у Републици Српској међународна заједница забранила певање гусларских песама, јер се ту величају...

Др Шешел: Нисам чуо да је то забрањено.

Водитељ: Ето, имате информацију.

Др Шешел: Када је та информација саопштена?

Водитељ: Саопштена је у „Недељном телеграфу“.

Др Шешел: Немојте, пустите тај „Недељни телеграф“ свајта измишља, свакаке лажи лансира, ево, и у овом броју лансира неке лажи. То је страшно, знате.

Водитељ: Значи, говоримо и о „Недељном телеграфу“ и о „Дневном телеграфу“, дакле, и један и други...

Др Шешел: Говоримо о недељном, ево, у најновијем броју „Недељни телеграф“ лансира лажи о неком унутрашњем проблему у Српској радикалној странци. Лансирају лаж да је један човек искључен из Централне отаџбинске управе, што није истина. Нисмо већ ви-

ше од два месеца имали седницу Централне отаџбинске управе, а они говоре да је неко искључен из Централне отаџбинске управе, што је немогуће.

Водитељ: Добро, демантовали смо их онда, да се не задржавамо много на овом саопштењу...

Заборава Вук

Др Шешел: Пошто сте цело прочитали, врло је интересантно. Мислим да ћемо доћи до доста других података. Кажете: на исти начин на који сам бранио Српску Крајину, које више нема, сада браним и Косово. Чекајте, на исти начин на који сам ја бранио Српску Крајину бранио је и Вук Драшковић, али се уморио. Он је слао српску гарду овде, обмањивао јавност, тврдио, да има 60.000 добровољаца, гардиста. Било их је неколико стотина које је послао у Госпић. Многи су тамо изгинули, јуначки су се борили, неки су тешко рањени, неки су остали доживотни инвалиди. А онда их се Драшковић одрекао. Он је покушао из историје Српског покрета обнове да ту фазу српске гарде потпуно избрише. А сетите се колико су малтретирали Народну скупштину Србије 1991. године инсистирајући да се та Драшковићева српска гарда прогласи за официјелну војску Републике Србије.

Водитељ: Хоћете да кажете да се он уморио, а ви нисте, дакле, и даље настављате...

Др Шешел: А шта је он радио? Разбијао је јединице југословенске народне армије 1991. године. Стотине хиљада летака штампао, позивао на дезертерство. Поддржавао сваку страну акцију против наше земље. Супротстављао се српским националним интересима на сваком кораку. Уосталом, Вук Драшковић никада није смео да ступи на територију Републике Српске Крајине и никада није смео да ступи на територију Републике Српске, ни данас не сме да оде у своје родно Гацко. Не сме. Не сме да оде да се сусретне са својим оцем, са својим рођацима и некадашњим пријатељима, јер не зна, зна заправо како би тамошњи становници на то реаговали.

Водитељ: Све те инфорације су нам, господине Шешел, познате из чувеног дуела на Радио телевизији Србије, ако ми дозволите да ову емисију посветимо...

Др Шешел: Пошто сте ви ово прочитали...

Водитељ: Тражили сте.

Др Шешел: Не, ја нисам...

Водитељ: Тражили сте.

Др Шешел: Не, ја сам тражио да прочитате до краја, када сте већ почели да читате.

Водитељ: Да, цело саопштење.

Др Шешел: А ваша је била идеја...

Водитељ: Мени је била интересантна идеја о Косову, јер о Косову вечерас и причамо, не бих да причамо о Вуку Драшковићу.

Др Шешел: Ево, говори опет о пропагандном апарату албанских сепаратиста, који је веома организован, и ка-

же да тај апарат пласира у светске медије моје изјаве. Где? Када сте чули да је албански пропагандни апарат неку моју изјаву пласирао у те светске медије и центре одлучивања? И коју изјаву? Да видимо коју. Нема.

Водитељ: Мораћемо њега да питамо.

Др Шешел: Драшковић је измислио. Требали сте, пошто није било представника албанске националне мањине, довести Вука Драшковића, не би било никакве разлике. Знате, па један дијалог и по том питању да водимо.

Водитељ: Направићемо један дуел, има доста разлике.

Чињеницама против клевета

Др Шешел: Где је он то видео да се Ибрахим Ругова радује свакој мојој изговореној речи? Где је то видео? Где је доказ за то? Знате, политичари се разликују од обичних људи по томе што сваку своју изјаву морају да поткрепе. Не може политичар тако да прича без везе, да лупета глупости, да нема никаквих аргумената. И где се то Фрањо Туђман радовао свакој мојој изговореној речи?

Водитељ: Ја стварно не знам, морамо да питамо господина Драшковића.

Др Шешел: Вук Драшковић се сусретао са Стипом Месићем, он се са њим сусретао. Какве то везе има са мном? Драшковић је путовао у Јасеновац да глуми, да упали једну свећу тамо да би Туђмана вадио из буле, јер је Туђман спречно Србе из Републике Српске да посете Јасеновац, да одрже парастос, ако се сећате.

Водитељ: Господине Шешел, постоје много важније ствари него што су те ствари у том саопштењу...

Др Шешел: И где је то Туђманов министар полиције испричао да сам пуштен из хрватског заробљеништва 1991. године са циљем да у јавним наступима помогнем хрватску националну ствар, и то измишља Вук Драшковић. Где је то, где је та изјава? Нека је неко нађе.

Водитељ: Господине Шешел, мислим да би било у реду да због наших гледалаца наставимо причу о Косову.

Др Шешел: И ово даље: „На анти-српско деловање Војислава Шешеља указао је ових дана и војвода Момчило Ђујић, одузимајући му звање четничког војводе. Где је то? Где је то одузето звање? И друго, тај Драшковић седам година говори да сам самозвани четнички војвода, седам година, јесте ли слушали то раније из уста челника Српског покрета обнове, самог Драшковића? А сада тврди да ми је одузето оно што су седам година тврдили да никада нисам имао. А зашто све веће и веће лажи из уста Вука Драшковића? Зато што доживљава пораз на сваком кораку, изгубио је сваки кредибилитет унутар своје странке, странка огрезла у корупцији, и неморалу, у пљачкама, проневерима најгоре врсте. Странка у Европи најпознатија по непотизму на свим нивоима власти где се појаве њени челници,

поготово у граду Београду. Дојучерашњи коалициони партнери их за то највише оптужују. Та странка је сада играла неку игру око Владе Србије, прерачунала се, изгледа и у тој игри. Изгубила све оно што је желела, сваки кредибилитет. Преполовио му се број гласова и на председничким изборима. Шта он више има да тражи у политици? Шта сада тражи Драшковић? Тражи да се још једном прода по што скупљој цени. Кома да се прода? Ономе ко највише пара понуди. И ништа више.

Водитељ: Добро смо изанализирали саопштење Српског покрета обнове, тако да претпостављам да Српска радикална странка сутра неће одговарати на ово саопштење.

Др Шешељ: Ми уопште нећемо да одговарамо, него сте га ви прочитали на почетку емисије.

Водитељ: Мени је било само интересантно по питању Косова.

Др Шешељ: Да, али је било онда битно, када сте већ почели да читате, да читате до краја. Јер, у целини то саопштење најбоље говори о своме писцу.

Пасивност се осветила

Водитељ: У студију БК телевизије је председник Српске радикалне странке, др Војислав Шешељ. Настављамо причу о Косову. Многи аналитичари сматрају да је српска страна свих ових година по питању решења косовске кризе била сувише пасивна. Са друге стране, Албанци су све више подељени. Да ли су, по вама, потребни нови преговарачи и са једне и са друге стране како би се дошло до решења за косовско питање?

Др Шешељ: Ја мислим да су Срби били превише пасивни. Знате, режим у Србији је био окупиран другим стварима, и није му се журило да се решава косовско-метохијски проблем. Имао је ту и неку реалну рачуницу, знате, оног тренутка када се нађе неко прихватљиво решење косовско-метохијског проблема, припадници шиптарске или албанске националне мањине би се можда укључили у политички процес. Изашли би на парламентарне изборе, што значи да би социјалисти у старту осали без неких 20-35 посланичких мандата, које су сада лако узимали на Косову и Метохији, јер опозиционе странке нису биле у стању да контролишу тамо изборни процес, а и када су биле у стању да контролишу, као радикали прошле године, полиција се брутално са њима обрачунавала, хапсила контролоре, чак уклањала савезне и републичке посланике. Ујутру су наши контролори у 7 сати затицали пуне гласачке кутије итд. Дакле, био је ту извесан тактички политички интерес присутан у власти, да се пролонгира решавање косовско-метохијског проблема, а то нам се на извесан начин осветило. Имали смо раније шанси да се то много брже и ефикасније реши. И много паметније да се реши. Сада смо у ситуацији да морамо решавати, из више разлога. И због унутрашње по-

литичке кризе, и због бујања тероризма, и због западних притисака, а и због наше потребе, и то је можда главни разлог, да напokon средимо унутрашње стање у својој држави, да та држава нормално функционише.

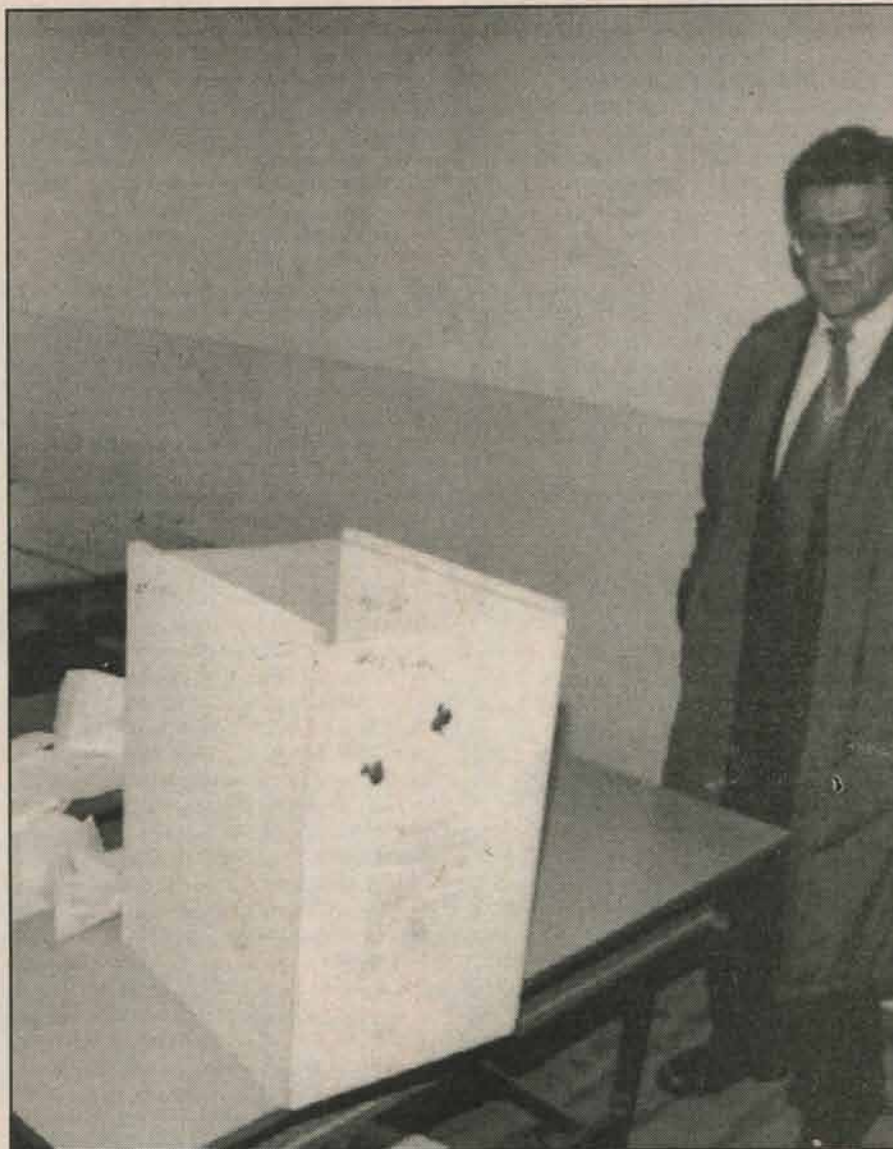
Водитељ: Одговор на моје питање да ли су нам потребни, дакле, нови преговарачи и са једне и са друге стране нисам добио, па...

Др Шешељ: Ја мислим да већ имамо нове преговараче, уосталом, никаквих ранијих преговора није било. Имамо нове учеснике у дијалогу већ самим тим што су укључени представници разних политичких партија. А увек ће учесници у дијалогу да буду представници оних странака које на адекватан начин освоје поверење бирача на изборима. Дакле, које постану парламентарне, које постану важан политички чинилац у нашој земљи. Овог пута, изузев Српског покрета обнове, све политичке странке су пристале да учествују у том дијалогу. И није немогуће да се представник Савеза војвођанских Мађара и врати за тај округли сто.

Спремност на уступке

Водитељ: Ускоро нас очекује формирање нове републичке владе. Да ли ће та влада бити способна да решава питање Косова, дакле, какав је њен састав уколико би сада могли евентуално прогнозирали. И још једно питање: одређене политичке странке у Србији сматрају да би се питање Косова могло решити само новим изборима, новим саставом и једног и другог парламента.

Др Шешељ: Ја не знам какав ће бити састав нове владе Србије, ти преговори око састава нове владе практично још нису завршени. У извесној смо стидици са временом, заказана је седница Народне скупштине, мандатар Мирко Марјановић је проценио да може на ту седницу у уторак следеће недеље изаћи са комплетним предлогом програма владе и њеног састава. Претпостављам да ће он сада грозничаво радити ових неколико дана да се тај посао приведе крају. Није немогуће да дође до његовог новог сусрета са представницима Српске радикалне странке, данас ми нисмо има-

Дечани 1997. године: народни посланик Мирослав Драмлић поред гласачке кутије напуњене пре почетка гласања

ли никаквог контакта, јер ја сам јуче био код њега, разговарали смо непун сат, био сам још конструктивнији него раније. Српска радикална странка више не инсистира да по сваку цену буде наш представник мандатар односно председник те нове Владе. Дакле, и ту смо направили један уступак.

Водитељ: Због чега?

За владу националног јединства

Др Шешел: Да би даље доказали добру вољу, спремност на конструктивну сарадњу, и даље се залажемо за онај наш полазни принцип да би најбоље за Србију било да се формира концентрациона влада националног јединства, у коју би ушли представници све четири политичке партије. Мирко Марјановић се нашао на великим мукама, али не због српских радикала, јер ми смо крајње конструктивни, мислим да је то општа оцена јавности. Ту нам не може нико ништа приговорити. Ми, дакле, идемо за то да буду све четири највеће странке, и да влада буде саздана пропорционал-

но снази наших странака у парламенту. Међутим, са друге стране има као преговарача једног Вука Драшковића, који прво инсистира да радикали уопште не уђу у владу, а са друге стране, покушао је да прети социјалистима ако не пристану на његове услове, да ће он формирати техничку владу са радикалима, њих срушити с власти, да се иде на нове изборе, итд. Ми ту техничку коалицију са Драшковићем нећемо правити. Ми нисмо монета за поткусуривање никоме. Али и даље смо за то да се формира ова четворна влада.

Водитељ: Каква нам је онда реалност? Хоћемо ли видети владу са Српским покретом обнове, са радикалном странком или мањинску владу Социјалистичке партије Србије?

Др Шешел: То ћете видети у уторак, ја не знам ко би подржао ту мањинску владу. Ми радикали нећемо никакву мањинску владу подржати. И ту смо ми донели дефинитивну одлуку, ту никакве промене не очекујемо.

Водитељ: Од када прогнозируте, добро прогнозируте па вас зато питам, можемо ли сада имати неку ексклузивну прогнозу овако за БК Телевизију каква нас Влада очекује, или...

Др Шешел: Ја мислим да је сада све могуће, могуће је да се нађе договор ове четири странке, могуће да нека од тих странака до краја остане тврдоглава, непопустљива, па да се прави нека друга солуција. Ја вам само могу рећи да Српска радикална странка неће пристати ни чију мањинску владу да подржи. Нисмо спремни ни на какве техничке коалиције, ми нисмо техничари, него политичари. Спремни смо дакле, да реализујемо извесне политичке програме око којих се договоримо, да нађемо заједнички именитељ свих наших странаčkih програмских оријентација. Ми нисмо спремни да прихватимо улазак у владу ако њена структура није пропорционална снази наших странака у парламенту. А сада Драшковић тражи 13 министара, па договори, па сутрадан ујутру тражи 18, знате тешко је са њиме разговарати. Ујутру мисли једно, у подне друго, навече треће, и ја разумем муке на којима се нашао мандатар Марјановић. А како ће се то завршити, видећемо.

Водитељ: Други део мог питања односно се на евентуално нове превремене изборе на републичком или savezном нивоу, одређене странке те изборе траже.

Срби неће бити национална мањина у Србији

Др Шешел: Ви сте рекли да се не може косовско-метохијско питање разрешити без превремених избора. Ја се са тиме слажем. Заиста, не може се дефинитивно разрешити. Али не да се одмах сада расписују избори да би се решило то питање, него да се нађу неке полазне позиције, па да се онда расписују избори како би се омогућило припадницима албанске националне мањине да изађу и на локалне, и на републичке, и на savezне изборе и да њихове странке у свим тим парламентима имају одређен број посланичких и одборничких мандата, зависно од тога какво поверење уживају међу својим суграђанима. Али, то треба да се деси након што се нађе неко разумно решење. Ви сте видели, ми радикали заиста инсистирамо на једном разумном решењу и ту се не слажемо пре свега са Драшковићем. Драшковић тражи најширу аутономију, он тражи аутономију за територију, да би се та територија одвојила од Србије. А ми предлажемо аутономију припадницима албанске националне мањине. Значи, аутономију за националну мањину, а не за територију. Јер, ако дате аутономију територије, шта ћемо са 200.000 Срба, са 150.000 муслимана, са 100.000-300.000 Рома, Египћана и како се још зову, са 50.000 Горанаца, не знам тачно колико их има, па нека ми опросте ако сам погрешно ту цифру. Није ни битно. Али, у сваком случају, шта то значи? Да ће они тамо бити мајоризовани и да ће бити под албанском влашћу. Ми то не можемо дозволити. Они морају бити заштићени. Срби живе у Србији, не могу

Радикали су се залагали за Владу националног јединства у коју би ушле најјаче парламентарне странке, што је СПО одбио

они бити национална мањина у својој земљи, у својој матичној земљи. Али, ми смо спремни Албанцима као националној мањини да пружимо културну аутономију. Да сами уређују област пензијског осигурања, социјалног осигурања, образовања, здравства, школства, културе и информисања.

За Шиптаре потпуна културна аутономија

Водитељ: Како онда наћи компромис, упознати сте да у последњих неколико година са Косова долазе разне иницијативе. Најекстремнији заговарају независно Косово, потом Косово републику, сами сте рекли аутономију, спомињете се и специјални статус. Дакле, нешто као модел јужног Тирола.

Др Шешел: Ми ништа од тога не бисмо прихватили. Ми би прихватили само аутономију албанске националне мањине, а не дамо да нам се цепа земља. Али, када овај концепт аутономије до краја разрадим, то подразумева да га прихвате и друге релевантне партије у Србији, онда нам западне силе не могу ни опелити. Онда је то много виши степен аутономије него што предвиђа ова конвенција Савета Европе. Ако сте читали конвенцију Савета Европе о правима националних мањина, онда је то 10 одсто од онога што националне мањине у нашој земљи већ одавно имају. Немамо ми ту много да исправљамо. За нас је та конвенција апсолутно прихватљива. Ми дајемо много више од тога. Ми и по овом концепту културне аутономије припадницима албанске националне мањине дајемо много више него што има и једна национална мањина у Европи.

Водитељ: Да ли то значи, када сам говорио сада о једној крајности, и овој, рецимо, коју заступа Српска радикална странка по питању албанске мањине, да ће решење, када се буде доносило за Косово, бити на штету једних или других?

Др Шешел: Ја мислим да овакво решење не би било на штету ни једних ни других. Зашто би ми Срби инсистирали да контролишемо образовање албанске деце и омладине, да контролишемо њихово лечење, њихово пензијско осигурање, њихово социјално осигурање? Зашто би ми инсистирали да контролишемо медије којим се они информирају? Зашто би нама било важно из каквих ће удбеника албанска деца учити у својим приватним школама итд. Ако не желе да иду у наше државне, похађање државних школа је апсолутно право за све грађане, и до сада је било обавеза, бар када су основне школе у питању, ми бисмо ту направили законску промену. Ко неће у државне, може у приватне. Нека они сами, они и тако не плаћају допринос српској држави и нашим фондовима, нека уплаћују допринос својим фондовима за образовање, за културу, за здравство, за социјално, за пензијско

осигурање. И нека они тиме располажу, да им се уопште не мешамо. Апсолутно да им се не мешамо. Нека свим тим они располажу.

Тероризам диктиран са Запада

Водитељ: Господине Шешел, оно што је веома важно питање у овом тренутку је до када је одрживо овакво стање на Косову, или, боље и конкретније, да ли је тероризам знак губљења контроле у једне и друге стране?

Др Шешел: Тероризам је инспиран споља, страни инструктори су обучавали албанске терористе. И ту нема никакве сумње, то је одавно доказано. Наша штампа је писала о пензионисаном америчком генералу који је ту био главни координатор. Албанске терористичке активности су увек срачунате на постизање извесних политичких ефеката и увек се на Западу одабере тренутак када ће то да се уради. Знате, ми смо били на великој муци када смо у Већу република изгласавали савезни буџет, а многи су очекивали да ћемо ми сигурно гласати против тог буџета, да ће се распуштати Савезна скупштина, па су темпирали и ове демонстрације и терористичке нападе управо у том тренутку. Ту су се прерачунали. Знате, између отаџбине и страначког интереса, ми бирамо увек отаџбину. И то је превагнуло да одбацимо рушење буџета када је већ све било зрело да се тај буџет сруши. Али, ја упозоравам и власт, да се не играју много са нашим стрпљењем, јер 7-8 година ми буџет критикујемо готово са истоветном аргументацијом, а они не реагују. Знате, и сваки пут нас доводе у изнуду неку временску, па ако падне буџет пропаде ово, пропаде оно. Нека воде сада рачуна за следеће буџете, јер ту неће бити више никакве шале.

Водитељ: Причамо о Косову. Постоји ли опасност...

Др Шешел: Ово је веома везано за Косово.

Водитељ: Постоји ли опасност од слободно могу да кажем сада, паралелних демонстрација на Косову, што Албанаца, што Срба? Да ту дође до озбиљнијих сукоба?

Др Шешел: Не би било добро да Срби сада излазе на демонстрације на Косову и Метохији. И не би било добро да дође до масовних уличних судара и сукоба. Полиција треба да обавља свој посао, своје дужности. Видели сте, чим је полиција два три дана пустила да се демонстрације одвијају без полицијске контроле и интервенције, дошло је до разбијања, дошло је до уништавања имовине итд. Очигледно да Албанци нису у стању да контролишу своје демонстранте, а изгледа да се и не труде много да их контролишу, да те демонстрације имају цивилизован карактер. Друго, полиција свуда мора имати исте критерије. Постоји Закон о јавним скуп-

овима и демонстрацијама, такав закон постоји и у Америци, у Енглеској, у Француској, Немачкој, постоји и у Србији, односно Савезној Републици Југославији. И ту су тачно прописани услови под којима можете заказати митинг и демонстрације. У нашем закону не постоји ни један услов а да он није прописан америчким или немачким законом о митинзима и демонстрацијама. И он ај ко то организује мора то да поштује. Иначе иде у отворену побуну. Када би припадници албанске националне мањине испунили те услове, пријавили нашој полицији одржавање митинга и демонстрација, организовали редарску службу, хитну помоћ, организовали једну цистерну воде за пиће ако имају више од 10.000 предвиђених демонстраната, и све оно што ми радимо као политичка партија када организујемо у било ком другом граду Србије митинг или демонстрације, ми би били за то да им се омогући потпуно слободно одржавање тих јавних скупова. Ми њима не негирамо ни једно грађанско и демократско право које желимо себи.

Водитељ: Господине Шешел, на крају смо емисије, интересује ме какав став имате о албанским политичарима и ког албанског политичара највише цените?

Др Шешел: Ја их све сматрам политичким противницима. Али, спреман сам да са свима разговарам. Нисам ни једног лично упознао, па не бих могао да говорим о неким личним особинама, и не бих могао да кажем да ценим тога и тога. Када бих некога упознао, можда бих и дао такву оцену.

Водитељ: А сudeћи по њиховим јавним наступима?

Др Шешел: Али, ја сам спреман да разговарам и са Адемом Демађијем, и са Ибрахимом Руговом, и са свим осталима. Једноставно, не бих ту правио неки избор, нити бих унапред постављао неке услове, као политичар спреман сам за дијалог. Наравно, Српска радикална странка је инсистирала доста дуго као на услову за дијалог да се те странке региструју, ми и даље захтевамо да се те странке региструју, али нећемо да цепидлачимо, можемо дијалог почети и пре њихове регистрације. Али, ако нађемо неко политичко решење, до регистрације кад-тад мора доћи. Да би те странке изашле на изборе, морају се регистровати. Да би имале посланике у савезном и републичком парламенту, да би имале одборнике у скупштинама општина на Косову и Метохији.

Водитељ: Господине Шешел, држимо вас за реч, уколико нађемо адекватног албанског политичара, ми ћемо га довести у студио БК телевизије и направити један разговор са вама.

Др Шешел: Било би ми задовољство.

Водитељ: Хвала вам што сте били гост БК телевизије.

ИНТЕРВЈУ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА СА ДУБРАВКОМ КЕНИЋ, ЕМИТОВАН
23. МАЈА 1998. ГОДИНЕ НА ДРЖАВНОМ РАДИЈУ ЦРНЕ ГОРЕ

ЗА ЈЕДИНСТВЕНУ ДРЖАВУ

Српски радикали се залажу за јединствену државу засновану на демократским принципима
Једино решење за опоравак економије је добро спроведена приватизација
Приоритет у социјалној политици: редовна исплата пензија и децијих додатака

Дубравка Кенић: 31. маја су избори у Црној Гори - наш гост је председник Српске радикалне странке, др Војислав Шешељ. Добар дан, поздрављамо Вас.

Др Шешељ: Добар дан.

Дубравка Кенић: Ови избори су по много чему, а то је већ констатовано и у штампи и у јавности, политичкој особито, а то је јасно чини ми се и сваком грађанину Црне Горе, изузетно важни. Ми сваки пут кажемо судбоносни, али ови јесу, чини ми се то заиста, јер се дешавају у једном деликатном тренутку за целокупну Савезну Републику Југославију, па и Црну Гору. Дакле, како Ви гледате тренутак у коме се ови избори дешавају и важност ових избора за Црну Гору и Југославију у целини.

Др Шешељ: Ови избори су веома важни из више разлога. Пре свега, због политичке кризе, која се компликује у Савезној Републици Југославији и која је у садејству са дубоком економском кризом, социјалном бедом и пре свега страним притисцима на нашу земљу, и покушајима западних сила да нам отму Косово и Метохију. Стране силе, западне силе желе и расцеп заједничке државе, одвајање Црне Горе од Србије, слом Савезне Републике Југославије и то је један од њихових кључних циљева.

У Црној Гори ситуација је компликована због расцепа у бившој владајућој Демократској партији социјалиста, због расцепа који је довео до нове поларизације у политичкој јавности Црне Горе и који је толико дубок да је у једном тренутку запретио и оружаним обрачунима супротстављених страна. Ови ванредни парламентарни избори су најбољи начин да се изађе из кризе. Сви други начини и сви други модели могли би да буду трагични. Овог пута наш је циљ да се изборимо за што легитимније, легалније, демократскије изборе, да избори буду под строгом контролом, колико је то могуће, и да се манифестује истинска изборна воља народа. И, да будућа Народна скупштина Црне Горе буде саображена тој народној вољи.

Јачи од клевета

Ми имамо веома лоше искуство као странка у досадашњем политичком животу Црне Горе. Док је Демократска партија социјалиста била јединствена,

она је била прави политички хегемон, повлачила је извесне недемократске потезе. Ти потези су нама наносили страшну штету и угрожавали наш политички опстанак. Јавност у Црној Гори је упозната шта су све преживљавали српски радикали. Хапсили су нас, малтретирани, прогонили. Мени су две године забрањивали улазак у Црну Гору, кршили Устав и закон при томе, и на крају нам отели и регистрацију у Министарству правде Црне Горе, па смо морали да формирамо нову политичку партију, која је у свом називу имала и моје име, како нам је више нико не би могао отети.

Дубравка Кенић: Ако дозволите да Вас прекинем за тренутак, то се дешава чини ми се, и ових дана Српској радикалној странци „Др Војислав Шешељ“ у Црној Гори, бар у неким градовима.

Др Шешељ: Шта се дешава?

Дубравка Кенић: Нисте прочитали, у Гусињу је био један напад на страначке просторије?

Др Шешељ: Није то био напад на страначке просторије, него је група разуларених муслимана и Шингара напала активисте Српске радикалне странке

који су делили пропагандни материјал и лепили страначке плакате, њих неколико стотина је напало наше активисте. Узвикивали су: „Ово није Србија, ово није Црна Гора, ово је велика Албанија, ово је Турска“ итд, интервенисала је и полиција. Неки су и приведени, али актуелна власт у Црној Гори изгледа не жели да много људи муслиманске и шингарске екстремисте, па су све учинили да се ствар заташка. Чак је било саопштење председника општине Плав, у чијем саставу је Гусиње, да је Српска радикална странка из пропагандних разлога надувала инцидент.

Нама није циљ да се заостравају политичке прилике у Црној Гори. Нама није циљ да се изазивају инциденти, али, у сваком случају, не дамо на себе и не дамо своје. И, нећемо дозволити да ико спречава наше активисте да обављају редовне страначке задатке. А, то је један, рекао бих, споредан инцидент у свему овоме.

Режим чини неке друге потезе који ма покушава довести у питање кредибилитет, морални кредибилитет Српске радикалне странке. Рецимо, у једном тренутку из ведре неба па у ребра - што би народ рекао, један од стране полици-

Др Шешељ у Рогатици: популарност на сваком кораку

је напумпаних сведока у том процесу у Бјелом Пољу, мене проглашава организатором и финансијером отмице групе путника у Штрпцима, која је после била ликвидирана с друге стране Дрине. То је једна апсолутна небулоза, али је имала приоритет у свим црногорским државним и другим медијима. Сада су схватили из моје реакције и иначе из подсмеха јавности да су претерали и онда је суд одлучио да се суђење одложи за 3. јун, дакле после избора.

У овом тренутку је то требало да буде један политички балон. Балон се почео окретати против својих инспиратора и инспиратори су одлучили да од тога одустану.

С друге стране, државна званична агенција ТАНЈУГ је била умешана у неке интриге против Српске радикалне странке. Могли сте прочитати негде да се, рецимо, Одбор у Мојковцу отцепио и прикључио Српској народној странци Бојовићевој итд. Све су то измишљотине. Српска радикална странка у Црној Гори је изванредно добро организована. Ми смо успели да се опоравимо од свих тих удара режима, а о томе сведочи чињеница да смо први поднели листу кандидата за републичке посланике. Закон је тражио 4,5 хиљада потписа. Ми смо обезбедили преко 8.600 потписа. Затим, први смо у многим општинама поднели листе кандидата за општинске одборе. Једна смо од ретких странака која ће имати листе кандидата у свим општинама.

Сумњиви бирачки спискови

Дубравка Кенић: Ово Вас питам и због тога што то на један начин говори и о миљеу у коме се одржавају ови избори у Црној Гори. Ви сте на почетку овог разговора казали да ћете све учинити да то буду регуларни изборни

услови. Дакле, да ли ће бити регуларни изборни услови ако имамо овакву медијску ситуацију у Црној Гори, ако имамо овакве нападе, рецимо, на људе који лепе плакате, ако имамо покушаје компромитације преко тог суђења за отмицу у Штрпцима и ако имамо, можда је најважније, чињеницу да су већ утврђене тзв. мртве душе у тим списковима бирача. Шта сада Српска радикална странка може да уради?

Др Шешељ: Ја претходно морам једну ствар да нагласим, да су у Црној Гори усвојени прилично добри, солидни изборни закони. Закони о равноправном третману у медијима итд. Сада је циљ да се то до краја реализује. Једно је оно што пише у закону, а друго је уобичајена пракса у изборним турнусима и у Црној Гори.

Ми смо се, као опозициона политичка партија, много обрадовали расцепу владајуће политичке странке. Једна опозициона партија нема шта лепше да пожели од расцела режима. И, тај расцеп владајуће политичке партије изнео је многе истине у јавност о којима и ми раније нисмо знали.

Ми смо често као политички конкуренти, као опозиционари нападали режим, износили разне оптужбе. Углавном су те наше оптужбе биле аргументоване, али многе ствари нисмо ни сами знали. О томе су проговорили актери овог раскола. И тако је сам раскол донео демократизацију политичких прилика у Црној Гори. Не воља и једне и друге стране у расцепу, него сам расцеп је по себи довео до те демократизације, јер су једни о другима почели да говоре малте не све што су знали.

И, ако су и једни и други само 10 одсто у праву, то је већ застрашујуће и то говори да су досадашње прилике биле увелико недемократске. Сазнали смо, рецимо, да су избори 1996. године фалсификовани, да су радикалима практич-

но отети мандати и да су у Републичкој скупштини, иако смо се изборили бар за неколико мандата, приказали да имамо само 13.000 гласова. Имали смо више. Нисмо имали солидну контролу.

Овог пута ћемо имати солиднију контролу и овог пута расцеп међу некадашњим партијским колегама је толико дубок да ће све да учине да једни друге контролишу до краја. Оно што је сада проблем, то је проблем компјутерске обраде бирачких спискова. А, ми смо одмах указали на тај проблем у Подгорици, када смо поднели листу кандидата за општинске одборнике. Једну четвртину наших потписника прогласили су непостојећим. Рекли су да их нема у бирачким списковима. А то су људи који су непрекидно живели у Подгорици и гласали на својим бирачким местима, од избора до избора, увек на истим и дугогодишњи су активисти Српске радикалне странке. Када смо то јавно саопштили онда се општинска изборна комисија правдала како нису сасвим завршени бирачки спискови и да нису стигли још да те људе унесу у бирачке спискове. Али, тај тренд је остао.

Доста се говори о шпекулацијама са грађанима Србије који су се одјављивали и пријављивали у Црној Гори да би тамо легализовали стране половине аутомобиле под повољнијим условима, пошто су и њих убацили у бирачке спискове, а на изборима се углавном неће појавити и значи постоји могућност додатне шпекулације.

Наш је циљ да имамо контролу над свим бирачким местима, да сарађујемо и са другим партијама око контроле на бирачким местима и да се било каква евентуална неправилност на време открије, жигоше, да се контролишу записници, јер контролу записника можемо контролисати уз централизовану компјутерску обраду података.

Избори на Балкану су увек били проблематични. Тамо где европске силе организују изборе има много проблема, чак су рецимо гори избори на подручју Републике Српске него у Савезној Републици Југославији. Тамо је било много више фалсификата, лажирања и слично. А ми морамо да се боримо да избори буду што објективнији, отворенији, под што већим степеном контроле.

Дубравка Кенић: Дакле, да сведемо овај део разговора - ви сматрате да су изборни услови формално, онакви какви јесу, задовољавајући, да Српска радикална странка Војислав Шешељ изађе на изборе, јер сте ви први поднели пријаве.

Др Шешељ: Формални услови су у реду. Ту нема никакве сумње. Сада, идемо на оне суштинске. Нећемо унапред никога да сумњичимо, указујемо на оно што до сада није било у реду, да се зна у јавности а спремамо се да максимално контролишемо одвијање избора на бирачким местима.

Дубравка Кенић: Шта Српска радикална странка „Др Војислав Шешељ“ може да понуди црногорском бирачком телу, ја вас молим да у овом делу разговора покушамо анализирати политич-

Подгорица: радикали стижу на разговор у Републичку изборну комисију

Радикали нису ушли у парламент, али странка у Црној Гори наставља рад оснажена и боље организована

ку сцену Црне Горе. Дакле, ко су ваши политички конкуренти и како ви гледате на распоред снага сада, након великог раскола у владајућој странци.

Др Шешељ: Па, на изборима ће се очигледно појавити десетак политичких партија, али када је реч о озбиљним политичким странкама, онда се оне сведе на много мањи број. Постоје два крила бивше јединствене Демократске партије социјалиста, садашња Демократска партија социјалиста, чији је неприкосновени лидер Мило Ђукановић, а чији је председник Милица Пејановић-Ђуришић, а постоји и Социјалистичка народна партија, чији је председник Момир Булатовић, и то су две најјаче политичке партије. Ми то морамо да признамо. Главна битка се води међу њима.

Од других политичких странака важна је Српска радикална странка и Либерални савез. Не бих могао сада да тврдим која је од наше две странке снажнија. Лично сам убеђен да су радикали снажнији, али очигледно је да ће се и једна и друга странка појавити у парламенту. И, у парламенту ће се појавити муслиманске и албанске странке. У ком проценту, то ћемо видети на овим изборима. У сваком случају, то су снажније странке, које уживају поверење већег процента шиптарских и муслиманских гласача.

Што се других странака тиче, не верујем да ће освојити цензус, с тим што ће Демократска партија социјалиста изванредан број мандата доделити Килибарди и Ракчевићу, односно Народној странци и Социјалдемократској партији, иако те две странке саме на изборима не би сигурно ништа постигле. Отприлике ће тако бити компонован и црногорски парламент после избора, а ја не бих могао да дајем прогнозе колико ће која странка имати гласача.

У сваком случају, очекујем да ће Српска радикална странка бити снажна

парламентарна странка. Убеђен сам да ћемо достићи и престижи наш максимум из 1992. године, а то је било 25.000 гласача. Мислим да ћемо овог пута имати више и темељито смо се спремили за ове изборе, и у организационом погледу и у пропагандном погледу. Мислим да смо имали најбољи пропагандни материјал, да смо на време кренули са предизборном кампањом и да у јавном сучељавању са српским радикалима, наши политички конкуренти заправо немају никакву шансу.

Дубравка Кењић: Следећа тема која је, такође, занимљива је - о чему се заправо, када говоримо о изборима, ево до сада смо говорили на неки начин формално, о процедури избора уопште, али суштина овогодишњих, или ових парламентарних ванредних избора у Црној Гори је тема око које ће се одређивати бирачко тело. За коју тему мислите у овом часу да је основна?

За демократску државу

Др Шешељ: Мислим да имамо три кључне теме. Питање заједничке државе, Србије и Црне Горе, Савезне Републике Југославије и политичка препуцавања политичких странака на саму суштину те теме. И, онда, економска и социјална питања. Од других политичких чинилаца у Црној Гори постоје неке странке које су нам ближе по економским и социјалним питањима, постоје неке странке које су нам ближе по питању односа према заједничкој држави. Немамо ми потпуних истомишљеника нигде, али наступамо веома конструктивно. Не желимо вечите сукобе ни са једном странком. Желимо свима у лице да кажемо све што мислимо, али у некој мирнијој атмосфери. Мислимо да је Српска радикална странка, од почетка ове године, много допринела да се сми-

ре политичке страсти у Црној Гори и да се избегне оно најгоре. Ми ћемо и будуће тако да се понашамо. Наступаћемо веома конструктивно. Не само у предизборној кампањи, него поготово после избора, у време конституисања нове Владе Црне Горе. Ми очекујемо да ниједна политичка партија појединачно неће освојити парламентарну већину, да ће бити нужне извесне коалиције. Ми се у принципу залажемо за најшире коалиције и убеђени смо да би у садашњим условима та најшира коалиција у Црној Гори много допринела да се реше ови нагомилани проблеми.

У сваком случају, ми инсистирамо на неприкосновениости заједничке државе. Против тога смо да било ко доводи у питање јединство Србије и Црне Горе. Ми смо за убрзане економске реформе, за социјалну правду, за борбу против криминала, све оно што чини основну програмску оријентацију Српске радикалне странке.

Знате, десило се нешто што је многим невероватно, наши изразити идеолошки противници из реда истакнутих интелектуалаца у Београду рецимо, попут Љубомира Маџара, Младена Динкића и других, изузетно цене економски програм Српске радикалне странке. Неподељено је мишљење да је економски програм Српске радикалне странке тренутно најбољи у Савезној Републици Југославији. Наш економски програм је изразито либералног карактера, у економском смислу, никада не одустајемо од принципа социјалне правде. Наш политички програм је заснован на елементарним демократским принципима, начелима модерног правног поретка, тако да смо странка изразито демократског карактера и либералне коезистенције.

Дубравка Кењић: Рекла бих да у целој јавности то је више него спорно да сте ви странка демократског карактера и са либералним одређењима.

Др Шешељ: Добро, код доста људи то никако није спорно. То је спорно код ситних цангриваких политичких противника који не знају шта би од муке, јер не могу да нам доскоче ни по једном питању, политичког, економског, социјалног и националног живота, па онда нас покушавају облепити разноврсним етикетама у које ни сами не верују.

Дубравка Кењић: Једно од најбитнијих питања је ваш однос према националном, а и државном систему. За многе, па да кажем и за такозване независне медије у Београду, а и Подгорици, такође, ваша странка има један изразито националистички, шовинистички, а неки кажу чак и фашистички став према осталим народима и националним мањинама. Ја вас молим да коментаришете такве ставове о вама.

Др Шешељ: И они који нас оптужују да смо фашисти не верују у ту оптужбу. То је само једна флоскула која служи као поштапалица у политичком животу у недостатку било каквих валидних аргумената. Шовинисти никада нисмо били а јесмо националисти, што значи

патриоте. Ми смо српски националисти. Ми смо за јединство свих српских земаља, за ослобађање окупираних српских територија, наравно у догледној перспективи јер смо свесни да су сад надвладале западне силе које имају изразито антисрпске политичке ставове и тенденције, тежње на Балкану, али ми не одустајемо од онога што је наше. Ми смо странка која се залаже за политички унитаризам за унутарњу владавину српског народа и свих грађана ове државе, али ми признајемо Устав Савезне Републике Југославије, признајемо Србију и Црну Гору као равноправне федералне јединице и боримо се за своје циљеве изразито демократским средствима. Никада не примењујемо насиље у политичкој борби.

Дубравка Кенић: Разговарамо са председником Српске радикалне странке, др Војиславом Шешељем. Ових дана, недеља па и месеци, целокупну југословенску јавност заокупља велики проблем који је створен, искреиран можда... Косова и Метохије. Ми смо у протеклим недељама сахрањивали наше полицајце, погинуо је и граничар, из Албаније, у то више нема никакве сумње, превози се оружје.

На другој страни, један део политичке јавности у Југославији на то гледа готово благонаклоно и са разумевањем. Ја вас молим да коментаришете ситуацију око Косова и Метохије, шта је прави разлог тероризма који се тамо јавља и какве су перспективе разрешења такозваног косовскометохијског питања. Питам, опростите, што је то такође везано и за изборе у Црној Гори, јер смо чули различите изјаве неких првака политичког живота Црне Горе, који кажу то је ваш проблем, а живимо у заједничкој држави.

Запад хоће Косово републику

Др Шешељ: Тероризам подстичу западне силе, чији је циљ да се Косово одвоји од Србије. Западне силе су свесне да нема никаквог правног основа за потпуно одвајање Косова и проглашење независне државе. У првој фази би само желели да га одвоје од Србије и прогласе равноправном федералном јединицом у Савезној Републици Југославији, што је за нас најгора могућа варијанта. Ми не смемо ни по коју цену дозволити издвајање Косова и Метохије из састава Србије. Косово ћемо бранити свим средствима. Мислим да је то неподељено мишљење огромне већине грађана и Србије и Црне Горе.

Грађани Србије су се већ на референдуму изјаснили против било каквог страног мешања у наше унутрашње послове и ми ћемо тај принцип одржати. У Црној Гори долази до једног великог раскорака између ставова режима, актуелног режима и народа. Огромна већина народа је за то да се сачува Косово по сваку цену, а режим покушава

на неки начин да усагласи своје политичке ставове са циљевима западних сила, и у два наврата актуелни режим у Црној Гори се поставио веома неприципијелно. Прво, тако што су његови челници инсистирали на страном мешању, страним посредницима, и други пут када су осудили референдум у Србији и супротставили се одржавању тог референдума.

То су велике политичке грешке које говоре о нервози актуелног режима Демократске партије социјалиста у Црној Гори и убеђен сам да ће им се ти политички ставови осветити на предстојећим изборима.

Дубравка Кенић: Молим вас да коментаришете изјаву актуелног председника Црне Горе да би повукао регруте из Црне Горе.

Др Шешељ: Па, не може да повуче те људе, он не може да се постави изнад устава и закона и не може да крши уставне принципе. Војска је у искључивој надлежности савезне државе. Он нема начина да повуче те регруте. Што се тиче савезног нивоа власти, он је само члан савезног Врховног савета одбране и ништа више. У Врховном савету одбране су три члана и он не може своју вољу да проведе кроз врховни савет одбране, осим у случају да му један од преосталих чланова укаже поверење. А, на вануставан и ванинституционалан начин једноставно не може да се понаша, јер би ту Савезна држава била принуђена да интервенише.

Дубравка Кенић: Па ипак то ствара одређену атмосферу, људи се још увек сећају распада Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, памте да се ствари нису кретале тек тако, да ли вас то подсећа на историју, и то са страхом?

Др Шешељ: Не подсећа ме у тој мери, како ви то саопштавате из једноставног разлога што су Србијанци и Црногорци ипак, један народ. Како год

да се називали један смо народ. И ту нема никакве сумње. И не може у Црној Гори да прође никаква сепаратистичка опција. Огромна већина грађана Црне Горе одбија било какав сепаратизам. И, садашњи актуелни режим се до сада чувао од било какве идентификације са сепаратистима.

Садашњи режим настоји да се представи као режим југословенске оријентације, односно оријентације која иде у правцу очувања заједничке државе. Е, конкретни потези су за сваку осуду. Неке од тих потеза ја сам навео, а неки су потези актуелног председника Мила Ђукановића.

Турнеје без резултата

Дубравка Кенић: Да ли је то била тема, ако се то тако може рећи, другачији однос и посебно позиција Црне Горе у такозваној међународној заједници? Када вас ово питамо, имам у виду последњу турнеју, како то црногорска штампа саопштава - врло успешну, председника Црне Горе по земљама Западне Европе и Америци, па и то да се у круговима међународне заједнице тражи решење како би се из санкција издвојила Црна Гора. О каквој се ту политици ради, ако те ствари стоје тако како је објављено у средствима информисања?

Др Шешељ: Ја, као политички противник актуелног режима, немам ништа против тога што челници тог режима путују по свету. То је добро што путују. И треба да путују ако је то корисно за нашу земљу, али сам убеђен да су ове последње турнеје срачунате као средство предизборне кампање, да су темпиране пред предстојеће изборе, да те турнеје немају никакве конкретне резултате, ни на укупне економске и политичке прилике у нашој земљи, па ни у Црној Гори као једном делу наше зе-

Српска радикална странка се за своје циљеве бори искључиво демократским средствима

мље, а политички наступи актуелних политичких челника ми се нимало не свиђају и мислим да су погрешни. Да ће њима самима нанети штету на овим предстојећим изборима.

Дубравка Кенић: Да ли Црна Гора има неки другачији имиџ, да тако кажем, или бољи имиџ него ми Срби?

Др Шешељ: Мислим да нема. Та ствар имиџа је вештачка по својој природи. Страни медији су у спољној политици до краја инструментализовани. Сви медији у западним земљама. У то нема никакве сумње. За њих је добар сваки онај ко је у сукобу са официјелним Београдом и ко се супротставља српским националним интересима у глобалу. И своје протежуре западне силе траже и у Београду и у Подгорици. У то нема никакве сумње.

Али њихови протежери су обично доживљавали фијаско на изборима и то треба да буде поука свим политичким партијама у Савезној Републици Југославији. Онај ко се сувише веже за изразите противнике наших националних интереса нема шта да тражи у нашем народу. То је што се тиче саме суштине политичких односа. Бесмислено је говорити да је могуће завести санкције Србији а не завести Црној Гори. То може тако начелно да се прогласи али је у пракси непримењиво.

Друго, нема тих санкција које би се примениле Србији а да не би имале можда још тежи утицај у Црној Гори.

Дубравка Кенић: Једна ствар која се често истиче у страним медијима је то да је Црна Гора успела у реформским потезима и да режим води једну изразито реформску политику која даје резултате. Да ли је то тачно и како ви цените тај такозвани реформски приступ?

Др Шешељ: То је само делимично тачно. Постоје економски потези са којима се слажем, а поготову са либералистичким вербалним наступом. Али у суштини, реформе у самој привреди далеко су од тога да су реализоване. Мислим да много треба на томе да се ради, а у самом процесу приватизације има много недостатака, много неправилности и много простора за криминалне радње. Мислим да тај концепт приватизације који је примењиван није добар.

Дубравка Кенић: Други, можда и претерују, говоре да је Црна Гора постала степиште шверца, криминала, и тих неких сивих, црних економских делатности. Да ли су и то претеране оцене?

Др Шешељ: Нису претеране оцене, јер то је уобичајена, доста честа појава. И, Српска радикална странка је протеклих година често о томе говорила. Наравно, то је захватило целу Савезну Републику Југославију али је интензивније у Црној Гори, поготову када је реч о тим прекоморским шверцерским каналима, или прекојезерским шверцерским каналима и није нимало случајно што и неки мафијашки кругови у последње време траже уточиште на црногорској обали. Осећају се ту нешто сигурнијим него на италијанском тлу, и то је један од индикатора који

Др Шешељ у Селенчи, месту у којем живе Словаци: радикали су за поштовање међународних норми у односу према мањинама

указује да је ситуација на том плану веома опасна, да би државни органи морали много ефикасније да се поставе у сузбијању таквих појава.

Дубравка Кенић: Српска радикална странка, наш гост је др Војислав Шешељ. Настављамо разговор о актуелном стању у Црној Гори, па Вас молим да кажете шта је то оно што би Српска радикална странка понудила црногорској јавности и црногорским бирачима. Пре свега, мислим да нам кажете Ваш национални и економски програм, мада смо га представили на почетку разговора, тј. у претходном делу разговора, али само узгред.

Држава равноправних грађана

Др Шешељ: Да, ми смо овог пута специјално за црногорске изборе штампали посебно издање Велике Србије са комплетним националним, економским, политичким, социјалним и културним програмом Српске радикалне странке у готово 20.000 примерака. Поделили смо их широм Црне Горе и то је оно на чему ми инсистирамо од оснивања Српске радикалне странке.

Што се тиче нашег националног програма, он је крајње јасан. Ми смо за јединствену српску државу која ће обухватити све српске земље. Не само Србију и Црну Гору, него Републику Српску, Републику Српску Крајину након што она буде повезана са Југославијом и, наравно, ми се залажемо за повратак Македоније у састав заједничке државе, под неким условима о којима би се договорили на државном нивоу.

Знаете, ми немамо намеру да терамо Македонце да буду Срби. Далеко од тога. Ако ми нисмо заиста исто онда смо веома, веома слични и ми Срби немамо на белом свету неког сличнијег народа

од Македонаца. Мислим да је и Македонија у таквој кризи да је и за њу питање повратка у заједничку државу, питање опстанка, а како ћемо то уредити то је опет ствар демократских потеза у највишим парламентарним структурама.

Дубравка Кенић: Да ли је то национална држава српског народа у тој варијанти и какав је положај националних мањина?

Др Шешељ: Ми смо за државу грађана. Ако сте приметили, ни у Србији се нисмо никада залагали да се Србија прогласава националном државом. Битно је да сви Срби буду у саставу те јединствене државе, а држава да се изгради на грађанском принципу за припаднике свих националних мањина, свих етничких група, а све верске заједнице да буду апсолутно равноправне....

Дубравка Кенић: Да ли то значи да Српска радикална странка не би пристајала и не пристаје ни на какву врсту територијалне аутономије када је реч о мањинским народима у грађанској Савезној Републици Југославији?

Др Шешељ: Апсолутно не прихватамо никакве територијалне аутономије. За нас је затечено стање постојање две аутономне покрајине у Србији. Против смо било каквих нових аутономија.

Дубравка Кенић: Поглед на мањинска права.

Др Шешељ: Ми се залажемо за максимално поштовање свих међународних норми на том плану, а у нашој земљи, у целој Савезној Републици Југославији, па тако и у Србији и Црној Гори, мањинама су загарантована много већа права него што прописују Уједињене нације, Конференција о европској безбедности и сарадњи и Савет Европе.

Ми смо управо објавили специјално издање „Велике Србије“ у коме смо штампали сва релевантна документа о ове три међународне институције која

се тичу питања националних мањина и упутили смо јавни позив владама Сједињених Америчких Држава, Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, Републике Француске, Савезне Републике Немачке и Италије да се изјасне шта је то што ми у Савезној Републици Југославији, било у Србији, било у Црној Гори не поштујемо, а што се односи на међународно признате принципе регулисања права националних мањина. Да се лепо изјасне, да видимо шта је то што код нас недостаје па служи њима за вођење антисрпске политике, за сталне притиске и претње санкцијама и успостављање санкција против наше земље.

Дубравка Кенић: ...а на Космету посебно.

Др Шешел:... Косово и Метохија. То је једна коминтерновска кованица. Мислим да те кованице једноставно треба избацити из наше политичке и јавне употребе. Косово не, Косово постоји. То је географски појам. Пре свега географски појам, али и национални симбол.

Дубравка Кенић:... Покрајину која се зове Косово...

Др Шешел:... Метохија је Метохија.

Дубравка Кенић: Неке странке, такође, траже нека додатна права за Бошњаке.

Др Шешел: Нема ниједна странка која се залаже за то. Ја сам недавно у једном политичком наступу рекао никаква нова имена, да нас не замајавају тим новим терминима. Постојали су муслимани, постоје већ као такви, њихова права нико жив не доводи у питање. Сада њих проглашавају Бошњацима, то је смешно. Ја сам Бошњак. Ја сам рођен у Сарајеву и моји родитељи су Бошњаци, рођени у Херцеговини, наша породица је вековима ту живела. Ја сам Бо-

шњак. А не они из Рожаја или из Плава или из Бијелог Поља, или Новог Пазара... који Босне никад нису ни видели. Како они могу бити Бошњаци.

Нема економије без приватизације

Дубравка Кенић: Реците нешто више о вашем економском програму?

Др Шешел: Прво, залажемо се за потпуну приватизацију, да се приватизује све што се може приватизовати, а што није неопходно за нормално функционисање државе. То су јавна и друштвена предузећа. Али, да процес приватизације пре свега иде јавном лиценцијом уз постизање највеће цене и омогућавање продаје за готов новац. Тим готовим новцем ми можемо решавати социјалне проблеме, а онда га улагати у градњу пре свега саобраћајне инфраструктуре. Наша опсесија је заправо тај ауто-пут од Београда до Подгорице који би дефинитивно везао на адекватан начин Србију и Црну Гору, за два три сата смањено удаљеност две српске престонице.

Затим, мислимо да треба извршити реформе економског система и у Црној Гори и Савезној Републици Југославији и на савезном нивоу се залажемо за укидање квота извозно-увозних контингента, можда да се повиси царинска стопа за извезан проценат, али да у принципу и увоз и извоз буду слободни, а не да се појављују разни мафијашки кланови и корупција по питању добијања одређених дозвола за увозно-извозне послове.

Друго, ми се залажемо за смањивање пореске стопе, стопе доприноса и ево као коалициони партнер у Влади народног јединства у Србији ми смо заједно са осталим странкама договорили да се иде на једно радикално смањивање те стопе доприноса и пореза на

плате. Са 124 одсто на просечну плату стопа доприноса је смањена за 98 одсто, значи за 26 поена, а у перспективи идемо даље на то смањивање. Идеално би било да стопа доприноса и пореза на плате буде негде око 50 одсто.

Шта тиме постижемо? Тиме постижемо ослобађање платних фондова, омогућавамо фирмама да повећавају плате практично за 13 одсто, а у перспективи за много већи проценат и омогућавамо им да повећају број запослених, а стварамо услове да приватници који су до сада запошљавали раднике на црно немају више никакве потребе да крше закон са битно смањеним оптерећењима, него да пожеље да легализују радни однос сами, а с друге стране ефикасном контролом ми ћемо сузбити појаву запошљавања на црно, јер она је веома неповољна управо за онога ко се запошљава и за државу, али пре свега за њега, јер му се не регулише радни стаж здравствено осигурање и слично.

Дубравка Кенић: Приватизација је у току, а уосталом...

Др Шешел: Наш је принцип да је најгора приватизација боља од никакве приватизације, имамо много примедби на сам процес те приватизације и сматрамо да он није био добар, да је требало ићи на приватизацију путем јавних лиценција, да то буде искључиви модел, а да се унапред одреди колики проценат акција може да се подели радницима бесплатно, рецимо 10 одсто бесплатно свим радницима линеарно који су запослени у предузећу и кроз ваучере 10 одсто свим грађанима.

Дубравка Кенић: ... у односу на овај који је у току.

Др Шешел: Да се увек зна, да увек исти принцип важи у свим фирмама, а не да зависи од политичке воље моћника који приватизују фирму и да зависи од конкретних интереса људи из власти.

Дакле, избегавамо било какве спекулације, 10 одсто иде бесплатно радницима запосленима у фирми која се приватизује, 10 одсто кроз ваучере свим грађанима, а ко жели где да купује или да располаже својим ваучером, на било који начин, а 80 одсто се продаје за готов новац ономе ко највише понуди новца на јавној лиценцији након што се изврши процена минималне цене.

Ми морамо ићи на приватизацију, да бисмо окончали све елементе заосталог комунистичког упуца у нашу економску кризу. Без приватне својине нема даље економије. То је опште утврђена истина у целом свету и што се пре отарасимо друштвене својине, пре ћемо изаћи из ове кризе. Са друштвеном својином, као доминантним обликом својине, једноставно нема изласка земље из економске кризе и то треба свима да буде јасно.

Дубравка Кенић: Питање би гласило: услови у којима је приватизација извршена довели су до потпуног социјалног раслојавања међу становништвом. Имамо те неке брзе богаташе, имамо страшно сиромашне слојеве. Да ли постоји у Српској радикалној странци идеја о томе како амортизовати на социјалном плану те последице...

Др Шешел у барској луци: поред железнице, Црну Гору и Србију мора повезати и модеран ауто-пут

Социјални програм радикала на делу:
велика повчана помоћ и поклони деци палих бораца у Општини Земун

Др Шешељ: То је могуће само једним оваквим чистим обликом приватизације. Тамо где имамо компликоване облике приватизације, редовно се појављује криминал, отимачина, спремају се за приватизацију многи директори друштвених фирми и намерно упропашћавају своје предузеће, свде га на најниже гране да би га што јефтиније откупили. Свака приватизација, папирологијом такође се претвара у отворени криминал. Ми морамо нешто да научимо из искустава земаља, комунистичких земаља које су већ спровеле приватизацију и да не понављамо њихове грешке, а грешке нећемо поновити ако нам приватизација буде кристално чиста и јасна. То је најбоља гаранција да фирма неће пропасти, јер онај који има много пара да купи фирму по реално излицитираној цени, он води рачуна да фирма што успешније послује. Да би што успешније пословала он мора солидно да плати раднике, да их мотивише за производњу и само на тај начин он може повратити уложени капитал и остварити профит. Онај ко без пара и динара или на врло јефтин начин дође до фирме, баш га брига, може фирма да пропадне, он распродаје пословни простор, распродаје машине, отпушта раднике, гледа што пре да што више новца извуче и диже сидро и одлази. Имамо и такве облике приватизације у целини.

Дубравка Кенић: Социјални програм Српске радикалне странке?

Брига о најугроженијима

Др Шешељ: Ми имамо свеобухватан социјални програм, по коме пре свега предвиђамо ефикасну заштиту најугрожених социјалних слојева, пензионера, деце, инвалида, старих и болесних итд. По том нашем програму пензијско осигурање мора да се заснива на новим принципима.

Пензија је, пре свега, социјална, не-радња категорија и ми смо против тога да пензија зависи од висине плате коју је неко имао и сматрамо да пензије морају да зависе од дужине радног стажа и од година старости. Што је човек старији, то је мање способан за додатни рад.

Нас опетерује појава великог броја младих пензионера, људи који одлазе у пензију у 40-тим годинама. Доста је ту фалсификованих решења, доста је ту подмићивања и лекарских комисија које утврђују степен инвалидитета на основу жеља људи који су питању, и потплаћивања са њихове стране. Ту треба да извршимо једну солидну ревизију. Ми живимо данас у држави која има више пензионера, него што има запослених и ми морамо да видимо који су узроци таквог стања.

С друге стране, уједначавање пензије, а ми елиминисамо оне привилегије које су људи својевремено имали на основу различитих статуса у раду и животу уопште. Онај ко је имао велику плату за време свог радног века може да живи данас комотно без пензије и он се обогатио, а сада он има највећу пензију. То је један бесмислен начин. Ми ћемо ићи на једну рационалну ревизију у комплетном систему пензијског осигурања.

Даље, морамо подржати повећање natalитета у нашој земљи, повећањем дечијих додатака. Дечији додаци не би смели уопште да касне, морају имати апсолутан приоритет у исплати и морамо процес приватизације искористити да поупуно фондове пензијског осигурања, здравствене фондове, фондове из којих се исплаћују дечији додаци и максимално подстаји људе да рађају што више децу.

Дубравка Кенић: Др Војислав Шешељ, наш гост, председник Српске радикалне странке...

Др Шешељ: Ја сам председник Српске радикалне странке у целини, а ми смо странку морали да региструјемо мо-

јим именом само у Црној Гори. То је одбрана јединствене Српске радикалне странке која је регистрована на међународном нивоу.

Дубравка Кенић: Управо сам то хтео да кажем, да се ради о заштити Српске радикалне странке...

Господине Шешељ, многи сматрају да је ова идеја социјалне заштите и приватизације нереална.

Др Шешељ: Није нереална, она је само радикална, а бити радикалан значи захватати ствари у корену. Морамо системски решити питања, поједноставити законе...

Дубравка Кенић: ...са празним пензионим фондovima,

Др Шешељ: Пензионим фондovima само на један начин могу регулисати паметном приватизацијом, никако другачије. Не може се очекивати да садашњи радници, људи који су запослени, само својим доприносима попуњавају пензионе фондове, јер сам ваљда рекао, имамо више пензионера, него што имамо запослених.

Дубравка Кенић: Треба да крене та процес производње...

Власт која зна шта ради

Др Шешељ: Не може да крене без приватизације, треба времена. Није наше решење не може да се оствари преко ноћи, али нема тога ко може у једној објективној расправи да победи било коју нашу идеју.

Дубравка Кенић: Молим Вас, прекоментаришите и ово, Савезна Република Југославија и даље је у кризи. У којој мери је могућ економски, реформски итд. препород?

Др Шешељ: У великој мери, али морамо имати стрпљења, сада на делу мора да буде стратегија преживљавања, а то подразумева да морамо све наше расположиве ресурсе ставити у функцију на најрационалнији начин. Морамо кренути на сваком кораку, морамо пре свега сећи сва нерационална буџетска издвајања...

Дубравка Кенић: Питам Вас ово зато што многи сматрају да је, између осталог, шанса за скидање санкција опала самом чињеницом да су, рецимо, у Србији радикали ушли у Владу.

Др Шешељ: Не, ја мислим да је улазак Српске радикалне странке у Владу Србије битно стабилизовао нашу позицију. Сада имамо стабилан режим, власт која зна шта хоће, власт која неће побећи у политички криминал у то сам убеђен. Да су, не дај Боже, неки други ушли у Владу уместо српских радикала, настала би трка за луксузним виллама, привилегијама и нико се не би бавио националним, економским и социјалним проблемима.

Дубравка Кенић: За крај нашег разговора да прокоментаришемо однос међународне заједнице према Југославији, односно Србији и Црној Гори.

Др Шешељ: Није реч о међународној заједници, него о западним силама

и циљ је тих западних сила да униште Србију и Црну Гору, да униште нашу заједничку државу, да Србију сведу на границе некадашњег београдског пашалука, а Црну Гору да подведу под сопствену принудну управу.

Дубравка Кенић: Знате шта све људи причају и кажу зашто?

Др Шешел: Зато што смо ми Срби традиционални руски савезници. Западу се жури да Русију сведу на што мање територије, Западу је јасно да Русија не може вечито остати на коленима. Ако Русија све ово преживи и издржи све ово што Запад планира, онда ће Русија у дугледно време опет бити велика и моћна сила. Знају све западне силе да смо ми Срби њихови традиционални савезници и идеално руско упориште на Балкану и због тога се жури да нас сведу на што мању територију, због тога западне силе подржавају све српске непријатеље, и Словенце и Хрвате и муслимане у Босни, бившој Босни и Херцеговини и Шиптаре на Косову и Метохији.

Дубравка Кенић: Ових дана је расветљена афера око оружја из Албаније, али ми опет гледамо како стижу нови ковчези са муницијом из Албаније. Да ли неко покушава да изазове мало озбиљнији рат?

Др Шешел: Американци то желе одавно, али се Албанци на Косову и Метохији не дају натерати на оружани сукоб и због тога су Американци присиљени да оперишу искључиво терористичким нападима. Албанци на Косову и Метохији имају и те како шта да изгубе. Знају они како то изгледа када горе градови и села, када иду дуге колоне избеглица. У сваком рату пре свега гину цивили. Војник зна да се заштити у ратним дејствима, зна да се укопа, зна на извесан начин да се обезбеди. Зато Американци не могу масовније да иду на оружани устанак, али терористи у очајању и у паници која их је захватила све више почињу да убијају своје сународнике који живе као лојални грађани Србије. У последње време много више гине наших грађана албанске националности, него грађана српске националности, управо због оваквог понашања албанских терориста.

Дубравка Кенић: Да ли сте уочили барем малу промену у ставу моћних западних држава? Чули смо недавно изјаву Била Клинтона да је Косово део Србије и после тога подржавање у Сенату, врло неспретне одговоре портпарола који није био спреман да одговори шта се то десило у америчком ставу.

Др Шешел: Руска дипломатија је веома јасна у последње време, само ја лично не верујем да долази до битних промена у америчком ставу, све док Американци прете санкцијама. Треба да одустану од санкција, треба да врате наше бродове који су још увек заробљени у америчким лукама, да укину санкције и да заиста заузму конкретан приступ, да покажу жељу да се проблеми на Балкану решавају на један цивилизован и демократски начин.

Претње санкцијама и увођење санкција сигурно нису демократски начин, поготово претња употребом оружане силе, претња да ће се НАТО пакт стационарирати у Албанији, да ће бити распоређен на граници према Савезној Републици Југославији итд. Све то не доприноси смиривању тензија, све то компликује кризу на Косову.

Дубравка Кенић: До ове изјаве председника америчке државе дошло је након састанка са Италијанима. Да ли можда видите неку разлику између Европе и Америке?

Др Шешел: Разлика је веома упечатљива. Италија, откад је дошло до промене власти пре неколико година, откад су демохришћани отишли са власти, откад је са политичке сцене нестало Микелис који је водио изразиту антисрпску политику, има веома конструктиван приступ и показује се као искрен пријатељ Савезне Републике Југославије и српског народа у целини. Италија више не пристаје тако лако на завођење тортуре према нашој држави и италијанска дипломатија на претходном састанку Контакт групе, без обзира што је пристала на делимично увођење санкција, битно је утицала на смањивање мера на којима су инсистирали Американци. Американци су кренули жестоко, про-

сто рушилачки, а онда под утицајем Италије и неких других европских земаља, а и Немачка је у фази размисљања и преиспитивања, те почетне рестриктивне мере за које су се залагали Американци су веома ублажене. Како ће се даље ствари одвијати, видећемо, али ми српски радикали изразито ценимо италијанску официјелну политику и мислим да је то добар залог за будући развој пријатељских односа између наше две републике.

Дубравка Кенић: Ево, поштовани слушаоци, то су били ставови председника Српске радикалне странке др Војислава Шешеља о неким од питања о којима смо успели да разговарамо у овој емисији. Ја Вас питам још само ово: зашто да гласају Црногорци за Српску радикалну странку „Др Војислав Шешел“?

Др Шешел: Зато што од нас бољих нема у црногорском политичком животу. Зато што смо ми странка од које се највише може очекивати, зато што смо ми странка која никада није правила разлику између онога што мисли и онога што ради, зато што ми чврсто верујемо у оно што мислимо и радимо и што конструктивно наступамо, што конструктивно делујемо на најефикаснији начин за добро нашег народа, наше државе.

Дубравка Кенић: Хвала Вам лепо.

Др Војислав Шешел и Томислав Николић у Москви: Срби су традиционални савезници Русије

6. ЈУН 1998. ГОДИНЕ: ГОСТОВАЊЕ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
НА РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈИ ВЛАСЕНИЦА

СРПССТВО ИЗНАД СВИХ ПОДЕЛА

Уједињеним снагама против манипулација Запада
Српске општине у Републици Српској морају остати јединствене
Редови Српске радикалне странке очишћени од издајника

Водитељ: Драги слушаоци и наравно, гледаоци власинске Радио-телевизије, наш и ваш данашњи гост је др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке и један од потпредседника Владе Србије - господин Шешељ ће ме исправити ако ја нисам у праву - не знам да ли је још увек председник Скупштине општине Земун, војвода и многобројне функције су везане за његово име. Ево, он ће ме можда сам исправити ако сам ја нешто испустила.

Др Шешељ: Па, то што сте испустиле оставићемо по страни, а нисам више председник општине Земун јер сам изабран за потпредседника Владе Србије и ми у Српској радикалној странци смо против толико кумулирања функција. Ја сам одмах поднео оставку на ову функцију у Земуну.

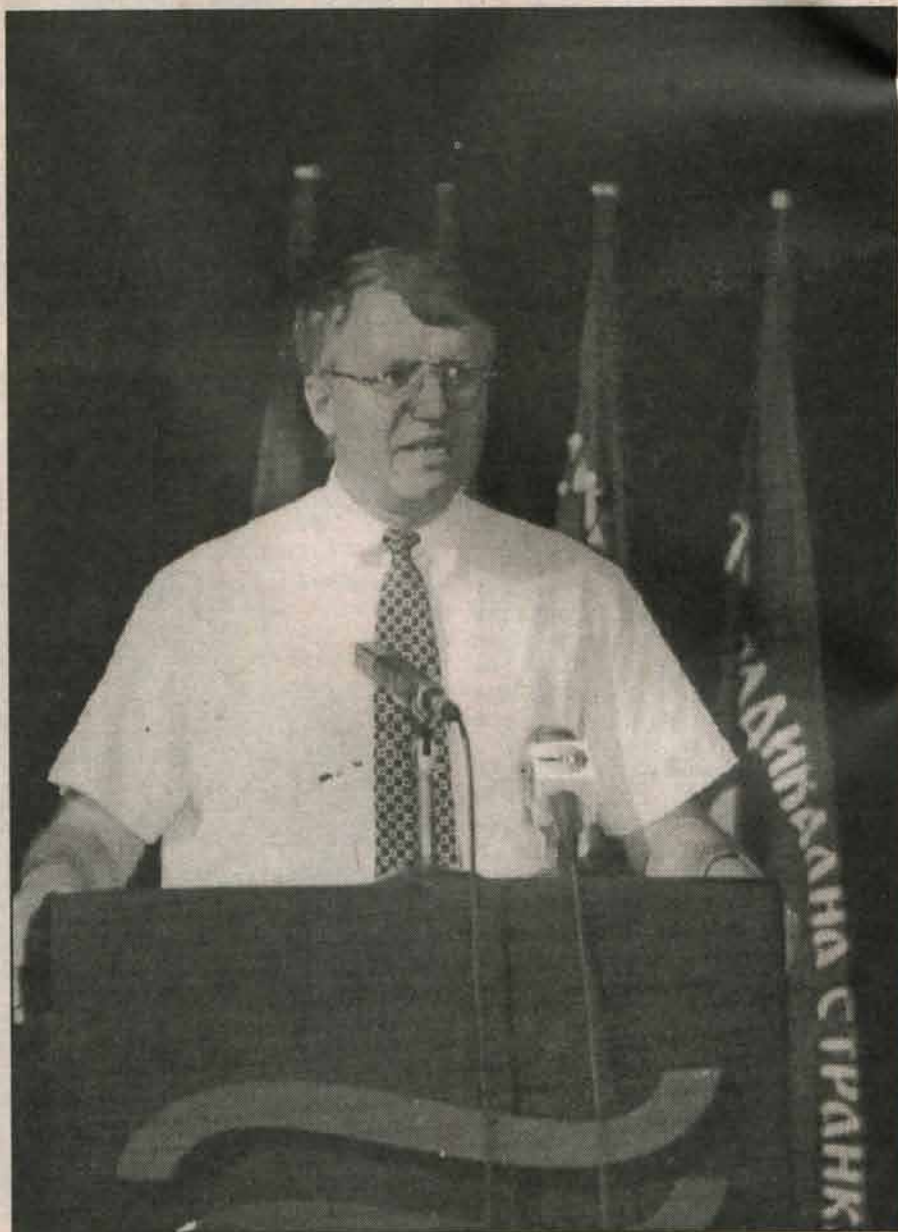
Водитељ: Хвала господине Шешељ на овој малој исправци. И ја бих ову прилику искористила да поздравим господина Шешеља и да му пожелим добродошлицу у наш град и, наравно, у наш студио власинске Радио-телевизије.

Др Шешељ: Хвала, боље вас нашао.

Удружени у интересу народа

Водитељ: Господине Шешељ, Ви сте синоћ боравили на Палама где сте са актуелним људима Српске демократске странке разговарали о могућностима заједничког наступа ове две политичке партије на предстојећим општим септембарским изборима у Републици Српској. Шта је синоћ договорено на Палама?

Др Шешељ: Па још ништа није конкретно договорено. Наша је полазна идеја била да Српска радикална странка, Српска демократска странка и Социјалистичка партија Републике Српске, ако је то могуће, изађу са заједничким кандидатима за ове кључне функције - за председника Републике, члана Председништва Уније и потпредседни-

Само јединствени, Срби могу да се одупру џаковинма измишљених гласова

ка Републике Српске. Ми сматрамо да би било веома паметно, с обзиром да ће ОЕБС и западне силе опет манипулисати са огромним бројем наводних муслиманских гласова, гласова за које ми знамо да не постоје, али се у даковима доносе 20 дана након избора и наштамавају се изборни резултати. Да бисмо ту почетну предност коју би амерички фаворити имали на овим изборима, на неки начин неутралисали, било би добро да ми удружимо своје страначке снаге и потенцијале и да истакнемо заједничке кандидате, ако то буде могуће. Ако не буде могуће, онда ће свака странка ићи појединачно. Начелна сагласност је постигнута са Српском демократском странком. У понедељак треба да имам сусрет са руководством Социјалистичке партије Србије и руководством Социјалистичке партије Републике Српске. Ми радикали све радимо у договору, наравно. Сутра ћемо имати и седницу Централне отаџбинске управе и идемо у том правцу. Ти рокови су пред нама. Хендикеп је што нам ОЕБС непрекидно мења изборне услове, што нас стално изненађује новим правилима и треба томе на адекватан начин да парирамо. Да ли ћемо бити у стању, видећемо.

Водитељ: А Ви сте ми сад узели нека питања која сам била припремила за Вас, али ево, рецимо, Ви сте сами рекли, а постоје и неке званичне најаве да ће у коалицију са Српском радикалном странком и Српском демократском странком ући и Социјалистичка партија Републике Српске. Колико има у томе истине?

Др Шешељ: Видели сте изјаве неких њихових челника. Они нису искључили ту могућност. Недавно је Живко Радишић рекао да и та солуција стоји отворена. А не знамо да ли ће ући. О томе тек треба да разговарамо. На томе радимо. Ништа овде још није извесно, ништа овде није сигурно.

Водитељ: Има ли могућности да још нека политичка партија уђе у коалицију?

Др Шешељ: Ми смо и на то спремни. Наравно, кад је реч само о парламентарним политичким партијама. Ми бисмо били најзадовољнији да све српске странке иду са јединственим кандидатима за ове функције, ако успе да се договоримо.

Водитељ: Што је питање договора?

Др Шешељ: Што је питање договора, а наравно, ми радикали не одустајемо од својих програмских циљева, не одустајемо од своје политике. Ако смо у стању своје циљеве да усагласимо са другим странкама, онда смо спремни да ово постигнемо. Очигледно је ако свака српска странка појединачно изађе са својим кандидатом, са својим кандидатима за ове кључне функције, очигледно је да ниједна неће успети и да ће бити изабран онај кога подупру Американци даковима измишљених гласова.

Водитељ: Сами сте рекли да ови предстојећи избори, општи парламентарни у Републици Српској, у ствари њих надгледа и организује ОЕБС, као што је организовао и све остале изборе

у Републици Српској. Правила су донешена и нису, међају се сваки дан. Ви сте мало рекли како, на који начин се може доскочити рецимо тим правилима.

Др Шешељ: Па, они фалсификују изборне резултате, правила штимају према својим потребама. Ова два претходна изборна турнуса, и три ако се укључе локални избори, искористили су да заправо сагледају реално стање, да сагледају могућности за ту кључну манипулацију коју спремају за ове септембарске изборе. Служе се најразноврснијим фалсификатима, то знамо још од 1996. године, али ми морамо зато бити јединствени. Више ниједна српска странка нема право на луксуз самосталног деловања, поготову откад се распала Српска демократска странка. И ниједна српска странка вероватно сама неће освојити апсолутну већину гласова у Народној скупштини. Биће нужне и постизборне коалиције.

Водитељ: Постизборна коалиција и предизборна.

Др Шешељ: Ми радикали сматрамо да није добро за Републику Српску да се формира опет мањинска влада или да та влада буде подупирана од стране посланика који уопште не живе у Републици Српској, који припадају Странци демократске акције или некој сличној странци, који су кривци за овај рат и да та влада буде непрекидно уцењивана од стране муслиманских посланика као што је то сад случај у Народној скупштини Републике Српске.

Водитељ: А шта мислите о овим најновијим изјавама челника ОЕБС-а и ОЕСЦ-а, раније тако није било, рецимо, да избеглице из Босне и Херцеговине који се налазе у Савезној Републици Југославији сада могу да своје гласачко право остваре у оним општинама одакле су дошли, а не у оним општинама за које су ...

Др Шешељ: И то је једна манипулација да би се смањио број српских гласова. Американци и ОЕБС знају да Србима не пада на памет да иду да гласају за листе из Муслиманско-Хрватске федерације, поготову кад су парламентарни избори. Једном су се прешли па су гласали за локалне листе, рецимо за Дрвар и нека друга места. Каква им корист од тога што су формално освојили власт у Дрвару кад у Дрвару не могу да живе, кад их тамо убијају, прогоне, малтретирају и кад они који су отишли у Дрвар беже главом без обзира. Неколико старца остаје и то је све. Срби, значи, неће хтети да изађу, Срби који су избегли у Савезну Републику Југославију, неће хтети да изађу на изборе да гласају за листе из Муслиманско-Хрватске федерације. Хтели би да гласају за листе у Републици Српској. То им намерно онемогућавају да би се смањио број српских гласача.

Водитељ: А разлог Ваше данашње посете нашем граду. Да ли то можда има неке везе са општим парламентарним изборима и одлуком ОЕСЦ-а у исто време о изборима јер у исто време одржаће се локални избори у неколико локалних општина Републике Српске.

Очишћени радикалски редови

Др Шешељ: Има више разлога за мој долазак. Један од тих разлога је и гостовање у вашој телевизијској емисији. Колико ја знам, ово је прва емисија уживо. Је ли тако?

Водитељ: Јесте, јесте.

Др Шешељ: Е, па мени импонује што сам први гост у емисији уживо.

Водитељ: А ја сам први водитељ у емисији.

Др Шешељ: Ја сам имао јуче једну емисију на Палама. Додуше, имали су квар у неком предајнику, линку па два три дана већ немају програма, а мислим да ће емисија бити емитована у понедељак. И био сам јутрос гост на телевизији Сребреница. Тамо сам имао скоро двочасовну емисију. Даље, обичао сам неке од наших општинских одбора, поготову је важан општински одбор у Власеници, где смо имали великих проблема и данас смо донели одлуку да се председник Општинског одбора и председник општине искључи из Српске радикалне странке. То је овај Станимир Релић. И један број одборника је искључен.

Водитељ: Ово је вест из прве руке.

Др Шешељ: Ово је вест из прве руке. И један број одборника је искључен из Српске радикалне странке. Ја сам овде дошао са одређеним рукама, мандатом председничког колегијума Српске радикалне странке, а сутра је седница Централне отаџбинске управе у 11,00 часова у Београду где ће то бити дефинитивно потврђено. Имали смо дуже време проблема у нашем Општинском одбору у Власеници. Прво, наши одборници се нису супроставили избору муслиманских представника у органе извршне власти Скупштине општине Власеница, што је страшно кршење страначке дисциплине, неопростиво. Став је странке да ми нигде нећемо у извршне органе власти са странком Демократске акције, са странкама из федерације. Не могу нама споља наметнути коалиционе партнере. Коалиционе партнере можемо само сами да бирамо. Ми не можемо да одређујемо сами изборне услове, не можемо одредити која ће странка изаћи на изборе, не можемо одредити, није то у нашој моћи каква ће бити састав скупштинских тела, али бар можемо сами изабрати хоћемо ли с неким у коалицију кад се бирају органи извршне власти или нећемо. Ми нећемо. И ми смо једним ригорозним потезом данас завели ред и дисциплину у Српској радикалној странци у Власеници и ви ћете чути колико је тих људи, може се испоставити да су сви одборници буквално искључени из странке, можда с једним или два изузетка. То ће се видети. Данас је и Гојковић искључен из странке. Повод је био непосредан - раније искључење неког Дракулића, Бранислава Дракулића из странке. Томе се супротстављао општински одбор. Данас смо ми имали једну праву која је трајала скоро два сата и тај

разговор је резултирао једним радикалним резом, јер људи који не прихватају политику и програм странке, који се у пракси не понашају као српски радикали, немају шта да траже у нашим редовима. Нама је драга власт. Нама је драга и општинска власт у Власеници, али не по сваку цену, не по цену губитка образа, части, достојанства, поштења, оданости отаџбини и слично.

Водитељ: Са тог аспекта, како гледате резултате, рецимо могуће резултате општинских избора, локалних избора у Власеници?

Спречити цепање српских општина

Др Шешел: Српска радикална странка сматра да треба по сваку цену спречити те локалне изборе.

Водитељ: Зашто? Који је разлог?

Др Шешел: Ми смо имали локалне изборе прошле године. И нећемо учествовати у Општинској изборној комисији, нећемо имати листу на тим изборима, бојкотоваћемо, позваћемо народ да не излази на те изборе. Ти избори могу бити пропаст за Власеницу. Прво, Српска демократска странка је направила једну грешку у своје време планирајући општину Милићи. Ми ту општину никад нисмо признали. И наша странка није имала листу ни на тим вештачким изборима у општини Милићи. Ми сматрамо да Милићи треба да остану по сваку цену у саставу општине Власеница, јер без Милића Власеница не може да има српску већину. Наметнуће нам гласове муслимана који су овде некада живели и изгубићемо власт. Друго, у општини Милићи се одметнуо својевремено од Српске демократске странке неки Рајко Дукић који тамо ве-

дри и облачи и тај Рајко Дукић по сваку цену жели да има свој мали феуд, своју општину. И он је одвојио од Власенице све привредне потенцијале скоро, све оно што је вредело, све оно што доноси профит, заокружио свој феуд и баш га брига са судбину Власенице. Ако падне Власеница, пашће и Сребреница. Ми сматрамо да општина мора остати јединствена. Ми идемо шире. Ми смо зато да све општине у Републици Српској буду у оном обиму, у оним границама какве су имале пре овога рата, а делови неких општина, чија је главнина остала у муслиманско-хрватској федерацији да се прикључе оним општинама којима је то прикључење најпогодније.

Водитељ: Најнеопходније.

Др Шешел: Јесте. И треба да се смањи тај број општина. Ми у Републици Српској имамо општина са по 700 до 800 становника. То је бесмислено. То је сувише скупо за државу. Зашто, рецимо, општину Склане? Да би муслимани имали убедљивију већину у Сребреници. Не. Општина Склане мора да се врати у састав Општине Сребреница. И ми ћемо на том инсистирати и нећемо повлађивати никаквом локалистичком интересу. То је у Власеници питање опстанка. И идемо на то и ми сад пред народом демонстрирамо једну чврстину и кад су у питању наши кадрови, они који нису спремни да спроводе страначку политику немилосрдно их одбацујемо из наших редова.

Водитељ: Немају места у Српској радикалној странци.

Др Шешел: Немају места у Српској радикалној странци и то је дефинитивно.

Водитељ: Господине Шешел, ево, већ имамо пар питања слушалаца односно наших гледалаца. Ево, једно питање - да прокоментаришете увођење нових таблица и пасоша у Републици Српској.

Др Шешел: То је супротно одредбама Дејтонског споразума. То је једна врста ревизије Дејтонског споразума, коју су наметнули Американци и ОЕБС-Организација за европску безбедност и сарадњу. По Дејтонском споразуму требали су пасоши да буду слични али на сваком јасно да је наведено да ли је у питању Република Српска или Муслиманско-Хрватска федерација. Сад се од тога одустаје. С друге стране, Дејтонски споразуми нису прописали јединствене таблице. Дејтонски споразуми су прописали и тип таблице, али да се кроз таблицу јасно види да ли је возило из Републике Српске или из Муслиманско-Хрватске федерације. Сад је то потпуно анулирано. Ја се чудим што је влада Републике Српске на тако нешто пристала. Изгледа да Хрвати неће ни пристати. Баш њих брига. Али ови Срби, изгледа, који сада држе власт у Републици Српској просто се такмиче ко ће се више додворити Американцима.

Водитељ: Ја сам баш хтела да вас питам ко то омогућује у Републици Српској да се врши стална нека ревизија Дејтонског споразума?

Др Шешел: Па, власт која постоји у Републици Српској.

Водитељ: Дакле, актуелна власт.

Др Шешел: Актуелна власт. Да то није мањинска влада која зависи од воље муслимана и која стрепи од сваког гласања, вероватно би се другачије поставила. Да је то власт која ужива поверење и подршку свих српских партија, вероватно би се другачије поставила.

Водитељ: Имате ли прилику да гледате телевизијске преносе наших ...?

Др Шешел: Да, често гледам.

Водитељ: И те скупштине су у намању руку занимљиве. На сцену ступају неке нове и старе коалиције. То често блокира рад Народне скупштине Републике Српске.

Др Шешел: Српски радикали се напајају принципијелно. Ми смо и једног посланика избацили из нашег чланства, неког Мику Вујичића из Вишеграда, који се такође залагао да се на нивоу Вишеграда уђе у заједничку власт са Странком демократске акције, са овом коалицијом за целовиту Босну и Херцеговину. И ту једноставно није било милости. И он је почишћен из странке. И ми ћемо наше редове да прочистимо до краја. Ми нећемо дозволити ово што је себи годинама дозвољавала Српска демократска странка, да јој се у страначким редовима наталожи свашта и први пут кад је дошла у озбиљну кризу, они су показали своје право лице. Такве људе треба на време очистити из странке.

Водитељ: Значи, опасне драме у чланству радикала.

Др Шешел: Овде у Власеници искључени су - директорка Дома здравља је искључена, ова Весна, како се зове.

Водитељ: Мислила сам на нивоу Републике Српске.

Др Шешел: А, имамо, имамо. Искључена је и ова директорка Дома културе итд. Нема милости. Почистили смо овде све то. Не могу се на такав начин

Др Никола Поплашен, смењени потпредседник скупштине Републике Српске: на његовом месту је члан СДА, заслужни носиоца „златног љиљана“

понашати у Српској радикалној странци, а ви сте видели, ови наши посланици заправо имају главну улогу у Народној скупштини, доминирају Народном скупштином, увек су принципијелни и до краја јасни и поштени, штите српске националне интересе и не може их нико ни учинити, ни уплашити, ни застрашити, ни поткупити.

Водитељ: Када говоримо о Републици Српској, како ви оцењујете тренутну политичку ситуацију у Републици Српској, рецимо нову владу са Милорадом Додиком, њене потезе на унутрашњем плану и на спољнополитичком плану?

Скупа помоћ са Запада

Др Шешел: Ми смо политички противници те владе. Ми смо гласали против њеног избора, гласамо против њених пројеката у Народној скупштини кад су ти пројекти против интереса Републике Српске. Милорад Додик је обећао да ће поднети оставку уколико Брчко дефинитивно не остане у саставу Републике Српске. Дефинитивно није припало Републици Српској, продужена је арбитража али сада под неповољнијим условима за Републику Српску. Сад је промењено па је терет доказивања на Републици Српској. Дакле, неповољнија је ситуација. Друго, Додик је обећавао неке стотине милиона долара помоћи са Запада. Скоро ништа од тога није стигло. Добио је неке мрвице. Те паре неће бити ни дате Републици Српској. Постоји чак и ту једна велика завера. Знате, и да се одобри нека велика сума новца на име кредита формално Републици Српској, али успореног кредита, па се каже: од тих пара ће се финансирати реконструкција железничке мреже да би Република Српска чвршће била везана за Муслиманско-Хрватску федерацију, путева који воде тамо. Неће им пасти напамет да финансирају изградњу пута Бијељина-Добој. Је ли тако? Него ће усмеравати ка центру Босне. Затим, тражиће да се од тих пара финансира изградња станова за муслимане који би се вратили, поготово у региону Брчког, тражиће да се од тих пара реконструишу џамије, да се граде нове џамије итд. А Република Српска да се задужи и да онда отплаћује те кредите. Под тим условима боље те кредите и не прихватати. Ако они дају кредит Републици Српској да њена влада и њена Народна скупштина одлуче где ће се те паре инвестирати, то је друга ствар и то би било коректно. Пошто њима не пада ни на крај памети, од пара ми ништа нећемо видети, само постоји опасност да неко у име Републике Српске потпише неповољне међународне аранжмане, па да и наши потомци отплаћују те кредите који иду у крајње нерационалне ствари.

Водитељ: Поменули сте питање Брчког. Ево, мало помало Фаранд својим одлукама, декретима уводи наводно мултиетничку власт у Брчком и да ли то значи да је то постепено увођење Брчког у федерацију?

Председник Српске радикалне странке у Републици Српској др Никола Поплашен: урадити све да Брчко остане српско

Др Шешел: Циљ Американаца и других западних сила је уништење целе Републике Српске. Како они мисле да реализују тај циљ? Нешто су учинили Дејтонским споразумом, задржали су Горажде у саставу федерације. По ком критеријуму? Ако је Србима отето српско Сарајево, онда је основна компензација могло бити Горажде, па да ти Срби, за које се знало да неће хтети да остану да живе у Илијашу, на Илици, на Грбавици под муслиманском окупацијом, имају где да се преселе. Остао је широк коридор који је спречио копену везу између источних делова Републике Српске и Српске Херцеговине. Овамо су створили арбитражу по питању Брчког, опет да би могли да пресеку Републику Српску на два дела. Њихов је циљ непрекидно да нас криве, да нас прогоне, да ометају привредне процесе, да ометају приватизацију у Републици Српској, да српски народ постепено одлази, а Републику Српску да утопе у Унију Босне и Херцеговине, у Муслиманско-Хрватску федерацију.

Водитељ: Да се мало вратимо поново питањима наших гледалаца и слушалаца. Ово је мало провокативно питање. Ево, ја ћу га овако дословно прочитати.

Др Шешел: Провокативна питања су најбоља.

Водитељ: Зашто сте издали радикале и зашто сте се прикључили Слободању Милошевићу?

Др Шешел: Нисам могао издати радикале, кад је комплетно руководство Српске радикалне странке одлучило да се склопи коалициони споразум са Социјалистичком партијом и ЈУЛ-ом и да се формира влада народног јединства. А од септембра месеца прошле године, чим смо сазнали изборне резултате, ми смо изашли са иницијативом да све четири озбиљне политичке партије формирају концентрациону владу националног јединства. Српски покрет обно-

ве је отпао због своје похлепе, због своје нерационалности, због глупости руководства. Ми смо склопили један принципијелни споразум и први позитивни ефекти тог споразума се виде и данас. Ми Косово бранимо свим средствима. Наша полиција је извојевала велику победу у обрачуна са шишгарским терористима, више стотина терориста је ликвидирано, уништене су им базе, потпуно је пацификована територија коју су месецима држали под својом контролом. Ми бранимо Косово и Метохију. Нема одступања. Ако ова влада за четири године успе само да одбрани Косово и Метохију, да ништа друго не уради, то је већ велики резултат.

Свим средствима у одбрану Косова и Метохије

Водитељ: Опет једно питање о Косову. Косово је, кад је реч о Србима, наша прошлост и садашњост и будућност. Како ви уопште оцењујете ова догађања око Косова, поготову кад је реч о међународној заједници?

Др Шешел: Па, ту је циљ западних сила да нам отму Косово и Метохију. Отели су нам Републику Српску, бар једну њену трећину, отели су целу Републику Српску Крајину, и овај остатак Републике Српске је под извесним видом окупације НАТО пакта, желе да разбију заједничку државу Србије и Црне Горе, на томе интензивно раде, желе сад да нам отму Косово и Метохију, у перспективи да нам отму Рашку област, односно Санџак и Војводину, да Србију сведу у границе Београдског пашалука. Ми радикали смо први препознали њихове циљеве и алармирали српску јавност, кад нам скоро нико није веровао да се то спрема српском народу.

Водитељ: Каква ће коначно, рецимо, бити судбина Косова?

Конференција за штампу уочи избора у Црној Гори: после силних удара режима радикали у Црној Гори почињу да се опорављају

Др Шешељ: Док постоји Влада народног јединства, Косово ће бити у саставу Србије, ја вам то гарантујем. Немогуће је да опстане Влада народног јединства а да изгубимо Косово.

Издајници по вољи ОЕБС-а

Водитељ: И још једно питање једног гледаоца односно слушаоца: каква је судбина чланова Српске радикалне странке који су искључени из странке, а налазе се у органима општинске власти?

Др Шешељ: По слову закона Републике Српске, они би морали да напусте одборничка места. Међутим, ОЕБС највише воли такве отпаднике и ОЕБС забрањује да се они елиминирају са одборничких места. А обично су то људи који немају ни мало части, образа, морала и онда грчевито гледају да сачувају та одборничка места, упркос вољи народа који је гласао за листу Српске радикалне странке у целини због страначког програма, а не због њих појединачно. Али, видећете и у овом случају, они ће се грчевито држати тих одборничких места. Тешко да ће се појавити неко међу њима ко ће ипак мало части сачувати и образа, достојанства па сам рећи: пошто сам избачен, искључен из странке, подносим оставку на одборничко место потпуно не припадам странци захваљујући којој сам дошао до тог одборничког места.

Водитељ: Референдумом народ Србије је јасно рекао...

Др Шешељ: Јер, да су они били чисти људи, не бисмо их ни избацивали из странке, знате.

Водитељ: Референдумом је народ Србије јасно рекао да је против страног мешања у решавање проблема Косова. Помало, или се то мени чини, некако као да се на мала врата уводе међународни представници на Косово.

Др Шешељ: Не, међународних представника нема. Нема посредника.

Водитељ: Постоје притисци да се то уради.

Др Шешељ: Притисци постоје, али ми одолевамо притисцима и одолећемо. Не долази у обзир. Долазио је сад амерички амбасадор из Скопља кад је била ова прва сесија наше делегације са представницима албанских политичких партија и хтео да присуствује. Наши нису дозволили да уђе у салу. Седео је у суседној просторији. То не долази у обзир.

Водитељ: Избори у Црној Гори. Мило Букановић је освојио, како да кажем, убедљиву победу.

Др Шешељ: Ту се десило нешто чудно, знате. За Мила Букановића су гласали скоро сви муслимани, а Странка демократске акције је прегажена, нестала. Затим скоро сви Шитгари. Не би имали ниједног посланика да им унапред закон није гарантовао, па имају сад два места. Скоро сви су гласали за Мила Букановића. Дошло је до поларизације ко је за Мила ко је за Момира. Ту су сакривене мале странке. Нико осим либерала није сачувао ниједан мандат у Народној скупштини, а либерали су више него преполовљени. Али ми ћемо имати много проблема на нивоу савезне државе, уколико настави црногорско руководство да води досадашњу политику, уколико настави са покушајима да своју вољу наметне савезној држави.

Водитељ: А како коментаришете, условно речено, рецимо, пораз радикала у Црној Гори на изборима?

Др Шешељ: Па, није то садашњи наш пораз. Ми смо уништени практично 1994-1995. године, кад смо били под најжешћим режимским притисцима. Нас су прогонили у Црној Гори, протеривали, мени су две године забрањивали улазак, хапсили наше челнике, држали у затвору, а крајем 1995. свих осам наших народних посланика су избацили из

Народне скупштине. Полиција црногорска није успела ниједног поткупити, уплашити, уценити, натерати да ради против странке, натерати да им служи и онда су их све избацили из Народне скупштине и довели полицијске агенте да глуме да су они прави српски радикали. Међутим, након што смо све то претрпели и све то преживели и што нам је режим наменио, дошло је до проблема у самом страначком руководству. Знате, сви ти наши посланици су остали до краја одани Српској радикалној странци, а онда их је Аћим Вишњић једног по једног елиминисао из странке и на крају је и он отишао. Ми сад изграђујемо нову кадровску структуру, али треба нама времена да та наша кадровска структура допре до јавности. Као ванпарламентарна странка смо под медијском блокадом. Ни на једну нашу конференцију за штампу не долазе новинари црногорских гласила, нема могућности да наши представници гостују на телевизијским емисијама, нема их у јавности. Све по чему они могу бити познати у јавности су издања наших новина из Београда која шаљемо за Црну Гору. Нема другог начина.

Букановић ће показати ко је

Водитељ: А кад посматрамо изборе тек недавно завршене у Црној Гори, да ли се може тако рећи да је Момир Булатовић као политичар ипак био помало наиван у односу на свог главног конкурента Мила Букановића?

Др Шешељ: Био је наиван, наравно.

Водитељ: Јер, он је у својим наступима самоуверено наступао, самостално изашао на изборе и што је резултирало овако.

Др Шешељ: Није Булатовић мало гласова добио. Он је добио много гласова. Да муслимани и Шитгари нису листом гласали за Букановића, ја мислим да би Булатовић имао више.

Водитељ: Мило Букановић је био мало далековидан, дакле, он је ...

Др Шешељ: Па добро, али он је имао и подршку Американаца и добио је паре да исплати стару девизну штедњу до 500 марака или до 1000 марака, па је још тако неке ствари могао да уради што му је додатно, нешто гласова привукао. А кад је реч о тим резултатима, знате, Српска радикална странка и сада је имала три пута више гласова него Српска демократска странка на црногорским изборима. Можда вам то није познато.

Водитељ: Није.

Др Шешељ: Три пута смо више од њих имали гласова. Тако да нисмо ни тако лоше прошли како је могло.

Водитељ: Како ви оцењујете победу Мила Букановића са становишта јединства и интегритета Савезне Републике Југославије. Многи аналитичари ...

Др Шешељ: Сад ћемо видети који ће бити његови први потези.

Водитељ: ... кажу да је то можда почетак отцепљења Црне Горе.

Др Шешељ: Ја не верујем да ће доћи

до отцепљења. Мислим да то народ у Црној Гори не би прихватио, не би поднео и да би се расуло то бирачко тело Букановићево. Међу онима који су гласали за Букановића, много је оних којима напамет не пада отцепљење Црне Горе од Савезне Републике Југославије. Јер, Мило Букановић је управо настукао залагањима за савезну државу, па је онда ишао код патријарха Павла, па палио бадњак пред Цетињским манастиром, па знате, читав низ потеза је правно којима се замерио либералима, отвореним сепаратистима и којима је ставио до знања да је он за јединствену државу. Е сад, он у свом економском програму има одређених позитивних ствари, па су многи људи рекли: па ово у економском програму му је солидно, а с ове стране не пада му напамет да излази из заједничке државе, можда је он сад за овај тренутак право решење. Ми ћемо видети какве су праве намере црногорског руководства приликом избора њихове делегације за Веће република Савезне скупштине. По закону морале би све странке из Скупштине Црне Горе да имају пропорционално свој број посланика у Већу република Савезне скупштине. Ако Мило Букановић покуша да монополише своју већинску снагу у Републичкој скупштини и све посланике пошаље из своје партије, биће очигледно да му је циљ блокада савезне државе. Он не може оборити Савезну владу, савезног председника, али може блокирати доношење закона у Савезној скупштини.

Илузија о повратку избеглица

Водитељ: Да се поново мало вратимо на простор Републике Српске. Ова 1998. година је проглашена годином повратка избеглица. Посебно се велики притисци врше на Републику Српску да прими избеглице, не водећи рачуна о условима, као ни о реципрочности кад је реч о повратку избеглица на подручје федерације Босне и Херцеговине.

Др Шешељ: Прво, Срби неће да се врате на подручје Муслиманско-Хрватске Федерације и то је илузорно. И неки Србин који оде, углавном оде да би покушао да прода имовину која је тамо остала и да нешто новца извуче. Одлазе углавном старији људи да би то обавили. Друго, Српска радикална странка је против тог вештачког премештања избеглица. Ти муслимани, и кад бисмо хтели да се врате, немају где да се врате. Станови и куће су заузети. Не можемо ми сад Србе избегле из Сарајева и других делова који су сада под федерацијом, да избацујемо на улицу а да се усељавају муслимани поново у те куће и станове. То једноставно не долази у обзир. А ја мислим да ни муслимани озбиљно не намеравају да се врате.

Водитељ: Мислите?

Др Шешељ: Да, Убеђен сам у то. Него то Американци покушавају да праве ујдурму, да праве за следећих 100

година једну усковитлану атмосферу која би њима омогућавала да своје интересе задовоље.

Водитељ: Господине Шешељ, ви сте заиста популарни, бар судећи по питањима која ми из режије добијамо од наших слушалаца. Ево овако једно од питања: како сте постали потпредседник Владе, одтада вам се више свиђа Милутиновић него Лилић, а они су повезани.

Др Шешељ: А откуд тај ваш гледалац може да процени да ми се више свиђа Милутиновић него Лилић или да ли ми се уопште иједан од њих двојице свиђа. Да вам искрено кажем, ниједан ми се не свиђа. Са Лилићем се познајем и овако, у добрим смо односима и коректно разговарамо, а са Милутиновићем се практично и не познајем. Само сам се једном у животу с њим срео и то негде половином прошле године.

Водитељ: Мирослав Гајић пита - одакле вам толика слобода да дижете дреку на човека кога слабо познајете. Рајка Дукића?

Др Шешељ: Па ја не дижем дреку на човека, него на његове поступке. Тај човек својим поступцима покушава да уништи Власеницу. Који је мотив да се Милићи отцепе од Власенице, објасните ми то. Шта грађани Милића добијају отцепљењем од Власенице? Ништа не добијају. Грађани ништа не добијају. Добија та владајућа булумента. Не може Рајко Дукић да има контролу над целом општинском Власеница, па је онда издвојио један део који је најбогатији по економским потенцијалима, да би он ту био главни газда. То је суштина његовог понашања. Друго, на то место је дошао као кадар Српске демократске странке, сад се одметнуо од своје партије, прикључио се Српском народном савезу и сад, чуо сам, негде држи говор па га питају за нешто што је било раније, он каже: то је бивша власт

урадила. А то је исти човек што је био у тој власти. Ти одговараш за све лоше што је било раније.

Водитељ: Лако је такве људе препознати.

Др Шешељ: Лако је било и СДС-у да их препозна, али их није на време препознавао. Дакле, дозволио им је да ојачају, да дођу до моћних позиција и у првој критичној ситуацији у којој се нашао СДС, они су сви дигли сидро и отишли, напустили га.

Водитељ: Па можда је боље за Српску демократску странку што се ослободила таквих људи.

Др Шешељ: Али би много боље било да их се на време ослободила. Не би се и кроз штампу провлачиле разне афере шта се раније дешавало итд.

Водитељ: Боље икад него никад.

Др Шешељ: У те афере су највише умешани управо овакви људи. Ми српски радикали мислимо да треба одмах кукољ да се треби из својих редова, да мора пре свега оштра страначка дисциплина да се успостави. Без тога перспективе нашој странци нема.

Водитељ: Једно од питања - ко ће бити будући председник општинске организације Српске радикалне странке у Власеници?

Др Шешељ: То се још не зна. Прво, ми идемо сада на обједињавање општинског одбора у Милићима и у Власеници. Имаћемо јединствен општински одбор за целу општину Власеница. Биће унутарстраначки избори, изабраће се нови председник општинског одбора и комплетно општинско руководство.

Водитељ: Ево, још једно питање. Ђурић Младен пита: шта мислите, да ли је било паметније да је Србија ушла у рат 1991. године, па да смо направили српску државу на простору бивше СФРЈ, него ово што запад смишља да нас доведе у београдски пашалук?

Против вештачког и присилног померања избеглица

Др Шешел: Ја сам често о томе говорио док су биле актуелне ствари. Знате, сад шта би било кад би било, шта би било боље а није се десило, сад је то бесмислено. Имамо ово што је пред нама, да видимо како да испливамо из ових мука, па нек историчари онда објашњавају ко је био у праву, ко није био у праву 1990, 1991, 1992. године. Ви знате зашто смо се ми српски радикали тада залагали. И да је власт прихватила наше залагање све би се другачије остварило, али сад нема времена за јадиковке.

Водитељ: Ко зна докле би стигли тако. Шта треба да уради српски народ како би скинуо председника Владе Републике Српске Милорада Додика, кога никад није изабрао - то је питање једног слушаоца односно гледаоца.

Др Шешел: Део српског народа је гласао за странку Биљане Плавшић, део српског народа је гласао за Социјалистичку партију, део српског народа је гласао за Додикову странку. Је ли тако? Те странке учествују у Додиковој влади. А Американци су њиховима још томе придодали наводне муслиманске гласове, али мислим да су их бар петроструко умножили у односу на онај реалан број, јер знам да муслимани нигде нису били мотивисани да излазе на изборе у Републици Српској и да нису гласали. Врло их је мали број гласао. А шта сад треба да се ради? Треба на овим следећим изборима да се гласа за оне странке које нису за ту варијанту, које се постављају другачије. Српска радикална странка својим примером и чишћењем својих редова и својом принципијелношћу, својом одлучношћу говори да је апсолутно другачија од Додикове странке.

Водитељ: Ево овако, Брана Дракулић, један од искључених чланова

Српске радикалне странке у име општинског одбора српских радикала пита Шешела: - како то да се цијели општински одбор солидарнише са искљученим Дракулићем, а да окрену њему леђа и да ли му је важнији Мирко Благојевић или цијели општински одбор Српске радикалне странке.

Др Шешел: Па управо ово питање господина Дракулића говори да смо ми морали да направимо један оштар, радикалан рез у општинском одбору. Управо то, управо та чињеница да се цео општински одбор солидарнише са Дракулићем и да се супротставља Извршном одбору Српске радикалне странке, довољан је разлог да поступимо овако како смо поступили. Због тога смо овако ригорозно и поступили. Иначе, у старту није било довољно разлога да се сви ови искључе који су данас искључени.

Водитељ: Ево још једно питање слушалаца односно гледалаца - Ако се зна да су избегла и расељена лица (питање је поставило једно избегло лице које се презива Комљеновић) која су смештена у Власеници у највећем броју за радикале, откуд некоректност општинског одбора Српске радикалне странке приликом прављења одборничке листе као и расподеле руковођених места према њима?

Др Шешел: Ми смо данас утврдили још једну некоректност за коју ја, морам признати, као председник странке до сада нисам знао јер нисам могао бити упућен у збивања у свим општинама. Нашој листи није било ниједног кандидата из Милића. Ми у скупштини општине Власеница сад немамо ниједног одборника из Милића, што је неопростиво, што је недопустиво. Али тај општински одбор је бивши општински одбор.

Да су били добри, ми их не би смо искључивали из странке. Пошто су били лоши, слажем се с вашим гледаоцем да су били лоши, они су данас искључени из Српске радикалне странке.

Водитељ: Ја не знам, имате ли ви господине Шешел да на крају овог нашег данашњег разговора нешто поручите нашим слушаоцима, српским бирачима, ево избори су за пар месеци или нешто што вас нисам успела питати а ви бисте хтели да кажете, а било би важно за наше гледаоце односно слушаоце?

Др Шешел: Па, ја мислим да ће још бити прилике, бар још једном у предизборној кампањи да се појавим на вашој телевизији, а до тада ћете ваљда и ову технику ...

Водитељ: И биће студио.

Власеница мора остати цела

Др Шешел: ... још боље оспособити. Али у сваком случају видим да вам је и данас била успешна емисија, иако вам је први пут да директно идете у програм. Ја позивам све грађане Републике Српске, све грађане Власенице и Милића пре свега, да буду сложни и јединствени, позивам све грађане Власенице и Милића да до краја инсистирају да остане јединствена општина Власеница, јер то је у корист целе Републике Српске и сваког грађанина појединачно. Знате, ја живим у Београду, у Багајници. Шта мене, на крају крајева, лично брига хоће ли овде бити две општине или једна општина. Али у питању је опстанак Власенице као такве. У питању је да ли ће српске партије владати у Власеници или ће владати муслиманске партије уз подршку Американаца. У питању је Република Српска. Због тога ова два места морају остати јединствена. Кад се дефинитивно разграничимо, кад ујединимо српске земље, можемо онда разговарати да хиљаду нових општина оснивамо. Сада, да сачувамо ово што је наше на најпаметнији начин. И ја их зато позивам да се удруже, да буду јединствени, сложни, да не подлежу било којој демагогији, тим ситним шићардијама који постоје и у Власеници и у Милићима да окрену леђа, да зарад нечијих приватних интереса не пристају да се жртвује Власеница.

Водитељ: Господине Шешел, мени остаје још само да вам се захвалим на овом разговору, да Вам пожелим много успеха у Вашем раду, и наравно да се, што сте Ви иначе рекли, још који пут сретнемо на истом овом месту.

Др Шешел: Са великим задовољством.

Водитељ: Хвала лепо. Поштовани слушаоци Радио Власенице и гледаоци власеничке радио-телевизије, била је ово емисија у којој је ваш и наш гост био др Војислав Шешел, председник Српске радикалне странке и један од потпредседника Владе Србије и да не набрајам још које све функције. Хвала на пажњи и останите и даље на 26-том каналу власеничке радио-телевизије.

Делегација Српске радикалне странке у посети Власеници

22. АПРИЛ 1998. ГОДИНЕ: ИНТЕРВЈУ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА НА ТВ БОР

НЕ ДАМО СРБИЈУ НИЗАШТА НА СВЕТУ

Сукоби припадају прошлости, сада је важно да се политички пенстомишљеници уједине око националног интереса

Представницима албанских политичких партија нудимо отворен дијалог о свим битним питањима
Референдумом ћемо показати да је Косово и Метохија унутрашње питање Србије и да не долази у обзир
никакво страно мешање

Водитељ: Поштовани гледаоци добро вече. Добро дошли у емисију ТВ Бор „Отворени студио“.

Тема емисије је - Актуелна ситуација на Косову и Метохији и референдум о изјашњавању грађана Србије, да ли су за учешће иностраних фактора за решавање ситуације на Косову и Метохији.

Гост ове емисије је др Војислав Шешељ, потпредседник Владе Републике Србије и председник Српске радикалне странке.

Добро дошли у емисију „Отворени студио“.

Др Шешељ: Боље Вас нашао.

Водитељ: Да подсетим гледаоце да и они могу да учествују у овој емисији, постављајући питања на ову тему, посредством телефона 354-35. Поштовани гледаоци, све што вас буде интересовало, кад је реч о актуелним проблемима на Косову и Метохији и о сутрашњем референдуму, поставите питање, др Војислав Шешељ ће одговорити.

Па, да за почетак чујемо Ваше виђење актуелне ситуације на Косову и Метохији.

Успешно против тероризма

Др Шешељ: Ситуација на Косову и Метохији се даље компликује, интензификују се шиптарске терористичке и сепаратистичке активности, и очигледно, све то шиптарски сепаратисти раде на подстицај западних сила.

Чак у неким западним земљама налазе се и центри за обуку албанских терориста. Видели сте у последње време учестили су покушаји илегалног преласка југословенско-албанске границе и преносења већих количина наоружања и опреме за терористичке активности.

Наша полиција одолева свим тим изазовима, војска је показала да је у стању да штити границе земље, а полиција унутрашњи ред и поредак. Наравно, не може се свака терористичка

активност одмах у корену сасећи, одмах у корену спречити, али најважније је да је полиција успела да ликвидира главну терористичку банду, предвођену Адемом Јашаријем, у Дреници, пре извесног времена.

Ликвидација банде Адема Јашарија је обезглавила шиптарске терористе. Они, наравно, настављају са сво-

јим терористичким активностима, а Влада Србије ће учинити све што је у њеној моћи да угуши те терористичке активности, да елиминира, дакле, све оне који примењују насиље у политичке сврхе, а истовремено непрекидно нудимо представницима албанских политичких партија отворен дијалог о свим битним питањима.

Референдумско „не“ снажно је одјекнуло у свету

Дакле, нема табу тема, о свему можемо да разговарамо. Наравно, Влада Србије је за своју платформу узела Устав Србије, принцип територијалне неповредивости Србије, принцип да је Косово унутрашње питање Србије и принцип да не долази у обзир било какво страно мешање, страна арбитража у нашим унутрашњим политичким односима.

Водитељ: Каква су Ваша очекивања, или боље речено процене, хоће ли албански сепаратисти прихватити дијалог са Владом Србије?

Др Шешел: Хоће, али је тешко сада проценити када. Наше је да непрекидно нудимо тај дијалог. Нашим представницима није тешко да путују у Приштину, практично скоро свакодневно. Заказан је и нови сусрет. Влади авион непрекидно лети на релацији Београд-Приштина, Владина делегација је у пуном саставу, ту су директни представници Владе, три потпредседника Владе и сваке од странака, Коалиције народног јединства, по један потпредседник Владе, и наравно, представници највећих парламентарних странака из Народне скупштине.

За равноправност без доминације

Наше је да тај дијалог нудимо и да разговарамо са онима који желе да разговарају, са представницима муслимана, Рома, Египћана, како се неки од њих називају, Турака. Ми морамо целом свету непрекидно показати да Косово и Метохија нису албанско питање. Тамо је, наравно, већина Албанаца, али нема их више од милион, у то сам апсолутно сигуран, а према неким званичним проценама, има их око 800 хиљада.

Ту је око 200 хиљада Срба, 150 хиљада муслимана, око 150 хиљада Рома, извештај проценат Турака, Египћана и других националности. Дакле, кад се све то прерачуна, онда албанска доминација није тако нарочито изражена, поготову када имамо у виду да су све општрије поделе између Албанаца - муслимана и Албанаца - католика, а и међу Албанцима - муслиманима све су веће политичке трзавице. Руговина странка се поцепала по питању тактике и стратегије даље политичке борбе, даљег политичког понашања, а видели сте у неким крајевима, рецимо око Дечана, Баковице, и другим, више хиљада Албанаца бежи од те терористичке организације, која се назива „ослободилачка војска Косова“, не желе ти људи да буду њен живи зид, да страдају за њене политичке интересе.

Дакле, желе да живе нормалним животом, што је природна појава код већине становништва. Видели сте да албански терористи губе нерве у последње време и све чешће убијају своје сународнике. Пре неколико дана убили су шест Албанаца, зато што су били лојални држављани Србије, и то реч је о

угледним, истакнутим и богатим људима, који су разгранали своје послове, који се баве неким привредним активностима, и који сматрају да је њихова будућност у Србији.

Они који рационалније размишљају, трезвеније, знају да се не може Косово и Метохија отцепити без великих, огромних жртава, без тешке, крваве борбе, а та крвава борба подразумева разарање градова, спаљивање села, дуге избегличке колоне, страдање цивила. У сваком рату највише цивили страдају. Они су тога свесни.

Ако су свесни да не могу избећи жртве у случају грађанског рата у Србији, у случају рата са српским народом, са Србијом, онда траже ону опцију која им обезбеђује миран живот, а и заштиту свих њихових права. Србија никада није хтела да ускрати ниједно једино грађанско људско права припадницима албанске националне мањине, ни било којој другој националној мањини. То је принцип кога се држе све политичке партије у Србији.

Ми се боримо против сепаратиста, ми спречавамо политичке активности против државе оних људи који нису наши држављани, а сви који су лојални Републици Србији, има увек да уживају пуну равноправност.

Попис неопходан

С друге стране, многи Албанци су свесни да је живот у Албанији тежи, неупоредиво тежи него у Србији. Јесте Србија у економској кризи, јесте у социјалној беди, али опет се живи неупоредиво боље него у Албанији.

Албанија је 200 година иза нас, и по култури, и по степену економског развоја, по свим цивилизацијским неким категоријама.

Водитељ: Ево примера да је у последње време из Албаније било избеглица на Косово, у Југославију, а са Косова у Албанију не.

Др Шешел: Па било је, пре свега, једна већа група Срба је избегла из Албаније у Србију и за њу је изграђено цело једно село код Дечана, и ти Срби су сада на удару албанских терориста.

С друге стране, велики број Албанаца у протеклих пола века се преселио на Косово и Метохију. Е сада, неки од њих су искрено бежали од режима у Албанији, од услова живота у Албанији, а неки су тенденциозно слати, да би се повећала албанска етничка маса на Косову и Метохији, како би се бавили сепаратистичким активностима.

Ми смо, наравно, свега тога свесни и, да би се исправно решио косовско метохијски проблем, проблем албанске националне мањине, неопходан је и ванредни попис становништва, да тачно видимо колико људи живи на Косову и Метохији, да видимо тачно ко је држављанин, ко није држављанин. Морамо да средимо матичне књиге држављана, матичне књиге умрлих, матичне књиге рођених.

Дешавало се да неки Албанац умре, па десет година породица не пријављује његову смрт државним органима, да би и даље узимали пензију. Или, роди се дете, па га пријаве у 7-8 општина, па испада је седморо или осморо деце рођено, уместо једнога. И таквих случајева има. Велики број Албанаца се иселава у Западну Европу, Америку, Канаду, Аустралију. Без пописа становништва, ми заправо не знамо ништа.

Ни те њихове демонстрације нису нарочито масовне. Било је у једном моменту око 20, можда 30 хиљада људи, то је кад их је највише било, а онда се то сведе између хиљаду, две, некада пет хиљада, али углавном то јењава.

Србија никада није ускратила никоме грађанска права, али исто тако мора да штити своје грађане

Јединствено НЕ

Водитељ: Из свега тога се види да је то више, или највише државно и национално питање, а не политичко и идеолошко, и добро је што су се све странке у Србији сложиле кад је реч о Косову и Метохији.

Др Шешељ: По први пут у последњих осам година, откада је уведена демократија у Србији, откад је уведен вишепартијски систем, по први пут све озбиљне политичке партије имају јединствен став по једном веома озбиљном питању, по питању одбијања било каквог страног мешања у наше унутрашње односе, по питању принципа да је Косово унутрашња ствар Србије, и то је веома значајно.

То је једна велика мера јединства и ја мислим, убеђен сам да ће народ то постигнуто јединство сутра масовно потврдити на референдуму, да ће изаћи огроман број људи и да ће они редом заокружити реч - не, испод референдумског питања.

То ће значити додатну стабилизацију политичких прилика у Србији, то ће учврстити нашу преговарачку позицију по свим питањима, по којима нас притишћу велике силе, по питању повратка у међунродне организације, увођења или не увођења санкција.

Ја сам лично убеђен, после сутрашњег референдума, да ће се примирити мало притисци западних сила, бар ове директне претње, претње жељеним облицима санкција итд.

Велике силе, западне силе, сада, после овог референдума, морају преиспитати своју политику према Србији, према српском народу, према Савезној Републици Југославији. Не искључујем ја опасност од санкција. Сваки нормалан човек се и даље прибојава санкција.

Санкције су једна реална опасност и оне ће нам нанети велику штету, ако се опет уведу. Још нису све санкције ни укинуте, нас гуши и тај тзв. спољни зид санкција, али ми немамо више куд, ми немамо где да узмичемо, ми смо сатерани у један угао, преостаје нам да капитулирамо, или да се боримо.

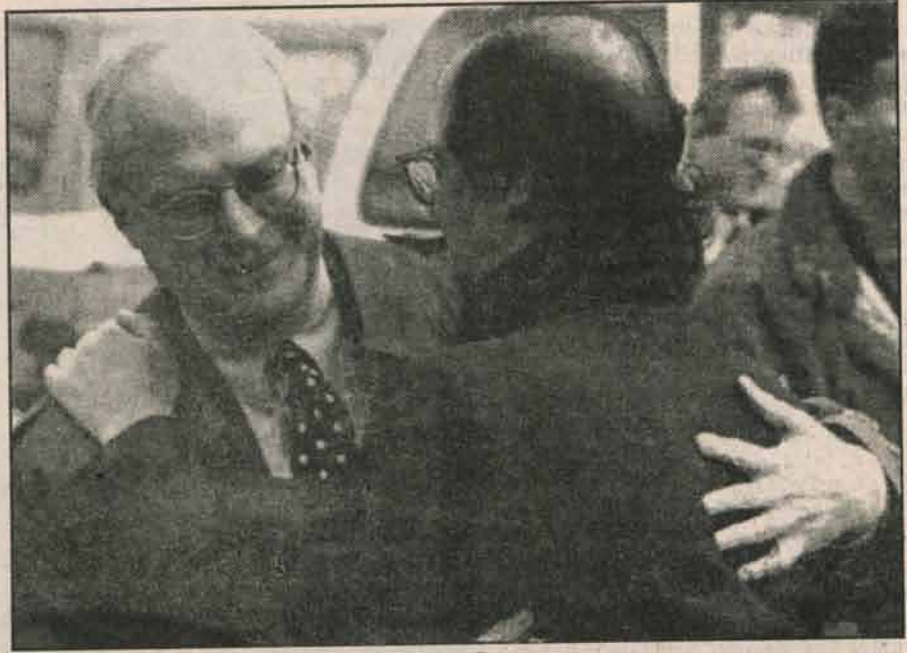
Пошто нико није за капитулацију, и поред страха од санкција, и поред свега о свим тим проблемима, који следе ако нам санкције уведу, ако се појачају притисци, ми морамо издржати.

Морамо сачувати отаџбину, морамо сачувати државу.

Водитељ: Зашто се, у ствари, жели интернационализација косовског питања и које су све могуће последице, ако до тога и дође?

Мешање на штету Србије

Др Шешељ: Интернационализација би за нас била фатална, интернационализација би уништила Србију. Имамо искуство Републике Српске Крајине, имамо искуство Републике Српске. Где год је дошло до страног мешања, то је било на српску штету.

Гелбард и Ругова:
од 1991. године у српским земљама употребљава се исти западни рецепт

Сетите се - Уједињене нације су гарантовале сигурност Републике Српске Крајине, гарантовале, апсолутно гарантовале. Сајрус Венс је гарантовао сигурност Републике Српске Крајине, а онда, после неколико година, Уједињене нације су, једноставно, пропустиле хрватску војску, а онда је хрватска војска, уз директну помоћ Американаца, огњем и мачем спалила западне делове Српске Крајине, а недавно умарширала и источне делове.

Дакле, очигледно, свака интернационализација, свака међународна арбитража, била је на српску штету. Тако исто по питању Републике Српске. Оне западне силе, које су нас блокирале у Уједињеним нацијама, суспендовале, које су нас избациле, практично, из Конференције о европској безбедности и сарадњи, које су завеле злочиначку блокаду против Србије и српског народа, против Савезне Републике Југославије, која је изазвала трагичне последице за нашу земљу и за наше људе, не могу бити објективни арбитражи, не могу бити објективни моделатори расправе, дијалога између представника српске власти и албанских политичких партија.

Они отворено потпомажу шиптарске сепаратисте, они отворено потпомажу тероризам, иако су на речима против тероризма. А зашто Американци нису ту тзв. „ослободилачку војску Косова“ ставили у свој државни регистар терористичких организација? Је ли тероризам само оно што угрожава Америку, што бомбе поставља по Америци, што убија цивиле по Америци?

Ваљда је тероризам и оно што делује на тај начин у Србији, што овде угрожава цивиле, уништава људе, имовину, и сл.

Водитељ: Дакле, ако се сада направи уступак, што се, највероватније, неће догодити, о чему ће се сутра грађани Србије изјаснити на референдуму, постоји опасност да се тај уступак касније и повећа, да се прошири на Санџак ип.

Западу никад доста

Др Шешељ: Ако сада дозволимо страног мешање по питању Косова и Метохије, ако дозволимо међународну арбитражу, отеће нам Косово и Метохију, и неће на томе стати. Следећа фаза је Рашка област, или Санџак, како га називају, Црна Гора, и Војводина на крају. Србију би свели на границе Београдског пашалука, и већ раде у том правцу.

Шта је замислио великих сила - замислио великих сила је да принуде Србију да пристане да Косово и Метохија буду посебна федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије. На томе инститирају највише Американци, који још нису ни признали Савезну Републику Југославију, него у својим официјалним, званичним комуникацијама, говоре - Србија је Црна Гора.

Ако вам неко пише писмо из Америке и на писму стави - Савезна Република Југославија, или Југославија - у америчкој пошти ће прецртати - Југославија, па ставити - Србија и Црна Гора (оловком дописати - Србија и Црна Гора).

А сада, они траже да Косово буде федерална јединица. Зашто то траже? Они су веома лукави. Сада нема никаквог правног основа за отцепљење Косова. Косово је саставни део Србије и не може се ни под једну норму међународног права подвести тежња за отцепљењем.

Али, када би Косово постало федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије, добило би атрибуте државности, елементе државности, јер савезна држава, федерација, је сложена држава, а федерална јединица је проста држава унутар сложене државе и федерална јединица има атрибуте државности.

По међународном праву, федерална јединица може донети одлуку да се отцепи од федерације, референдумом, и воља народа се онда поштује, она одлази. То би, дакле, била прва фа-

за - проглашење федералне јединице, а после би Шиптари, кад им се прохте, отишли. Не би одмах отишли, јер би Американцима требало у првој фази да преко албанске власти у Приштини, на Косову, и преко себи склоног режима у Подгорици, успоставе принудну управу над Србијом.

Србији би био апсолутно неподношљив опстанак у Савезној Републици Југославији, где би она била једна од три федералне јединице, а режим из Приштине и режим из Подгорице воде антисрбијанску политику. Онда би Србија тражила начин да скине те окове, њој би био интерес да се распадне Савезна Република Југославија, а западне силе би рекле - ево, нама је жао што је пропала Савезна Република Југославија, Србија је крива, Србија је то поцепала. Ми смо хтели да опстане, ми смо спречавали Шиптаре да изађу, ми смо спречавали Косово да изађе, али ево, Србија је разбила ту државу.

То је та перфидна методологија антисрпског наступа западних сила.

Водитељ: Само је треба препознати, односно, и грађани Србије треба да је препознају.

Др Шешел: Она је веома јасна, знате, она је веома јасна и лако објашњива.

Водитељ: Добро, биће времена, надам се, за још разговора на ту тему, али ево, има доста питања, па да пређемо мало и на питања тледалаца.

Саша из Бора пита - зашто се не протерају са Косова и из Србије они који немају држављанство?

Др Шешел: Па, нећемо ми да протерујемо све људе који немају држављанство. Зашто не би неки Немац, неки Француз, неки Италијан, неки Рус, неки Бугарин, неки Румун, дошао у Србију, овде нормално живео, обављао неке привредне активности. Неко ће доћи и унети свој капитал, зашто не би могао да живи овде нормално? Нема држављанство, али то не значи да он не може живети животом достојним човека, ако не угрожава Србију, ако се нормално понаша.

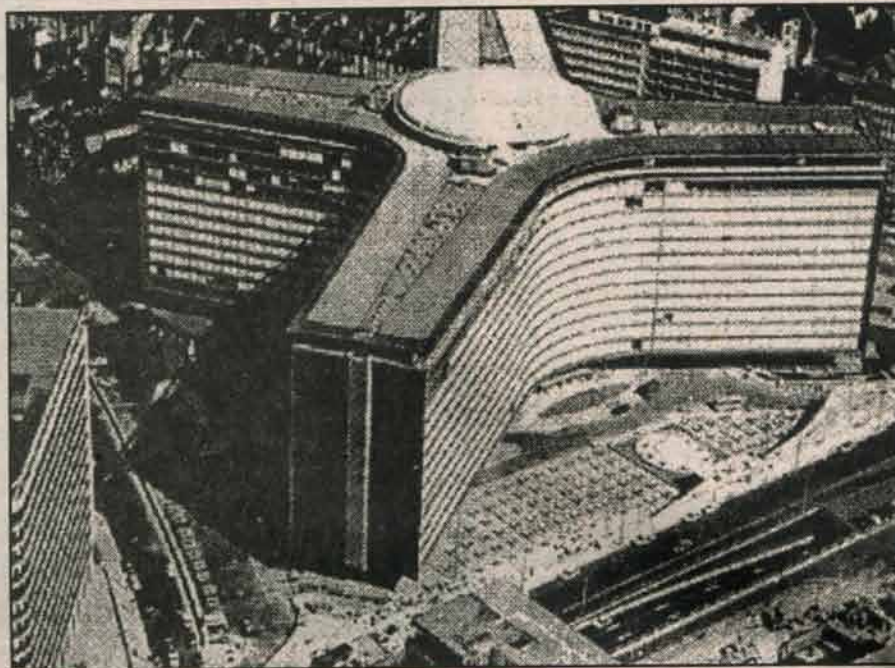
Ми треба да протерамо све оне који нису наши држављани, а директно раде против Србије, угрожавају Србију као државу. Такве треба да протерамо и на томе ћемо да радимо.

Референдумом против уцена

Водитељ: Славко Јовановић пита - када би господин Шешел био председник, да ли би расписао референдум?

Др Шешел: Да, мислим да је ово била веома паметна идеја председника Савезне Републике Југославије. Слободан Милошевић је своју иницијативу упутио Влади Републике Србије и Влади Републике Србије је иницијативу једногласно прихватила и упутила у форми предлога Народној скупштини, јер по Уставу, Влада је предлагач одржавања референдума пред Народном скупштином.

Мислим да је идеја веома добра. Шта се постиже овом идејом - учвр-

Брисел не може управљати Србијом

шћује се позиција и Српске владе, и Савезне владе, по питању Косова и Метохије. Ми знамо унапред какав ће бити одговор народа, али сада, после референдума, западне силе и њихови политичари не могу да шпекулишу, као што је недавно Гелбард у Београду, на телевизији Студија Б изјавио - Српски народ жели добре односе са Америком, он жели страну арбитражу, жели страна мешање, жели посредовање, али ево, овај режим то спречава.

Као да српски народ жели капитулацију? Треба да покажемо да никакве разлике између власти и народа по питању одбијања страног мешања једноставно нема. Ми можемо да се делимо на политичке странке, ми имамо различите идеологије, имамо различите политичке интересе, може жестоко да се сукобљавамо у међустраничким спорењима, али кад је у питању држава, онда треба сви да запнемо из петних жила и да бранимо државу. Нико смо и ништа без државе.

Држава је основни предуслов да можемо нормално да живимо, да се бавимо политиком, економијом, социјалним и културним питањима итд.

Водитељ: То су странке и показале сада, изјашњавајући се.

Др Шешел: И показале су, највећи степен озбиљности су политичке партије показале. Има оних безначајних, ванпарламентарних странака, које су кивне пре свега на саме себе јер су направиле катастрофалну грешку прошле године, па бојкотовале парламентарне изборе. Има ових ситнијих, издајничких странака, војвођанских аутономаша и сличних, које онако чисто терају инат и пркосе, али нема ништа од тога, немају они никакво упориште у народу.

Странке које су подржале референдум имају 237 посланика у Народној скупштини Србије. Само 13 посланика имају оне странке које су више или ма-

ње против референдума. Мађари се нису много у то мешали.

Против референдума су 4 посланика Коалиције Војводина, и мислим, 3 представника муслиманских и шиптарских странака. То је све.

Водитељ: Милош из Бора би желео да чује Ваше мишљење - зашто Милошевић, једноставно, не спроведе Устав, него ради оно за шта је осуђивао Караџића?

Неслога припада прошлости

Др Шешел: Прво, овде је реч о провођењу републичког Устава, то није надлежност савезног председника. Савезни председник се руководи савезним Уставом, који такође спречава било какво страна мешање у унутрашње послове Савезне Републике Југославије и савезни председник представља Савезну Републику Југославију, у земљи и у свету.

Што се тиче ситуације у Републици Српској и Караџићевог референдума, то је друго питање. Ја не бих знао једнакости повлачио између референдумског питања створеног у Републици Српској и референдумског питања у Србији, нити бих сада отварао расправу - зашто је раније долазило до сукоба међу српским политичарима?

Знате, и ми смо некада били у сукобу са врхом Социјалистичке партије Србије, некада је тај сукоб био у веома жестокој форми изражен, међутим, сада смо нашли заједнички језик, усагласили политичке циљеве, нашли заједнички минимум програмских циљева и формирали Владу народног јединства, и сада, једноставно, за нас је 24. март једна нулта тачка. Ми морамо да оставимо историји оно што је било раније и да кренемо заједничким снагама да спасемо Србију, да спасемо преостале српске те-

риторије, да их изведемо из економске кризе и да народ спасимо социјалне беде.

Што се тиче референдума у Републици Српској, он је имао позитивне последице. Знате, тај референдум у републици Српској, против Венс-Овеновог плана, ако се мисли на тај референдум, спречио је примену Венс-Овеновог плана, и овај наредни план, који је проведени, Дејтонски план, који је проведени у Републици Српској, без обзира што смо на њега имали много примедби, неупоредиво је бољи од Венс-Овеновог плана.

Да ли се сећате Венс-Овеновог плана? Територија Републике Српске уопште није била компактна, потпуно разбијена и сведена, мислим, на 38 или 42 одсто, а сада је територија Републике Српске 49 одсто бивше Босне и Херцеговине, и она је компактна. Угрожавају нам Брчко, то је истина. Још питање Брчкога није решено. То је један „Дамаклов мач“ над Републиком Српском, али за сада је територија компактна, целовита.

Значи, и тај референдум у Републици Српској је одиграо своју улогу, био је веома значајан. Натерао је западне силе да се одрекну Венс-Овеновог плана.

Дејтонски споразум није тајна

Водитељ: Везано је и ово питање за Дејтонски споразум. Зоран из Бора пита - да ли је господин Шешел имао прилике да прочита Дејтонски споразум и да ли је Милошевић тада потписао нешто у вези са Косовом?

Др Шешел: Да, прочитао сам Дејтонски споразум, и сви дејтонски споразуми, реч је о неколико споразума и додатних протокола објављени су у специјалном издању „Наша борба“ одмах по потписивању Дејтонског споразума.

Нема ту ништа што је тајна. Дејтонски споразуми се уопште не тичу Косова и Метохије. Дејтонски споразум се односи искључиво на територију бивше Босне и Херцеговине.

Водитељ: Нада из Бора каже: „Да ли иза овог проблема (мисли се на Косово) стоји неки потпис у Дејтонском споразуму, а референдум служи само као оправдање политичарима.“

Др Шешел: Знате, те две ствари би биле крајње контрадикторне. Да је нешто потписано у Дејтону поводом Косова и Метохије онда би референдум био бесмислен. Контрапродуктиван.

Знате, референдумом власт гарантује народу да неће попустити по питању евентуалног страног мешања. То гарантују странке које су у Влади народног јединства, и Српска радикална странка и Социјалистичка партија Србије и Југословенска левица. И, томе се прикључио Српски покрет обнове, као опозициона странка на републичком нивоу.

Дакле, ми својим залагањем за референдум гарантујемо народу да ћемо истрајати, да ћемо издржати и да нећемо попустити пред страним притисцима. Да нећемо дозволити да нам неко отме Косово и Метохију. Да ћемо га бранити свим средствима.

Ми своју вољу сада проверавамо пред самим народом. Вољом народа желимо да поткрепимо своју већ исказану одлучност да бранимо Косово и Метохију.

Водитељ: Саша Стојановић пита: „Да ли господин Шешел може да гарантује да уколико се стране силе не умешају нико неће да нам уведе санкције“.

Др Шешел: То не могу да гарантујем. Претња санкцијама и даље стоји. Лично мислим да ће бити мање шансе да нам обнове санкције, ако сутра одлучно референдумом ставимо до знања да сви заједничким снагама бранимо Косово и Метохију без обзира на стране претње, али гаранције да нам неће увести санкције заиста не могу да дам.

Водитељ: Горан Станковић каже: „Зашто нико није објаснио шта народ добија ако заокружи ДА а шта добија ако заокружи НЕ“.

Запад се плаши рата

Др Шешел: Па, ако заокружи ДА, ја апсолутно не верујем да је то могуће, значи да смо спремни на капитулацију, да смо спремни да нам поцепају Србију, да нам узму Косово и Метохију, да нам узму Рашку област, да нам узму Црну Гору, да нам узму Војводину, да сведу Србију на Београдски пашалук.

Ко зна како би даље цепали Србију. Шта би даље радили са Србијом.

Ако на референдуму кажемо НЕ, у шта сам апсолутно сигуран, ми ћемо чврсто да бранимо државни суверенитет и територијални интегритет Србије.

Ми ћемо то бранити. Поставља се сада питање - с више или мање муке. С више или мање невоља. То колико ћемо имати невоља, не зависи само од нашег става. Зависи од става западних сила. Зависи од степена њихове одлучности да нас униште.

Оне би хтеле да нас униште али да увек имају неку правну подлогу. Оне не желе крајње брутално да нас униште, рецимо да нас бомбардују, да нас окупирају, да ратују с нама итд. Оне желе да нас приволе перфидним методама да сами пристанемо на еутаназију.

Водитељ: Мијатовић Владимир, каже: „Да ли ће народ после овог референдума поново да живи као 1993. године“?

Др Шешел: Мислим да неће. Зашто?

Зато што смо сада спремнији него што смо били 1992. и 1993. на евентуалне санкције. И, зато што су сада санкције мање вероватне него што су биле 1992. године. Али, морамо бити на све спремни. Нема те претње која би нас уплашила. Да кажу баџиће атомску бомбу, ми кажемо - ево, не можемо да се одбранимо, ви баџите, али ми не дамо Косово.

Е, када им ставите до знања крајњу одлучност да по сваку цену бранимо Косово и Метохију они морају да размисле да ли им је продуктивно да даље напредују, да иду тим сировим, насилничким методама или да траже неку другу варијанту.

Постоји сад и код њих колебање у процени стварних интереса. А, њихов је неспоран интерес да се Србија сведе на територију Београдског пашалука. Али је њихов интерес да се сачува мир у Европи. Они желе све да постигну политичким средствима, без нових ратних пожара.

Ако нас жеље притисну на изазову рат на Косову и Метохији онда ће планути и Македонија. Знате, у Македонији је ситуација крајње ровита, критична рекао бих. Чак критичнија него на Косову, јер Македонију нема ко да брани. Македонија практично нема војске. А, онда би се вероватно умешале и суседне државе, Албанија, Грчка, Турска, Бугарска. Ко зна шта би се онда десило.

Овако је почело: Јашари са хрватским новинаром дан пре полицијске акције

Свесне су тога западне силе и мислим да сада после тог њиховог периода стежања обруча око нашег врата долази један период попуштања, али видећемо. Видећемо. Неке ће се ствари већ знати 29. априла, после састанка Контакт групе. Да ли иду на даље стежање или не.

Једна ствар је у свему овоме интересантна. Ево, пратио сам обавештајне податке који пристижу и у Владу Србије, и у последња три дана на америчким телевизијским станицама нема ништа о Косову и Метохији. И, нема напада на Србију.

Можда то нешто говори. Можда не говори - али видећемо. Значи, у сваком случају ће доћи до извесног преиспитивања балканске политике западних сила.

Русија отворено ставља до знања да је против санкција. Кина отворена ставља до знања да је против страног мешања у наше унутрашње послове. Суседне земље, које чак пристају да уђу у НАТО пакт, које пристају да следе америчку политику итд. траже да се санкције не уводе. Румунија, Бугарска, па и Мађарска.

У Македонији су политичар подељени. Неки су против санкција, а министар одбране Китановски у Вашингтону тражи санкције. То ће они морати да објасне пред сопственим народом.

Водитељ: Колико је то све у њиховим плановима приближавања идеји за заокруживање оне зелене трансферзале?

Др Шешел: Па, појављују се све чешиће и у америчкој штампи и у научној литератури процене да Американци траже извесно савезништво са исламским светом против Европе. Да је то начин да се спута уједињене Европе, јер уједињена Европа постаје велики изазов за Америку итд.

Има ту доста спекулација. Знате, нема ту баш увек неких убедљивих доказа. Некад има некад нема. Али, да је циљ панисламистички центар, а у свету

продор у Европу, у то нема никакве сумње. И због тога су многе исламске земље подржале рат у Босни и Херцеговини и ставиле се на страну босанских муслимана, обилато их помогле и новцем и оружјем и добровољцима итд.

Водитељ: Има ту још доста питања. Горан Милошевић из Бора пита: „За што се господин Шешел и његови истомишљеници не преселе на Косово, јер је насељавање Срба на Косову једино решење проблема“? Мисли он.

Битка за редовне исплате

Др Шешел: Па, ја сам први изашао са идејом још 1987. године у књизи „Демократија и догма“ која је тада била забрањена, па је још једном забрањена 1989. године, па се 1991. појавила у новом издању без забране. Први сам изнео идеју да би требала престоница Србије да се пресели на подручје Косова и Метохије.

Међутим, то је један веома скуп пројекат. У будућности не бих бежао од тога, али сада немамо новца једноставно да то спроведемо. Знате, да се пресели Влада, све владине институције. Огроман би новац био потребан. Неколико милијарди марака.

А, ми треба да нађемо новац да надокнадимо заостале пензије, треба да нађемо новац да надокнадимо дечји додатак за годину дана. Треба да решавамо проблеме у здравству, школству итд.

Дакле, сваки пут имамо огромне проблеме када треба да обезбедимо исплату пензија. Сваки пут имамо проблеме када треба да исплатимо дечије додатке. Једва смо сада нашли новац, једва је Влада нашла новац да се исплате, пред Васкрс, плате просветним радницима. И, нису стигли свима да исплате, па су неки после Васкрса добили плате.

Па смо, ево, успели за други део ја-

нуарске пензије да нађемо паре. Те паре нисмо затекли у благајни. Тих пара нема. Веома је спор прилив у Републички буџет. Многе фирме врло нередовно уплаћују доприносе и порезе.

Знате, за сваки динар морамо да се боримо а спровели смо и стравичне мере штедње у самој Влади.

Водитељ: Баш у вези са тим што сад говорите, и ово питање...

Др Шешел: А, ово што се тиче пресељења на Косово и Метохију - не бих бежао, од тога, када би сада било новца да се то финансира. Вероватно је ваш гледалац мислио да се и Влада пресели, не само ја као појединац, бесмислено би било, јер знате, ја сам професионални политичар, а сада сам потпредседник Владе. Не мислим да напуштам ту функцију без тешке муке.

Све док мислим да та Влада има шанси да успе, да оствари неке добре резултате ја остајем на том месту. А, да сам идем тамо, да се изолујем од рада те Владе, било би бесмислено.

Водитељ: Марија из Оштреља пита, а везано је за оно што сте мало пре говорили „Како да људи изађу на референдум кад су примања нередовна као и исплата дечјих додатака“?

Др Шешел: Ја сам свестан тога и Влада ће да ради на решавању овог проблема. Ми већ имамо неке идеје пред собом. Видећемо као да их реализујемо.

Рекао сам већ с чиме се суочавамо - са празном благајном. Али, сада новац тражимо. Прибављамо. Тражимо из неких алтернативних извора. А, мере штедње смо у Влади спровели.

Прво, неће бити никаквог ребаланса буџета без обзира на девалвацију. Једногласно смо заузели став - нема ребаланса. Сваки министар је обавезан да види шта може да се уштеди у његовом министарству. Сечемо сва нерационална давања, разновразне друштвене организације и разновразне активности које нису у склопу наше социјалне и економске политике. Крајње штедљиво ћемо се понашати.

И, сваки динар који преостане усмеравати ка санирању проблема пензија, дечијих додатака, социјалне помоћи, инвалиднина итд.

Ако не буде санкција ми ћемо много брже ићи са процесом приватизације. Процес приватизације треба да донесе озбиљну суму новца. Рецимо, ако се продају четири цементаре, оне су веома привлачне страним купцима. То ће донети озбиљну суму новца, а оне ће да раде успешније јер странац кад дође, додатни капитал инвестира, унапреди производњу, уведи нову технологију, знате, њему је циљ што већи профит а ми имамо сировина за цемент практично свуда у Србији. То је овај камен лапорац, и не знам шта се још меша, нисам баш стручњак за цемент, али се бар разумем у ресурсе.

Имамо тих ресурса на располагању. Па ћемо ићи тако постепено са приватизацијом али инсистирати да та приватизација иде за готов новац. Тај новац одмах да се улаже у привреду и ул-

Влада Србије: сви министри из редова радикала обавезни су да максимално штеде у својим ресорима

аже се у враћање државних обавеза, државних дугова.

Па, онда да видимо како да вратимо, прво, стару девизну штедњу, 84 одсто партија старе девизне штедње су износи до 1000 марака. А, укупан износ је 250 - 300 милиона марака. То је значи негде до две милијарде или милијарду и 800 милиона динара.

Дакле, да видимо којом варијантном да то затворимо, да се 84 одсто партија ликвидира. Онда имамо 16 одсто старих девизних штедиша који имају више од 1000 марака. За њих постоје друге варијанте, продајом државне имовине, акционарским улозима итд. да се то питање дефинитивно разреши.

Знате, неко ко има милион, два или три милиона марака старе девизне штедње онда може да му се каже - држава нема те паре али ево - купи ту фабрику, купи ову зграду, купи ову земљу, купи ову шуму, купи ово купи оно па ћеш да надокнадиш оно што си уложио својевремено у некој од банака.

Одлучни у одбрани

Водитељ: Да се вратимо овим питањима конкретно везаним за Косово и Метохију. Господин Губић из Бора, каже „Ако се зна ко стоји иза тероризма на Косову, зашто држава не предузме законом предвиђене мере против терориста“?

Др Шешељ: Држава предузима те мере. Знате, али овде је практично дошло до гериле у извесном смислу речи. И, најважније је што је главна та терористичка групација ликвидирана. И ти терористи су врло сурово поступали према својим најближим, према својој деци, према својим женама, старим родитељима итд.

Посебно овај Адем Јашари, лично је убио свог синовца који је хтео да изађе, када га је полиција позвала. Они су се забарикадирани у својим кућама које су претворили у тврђаве. Полиција је позвала да пусте цивиле, да пусте жене, децу. Нису хтели. Хтели су да их жртвују. И, неке су сами убили, у очајничком настојању само да напакосте.

Знате, виде - немају шансу да се извуку, немају шансу да побегну, виде да ће они сами погинути, па рачунају да побију и те цивиле, да се то припише српској полицији.

Водитељ: Голубовић из Бора пита „Зашто господин Букановић подржава тероризам на Косову“?

Др Шешељ: Режим у Подгорици је у сукобу са режимом у Београду. А, поготову су у сукобу Социјалистичка партија Србије и Демократска партија социјалиста, Букановићева. Тај сукоб датира од раније.

У сукобу је и Српска радикална странка, само што су то биле различите фазе. Некад је тај сукоб био најоштрији, некад нешто блажи. Ми смо сада кренули једном умереном линијом у циљу да остваримо што више посланичких мандата за нашу странку.

А, Букановић, прво, очекује све већу подршку западних сила, затим Букановића је уздрмало формирање нове владе у Србији, стабилизација политичких прилика у Србији. Он је вероватно очекивао да се неће у Београду формирати стабилна Влада или да ће Владу формирати неке друге политичке партије па да ће се брзо посвађати. Дакле, да се неће озбиљно прихватити посла него ће се прве трзавице десити око расподеле луксузних станова, вила, привилегија, амбасадорских положаја и сличних ствари.

Пошто се то није десило схватили су да је Влада формирана на озбиљан начин, на озбиљним принципима, да је дошло до озбиљне расподеле министарских ресора. Схватили су да је до краја усаглашена воља коалиционих партнера у Влади народног јединства да истрају на овим програмским циљевима.

Схватили су да смо нашли минимум заједничких програмских циљева који су изражени су експозеу премијера Мирка Марјановића и то их је сада уздрмало.

У Црној Гори су избори 31. маја. Букановић не може рачунати на онај проценат гласова који је имао на председничким изборима, јер су тад уз њега стали и либерали и муслимани и Шиптари. Сада свако иде за својом странком. Муслимани гласају за своје странке, Шиптари за своје странке, либерали за своју странку.

Значи, Букановић сад тек треба да види колико је његово стварно упориште у народу. У Црној Гори поред муслиманских и шиптарских странака излазе још четири озбиљне партије. То су Букановићева, Булатовићева, либерали и српски радикали. И, то је сада веома неизвесан однос снага.

Водитељ: Следеће питање, Жарко из Бора пита „Зашто нико није објаснио народу да западне силе и не желе да Косово постане Република“?

Др Шешељ: Па, западне силе желе да Косово постане република. То отворено траже. И Американци и Немци су инсистирали, Гелбард и Кинкел, да Косово постане федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије. И, траже да се Косово не решава у саставу Србије него у саставу Југославије.

И, кажу - ми гарантујемо да Косово неће моћи да се отцепи, али да буде Република. Република без права отцепљења. Јесте република, па заједно са режимом из Црне Горе да влада над Србијом, па да Србија онда мора да растура заједничку државу.

То је гора варијанта него да се Косово отцепи. Гора је варијанта да Косово буде федерална јединица, него да се отцепи.

Водитељ: Што би се делимично вратило на Устав из 1974. године.

Др Шешељ: Па, ми 1974. године нисмо имали Устав у правом смислу речи. Знате, Устав је правни акт којим народ ограничава владара. А, Устав из 1974. године није доносио народ, него је владар даровао народу. То је једна врста октроисаног Устава.

А, онај ко би се успротивио том Уставу ишао би у затвор. И, сад можете да критикујете Устав, је ли тако. Да кажете - у савезном Уставу неваља то и то, у Републичком уставу неваља то и то. Ми политичари непрекидно о томе говоримо.

1974. ко би једну реч рекао против Устава, ишао је у затвор. Сетите се професора Михајла Ђурића са Београдског правног факултета. Он је критиковао Уставне амандмане својевремено и отишао осам месеци у затвор.

Ја сам критиковао Уставно уређење 1984. године и осам година робије сам добио.

Водитељ: Исти гледалац, Жарко из Бора, пита „Шта ће сви они који говоре да треба заокружити НЕ рећи народу ако почне рат“?

Сахрана полицајца убијеног у окршају са албанским терористима :

Др Шешељ: Ако почне рат, то сигурно неће бити нашом кривицом, неће бити нашим инсистирањем и нашом жељом. Ниједан државник не може да гарантује својему народу да нашу државу неће напасти.

Ако нас неко некад нападне ми морамо да се бранимо. То је рат. Ми другог нећемо нападати. Ми нећемо изазивати рат. Ако нас неко нападне ми морамо да се бранимо. Ако дође до унутрашње побуне ми морамо ту побуну да угушимо.

То би урадила свака друга држава на свету. Ми нећемо рат са Албанијом. Ми нисмо заинтересовани ни за један педаљ албанске територије. Али, не дамо ни албанцима ниједан педаљ Србије. Ми нећемо рат са Македонијом. Македонија је била у саставу Србије. То је некада била међународно призната српска територија. А, тамо живи хришћанско становништво које је веома блиско Србији.

Можда ми нисмо исти, али смо веома, веома слични. Али, ја немам намеру да террам некога да буде Србин. Али, Косово је саставни део и ове сужене Србије.

Ми нећемо рат са Бугарском. Ми нећемо са Румунијом, је ли тако. Нећемо рат са Мађарском. Али ако нас неко нападне, онда ћемо се бранити. Онда ћемо имати рат.

Водитељ: Љубица из Бора у ствари наилази сет мало разнородних питања. Љубица из Бора пита „Зашто избеглицама нису саграђене куће на Косову, што би могло да буде решење проблема, по њеном мишљењу”.

Др Шешељ: Једно је сада постављати питање зашто није урађено то и то. Ми ћемо настојати да се поправи положај избеглих и прогнаних Срба. Тражићемо ресурсе, да се додељује државна земља, разни државни објекти, да се претварају у станове.

У току је рад на изради једног програма који ће бити примењен. Не могу сада унапред да обећавам да ће потећи одмах мед и млеко избеглицама, али убеђен сам да ће Влада народног јединства врло озбиљно да се позабави тим питањем и већ Министарство за Србе ван Србије припрема један захтев савезној власти и Савезном министарству унутрашњих послова да се убрза поступак уписа у књиге држављана свим Србима који желе да буду држављани Савезне Републике Југославије.

Јер, и тај поступак траје месецима. Врло је компликован. Ми тражимо да он буде поједностављен и убрзан. Радићемо на томе. Не могу сада унапред да кажем урадићемо у том и у том року, јер је посао веома тежак а новчана оскудица је веома изражена.

Водитељ: Перовић Милица из Бора пита „Да ли пензионери има више од Шингара (мисли на пензионере у Србији) и ако нас има зашто нам не дају редовне пензије, а очекују од нас да изађемо на референдум. Целовично смо одговорили и на оно питање али ...

Др Шешељ: Ми ћемо сигурно редовно да ис... мо пензије. Али је пита-

Др Шешељ са супругом на гласачком месту; народ се изјаснио још на изборима 1997. године, чиме су радикали постали највећа парламентарна странка

ње када ћемо успети да надокнадимо садашњи заостатак. Значи, да сервисирамо једну пензију месечно - то смо чврсто одлучили на Влади и убеђен сам да ћемо за то обезбедити средства.

А сада тражимо начина како да надокнадимо заостатак од 2, 2,5 пензије. Како да надокнадимо заостатак од неких седам пензија земљорадницима. Како да надокнадимо заостатак за годину дана на основу дечијих додатака.

Убеђен сам да ћемо ускоро наћи начина да надокнадимо ово што је заостало. Ја сам недавно примио једну делегацију пензионера, па су ме погрешно цитирали у штампи. Изјавили су да ћемо то одмах и радити. Не можемо одмах. Треба неко време да протекне док створимо услове да се то уради. Имамо разне идеје како то да постигнемо, али све то треба да прерачунамо, јер све што урадимо морамо урадити без доштампавања новца. Ако се доштампава новац, паде динар. Наш је циљ да што дуже сачувамо динар при садашњем курсу, а да тражимо унутрашње резерве које бисмо употребили да државне обавезе сервисирамо.

Водитељ: Господин Бркић из Брестовца вас поздравља и пита - која је уопште сврха овог референдума и зашто нико ништа није питао народ када је извршена девалвација динара?

Др Шешељ: Народ је питан. Питан је у септембру месецу на парламентарним изборима. Српска радикална странка се од свог постанка непрекидно залагала за реалан курс динара и ми смо и сада за реалан курс динара. Чим је формирана Влада народног јединства, ми смо се залагали за тај реални курс. Додуше, формална одлука је донешен на Савезној влади. Савезна влада је консултовала обе републичке владе и обе владе су се сагласиле.

Девалвација динара је била само озакоњење постојећег стања. Ко је

имао користи од прецењеног динара, од одржавања нереалног курса 3,3 динара за једну марку, а на црно је то било већ 5,2, а по штицунгу 5,8? Само увознички лоби који је плаћао много мање царине. Сада морају да плаћају царине скоро два пута веће него што су плаћали пре девалвације и њима се више исплаћивало да разноразну робу увозе, него да купују од домаћих произвођача. Сада је домаћа производња заштићенија и не исплати се увозити сваку робу, као што се пре девалвације радило. Дакле, то је суштина. Народ се пита на изборима и ми радикали смо свесни великог ризика који смо преузели уласком у Владу народног јединства. Ако Влада не успе и ми пропадосмо.

Ово је огроман ризик. Ово је ризик и за наше коалиционе партнере у Влади народног јединства и они су свесни тог ризика. Даћемо свој максимум. Какав ће бити тај наш максимум, какви ће бити ефекти, то ће народ процењивати на следећим изборима.

Водитељ: Сека из Бора пита - где је новац од девизне штетње и зајма за Србију?

Др Шешељ: Тај новац је одавно потрошен и он не постоји у банкама. Углавном је отишао у нерационалне инвестиције, али тај новац мора да се врати. Наше је сада да га враћамо и не вреди више јадиковати зашто је до тога дошло. Дошло је, то је чињеница пред нама. Од 24. марта ми радимо у циљу решавања тог проблема. Када ћемо успети да га решимо то ћемо видети. Да ли ћемо га успешно решити, народ ће процењивати.

Наша судбина је у рукама народа на следећим изборима. Да ли ће до следећих избора доћи за четири године или раније, то ће се видети. То опет зависи од наше успешности или неуспешности.

Водитељ: Војкан из Бора пита - да ли ће бити нове девалвације и покушања бензина?

**Смањењем доприноса
до бољег стандарда**

Др Шешел: Ми ћемо настојати да не буде нове девалвације и нећемо дозволити ниједно поскупљење када је реч о робама под контролом државе без неких пратећих системских мера. Ми смо против тога да било која роба покупи независно од било које друге мере. Ако дође до неких корекција цена, неке корекције цена ће бити нужне и тога смо сви свесни. Ту корекцију цена, подизање неких цена мора одмах да прати обарање стопе доприноса на плате и пореза на плате. Сада су ти доприноси и порези око 130 одсто. Наш је циљ у даљој перспективи да то сведемо само на 50 одсто. Ако бисмо у првој фази успели да оборимо испод 100 одсто, то би већ био успех.

Знате, када се са 130 одсто обори на рецимо 98 одсто, испод 100 одсто, то је уштеда од 32 одсто и од тога пола иде на повећање плата. То би значило повећање плата од 16 одсто. Свака фирма би имала простора да повећа плате 16 одсто, на основу смањења стопе доприноса и пореза на плате. 32 одсто се ослободи, остане ниво 1:1, значи преполови се ова уштеда и половина одмах може да иде на повећање плате. Неко можда неће ићи са свих 16 одсто на повећање плате, неко ће повећати број радних места, неко ће уложити у опрему, то је ствар фирме и у то се Влада не меша, али циљ Владе је да олакша привреди, да олакша предузећима, да им смањује терет обавеза.

Ми смо се усагласили око либералног концепта. Идемо на дерегулацију, неке ствари ћемо скидати са система државне контроле, али оно што је суштина, то су цене енергената, то су цене основних намирница и то ће још дуго бити под државном контролом. Са којим год мерама кренемо, не могу сада да

говорим о конкретним мерама, јер на томе тек радимо у Влади, нисмо до краја све усагласили, нисмо све до краја пројектовали и за извесно време ће народ бити информисан. У сваком случају, идемо на системске мере.

Дакле, када год идемо на неко повећање то мора да прати и неко обарање.

Водитељ: Управо то пита Живота Петковић, да ли господин Шешел може нешто да учини да се побољша стандард грађана? Гордана из Бора пита - зашто је основица за дечији додатак смањена, када и онако исплата није редовна?

Др Шешел: Све ово што радимо оријентисано је у правцу подизања животног стандарда и све ћемо учинити што је у нашој моћи да подигнемо животни стандард, а народ ће да цени колико смо били успешни или неуспешни.

Што се тиче основице за дечији додатак, ту је дошло до извесног прерачунавања. Мењани су неки критерији и то је уређено пре формирања ове Владе народног јединства. Наш основни циљ је сада да покушамо да надокнадимо сва заостала давања на име дечијих додатака, а то је већ годину дана. Заостатак у исплати дечијих додатака износи пуну годину дана. Имамо неке варијанте у виду. Које су то варијанте, јавност ће бити ускоро информисана.

Водитељ: Да се вратимо питањима везаним за Косово и Метохију. Саша Милосављевић каже - зашто се на Косову мањина не изјасни хоће ли да живи у Србији? Ако неће, треба их протерати, констатује он.

Др Шешел: Не можемо ми да протерујемо наше држављане зато што ће они рећи да неће да живе у Србији. Ми ћемо примењивати законе и свако ко се огрешо о закон треба да очекује санкцију. За вербални деликт ми немамо санкције, али имамо санкције за све видове терористичких активности и ту су-

дови треба да буду немилосрдни, ту полиција мора бити немилосрдна.

Водитељ: Марија из Бора пита - како би господин Шешел решио питање Косова? Да ли постоји могућност да нам деца тамо погину ни крива ни дужна, као 1991. и 1992. године?

Др Шешел: О томе како бисмо решили проблем Косова говорили смо много у предизборној кампањи. Мислим да сам гостовао и на вашој телевизији, да сам детаљно говорио и на државној телевизији, тако да се не бих дуго на томе задржавао. Оно што су сада конкретне мере јесте да бисмо понудили припадницима албанске националне мањине извештај систем културне аутономије.

Друго, ми бисмо ишли на сређивање земљишних, катастарских и других књига, матичних књига, на ванредни попис становништва.

Што се тиче наше деце, немогуће је да се деси оно што се десило 1991. године приликом распада СФРЈ, јер смо овога пута спремни на све варијанте. Друго, војску нећемо да користимо у било каквим унутрашњим обрачунама са терористима. Користићемо специјалне јединице полиције, оне су веома ефикасне. Наравно, полиција трпи жртве. Видели сте да је било доста жртава међу полицајцима, али те јединице су веома ефикасне, савесне, чине их храбри и способни људи и у стању су да се обрачунају са свим терористичким изазовима. Војска ће да штити границу, јер она и до сада ефикасно штити границу. Мере безбедности у војсци су појачане. Војска је неупоредиво боље организована, него што је била 1991. године.

Немогуће је да се сада деси да неко пошале наше војнике на граничне прелазе, да они крену без муниције. То се десило у Словенији. Сада су добро наоружани и наравно реагују на сваки изазов.

Водитељ: Време предвиђено за ову емисију је истекло, али ако се слажете због изузетног интересовања гледалаца, има још доста питања, па да одговоримо.

Др Шешел: Слажем се. Ја сам овде због гледалаца.

Морамо издржати

Водитељ: Драган из Бора каже - ако на референдуму кажемо „не“ хоће ли нам поново увести санкције? Сека из Бора пита - шта мисли господин Шешел да ли народ може да издржи још једне санкције?

Др Шешел: Народ мора да издржи све изазове пред којима се нађе. Народ нема куд. Нисмо спремни да сломимо државу, нисмо спремни да капитулирамо, нисмо спремни да се одрекнемо државе и нема друге варијанте. Морамо све издржати што западне силе примене против нас и морамо им отворено ставити до знања своју одлучност да издржимо. Ако случајно дође до санкција, онда и власт мора бити много одговорнија него раније и мора тако организовати народ и државу да се санкције лакше поднесу. Сада имамо на-

Београд: све што раде радикали оријентисано је на подизање животног стандарда

гомилано искуство и не сме се дозволити као 1992. и 1993. године да се други богате захваљујући санкцијама, да имају монополски положај у увозу нафте, цигарета и осталог. Држава мора завести много бољу контролу и да се ограничени ресурси што паметније расподељују како би се равномерније терет евентуалних санкција распоредио на све грађане.

Санкције су веома тешка ствар и ја се лично бојим санкција и отворено говорим да се бојим санкција, али сам одлучан до краја да се томе супроставим и мислим да су у таквој позицији сви грађани Србије.

Наравно, може сада неко рећи - лако је онима који су на власти, они лакше све подносе него обичан народ. И то је тачно, али ова влада ће преко својих министара дати пример одрицања, уштеда, једног коректног и пожртвованог понашања.

Водитељ: Славко из Бора вас пита - да ли стварно верујете у све ово што причате?

Др Шешел: Мислим да су ме грађани Србије већ одавно упознали као политичара који увек искрено верује у оно што говори. У то нема никакве сумње. Никада ме нико није ухватио у лаж, никада се нисам служио лажима у политици.

Водитељ: Аца из Бора пита - ако дође до рата хоће ли НАТО да нас бомбардује?

Др Шешел: Тешко је сада проценити шта ће се све десити ако дође до рата. Ми настојимо да рат избегнемо. До рата може доћи само у случају агресије на нашу земљу, а агресије обично почињу бомбардовањем. Ја не верујем да ће НАТО кренути у отворену агресију. Ако крену на ту крајњу, најекстремнију варијанту, они ће покушати да интензификују албанске терористичке активности, да организују отворенију побуну Албанаца, масовнију побуну Албанаца, да дотуре веће количине оружја Албанцима и вероватно да успоставе извесну ваздушну контролу над територијом Косова и Метохије, да спрече летове наших авиона и на тај начин да реагују. Не верујем да ће сласти своје војнике у рат.

Када би првих десетак њихових војника погинуло, поготово америчких војника, рат би био завршен. Наше је сада да спречимо, да разбијамо на време албанске терористичке банде, да спречимо било какву отворену сепаратистичку побуну и онда нема услова за страном мешање.

Западне силе би биле задовољније да смо ми умешали војску у унутрашња збивања на Косову и Метохији, па би онда рекли да је избио грађански рат. За сада дејствује само полиција, а војска чува искључиво граничне прелазе. Не може се говорити о побуни. Може се говорити само о тероризму, а заштита од тероризма је легална и легитимна ствар свуда у свету и нема услова за страном мешање.

Не може ниједна сила да каже да треба да се пошаљу мировне трупе, јер је дошло до грађанског рата. Борба против тероризма није грађански рат.

Водитељ: Верољуб Ристић пита - да ли господин Шешел мисли да брани Косово исто као што је бранио Крајину и Вуковар?

Др Шешел: Да, исто и још жешће. Крајину смо бранили и одбранили, Вуковар смо бранили и одбранили, а онда смо поражени за зеленим преговарачким столом. Крајина је пала без одбране.

Водитељ: Имамо питање баш везано за избеглице из Хрватске. Кристина из Бора пита - шта ће бити са избеглицама из Хрватске? Како да продају своју имовину тамо и хоће ли добити двојно држављанство?

Др Шешел: Врло тешко је продати имовину на подручју Хрватске или подручју Републике Српске Крајине, јер Хрвати уцењују, обезвређују српску имовину. Она се некада прода 5-6 пута јефтиније, него што је њена реална вредност.

Што се тиче држављанства, потписан је уговор са Републиком Српском о двојном држављанству. Никаквих сличних уговора није било ни са Републиком Српском Крајином, ни са Републиком Хрватском и ја лично не верујем да је реална та варијанта, али ми морамо омогућити свим избеглим и прогнаним Србима да постану држављани Србије и Савезне Републике Југославије.

Водитељ: Зоран из Бора пита - ко је највећи криминалац у Србији?

Др Шешел: Док сам био политичар могао сам да прозивам појединце, док сам био опозициони политичар. Сада сам политичар власти, политичар из владајуће партије, из једне од владајућих партија и сада више немам право да поименично прозивам на тај начин, јер не смем да се мешам у рад суда и правосудних органа уопште. Те ствари може да утврди само суд.

Видели сте да сам пред формирање Владе народног јединства отворено прозивао Душана Михајловића и Желка Митровића. Ја сада тврдим да сам био потпуно у праву, да сам имао аргументе, али сада као потпредседник Владе Србије ја њих двојицу не могу појединачно да прозивам и да им лепим те етикете, да дајем квалификације. Могу преко Владе да утичем да се поведе неки поступак против њих, да суд утврди да ли су заиста криминалци или нису.

Водитељ: Зашто се не стимулише наталитет, јер и то може да буде једно од решења проблема на Косову, каже господин Бокић.

Др Шешел: Министарство за дом и породицу припрема један пројекат стимулисања наталитета, а ми српски радикали са своје стране се максимално трудимо у том правцу. Сви ми из врха Српске радикалне странке смо познати по томе што сами имамо поприличан број деце.

Водитељ: Да ли би стране силе имале исти став према нама и овом проблему на Косову да Слободан Милошевић није председник?

Др Шешел: Да, имали би потпуно исти став. Видели сте колико су неки политичари, страни новинари тврдили у предизборној кампањи, ако радикали дођу на власт срушиће се небо на Србију, ко зна шта ће се десити, криза, бомбардовање, окупација, страна интервенција. Ништа се није десило, чак је бла-

жи наступ западних сила после формирања Владе народног јединства. Ниједан страни политичар није напао Владу народног јединства и улазак радикала у ту владу. Они су свесни да ова влада значи стабилизацију Србије и они своје циљеве покушавају реализовати, без обзира ко је на власти у Србији. То нема никакве везе са персоналним саставом руководећих органа државе, са појединим личностима.

Поједине личности могу бити већа или мања сметња да они остваре своје планове, а њихови планови се креирају независно од тих конкретних личности. Они су прижељкивали да неко други буде на власти у Србији да би лакше реализовали своје циљеве. Рецимо, са Ђинђићем би то за час завршили, да не говорим о Весни Пешић, Чанку или Веселинову.

Приватизацијом до излечења економије

Водитељ: Стигао је један сет питања на тему социјалних проблема. Докле ће овај народ да трпи, пита Мирјана из Бора? Ако дође до рата шта да раде радници који месецима не примају плату?

Др Шешел: Наш народ је трпео непрекидно последњих 700 година, 600 година најмање. Од Косовске битке на овамо непрекидно трпи. Трпели смо и раније разноразне нападе, увек били под неким агресијама, окупацијама и тд. Тешко је наћи један период потпуно мирног живота, да нам је лепо. Нема тог периода у нашој историји. Трпећемо и даље. Само се надам да ћемо трпети мање него данас, мање него што је то било јуче. У то сам уверен и на томе радимо. Да обећавамо да ћемо одмах живети у рајским насељима, то је бесмислено. Још дуго ћемо трпети, али гледамо да изнађемо начин да патњу олакшавамо, да смањимо социјалне напетости, да смањимо социјалну беду, да ојачамо економију, да остваримо извештан просперитет.

Водитељ: Господин Стојчић пита - ако дође до рата, шта да раде радници који месецима не примају плату?

Др Шешел: Рекао сам већ да се надам да до рата неће доћи. Ако убрзамо процес приватизације опоравићемо привреду. Погрешно би било штампати новац, па радницима исплаћивати плате. Тај новац се обезвреди и нема ништа од тога. Упропасте се и оне фабрике и оне фирме које релативно успешно послују.

Начин да се обезбеде радницима плате јесте да се постигне економски опоравак. Економски опоравак ће бити спор, тежак, мукотрпан, али сам убеђен да ће се ускоро осетити позитивни помаци.

Водитељ: Марија из Бора пита - да је господин Шешел председник Србије, да ли би исплата примања била редовнија?

Др Шешел: То не зависи од председника Србије. Председник Србије нема никаквих уставних овлашћења у том

смислу. То зависи од Владе. Ја сам сада као потпредседник Владе неупоредиво одговорнији за редовну исплату пензија, дечијих додатака и плата просветним радницима, здравствним радницима, него што би то био на функцији председника Републике. Уставне надлежности председника Републике Србије су веома сужене. На Влади је сва одговорност за унутрашњу политику и свесни смо те одговорности. Свесни смо великих мука на којима смо се нашли, а да ли ћемо одговорити обавезама које проистичу из тих одговорности, видећемо. Народ ће то процењивати.

Водитељ: Ево, једно питање за вас, као потпредседника Владе. Држана из Бора пита - да ли Влада предузима нешто у вези Робних кућа Београд, које су у веома лошој ситуацији?

Др Шешељ: Свестан сам те ситуације и недавно сам проучио материјал који се тиче Робних кућа Београд. Без неке ефикасније приватизације њихов проблем се не може разрешити. Оне имају огроман пословни простор, веома лошу организацију рада, било је доста злоупотреба у ранијем периоду, доста вредности те фирме је обезвређено и само један паметан пројекат приватизације уз условљавање онога ко уђе у приватизацију да не отпушта раднике може да реши њихов проблем. Робне куће Београд имају веома привлачан пословни простор, али сада да видимо како да се тај пројекат приватизације спроведе.

Водитељ: Гледатељка Славка ради у Теретном транспорту у Бору и пита - како радници да реше ситуацију у фирми која не исплаћује личне дохотке, а општина не може да помогне?

Др Шешељ: Тешко је очекивати да општина исплати те плате, нема од че-

га, јер има ограничен буџет. Морају се предузети мере да се предузеће стави на неке стабилније основе, да успешније послује, а то је могуће постићи кроз приватизацију. Не видим други начин. Друштвене фирме су осуђене или на приватизацију или на пропаст. Њима опстанка нема.

То што се код нас зове друштвеном својином, то никада, нигде у свету није постојало, ни у једној држави. То је кардељевско - титоистичка измишљотина која је дотукла нашу економију. Из тога морамо да испливамо. Једини паметан начин да из тога испливамо је приватизација, али рационална приватизација, не приватизација која се затвара папирологијом и обезвређивањем, него приватизација где се реално установи вредност, па се изађе на тржиште и нађе неко ко може да уложи готов новац и преузме фирму.

Водитељ: Александар Бубало пита - зашто су расељене касарне у Бору и Зајечару и по ком је то споразуму?

Др Шешељ: Не знам. Нисам чуо да су расељене касарне, а и ако су заиста расељене, не знам због чега су расељене. У принципу, војска је кренула на рационализацију, на смањивање броја објеката, на продају извесног броја објеката како би смањила трошкове свог функционисања. Ми, српски радикали смо се непрекидно залагали за рационализацију војске, за смањивање њене логистике, али за овај конкретан случај не знам и не могу да дам објашњење.

Водитељ: Пера из Бора пита - хоће ли господин Шешељ позвати мужа госпође Милане Будимир да брани Косово?

Др Шешељ: Не знам зашто бих ја позивао лично мужа госпође Милане Будимир. Ако дође до неке мобилизације, сви који су способни за војску би-

ће мобилисани. У војним одсецима постоји евиденција, постоји начин како се то ради. Не желим да дође до мобилизације, не желим да дође до рата. Ако случајно дође до рата, онда ћемо учинити све што је у нашој моћи да се спрече било какве злоупотребе, било какве привилегије, било какве употребе веза и везица да би неко избегао војну обавезу, да би се неком другом наметнула итд.

Ја сам свестан тих проблема, јер су се ти проблеми јављали и 1991. године, али у сваком случају, ја се превасходно надам да неће бити никакве мобилизације, да неће бити рата, да ће полиција бити у стању да се обрачуна са свим терористима.

Водитељ: Зашто чланови Српске радикалне странке неће сутра бити чланови комисије на референдуму?

Др Шешељ: Зато што овог пута није било времена да се формирају нови састави изборних комисија и бирачких одбора. Пошто смо донели законске амандмане, изменили смо Закон о референдуму, па смо скратили рок на 15 дана и једноставно није било времена. Чланови Српске радикалне странке у неким општинама су чланови сталног састава општинских изборних комисија, а негде нису. Вероватно у Бору нису, али рецимо у Земуну јесу. Од 1992. године ми непрекидно имамо наше чланове у сталном саставу општинске изборне комисије. Негде су по општинама били ригорознији, спречавали опозиционе странке да се њихови чланови укључе у изборне комисије. У перспективи, то ћемо мењати, а за сутрашњи референдум то није нарочито значајно, јер очекујемо да ће контрола бити изузетно јака, а са друге стране смо убеђени у одговор нашег народа, да ће народ заокружити „не“ на том референдуму, тако да су и наши најжешћи противници и непријатељи свесни како ће се народ сутра изјаснити. Нико жив не сумња у такво исказивање народне воље. Ми желимо да одзив буде што масовнији, да изађе свако онај ко може да стане на ноге, да оде пред бирачки одбор, али што више људи, сваки човек да се сутра изјасни.

Водитељ: Заиста је било много питања која су стигла у студио. На сва сте одговорили и надам се да су гледаоци задовољни. Нисам питао све што сам желео да питам, али да ли бисте ви желели да одговорите на оно што можда нисам питао, а што желите да кажете?

Др Шешељ: На крају ове емисије позивам све грађане да сутра изађу на референдум и заокруже „не“ испод референдумског питања, да манифестујемо максимално јединство народа, свих политичких субјеката у нашој вољи, да очувамо Косово и Метохију и сваки педаљ Србије. Не дамо Србију низашта на свету.

Водитељ: Уз тај позив и уз ту вашу констатацију завршићемо емисију Отворени студио Телевизије Бор. Хвала вам на гостовању.

Др Шешељ: Хвала вама.

У економском програму Српске радикалне странке акценат је на укидању друштвене својине

5. ЈУН 1998. ГОДИНЕ: ИНТЕРВЈУ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА НА ТВ ПАЛЕ

ОТАЏБИНА ИЗНАД СВЕГА

Влада Србије интензивно ради на заштити српских националних интереса, изласку из економске кризе и спасавању народа из социјалне беде
По питању Косова и Метохије спремни на демократска решења, али само у оквиру Србије
Политичке партије у Републици Српској треба да се удруже у очувању националног интереса

Водитељ: Поштовани гледаоци, желимо вам добро вече. Ево нас на почетку још једне емисије „Разговор с поводом”. Вечерас заиста говоримо о значајним темама. Говорићемо о актуелној политичкој ситуацији у Савезној Републици Југославији, тачније у Србији и Црној Гори, о актуелној ситуацији на Косову, али и предстојећим општим изборима у Босни и Херцеговини.

Наш вечерашњи гост је господин Војислав Шешељ, потпредседник Владе Србије и председник Српске радикалне странке.

Господине Шешељ, добро вече и добро дошли.

Др Шешељ: Добро вече, боље вас нашао.

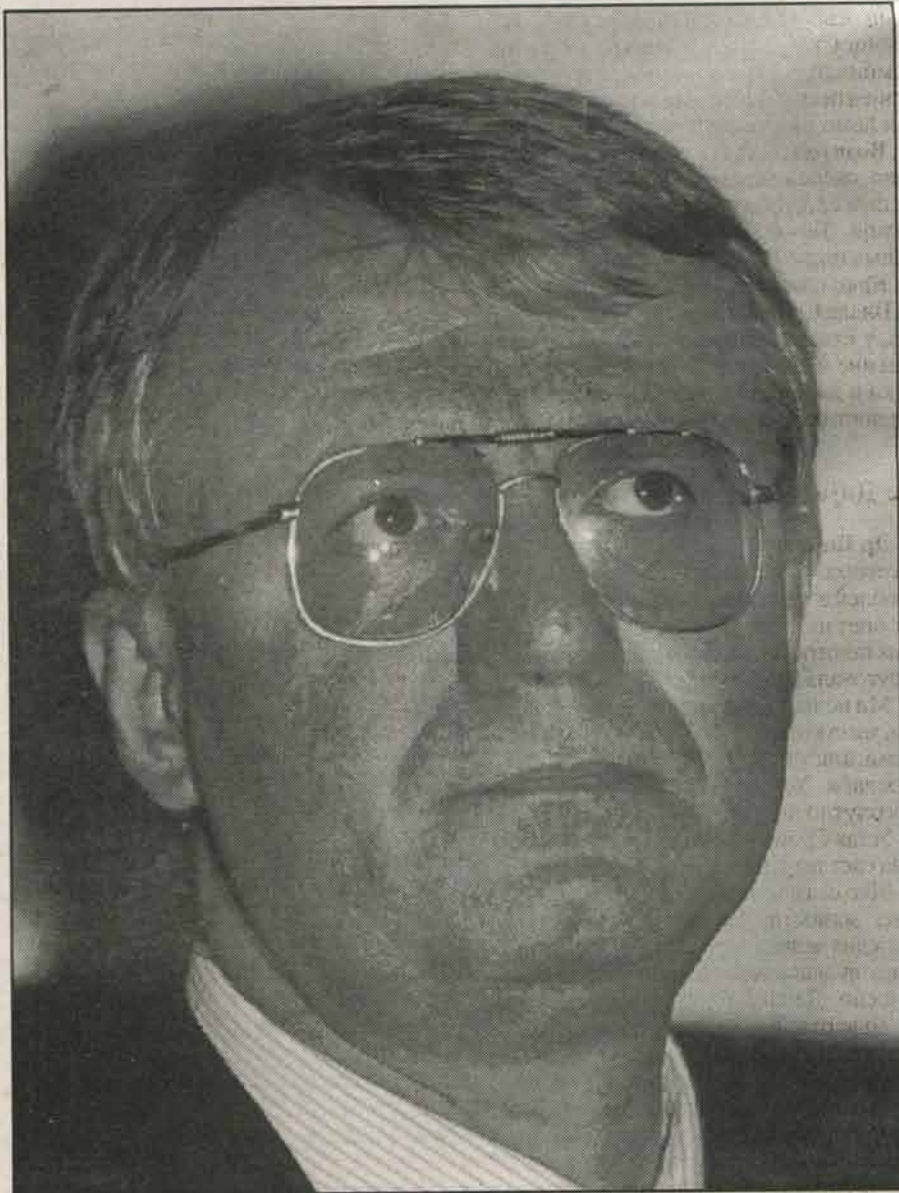
Водитељ: Ево, после дужег времена поново сте у српском Сарајеву, мада смо навикли да нас посећујете често, тако је барем било и током протеклог грађанског рата у Босни и Херцеговини, а и после.

Др Шешељ: Па, био сам пре неких четири месеца, колико се сећам. Да ли је тако?

Патриотска коалиција

Водитељ: Отприлике. Све време сте претпознатљиви као политичар, који је увек био у опозицији владајућем режиму, да тако кажемо. Међутим, у последње време ситуација се знатније изменила после избора у Србији. Ви сте дошли на место потпредседника Владе Србије, дакле, после ступања у коалицију са Социјалистичком партијом, дошло је и до неких промена, сигурно промена које могу донети нешто боље за целокупан српски народ на простору бивше Југославије.

Др Шешељ: Оно што највише жели неки опозиционар то је да постане власт. После осам година опозиционе

Др Шешељ на Палама: патриотизам као путоказ политичког деловања

страначке политике Српска радикална странка је напoкoн пoстaлa влaдaјућa партија у Србији. Ми смо желели да сами преузмемо власт, међутим, народ је другачије пресудио на септембарским изборима. Народ је одлучио да ниједна политичка партија не може сама да оствари скупштинску већину, па су онда биле нужне међустрaнaчкe коaлиције. Ова коалиција је патриотског карактера и то је оно што је најважније за српске радикале, и то се види по понашању нове владе у Србији по питању Косова и Метохије, по питању заштите српских националних интереса и опште. Ништа се у политици Српске радикалне странке није променило. Српска радикална странка ће дати свој пуни допринос заштити српских националних интереса, изласку из економске кризе, спасавању народа и социјалне беде. Ми делујемо као једна од највећих политичких партија у Републици Српској. Овде смо још увек опозициона партија, надамо се, после септембарских избора да ћемо бити владајућа и у Републици Српској. Опет је мало вероватно да ћемо сами освојити апсолутну већину на наредној Скупштини и могуће су разне комбинације са странкама патриотске оријентације. И ми смо на то спремни. Ми ћемо на томе и радити.

Водитељ: Кад сте већ поменули Косово, сведоци смо ових последњих дана шта се дешава доле на Косову и Метохији. Тероризам сваки даном поприма шире размере.

Како гледате на ове договоре између Владе Србије и шиитарских терориста, у ствари, да кажемо, те албанске мањине на Косову? Има ли неких помака и да ли мислите да се нешто може постићи договором?

Дијалог у оквиру Србије

Др Шешел: Нема ту још никаквих договора. Отпочео је дијалог уз велике проблеме, уз велике тешкоће. Ево, данас опет није било представника албанских политичких партија. У Приштину је путовала делегација Републичке владе. Ми непрекидно нудимо дијалог. Дакле, ми смо спремни на демократска решења, али у оквиру Србије и на основу одредаба Устава Републике Србије. Апсолутно не долази у обзир да мењамо Устав Србије или да се Косово издваја из састава Србије.

Што се тиче терориста, према њима нема милости. Ево, ликвидирана је још једна велика терористичка банда на подручју манастира Дечани и Ораховац, односно Дечани-Ораховица-Баковица. То је отприлике један троугао близу Српско-Албанске границе. Ми имамо непроменљив став према терористима, са њима нећемо да преговарамо. Наравно, ми сумњичимо и имамо одређена сазнања - и ове политичке партије албанске националне мањине у извесном су дослуху са терористима, неке у ве-

Српски радикали су давно објаснили да се Косово и Метохија бране у Кишу

ћој, а неке у мањој мери. Нема ту још увек конкретних доказа још увек, али дијалог нудимо свим политичким факторима. Онај ко се лати оружја треба да зна да ће од оружја и страдати.

Водитељ: Господине Шешел, ако гледамо целокупну тренутну ситуацију у Србији, са правом можемо рећи да нас то подсећа на оно што се дешавало када је и почео распад бивше Југославије, почев од Словеније и Хрватске па до овог грађанског рата у Босни и Херцеговини.

Др Шешел: Ако се сећате, ми српски радикали смо и наговештавали тако нешто.

Водитељ: Да.

Др Шешел: Непрекидно смо говорили да се Србија брани у Српској крајини, да се Србија брани у Републици Српској. Сада је дошло на ред Косово и Метохија, дошла је на ред Црна Гора. И то смо наговештавали. Када изгубимо Српску Крајину долази на ред Република Српска. Нисмо изгубили целу Републику Српску, али јесмо једну њену трећину. Остатак Републике Српске је практично под окупацијом. И даље прети опасност њеном опстанку. И сада је дошао ред на Косово и Метохију, на Црну Гору. Ако нам то отму, у следећој фази је Рашка област, односно Санџак, Војводина.

Циљ западних сила је да Србију сведу на границе некадашњег Београдског пашалука, а ми морамо да се супротставимо, ми немамо куд. И морамо издржати, и морамо сачувати оно што је наше.

Водитељ: Како коментаришете поновно уплитање међународне заједнице, јер је чињеница да у последње време заседају и контакт групе и НАТО савез. Врши се страховит притисак и, као што смо већ навикли, поново се оптужује само српска страна.

Инсценирани инциденти

Др Шешел: Није то међународна заједница, то су западне силе. Оне имају примат на нас у међународним односима. Американци све контролишу и Американци покушавају да наметну своју вољу. Не би ме изненадило да се да смисле нешто попут пијаце Маркале, попут Улице Васе Мискина, гробља у Сарајеву, нешто слично, па да оптуже Србе да су кривци. Знате, у Сарајеву су инсценирали експлозију у улици Васе Мискина, муслимани су побили много својих суграђана да би то Американци искористили за завођење санкција Савета безбедности Уједињених нација против Савезне Републике Југославије. А после само месец дана лондонски Индепедент објавио да је реч о муслиманској режији и муслиманској монтажи свесној жртви сопственог становништва ради неких политичких циљева.

Али, ми сада имамо неко нагомилао искуство из рата за Републику Српску и Републику Српску Крајину и наша полиција о томе води рачуна при обрачуна са овим терористима. И терористи се служе свим и свачим на Косову и Метохији: на силу одвлаче цивиле, са собом одвлаче жене и децу, намерно жртвују цивиле као Адем Јашари, који је лично убио свог синовца, жртвовао неколико чланова своје породице - жена и деце, да би се то приписало српској полицији. Недавно су из Албаније убацили једну већу групу дечака, између 13-14 година, вероватно су очекивали да они иду директно на митраљеске цеви наших граничара и да ће их наши граничари побити. То је у условима густе шуме, мрака, где се једноставно пуца без упозорења, могуће. Тамо нема граничног прелаза, међутим, наши граничари су били присебни, похватили су те дечаке без иједног испаљеног метка. Имамо још једно сведочанство злочина и свесног жртво-

Атмосфера на изборима у Црној Гори није била демократска због медијских манипулација

вања сопствених сународника да би се постигли политички циљеви.

Водитељ: Господине Шешел, уколико би дошло до успостављања било каквих преговора, мада у овој ситуацији каква је тренутно то заиста није могуће, постоји доста препрека и утицаја са стране, да ли би се поново расписивао референдум у Југославији о изјашњавању грађана?

Др Шешел: Нема више референдума. Грађани Србије су рекли шта мисле о страном посредовању. Не долази у обзир страно мешање, никаво страно мешање, никакво посредовање, а договор кроз овај дијалог је могућ на основу садашњег важећег Устава Србије. И онда, ту не треба референдум. Влада је компетентна да склапа тај договор, договор после иде у Народну скупштину. Ако се постигне договор са представницима албанских политичких партија, вероватно ћемо ићи на ванредне изборе на свим нивоима, почевши од локалних па надаље. Дакле, ту су у општењу разне варијанте, али све оне морају бити у складу са Уставом.

Неочекиван исход

Водитељ: Наравно, поред ових дешавања на Косову, имали смо и изборе у Црној Гори. Како коментаришете уопште изборе, који су се одржали у Црној Гори?

Др Шешел: Па, у Црној Гори се десило нешто што изгледа нико није очекивао. Десило се да је једна политичка партија освојила апсолутну већину у Народној скупштини, у једној атмосфери која се не би могла назвати демократском, али ми као странка конкретне примене на изборну процедуру нисмо имали. Ми нисмо поднели ниједну жалбу, ниједну тужбу. Атмосфера није била демократска због монополисања свих медија у Црној Гори, због ши-

рења страха, линча и сличних појава према политичким противницима од стране актуелног режима и странке Мила Ђукановића.

Десило се нешто што је, такође, невероватно, да су скоро сви, апсолутно скоро сви муслимани гласали за странку Мила Ђукановића, нису гласали за своју странку - Странку демократске акције, она је сатрвена овим изборима. Скоро сви Шиптари су гласали за Мила Ђукановића, нису гласали за своју странку. И то је дало овакав однос снага. Али, што се тиче Српске радикалне странке, ми од јануара наомамо интензивно радимо на смиривању страсти, на снижавању тензија, на смиривању политичких прилика у Црној Гори. Ми смо странка дијалога, ми смо странка конструктивног и све конструктивнијег јавног наступа, а да ли ће се ствари у Савезној Републици Југославији развијати у правцу продубљивања кризе или ће се и ту смиривати, зависи овог пута, пре свега, од режима у Црној Гори, он је сада на потезу. И то ћемо већ видети приликом формирања делегације Црне Горе за Веће република. Ако се буде поштовао закон у Црној Гори онда ће црногорска делегација у Већу република бити бити сразмерна односу снага у Народној скупштини Црне Горе. Све парламентарне странке биће пропорционално заступљене. Ако режим крене ка мајоризацији, ако испослује да та делегација буде састављена само од посланика владајуће партије, онда ће бити очигледно да иде ка продубљивању кризе и ка довођењу у питање опстанка заједничке државе.

Али, и Савезна држава има неке инструменте, којима се може заштитити и ја не сумњам да ће ти инструменти бити примењени ако то буде затребало.

Водитељ: Председник Извршног одбора Српске радикалне странке др Војислав Шешел - Душко Секулић под-

нео је оставку након ових избора у Црној Гори. Ту вест су објавиле агенције.

Др Шешел: То је нешто сасвим природно - да кључни страначки функционер поднесе оставку у случају већег неуспеха. Наша странка је заиста доживела неуспех. Има ту доста објективних околности које су томе допринеле, тамо нам је странка практично уништена још крајем 1995. године бруталним обрачуном режима, избацавањем свих наших посланика из Народне скупштине.

Ви се можда сећате да смо ја и моји најближи сарадници 1994. године протерани из Црне Горе, две године ми је забрањиван улазак, хапшени су наши активисти, суђени, затварани итд. После свега тога што смо тамо доживели треба нам извесно време да се опоравимо. Затим, настала је и извесна нервоза у странци, која је изазвана понашањем Аћима Вишњића након избацавања из Народне скупштине, он је једноставно разбио то здраво језгро наше странке, растерао све те посланике, који су нам до краја остали одани. И ми не можемо, једноставно, да афирмишемо наше нове кадрове, нашу нову кадровску структуру, јер смо блокирани у свим медијима, нема где да се појаве ти наши активисти. Имају много муке да се пробију до јавности, иду по селима на трибине, разговарају са људима итд.

И оно, што је у овом случају за нас било поразно, то је ова превелика поларизација. Тамо су се људи одређивали - ко је за Мома Булатовића, ко је за Мила Ђукановића, док трећа варијанта није имала шансе. Ту је потпуно изгубила и Српска народна странка Божидара Бојовића, ту су либерали више него преполовљени, и Славко Перовић је поднео оставку итд. Али, ја мислим да ова поларизација не може дуго да траје и да ће се појавити некакве природне тенденције у оквиру оба блока, које ће довести до нормализације политичке сцене. Знате, у оба блока су окупљени људи најразличитијих политичких опредељења, најразноликијих политичких усмерења и због тога они дуго не могу бити на окупу.

Водитељ: Поменули сте медијску блокаду. Ако се погледа на карти, онда се може видети да сва места на северу Црне Горе су прошла другачије у односу на југ. Дакле, она места, која су могла да прате и друге програме и да слушају другу пропаганду ...

Др Шешел: Које друге програме?

Водитељ: Мислимо само на ову медијску блокаду. На северу су прошли много другачије избори него на југу.

Др Шешел: А које могу да прате на северу?

Водитељ: Више су оријентисани према Србији.

Др Шешел: Али не могу да прате државну телевизију Србије. И ја сам донедавно мислио да они могу да прате програм државне телевизије Радиотелевизије Србије, то не може ниједна општина: ни Пљевља, ни Бијело Поље, ни Беране, ни Андријевица. У тоталној је блокади у медијском смислу Цр-

на Гора. Једино онај ко има сателитску антену може да прати сателитски програм. И то је све.

Разлике нису опасне

Водитељ: Господине Шешел, у последње време инострани медији говоре да је овим изборима у Црној Гори пољуљана столица и Слободану Милошевићу, председнику Савезне Републике Југославије. Ми смо већ навикли на бројне манипулације када су у питању избори и још нешто, што је интересантно, чиме се медији у последње време баве, а то је да би нови парламент у Подгорици могао именовати и нове председнике Црне Горе у Већу република.

Др Шешел: Ја сам вам о томе већ говорио. Прво, ти избори не могу да пољуљају позицију Слободана Милошевића. Могли би, када би онај ко је победио на црногорским изборима имао снаге у Савезној скупштини да доведе до Милошевићеве смене. То је немогуће. Али, уколико дође до обимнијег кршења уставних норми, може се довести у питање заједничка држава. То је оно што је опасно. Ако се сви буду држали Устава и закона, онда држава може и овако функционисати. Зашто не би један режим био владајући у Црној Гори, други владајући у Савезној Републици Југославији.

Знате, у Америци, рецимо, председник Сједињених Америчких држава може бити из демократске странке, да демократска странка буде владајућа, а у Тексасу може бити републиканац гувернер иако је републиканска странка владајућа и нико од њих не доводи у питање функционисање федералне државе.

У нашем случају постоји иницијатива и ми се за то залажемо, ми српски радикали да и странка Мила Ђукановића учествује у Савезној влади и та Влада ће ускоро да доживи реконструкцију. Радикали улазе, то је већ наговештено, то се знало и пре црногорских избора, то смо договорили са Булатовићем, али ту мора бити места и за Ђукановића уколико он жели да његова странка уђе у Савезну владу. Ако не жели, онда остаје у опозицији на савезном нивоу, а Влада на нивоу федералне јединице у Црној Гори. Али, ако неко мисли да самим тим што влада у једној федералној јединици треба да влада и на савезном нивоу, онда то једноставно не долази у обзир. На савезном нивоу влада онај, који има упориште у Већу република и у Већу грађана, иза кога је већина посланика и у једном и у другом већу, а не онај ко има упориште у једној од федералних јединица или у обе.

Водитељ: А сада, једно конкретно питање - постоји ли могућност да се Црна Гора отцепи од Савезне Републике Југославије?

Др Шешел: Ја не верујем. Постоје извесне тенденције, само се нико неће усудити да у то уђе. Прво, то не би могло да прође без грађанског рата, у то сам убеђен. Онај ко би кренуо тим пу-

тем, мислим да би био до краја огољен и да не би могао да рачуна ни на какву озбиљну подршку од народа. Да уђемо још у дубљу кризу у погледу функционисања Савезне државе, то је могуће.

Водитељ: Можемо ли сада појаснити позицију Српске радикалне странке и у Србији и у Републици Српској. Дакле, говорили смо о позицији у Црној Гори, а сада да се вратимо на оно што нам предстоји, а то су септембарски општи избори у Републици Српској и у федерацији БиХ.

У Србију се вратила нада

Др Шешел: У Србији смо владајућа политичка партија и то се већ осећа кроз деловање Владе народног јединства, и та влада је постигла већ доста добрих резултата у економској сфери идемо у правцу што веће либерализације, оборили смо пореску стопу пореза и допринеса на просечну плату са 124 на 98%. Идемо даље ка реформи пореског законодавства, убрзаћемо процес приватизације и идемо на заштиту најугроженијих социјалних слојева. Фебруарске пензије смо подигли за 5%, мартовске за 11%, али још увек два и по месеца касне пензије, а то не можемо надокнадити док не продамо неке значајније фабрике и не дођемо до готовог новца. На тај начин мислимо да вратимо стару девизну штедњу.

Али, Влада добро функционише и у Србији се повратила нада, повратио се оптимизам, повратио се и ентузијазам код обичних грађана. Ово је Влада, којој се верује и ова влада иде ка многим системским реформама. Донели смо нови Закон о универзитету, следи закон о локалној самоуправи, следи закон о информисању и тако даље.

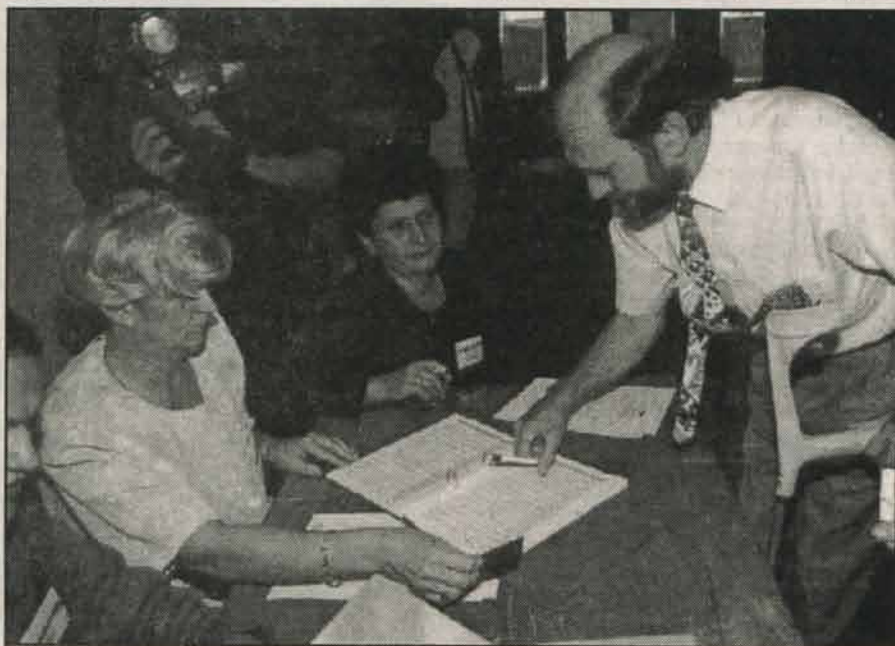
Што се тиче ситуације у Републици Српској, она је веома компликована.

Република Српска је практично држава под једним прикривеним обликом окупације и то се осећа на сваком до раку. Знаете, ако овде Скупштина Републике Српске одбија предлог за измену Устава, онда се појави један функционер западних сила и међународних организација који каже - он ће наметнути ново уставно решење. Значи, он је изнад Устава Републике Српске, што је страшно. То је невероватно, што се још ни у једном народу и ни у једној држави није десило.

Друго, политичку ситуацију, наравно, компликује тај велики раздор до кога је дошло у Српској демократској странци, подела Српске демократске странке. То је извор највећег проблема са којим се сада сучељава Република Српска. Затим, Република Српска има мањинску владу, која се одржава захваљујући гласовима посланика из Муслиманско-Хрватске Федерације, дакле, људи који у најмању руку не живе у Републици Српској. Шта они мисле о Републици Српској, то је већ нешто друго. Да не улазимо уопште у то - шта мисле Републици Српској и српском народу. Сама чињеница да не живе у Републици Српској а долазе да одлучују и гласају је крајње недемократска.

Запад спрема нове изборне крађе

И трећа ствар је што Американци покушавају за следеће изборе да напакују једноставно нове изборне резултате. Они сада мењају прописе, од једне до друге ситуације интервенишу новим одредбама, прилагођавају и изборну процедуру својој вољи, својим циљевима. Сада измишљају разне системе коалиција, алијанси и за ове изборе, уводе посебне рокове, избори се држе у два дана да би се могло шпекулисати преко

Др Никола Поплашен на свом гласачком месту у Бањалуци: радикали излазе на изборе упркос ненаклоњености западних сила

ноћи. И када се заврше избори у Републици Српској још неколико недеља пристужу џакови са наводним гласовима ван Републике Српске из Муслиманско-Хрватске Федерације, из иностранства и тд. Све то говори да заправо у Републици Српској тешико можемо очекивати неке регуларне изборе. Али, каква је таква је, та ситуација нас ипак обавезује на даљи ангажман, на даљи рад, на даљу активност и ми желимо да се повежемо са оним странкама којима је судбина Републике Српске на првом месту. Желели бисмо, рецимо, по питању ових кључних функција да успоставимо сарадњу и са Српском демократском странком и са Социјалистичком партијом Републике Српске и још неком странком, која евентуално жели да се Срби унапред обезбеде од свих могућих изборних изненађења.

Водитељ: Мислите ли да је то што каже наш народ - пет до дванаест када је реч о Републици Српској?

Др Шешел: Па немамо још много времена. Мораћемо неко решење да нађемо до 12. јуна да би смо то нагостили у складу са новим правилима и морали би политичке партије мало више да се уозбиље, да се до краја уозбиље, да оставе по страни личне анимозитете, све ранје сукобе, несугласице, противречности, да нађу оно што нам је минимум за једничког што се тиче политичких циљева и да се на њима ангажујемо.

Водитељ: Ево, ових дана има још једна информација - да је знатно скраћен рок регистрације бирача у иностранству, да ће регистрација бирача трајати до 12. јуна. Дакле, заиста је то један кратак рок када ће почети коначно изјашњавање 8. августа. Дакле, чини ли вам се, као што сте и сами рекли, да поново имамо нешто на делу што нам је унапред припремљено? Колико ће се поштовати резултати и ових септембарских избора, то је нешто што тек треба да видимо, али и свесни смо да међународна заједница иде на то да елиминисе све оне странке, код којих је национални интерес на првом месту и српско народно државно питање.

Др Шешел: Да, видите шта се још дешава. Западне силе спречавају Србе из окупираних делова бивше Босне и Херцеговине да гласају за парламенте Републике Српске. Рецимо, ако је неко из Сарајева, а сада живи у Србији, не може да гласа за Народну скупштину Републике Српске, него евентуално може да гласа за Скупштину Хрватско-Муслиманске федерације, ако је неко из Мостара, из долине Неретве, из Книна, Дувна, Бугојна, Тузле и свих других места, која су под контролом муслимана или Хрвата.

Шта то значи? Прво, ти Срби уопште нису мотивисани да гласају, овог пута неће хтети ни да изађу на изборе. Шта то значи да гласају за органе власти на територији за коју су свесни да се на њу више никада не могу вратити у догледној перспективи, док се не обустави окупација. Тамо где су Срби били преварени и где им је гарантовано да се

могу вратити и да наставе нормалан живот, попут Дрвара, видели су шта их тамо чека - бруталност и бестијалност, и убијања, мучења, протеривања и слично. Дакле, од тога нема ништа. Сада треба омогућити Србима да оптирају за територију Републике Српске, перспектива је и да се евентуално врате ако се створе услови, а не да се терају на силу да гласају за неке органе власти за које апсолутно нису заинтересовани.

Водитељ: Какав је однос Српске радикалне странке према кључним функцијама у Републици Српској, а можемо сада рећи и у Босни и Херцеговини, с обзиром да ће на општим изборима бити избори и за представнике ...

Др Шешел: Ми желимо са другим странкама да се договоримо, како ту не би било никаквих изненађења. Од 200 до 250 хиљада гласова стоји на располагању западним силама за разноразна манипулација, то су наводно муслимански гласови. Ми знамо да је веома мало и муслимана заинтересовано реално да гласа за органе власти у Републици Српској. Али, њихови гласови, пошто нема никакве контроле, њихови гласачки листићи су подложни манипулацијама, једноставно се заокруже имена на тим гласачким листићима и у џаковима се то доноси, и ако људи нису ни изашли на гласање. И тиме се манипулише крајњим резултатима на изборима у Републици Српској. Када се сазнају резултати у самој Републици Српској, онда се продукују гласачки листићи у оној мери колико треба западним силама да допишу нови изборни резултат.

Ми смо већ спремни, то сам већ рекао, на договор са другим политичким партијама а у наредних неколико дана видећемо да ли је тај договор могућ. Имамо крајње конструктивну позицију, имали смо данас разговоре на Палама са представницима Српске демократске странке, са Момчилом Крајишничком,

Алексом Бухом, Велибором Остојићем. Имаћемо и разговоре са представницима Социјалистичке партије и можда још са неком странком и видети да ли је могуће постићи неки консензус, неки договор и заједнички изаћи са кандидатима за ове кључне функције.

Има места само за часне

Водитељ: Господине Шешел, у јавности је била још једна информација - да је дошло до извесног раскола и у Српској радикалној странци, иступање неких чланова, попут Мирослава Радовановића и наговештаји да се ствара паралелно са овом Српском радикалном странком још једна. Све је почело оног тренутка када сте ви, наравно, постали и потпредседник Владе Републике Србије и када сте ушли у коалицију са СПС-ом.

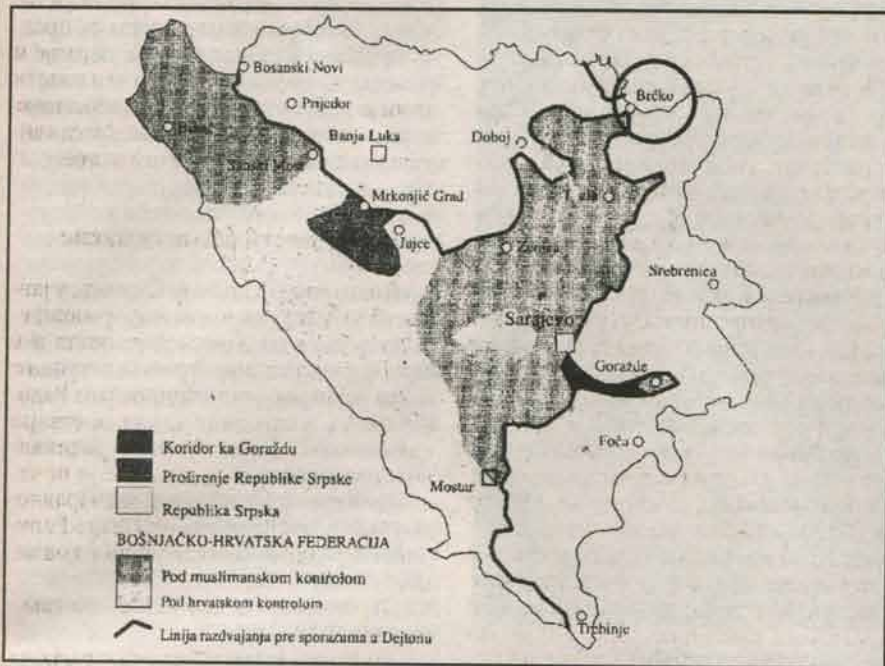
Да ли је то тачно или су то само гласине?

Др Шешел: Нема никаквог раскола у Српској радикалној странци. Мирко Радовановић и Мико Перковић су избачени из Српске радикалне странке још пре претходних избора у Републици Српској зато што нису поштовали страначку дисциплину приликом неког гласања у Народној скупштини. Пошто су избачени из странке они са српским радикалима немају више никакве везе.

У Републици Српској је увек било још по неколико странака, које су се називале радикалним, али нису имале никаквог значаја на политичкој сцени. Друго, ми смо ригорозно спроводили страначку дисциплину у свим општинама где смо остваривали локалну власт, ми смо имали договор са Српском демократском странком, где год су наше две странке биле у стању да формирају извршну власт, да је формирају и да то буде строго пропорционално у односу на

Српска радикална странка наставља да делује у свим околностима јер је на то обавезује борба за српски народ

Дејтонска мапа: ревизијом Дејтона Запад притишће само Републику Српску

снагу наших странака. А онда су западне силе покушале наметнути да се у извршне органе локалне власти убаце на силу представници странака из Муслиманско-Хрватске Федерације, пре свега Странке демократске акције. Ми на то нисмо пристајали, те су они на силу убацивали те људе, ми смо напустили извршну власт.

Српска демократска странка није напустила, то је сада њихов проблем, а то је и за нас једна поука за неке следеће договоре, али ми смо били до краја принципијелни. И тамо где наши чланови нису поштовали страначку дисциплину, они су избацивани из чланства. Избацили смо и једног народног посланика Мику Вујића из Вишеграда, имали смо и на Палама избацивање неких недисциплинованих чланова, у Власеници, али и у још неким местима. Нама је најважније да сачувамо страначку дисциплину и да на кључним функцијама у нашој странци буду чисти, поштени, одани људи, људи којима је карактер изнад свега и интерес отаџбине, а не људи који ће шпекулисати ради постизања својих личних користи и прихватати све оно што неко покушава да наметне. То не долази у обзир када је реч о српским радикалима. Нас не могу натерати да уђемо у коалицију са неким кога ми не желимо као коалиционог партнера, могу нас стрељати, могу нас у тамницу стрпати, али да манипулишу нашом вољом, то не могу. Да нас натерају да дигнемо руку да гласамо за нешто што је против наших идеала не могу никако.

Водитељ: Реците, поменули сте да сте у току разговора са осталим странкама у Републици Српској о стварању коалиције, која би заједно наступила на предстојећим изборима. Поменули сте Српску демократску странку и Социјалистичку партију.

Постоји ли нека могућност да радикали успоставе споразум и са Српским народним савезом.

Парламентарна опозиција

Др Шешел: Зависи од политичке и идеолошке оријентације Српског народног савеза. Апсолутно не постоји могућност да ми сами уђемо у комбинацију са Српским народним савезом. Та варијанта не постоји. Али, ако се иде на неку широку коалицију где учествују и радикали, и СДС, и социјалисти, па учествује Српски народни савез, али се стриктно договоримо око заједничких циљева, ту варијанту не искључујем. Дакле, о томе можемо да разговарамо. Зато сам ја и рекао - и све остале политичке странке, које изразе интерес.

Суштина нашег коалиционог наступа је патриотизам, очување Републике Српске и они који су спремни да сарађују добро су дошли, а они који више воле потпору западних сила или потпору посланика из Муслиманско-Хрватске Федерације, нека изволе, нека иду тим путем, ми нећемо.

Водитељ: Господине Шешел, како гледате на нову Владу Републике Српске и на сам начин како је она изабрана?

Др Шешел: Ми смо у опозицији у односу на ту Владу. Знате, та влада има елементе легалитета, то се не може спорити. Ако смо пристали на правила по којима су изведени избори у Републици Српској, на дејтонска правила, правила ОЕБС-а, онда морамо прихватити чињеницу да у Народној скупштини Републике Српске постоји извршан број посланика из Муслиманско-Хрватске Федерације, сумњивог легитимитета, али смо пристали под тим условима и морамо уважавати ту чињеницу. Али, онај ко је пристао да формира мањинску владу, уз подршку тих посланика, треба сам да се зашита за своју позицију.

Дакле, ми не оспоравамо легалитет те владе, али оспоравамо њену политичку оријентацију и као опозиционари

према тој власти, ми је непрекидно нападамо, критикујемо, али све што радимо радимо у домену онога што се сматра нормалним у парламентарним демократијама. Дакле, ми смо скупштинска, парламентарна опозиција.

Водитељ: Оно што је карактеристично и за сам избор ове владе и за владу која је тренутно на власти је да су остале у њеном саставу две водеће странке у Републици Српској, то су Српска демократска странка и Српска радикална странка. Коначно, народ је својим гласом то потврдио на прошлим изборима, али са друге стране, имамо нешто што је карактеристично, то је да је од Дејтона свака наредна конференција доносила нешто ново, односно сваки пут је вршена ревизија Дејтонског споразума. И сада, и оно што није записано у Дејтону, сада се спроводи онако како то хоће међународна заједница.

Др Шешел: По Дејтонском споразуму нису одређене ове јединствене регистарске таблице за аутомобиле, што прави велике проблеме грађанима Републике Српске, а то прави проблеме и Савезној Републици Југославији, јер оне треба да се третирају као стране таблице на нашим путевима. По питању путних исправа по Дејтонском споразуму требало је јасно да буде назначено на путним исправама да је реч о Републици Српској, а сада се то, на један прикривени начин, елиминисе и из читавог низа других примера је очигледно да се врши ревизија Дејтонског споразума, са циљем да се умањи степен самосталности Републике Српске, да се Република Српска потопа у унију Босне и Херцеговине.

Водитељ: Уз све то је и полиција, реорганизација полиције и много тога још има, између осталог и медији, што значи да ће бити страховит притисак пред ове предстојеће изборе.

Колико ће Српска радикалан странка бити у могућности да представи и свој програм у предизборним кампањама?

Др Шешел: Онолико колико је то било у време власти Српске демократске странке. Ово што се десило у медијској сфери неупоредиво више омета активност Српске демократске странке него српских радикала. Знате, ми смо и на изборима 1996. године били под значајном медијском блокадом и није нас било на државној телевизији.

Мислим да је Српска демократска странка док је била владајућа политичка партија направила две велике грешке у медијској сфери: монополисала је државну телевизију и није подстицала развој локалних телевизија, а време је показало да би било неупоредиво паметније да се ишло на ширење мреже локалних телевизија. Свака општина у Републици Српској има најмање једну локалну телевизију, па када Американци преузму контролу над државном телевизијом, над централном телевизијом, да онда има могућности да им се парира кроз активности локалне телевизије. То није на време урађено и сада се то мора радити и ради се у једном броју оп-

Др Шешелј у Требињу: Бошњак означава географску, а не националну или религиозну припадност

штина, али не у свим општинама и питање је колико ће се моћи на тај начин парирати једној бесумачној пропаганди, која ће се сигурно водити на централној телевизији пред ове изборе.

До забрана не сме доћи

Водитељ: Како коментаришете укидање Хрватске демократске заједнице. Хрватска страна сада поново нешто ради ново, јер кажемо под снажним медијским притиском, а већ се увелико говори да ће Међународна заједница онемогућити излазак и Хрватској демократској заједници, па између осталог, и Српској демократској странци и СДА да изађе на ове изборе. Сада се врше неке корекције, Хрвати сада покушавају да створе једну нову странку.

Др Шешелј: Ја не верујем да ће ометати Странку демократске акције, јер им је та странка главна узданица. Хрвати теже да се одвоје од Муслиманско-Хрватске Федерације, да изађу из те заједничке, накарадно смишљене државе. Они не желе заједнички живот са муслиманима, а ни муслимани не желе заједнички живот са Хрватима, они желе да сачувају ту територију, као што ни муслимани не желе заједнички живот са Србима, али желе српску територију. То је суштина. А то, да ли ће неке странке бити забрањиване или не, ако западне силе посегну за забраном неке озбиљне политичке партије у Републици Српској, онда ће се српски радикали до краја солидарисати и бојкотоваће изборе и позваће све друге партије да бојкотују, позваће и грађане да бојкотују изборе. Ми слим да нема избора у Републици Српској ако неком падне на памет да забрани било СДС, било коју другу политичку партију. Нема шта да забрањују. Партије су ствар народа, ако постоји нека партија чији се програм не свиђа запад-

ним силама, та партија иде пред сопствени народ, ако један проценат грађана гласа за ту партију неке силе против тога, у смислу елементарних демократских принципа, не могу ништа да учине. Битно је да све политичке партије делују кроз нормалне облике политичке борбе, дакле, да не прибегавају насиљу, оружаном насиљу, да се залажу за одвијање политичких процеса у парламентарним стурктурама једне државе.

Водитељ: Господине Шешелј, у последње време, од када је рат почео на просторима бивше Југославије, страховита су превирања. Од ових општих избора у септембру много зависи каква ће ситуација касније бити на читавом подручју Босне и Херцеговине, дакле у оба ентитета - и у Републици Српској и у федерацији, да ли ће Хрвати тражити тотално отцепљење од бошњачке стране и какав ће статус бити и Републике Српске.

Др Шешелј: Које бошњачке стране?

Водитељ: Од југословенске стране.

Др Шешелј: То је друга ствар. Јер, сви смо ми Бошњаци. Сви ми који смо рођени у Босни смо Бошњаци. Да ли је тако?

Водитељ: Да. Али, то је терминологија Дејтонског споразума и Комисије за медије, која инсистира на томе.

Др Шешелј: Мене не интересује та терминологија. А и ја сам рођен у Босни, ја сам рођен у Сарајеву и ја сам Бошњак и не дам да тај назив неко себи присваја на основу своје религиозне припадности. Бити Бошњак је као бити Црногорац, као бити Шумадинац, као бити Моравац, као бити Војвођанин, као бити Косовац, као бити Тимошанин итд. И немојте ви сада да узимате те наше старе изразе.

Уосталом, погледајте: у Босни постоји презиме Бошњак. Презиме Бошњак имају само Срби. Ево, на Факултету политичких наука у Сарајеву била је једна професорка, која се звала Милена

Бошњак. То презиме код муслимана не можете да нађете, нема га ни код Хрвата. Презиме Бошњак постоји само код Срба, православних Срба.

Водитељ: Могу ли вам сада поставити једно питање, не бих желела да га схватите као провокативно. У новинама се појавио један натпис где стоји - да је господин Војислав Шешелј увек у духу политике Српске радикалне странке говорио о српској држави, о српском националном интересу, да би после тога уследио коментар да господин Војислав Шешелј све више у последње време све више користи термин грађанске државе.

Др Шешелј: Који термин грађанске државе?

Водитељ: Морам одмах да вам дам објашњење да је...

Др Шешелј: Србија је држава грађана, тако је дефинисана Уставом.

Водитељ: Грађана, али у коментару стоји да сте Ви под утицајем Социјалистичке партије чак променили нека своја схватања.

Националисти за грађанску државу

Др Шешелј: То није истина. Погледајте наш програм у коме ништа битно нисмо мењали од оснивања наше странке. Ми се залажемо за грађански тип државе, али за српске националне интересе. Ми смо националистичка политичка партија, патриотска, али смо за равноправност припадника свих националних мањина који живе на територији наше земље, под условом да су они лојални држављани, да су лојални грађани. Нико им то не може довести у питање. У Српској радикалној странци имамо доста припадника других националности. Имали смо републичког посланика из Српске радикалне странке Мађарицу, Елвиру Фекете из Новог Сада. Вероватно вам је познат тај пример. Фејзо Камбери је муслиман, горанац и био је наш кандидат за посланика. Сулејман Спахо из Лознице је био наш кандидат за посланика. Дакле, ми се држимо тих принципа, али је важно да су они лојални држављани Србије.

Друго, сваки муслиман који је свестан својих српских корена и који је свестан припадности српском народу нама је добро дошао. Ја никада фундаменталистима не дам једног Мешу Селимовића. Тај Меша Селимовић је први потписао петицију против мог хапшења, односно мог прогона својевремено у Сарајеву. Меша Селимовић је за себе рекао да је српски писац. Не дам његово дело из српске књижевности. Не дам Скендера Куленовића, он је Србин... као Србин и као велики српски песник. Имамо читав низ других примера. Ово што фундаменталисти сада покушавају да својатају, то је њихова ствар. Ја немам намеру да грађане Босне или Србије који су муслиманске вероисповести, који не желе да буду Срби, немам намеру да их убеђујем да треба да буду Ср-

би. Ја мислим да је бити Србин нешто много лепо и зато ми је страна свака помисао да треба некога на силу терати да буде Србин. Онај ко се не поноси тиме што је Србин нека буде шта хоће, може марсовац да буде, али оно што припада нашем народу, нашој традицији, што је доказано наше, попут дела Меше Селимовића, Скендера Куленовића, то не дамо никоме.

Водитељ: Пре када сте гостовали и овде у Српском Сарајеву, а то је било често у време рата, нападали сте, како сте знали да кажете „дрвени Београд“ и политику Слободана Милошевића, режима који је био на власти.

Политичари без сујете

Др Шешељ: Ја сам нападао режим у Београду и политику Слободана Милошевића, али никада нисам Београд нападао као црвени град. Ја Београд волим и Београд није црвен. Друго, ја сам био жестоки политички противник дужи низ година и Слободана Милошевића и Социјалистичке партије Србије. Био сам најозбиљнији политички противник, најјачи, најопаснији политички противник. Уосталом, режим је најчешће мене хапсио. Ја сам шест пута у животу ишао у затвор и од тога пет пута у Србији, а једном у Босни, бившој Босни и Херцеговини. Политичари не смеју да буду сујетни људи, не смеју да буду људи мржње. Ја нити сам сујетан, нити сам човек мржње. Преда мном стоји један политички циљ и тражим варијанту како што пре и на најлакши начин да реализујем тај политички циљ. Ја нисам креирао изборне резултате из септембра месеца, а пред Слободаном Милошевићем су биле две варијанте. Није имао куд. Или у коалицију са Вуком Драшковићем или у коалицију са Српском радикалном странком. Да је ушао у коалицију са Вуком Драшковићем сви би рекли оде Косово и Метохија, пропаде Србија. Ми знамо каква је политика Вука Драшковића. Пошто је ушао у коалицију са Српском радикалном странком сви су у Србији рекли, сада ће сачувати Косово до задњег даха, нема напуштања Косова. Ова влада у Србији ће постојати док је у стању да чува Косово. Ако случајно изгубимо Косово, ова влада неће опстати. Мени је власт много драга, али ми је отаџбина дража и образ ми је дражи, част ми је дража.

Водитељ: Да ли мислите да постоји могућност да буде неки нови Дејтон 2, уколико дође до неких померања на целом подручју бивше Југославије?

Др Шешељ: Не долази у обзир да било с ким расправљамо, да било с ким водимо међународне конференције по питању територије Савезне Републике Југославије, а ово што смо изгубили, мислим да смо привремено изгубили и Српску Крајину и делове Републике Српске. Ја сам лично убеђен да ћемо то једног дана повратити. Када? То не мо-

гу да кажем. Французи су чекали 47 година да поврате Алзас и Лорен.

Водитељ: Како коментаришете улазак НАТО пакта?

Др Шешељ: НАТО пакт је одавно присутан. НАТО пакт је присутан на простору бивше Босне и Херцеговине, НАТО пакт је присутан у Македонији, НАТО пакт планира стационарање својих трупа у Албанији, а Американци су директно потпомогли окупацију Републике Српске Крајине. Њихови официри су руководили хрватским операцијама, а лично је амерички амбасадор у Загребу, Питер Галбрајт стајао на хрватском тенку који је убијао српске жене и децу. НАТО пакт жели упориште на Балкану, НАТО пакт жели што мању Србију, а наше је да се одупремо и да се супротставимо. Ми ћемо се супротставити и ми ћемо се одбранити. НАТО пакт на територију Србије и Савезне Републике Југославије не може доћи. Може, али само као агресор и ми ћемо се бранити свим средствима у случају агресије НАТО пакта.

Водитељ: Мислите ли да би западна војна алијанса могла интервенисати на Косову, јер су претње у последње време жестоке?

Др Шешељ: Ја не верујем. Те претње говоре да су шиптарски терористи заиста добили по носу и отуда оволика галама. Нема правног основа за ин-

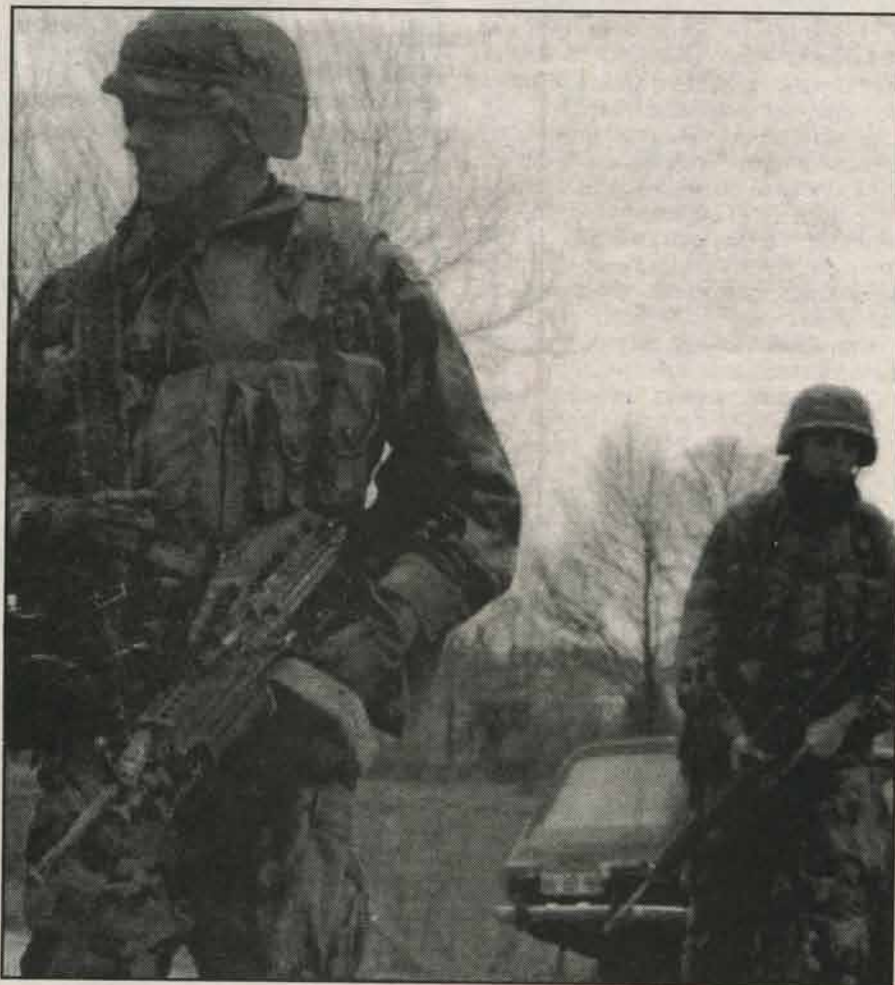
тервенцију. Реч је о полицијском обрачуна са терористима. Колико је терориста толико их је, али смо само полицију употребили. Војска чува искључиво границу, а полиција се у дубини територије обрачунава са терористима. Апсолутно нема правног основа за било чије мешање.

Водитељ: Господине Шешељ, мени још остаје само да вам се захвалим на разговору и да сви заједно пожелимо да Српска радикална странка помогне да се успостави неки баланс овде у Републици Српској.

Др Шешељ: Најбоље је да Српска радикална странка победи.

Водитељ: То ћемо видети у септембру. У сваком случају, све странке које носе национални предзнак и треба да победе на овим изборима. Сувише смо уложили и себе и свега оног што је важно и за нас и Републику Српску, да би је тек тако сада препустили. Хвала вам на гостовању и надам се да ће бити прилике да се поново нађемо на истом месту, да гостујете на Каналу С и да онда говоримо о неким бољим темама и сигурно неким dobrim резултатима. Поштовани гледаоци, гост вечерашње емисије „Разговор с поводом“ био је господин Војислав Шешељ, потпредседник Владе Србије и председник Српске радикалне странке.

Хвала на пажњи.

НАТО пакт жели што мању Србију, а наше је да се одупремо

6. ЈУН 1998. ГОДИНЕ: ИНТЕРВЈУ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА НА ТВ СРЕБРЕНИЦА

ЈАЧИ ОД УЦЕНА

Др Војислав Шешељ је страдао јер је неустрашиво износио истину о политичкој стварности у бившој Југославији
Српску радикалну странку од осталих издвајају озбиљан програм, поштење њених чланова и неприкосновена страначка дисциплина
Образ нема цену: мада желе власт у Републици Српској, српски радикали неће у коалицију са непријатељима српског народа

Водитељ: Поштовани гледаоци телевизије и слушаоци Радио Сребренице добар дан.

Гост данашњег нашег отвореног студија, како је већ и најављено у нашим емисијама претходних дана, је господин др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке.

Господине Шешељ добар дан и добро дошли.

Др Шешељ: Добар дан и боље Вас нашао.

Водитељ: Хвала Вам.

Одмах на почетку да кажемо да је ово отворена емисија и наши гледаоци и слушаоци могу постављати питања на већ познати број телефона 186-235. Дакле, питања за нашег данашњег госта, господина др Војислава Шешеља, председника српских радикала, можете постављати на број телефона 186-235.

Господине Шешељ, били сте прошле године у Сребреници. Ево Вас поново, значи, Ви бринете бригу о Сребреници. Међутим, да кренемо са једним можда мало необичним питањем, питањем са којим се нисте сусретали у гостовањима на другим радио и телевизијским станицама.

Шта знате о Брани Миљушу, где је, шта ради?

Што је било, било је

Др Шешељ: Брана Миљуш је у Београду, мислим да ради у Савезном министарству иностраних послова. Једном сам га видео, а то је било негде можда 1993. године, почетком 1993. године, долазио је код мене са Ненадом Кеџмановићем, након што је Кеџмановић изашао из Сарајева и тада смо разговарали.

Знате, ја нисам човек мржње и оно што је било, било је, то је ствар историје. Брано Миљуш је био један од повода за мој директни судар са тадашњим комунистичким режимом, 1991. године. Дакле, тачно када је Централни комитет Савеза комуниста водио на Факултету политичких наука у Сарајеву хајку против Ненада Кеџмановића, због неких текстова објављених у београдском НИН-у.

Ја сам на факултету био један од оних који су најжешће бранили Кеџмановића, онако директно сам ушао у ватру и кренуо сам са нападима на Брану Миљуша, Хамдију Поздерца, Мухамеда Филиповића још један круг.

Водитељ: Прво је био магистарски рад.

Др Шешељ: Јесте, али била су два разлога. Знао сам ја и раније за тај пла-

гијат, знао сам неколико година пре тога и то се тако препричавало у тим универзитетским интелектуалним круговима у Сарајеву, рецимо у ресторану, у позоришној кафани, отприлике у том кругу, али да баш у том тренутку кренем јавно са раскривањем, мотивисале су ме две ствари - прво, зато што је Брана Миљуш тада био секретар Градског комитета Београда, био је извршилац ак-

Са митинга у Бијељини: нема трговине са народним интересима

ције политичке ликвидације Ненада Кеџмановића, и други разлог, што му је рецензент, кад је тај магистарски рад објавио као књигу, био Хамдија Поздерац.

То су била два разлога што сам тако кренуо директно у чело. Ја сам успео да то истерам до краја. Брани Миљушу је одузета магистарска титула, али тада се сукоб све више заоштравао, добијао нове димензије. Паралелно сам напао и Сушића, по питању неких њихових иступања.

Водитељ: Са магистарским радом Бране Миљуша управо је и почело то ваше истицање. Ви сте за две и по године завршили Правни факултет и почели рад као студент на Факултету политичких наука, у 24-ој години сте докторирали и били сте први доктор наука који је отишао са докторском титулом на одслужење војног рока у тадашњој Југославији, колико се ја сећам.

Међутим, све је то било недовољно да се о Вама чује, док није било покренуто питање Бране Миљуша, тада је сарајевска штампа о Вама почела да звони. Након тога, почело је на неки начин и Ваше прогањање у Сарајеву, непријатности које сте доживљавали, а после Миљшевог магистарског рада, за који сте изнели и утврдили да је плагијат, кренуло је и са обрачуном са једном групом муслимана, тада угледних професора (ако можемо рећи под знаком навода „угледни“), јер за тадашње услове јесу били.

Др Шешељ: То нека остане режиму.

Водитељ: Хасан Сушић, Филиповић и још неки, који су ишли у Мадрид на промоцију, то је било одавно.

Пут по трњу због патриотизма

Др Шешељ: Сукоба је било и раније, још као гимназијалац ја сам ушао у сукоб са Атифом Куливатом у време пописа становништва, то је било 1971. године. Атиф Куливат је дошао у прву гимназију да професорима и ђацима држи предавање о националном аспекту пописа становништва и да агитује за стварање муслиманске нације. Тада се и креира та муслиманска нација по правним актима, у Уставу, у законима, итд., и ја сам био један од оних који су му се на лицу места најжешће супротставили.

То је нешто што се баш памтило, одјекнуло је својевремено у сарајевској чаршији, чак је ишла иницијатива и да се преузима политичка одговорност, да се преиспитује политичка одговорност Атифа Куливата, јер доста заблуделих Срба је рачунало да се Атиф одметнуо од комунистичке политике и да његов национализам представља бриљантну појаву унутар Савеза комуниста, а нису били свесни да је таква политичка оријентација Савеза комуниста и онда је на телевизији ишло саопштење Градског комитета, на чијем челу је, мислим, тада био Мунир Месифовић, да Градски комитет у потпуности стоји иза позиција Атифа Куливата.

Млади дани: др Шешељ са дипломом правног факултета

Онда, на Правном факултету, као студент директно сам се сукобио са Фуадом Мухићем и покушао да спречим његов избор за декана у наредном мандатном периоду. И ту је била једна велика афера, нисам успео то да урадим, иако сам био један од најбољих студената, нисам после имао шанси ни да останем као асистент на том факултету, иако ми је било обећано, иако сам био демонстратор на Уставном праву и, практично, као студент своје генерације, као студент учествовао у испитивању студената из своје генерације.

И на Факултету политичких наука било је извесних сукоба, одмах након што је Атиф Куливат изабран за декана, онда је био директни судар са Омером Ибрахимовићем, Хасаном Сушићем. Било је људи који су наступали са истих националистичких позиција. Након удара на Брану Миљуша, Хамдију Поздераца, након ових објављених текстова, постао сам предмет сарајевске штампе, радиоја и телевизије, и то се све више заоштравало.

Што су они више репресивних мера према мени предузимали, ја сам жешће одговарао. Прво су ме удаљили са професорске катедре.

Водитељ: Да, прво је то кренуло, па онда искључење из Савеза комуниста.

Др Шешељ: Не, прво је било искључење из Савеза комуниста, и то, Ви се сећате, тада сте били студент Факултета политичких наука, нису могли да ме искључе на факултету, јер су студенти стали у моју одбрану, и то против моје воље. Ја сам вас убеђивао да се у то не мешате, да водите рачуна о свом студију, да гледате што пре да завршите. Рекао сам - ово је моја битка и ја ћу ту битку истерати до краја. Не желим да на савести имам нечију судбину због свега тога што се дешава.

Међутим, они никако нису успели да студенте придобију за тако нешто и из

Савеза комуниста ме је директно изабацио Општински комитет. Неколико месеци после тога сам избачен из наставе, удаљен са професорске катедре, а 1984. године ухапшен и осуђен на осам година затвора.

Водитељ: То је био један период, нисте одлежали пуних осам.

Др Шешељ: Не, прво је Врховни суд, пошто је моја пресуда изазвала велику гужву у целом свету, пошто су се згражавали правници после таквог очигледно режираног суђења, Врховни суд је смањно на четири године, а Савезни суд на годину и десет месеци, колико сам и одлежао.

Водитељ: Појавиле су се у то доба чак и групе у свету, и адвоката, и наших грађана, удружења из иностранства, ...

Др Шешељ: Сви најзначајнији интелектуалци тог времена су стали у моју одбрану - Симон Де Бувоар, онда из Енглеске, Француске, Немачке, Италије, Америке.

Водитељ: Наша дијаспора српска.

Др Шешељ: Да, али највише интелектуалаца.

Водитељ: Лежали сте један период у Зеници.

Др Шешељ: Да, у Зеници сам био негде око годину дана. Нешто више од годину дана.

Водитељ: Мени је познато из тог периода да су многа писма долазила Вама тада, на Вашу адресу у затвору у Зеници.

Др Шешељ: Али ми нису давали та писма, давали су ми само писма моје породице.

Водитељ: Ја знам да је била и девојка (жена) Рада Стакић, која је нешто писала за Немачку, о Вама, на неки начин, не знам да ли је дошло до Вас то?

Др Шешељ: Па, неких канала је било и у затвору, али то је све било веома мало и тешко је то спровођено, јер је у затвору режим био до краја заоштравен,

У овој земљи је увек било мало људи који су говорили отворено као др Шешељ

стравичан, рекао бих, а ја сам шест ипо месеци у самици провео, четири месеца у карантину и три и по месеца свега на затворском кругу.

Водитељ: Запаљен је затвор у Зеници, јесте ли чули за то?

Др Шешељ: Не, када је запаљен? Да ли је потпуно изгорео?

Водитељ: Није потпуно, али неколико крила је изгорело.

Др Шешељ: А због чега?

Водитељ: Не знам.

Др Шешељ: Нисам знао да је запаљен, али је за ону Југославију био најтежи затвор.

Водитељ: Уследила је осуда, излазак из Зенице и повратак у Сарајево. Сећам се да су људи бежали на неки начин од Вас.

Бежали су на другу страну улице

Др Шешељ: Да, било је веома опасно познавати ме, са мном се дружити или се случајно срести на улици.

Водитељ: Једном смо се поздравили пред Економским факултетом.

Др Шешељ: Да, сад ја не могу баш да се сетим сваког детаља.

Водитељ: Просто су људи у мене гледали као да ...

Др Шешељ: Има још један детаљ који је врло интересантан пре затвора - на сваку годишњицу Титове смрти свирале су сирене, људи су стајали мирно и тд. Ја сам намерно пркосио, ја бих остајао на факултету, негде до пет до три или десет до три, и онда сам излазио и пешке ишао кроз сам центар града, јер нисам хтео да станем. Ту је било веома смешних сцена, неки би добаћивали замном, сви су били запрепашћени, а неки су трчали, и то један Србин. Да ли се звао Горан Радоњић? Био је рукометаш или кошаркаш, или тако нешто, често

је био на факултету, мислим да је нешто дуже студирао политичке науке.

Он ме је видео и он ми је нешто добацио и одмах отишао у Службу државне безбедности да пријави, и после, кад ми је било суђење, и његова изјава је била у судском спису, у огромном судском спису, па сам то случајно видео.

Водитељ: Након изласка из Зенице, нисте се дуго задржали у Сарајеву.

Др Шешељ: Па нисам имао буквално од чега да живим, изашао сам из затвора, за мене нигде посла није било, једноставно, нисам имао од чега, а у Београду је била либералнија атмосфера. Тада су почеле да ничу те приватне штампарнице и имао сам могућности да штампам књиге у приватном издању. Седам тих књига је судски забрањено, али код мене је била и добра реклама, те књиге су се солидно продавале. Мали су тиражи били - од 500 до 1000 примерака, али су се добро продавале и ја сам од тога могао да живим све до 1989. године, када су ми напокон вратили пасош.

Када сам добио пасош, онда сам направио једну турнеју по Канади, Америци и Аустралији и Западној Европи. Држао сам предавања нашим иселеницима, нашим емигрантима, две књиге су ми објављене тада у иностранству, једна у Канади, једна у Аустралији, тако да сам поправио породично финансијско стање и могао релативно нормално да живим од сопственог рада.

Водитељ: Ни у Београду није баш било једноставно у почетку.

Др Шешељ: Па није, кад сам се тек појавио у Београду, многи су желели да буду у мом друштву, и онда ме позивали на ручкове, на вечере, па када неке кућне седељке организују, то је био неки хит да и мене доведу. Али када је требало да ми се помогне да нађем неки посао, да нађем нешто од чега се живи, е ту, неки који су могли, нису хтели, а они који су хтели, нису могли, тако да сам ја

и у Београду дуго био без посла. Негде 1987. или 1988. године сам конкурисао, рецимо, на Институт за упоредно право, на радно место на коме је раније био Коста Чавошки, па је прешао у Центар за филозофију и друштвену теорију.

Ја имам исто у прилогу доктората као Коста Чавошки, имао сам велики број објављених радова, и једини сам био кандидат пријављен на конкурс у нису хтели да ме приме.

Водитељ: Пут од, условно речено, левице, мада је то дискутабилно - шта је левица, до крајње деснице.

Др Шешељ: Па нисам ја на крајњој десници, прво да Вас ту исправим, ја сам умерени десничар, што значи да сам искрени присталица демократских парламентарних институција, демократског облика политичке борбе и тд.

Водитељ: Све је ово био пут од једног узорног комунисте, по узусима који су важили, до српског радикала.

Др Шешељ: Јесте, али мој прилазак Комунистичкој партији је био зато једна побуна против оца. Отац никада није био комуниста, и онако, у пубертету, шта ради један дечак, него покушава да се доказује у процесу еманципације неке, изградње сопствене личности, почиње да се супротставља оцу. Ја сам се на тај начин супротстављао оцу. Неко се супротставља тако што почне да пуши, неко се супротставља неким другим облицима понашања, а ја сам био на радној акцији „Бањалука“ 1971. године. То је било после земљотреса и тамо сам примљен у Савез комуниста, уз логорску ватру, као заслужни бригадир.

Имао сам крваве жуљеве на рукама, заиста се радило много, радило се у сменама, радило се по 12 сати дневно. Ишла је једна смена од шест сати, па друга смена. Заиста сам много радио. Касније сам ишао на радне акције на Мораву, али се нигде није тако радило и није било ноћних смена, као у Бањалуци. Тада сам примљен у Савез комуниста, то је био као неки облик највишег признања.

А иначе, рано сам се почео интересовати за политику, још као дечак, основац, када су моји другари читали спорску штампу, рецимо, стрипове. Читао сам и ја стрипове, али ја сам већ негде од петог, шестог разреда основне школе почео да читам редовно Политику, па НИН, то ме много интересовало. Интересовала ме је историја, прочитао сам много књига из те области. Врло рано сам се определио у том правцу.

Што се тиче левичарског усмерења, оно је било највише под утицајем образовног система, пошто је сва литература са којом смо се сусретали, била левичарска, пошто је сав васпитно-образовни систем био такав, било је то природно стање, док нисам почео да мислим својом главом, да читам и страну литературу, књиге, са критичким приступима тим проблемима и то је било негде 25, 26, 27. година, дакле, када сам матурирао, одслужио војску, и тада сам се и побунио против марксистичке идеологије ондашњег комунистичког режима.

Драшковић: од националисте до пропалог човека

Водитељ: У Београду сте се срели са Вуком Драшковићем, који је у то доба постао, да тако кажем, литерарна звезда. Његова књига „Нож“ изашла је 1982. године, међутим, и та, да тако кажем, коалиција, није дуго трајала.

Др Шешељ: Па да, то је била коалиција, оно што је нас зближило тих година, био је српски национализам, јер Вук Драшковић је тада наступао заиста као искрени српски националиста. А како смо се упознали и како смо ступили у контакт? Вук Драшковић је написао један од текстова у Српској речи, након мог избацивања из партије у Сарајеву и упознали смо се на Бадњи дан 1982. године, јер је тада радио са мном један интервју за омладинске новине и тај интервју је био повод да будем удаљен са професорске катедре. Због тог интервјуа сам удаљен, јер сам ту напао и Поздерца и још неке снажне политичаре из Сарајева.

Дружили смо се онда свих тих година, негде до 1990. године, али смо заиста исто мислили о свим националним политичким питањима. Ја сам, наравно, увек био радикалнији од њега, увек сам за један корак био испред, али смо се разумевали о свим питањима.

1990. године је дошло до тог питања о његовом понашању, највише 1991. године и тада смо се политички дефинитивно разишли. Ово данас није онај Вук Драшковић каквог знамо из његовог романа „Нож“.

Водитељ: Па добро, ипак ви сте се разишли као Караборђе и Вујица.

Др Шешељ: Па, другачија су времена.

Водитељ: И они су кумови били.

Др Шешељ: Другачија су времена, другачије су позиције. Ја ни данас не мрзим Вука Драшковића. Ја искрено жалим што је до тога дошло. Ја искрено жалим што је Вук Драшковић сам себе упропастио. Ово како он сада наступа у јавности говори да је реч о болесном човеку. Он је под дејством дрога и тако. То је једна трагична судбина.

Водитељ: Тако га и народ, изгледа, схвата.

Др Шешељ: Ја мислим да је он завршио политичку каријеру. Он ће још мало таламбасати по Београду, он ће још мало тако кукумавчити, излетати са разноразним глупостима у јавност, али више њега нико озбиљно не третира у србијанском политичком животу.

Водитељ: Шетње и тако даље.

Др Шешељ: Нема више шетњи. Какви, неће више нико да шета за тим идиотима. Видите, сад Ђинђић није успео 200-300 студената да наведе да шетају по Београду. Ваљда људи нешто науче из дотадашњег искуства.

У затвор због измишљотине

Водитељ: Били сте једно време у блиским односима и са Арканом на почетку рата. Какви су сада односи?

Др Шешељ: Па ево како је то било са Арканом. Ја сам га прво негде 80-тих година нападао, тврдио сам у неким мојим писмима, рецимо кад сам подносио кривичну пријаву против Станета Доланца, за Аркана да је полицијски атентатор, њему се на душу приписивало убиство неких политичких емиграната из тог времена итд. Онда се Аркан кабадахијски понашао по Београду, за кривична дела није одговарао, вадио ми некад легитимацију Савезног СУП-а, тврдио за себе да је пуковник контраобавештајне службе, показивао пиштољ који му је лично Стане Доланц поконио са посветом. „Жељку, срдачно од Станета“ било је управирано на пиштољу итд.

Године 1990. кад само фомиралли Српски четнички покрет, онда су нам навијачи Звезде и Партизана колективно приступили - и Делије и Гробари. И на стадионима су се орле наше песме, дочекивали би ме овацијама тамо и режим се уплашио да потпуно не преузмемо под контролу те кључне фудбалске тимове. И онда су покушали да искористе Аркана да ме уплаши. Послали га да ми прети да одустанем од навијача, да дигнем руке од тога јер ћу имати с њим посла. И тада је дошао у „Руски цар“ (писала је штампа о томе) и тамо ме нашао - ресторан „Руски цар“ у Кнез Михајловој улици где нам је било неко неформално седниште - и затражио од мене да се оканем Звездиних навијача, у противном да ћу имати с њим посла. Ја сам рекао да ми не пада ни на крај памети да узимамо то под своју контролу. Онда је он рекао: „Слушај, пази шта радиш...“ рекао је да је он много људи у животу убио, да ја још нисам никога и да се чувам. Ја сам рекао: „Тачно да још никога нисам убио, али ти би могао бити први, чувај се ти“. Тако се завршио тај наш сусрет.

Пошто режим уз Арканову помоћ није успео ништа да уради, онда су ме ухапсили и стрпали у затвор у Падинској Скели за измишљене кривице - због неког митинга пред Савезном скупштином који ја нисам ни организовао него Мирко Јовић, а Мирко Јовић је већ тада радио за полицију, онда за упис добровољаца за одлазак у Книн и за организовање потписивања петиције да се „Кућа цвећа“ сели из Београда. Док сам ја био у затвору, Аркан је уз помоћ полиције врбовао неке од вођа Делија, поткупио их, рецимо Шуцу који је касније убијен, Пецу Панкера, Зељу и још неке, запослио их је у ове продавнице сувенира, фудбалске опреме итд. У сваком случају разбио их је. Главни су поткупљени, били су под контролом и све је то завршено. Након што сам ја изашао из затвора била је у јеку предизборна кампања. Ја сам директно из затвора ишао на изборе за председника Републике и добио 100 хиљада гласова што није занемарљиво. Аркан је са неким људима путовао у Српску Крајину, разговарао о пребацивању оружја и тако. И те везе су им проваљене, он је ухапшен и стрпан у затвор. Док је он био у затвору у Загребу, прво, ја га нисам ни где нападао, ни једне речи против њега одговорио, а стајао сам у његову одбрану.

Водитељ: Да, то је чак изјављивао.

Др Шешељ: Шта је било међу нама - било је, сад док је он у затвору моје је да се борим да се он ослободи а не

Водитељ: Нормално.

Др Шешељ: А кад изађе из затвора ми ћемо наставити наш сукоб. И он је пуштен негде 1991. године, тад је формирао и тај свој добровољачки одред и неколико пута смо се сусретали. Знате, код њега је било добрих бораца. На страну све оно зашто сам га ја после оптуживао шта се дешавало на бојном пољу, али било је и добрих бораца који су се храбро борили, неки су и јуначки по-

Суноврат: Вук Драшковић и Сулејман Угљанин

**Сребреница
мора остати српска**

гинули и то је оно што се не може заборавити. И неколико пута смо се виђали и сусретали. Наши борци се углавном нису заједно борили у рату. Водили смо рачуна да ипак буде нека дистанца, али нисмо се ни међусобно нападали. Није било никаквих жестоког до 1993. године кад је дошло до сукоба сукоба између радикала и социјалиста.

Наши односи су покварени кад смо одбили да прихватимо Венс-Овенов план, кад смо растурило ону тзв. свесрпску скупштину у Сава Центру, ако се сећате и одмах кренули у Републику Српску да позовемо народ да се не прихвати Венс-Овенов план. Показало се да смо били у праву и ово данас што имају Срби с ове стране Дрине, много је боље од онога што је нудио Венс-Овенов план. Не би уопште сада имали компактну територију. Сећате се оних кантона како су били планирани да се испресеца Република Српска. Ми нисмо задовољни ни величинама садашње територије. Пошто смо тада дошли у жесток сукоб са социјалистима, режим је гурнуо Аркана да формира странку не би ли његова странка прикупила наше гласове. И онда смо ми распалили из тешке артиљерије, тако да је његових пет милиона марака, колико је уложио у кампању, исцепано у парампарчад. Пропало. Није ни један проценат гласова освојио.

Водитељ: Па тако је било и на овој страни углавном. Та странка је формирана, међутим доживела је тотални фијаско.

Др Шешељ: Није имала никакве шансе. Добро, овде су неки други у почетку имали успеха, схватимо, тај Маузер, док народ није осећало шта је он радио у току рата и када се сетимо како је пљачкао Јању.

Водитељ: Па добро, то су локални команданти. Са ове стране Дрине он је ипак цело време живео и имао ту своју јединицу која је учествовала на многим ратиштима и не може се оспорити њихов допринос.

Др Шешељ: Ја увек ту правим разлику. Разликујем допринос бораца, учешће у борбама од онога што су неки команданти и слично радили.

**Лидер
не чини странку**

Водитељ: Да сада пређемо мало на Српску радикалну странку чији сте ви лидер, вођа, оснивач. Досад је ово више био ваш један биографски краћи пут. Многи су спремни да тврде да је Српска радикална странка са вама је једна од водећих на овим просторима. У случају да није Војо Шешељ на челу странке, питање је да ли би та странка уопште била значајнија странка.

Др Шешељ: Ја се с вама не слажем. Ја мислим да је наша странка јака због нашег програма, због наше идеологије, принципијелности, поштења, одговорности и храбрости. И било ко други да је на челу странке, странка би имала скоро исту снагу, можда мало већу мо-

жда мало мању, али у принципу би била сигурно једна од водећих. То је оно што народ код нас највише цени. Видели сте како смо ми демонстрирали нашу дисциплину и овде на примеру Сребренице. Овде је дошло до неког колебања у општинском одбору. Неки су хтели да прихвате инсистирање Американаца и западних сила да се уђе у коалицију са Странком демократске акције, с муслиманским странкама у формирању општинске власти. Ми смо категорички рекли: „Не“. Нама је драга власт, ми желимо власт, али не по ту цену.

Не може неко споља да нас тера у коалицију ако ми нећемо а поготово нећемо у коалицију са онима који су војници за рат на простору бивше Босне и Херцеговине. Избацили смо и бившу председницу општинског одбора и мислим, три или четири одборника из странке. Код нас ту нема милости. Онај ко изда странку, ко се огрешки, ко падне по питању части и образа, а ови су се показали као највеће гњиде, ми више волимо да прочистимо своје редове него да такве људе трпимо у нашим редовима. Мислим да би било паметно за Српску демократску странку да из тога учи да се не би после хватали за главу када им се појаве људи попут овог Рајка Дукића и сличних који су до последњег момента били њихови да би што више награбили и да би што више отели, а онда их у критичном моменту издају и оставе на цедилу. У теорији политичких странака се много инсистира на страначкој дисциплини. Нема странке без страначке дисциплине. Имали смо ту једну председницу која се полакомила за првом неком понудом и њој није више било опстанка у страници. Нама остају у странци они који су чврсти, који су непокколебљиви, који су неподобни, који искрено верују у идеале за које се боримо, у наш програм, који нису подложни утицајима са стране.

Водитељ: Локална власт у Сребреници још није успостављена.

Др Шешељ: Па дај Боже да се и не успостави до следећих избора. Што се нас радикала тиче, неће се успоставити, а надам се да ће и Српска демократска странка да буде озбиљна и да се супротстави наметању било каквих решења споља. Уосталом, Сребреница је српска. Толико је Срба пало у борби за ослобођење Сребренице, друго, овде су насељени Срби који су протерани са својих огњишта, углавном сарајевски Срби са свих сарајевских општина и не долизи у обзир да буде под било чијом туђом контролом. Сребреница мора остати српска.

Водитељ: Сребреница мора и треба да остане српска. Међутим, како? Двадесет одборничких српских места а 25 муслиманских. Прошло је, ево шести месец тече од локалних избора. Није ништа успостављено. Вођени су многобројни преговори, мукотрпни, тешки, и на крају није ништа успостављено и како среће да и не буде. Међутим, притисци су огромни и даље. Поново је сада враћено све на почетно стање.

Др Шешељ: Једна страшна грешка је направљена у току овога рата кад је формирана посебна општина Скелани. То је док је Сребреница још била под муслиманском контролом. Требало је одмах након ослобађања Сребренице укидати општину Скелани и враћати је у састав Сребренице. И тада би структура становништва била сасвим другачија. И ми радикали се непрекидно за то залажемо. Ми смо владајућа странка у Скеланима. Ми тамо имамо апсолутну већину, сами. Али без обзира на то, ми желимо да се Скелани врате у састав Сребренице како би се повратила и ранија структура становништва. Видите шта нам је урадио....

Централна отаџбинска управа Српске радикалне странке: снага странке није само у онима који су јој на челу

Др Војслав Шешел у разговору са Алексом Бухом

Водитељ: Скелани су и били бирачка јединица Сребренице.

Др Шешел: Биће то другачије ако ми укинемо општину Скелани. Видите шта је урадио Рајко Дукић у Власеници. Одвојио је Милиће - пет хиљада српских гласача је одвојио. И сад прети опасност, ево заказују се новим муслимани под своју контролу. То не сме да се ради. Морамо ићи на сажимање општина. Којима још има у Републици Српској, можда 10 до 15 малих, вештачких општина. Оне треба да се припоје суседним већим српским општинама и да се тако иде на изборе. Сваки српски глас може бити драгоцен.

Водитељ: Ви тврдите да Српски радикали у Сребреници, значи, неће ући у извршну власт.

Др Шешел: Ми хоћемо извршну власт, али само са српским странкама, са странкама са којима се договоримо, а не са странама које нам неко споља наметне.

Водитељ: Међутим, овде је оваква ситуација каква је.

Др Шешел: Па добро, онда неће нико. Остаје да функционише претходна власт. Само СДС треба да буде чврст, да он не прихвата.

Водитељ: Значи, ту онда

Др Шешел: Не може, нема те спољне силе, окупаторске силе, која чак прети и уцењује.

Водитељ: Која вређа. Вређају српски народ.

За патриотску коалицију

Др Шешел: Добро, то за увреду је лако. Значи, шта бисмо ми желели, шта је наша сада интенција. Ми бисмо најрадије сада да склопимо један савез Српске радикалне странке, Српске демократске странке и Социјалистичке партије Републике Српске.

Водитељ: То је Радишић већ покренуо.

Др Шешел: Па видео сам и ја то нешто у новинама. О томе сам разговарао синоћ на Палама са Крајишником и Бухом, у понедељак ћу разговарати и са Милошевић у Београду и вероватно ћу имати сусрет и са Радишићем, вечерас се враћа Никола Поплашен из Мађарске, тамо је на неком скупу. Сутра имамо и седницу Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке у Београду. Дакле, интензификују се наше активности. Ми би покушали да ове три странке изађу са јединственим кандидатом за члана председништва Уније Босне и Херцеговине, јединственим кандидатом за председника Републике, јединственим кандидатом за потпредседника Републике и уз ту функцију, пошто је нешто слабије од прве диве, везали смо функцију председника Народне скупштине. За једну од ове три функције заинтересована је и Српска радикална странка. И уопште не постављамо питање која. Како се договоримо. Дакле, бихмо крајње конструктивни. И мислим да би та варијанта била добра. Спремни смо и са другим српским странкама да постигнемо одређене договоре ако оне то желе, али да се договоримо и о неким принципима.

Водитељ: И ако вреди.

Др Шешел: Па да се договоримо о заједничким програмским циљевима.

Водитељ: Поштовани гледаоци телевизије и слушаоци Радио Сребренице, још једном понављамо да је у току отворени разговор са господином Војславом Шешелом, председником Српске радикалне странке и да и даље можете постављати питања господину Шешелу на стари број телефона Радије, телевизије Сребреница 186-235. Дакле, 186-235 је број нашег телефона на који можете постављати питања нашем данашњем госту господину Војславу Шешелу. Господине Шешел, говорили смо сада ма-

ло о Српској радикалној странци, о њеној садашњој снази, перспективи и путевима. Међутим, радикали у Црној Гори су лоше прошли на овим изборима.

Др Шешел: Да, па ми још нисмо успели тамо да опоравимо странку, иако смо се сад трудили, али опет смо мало вредних поветели. Ја сам био само последњих 10-так дана у предизборној кампањи, можда укупно осам дана. Тамо смо искусили много теже репресивне мере режима 1994, 1995, 1996. године и тамо нам је странка разбијена, јер ни у врху нисмо имали чврсте људе који би одолели свему томе. Шта нам се све дешавало, сећате се, у Црној Гори - протеривани смо, хашшени, мени је две године забрањиван улазак у Црну Гору, затварани, нема шта нам нису радили.

Водитељ: Граничници се са њима...

Др Шешел: Да. И врхунац је био у децембру 1995. године када су свих осам наших посланика из Народне скупштине избацили, да довели полицијске провокаторе да глуме да су они наши посланици. Тад су нам и стрначку регистрацију одузели, па смо морали поново да се региструјемо и да страначком називу додамо моје име, како би народ могао то да разликује. А онда појавио се проблем и унутар странке. На челу странке је био Аћим Вишњић, који је стекао поприличну популарност својим скупштинским наступима, али овако као личност је био крајње неприлагођив, кавгаџија, изазивао непрекидно сукобе међу сарадницима. И наших осам посланика који су избачени из Народне скупштине до краја поткупити, зверсти. Нико их није могао поткупити, учинити, уплашити. И након што су сви избачени из Народне скупштине, Аћим Вишњић је једног по једног елиминисао из странке. Такав је човек. И на крају је онда и он морао да оде. И сад, ми смо обновили страначко руководство, имамо доста кадрова, а немамо шанси за њихову јавну афирмацију, јер као ванпарламентарна странка немамо могућности изласка у медије.

Водитељ: Да, јавност медијорска...

Др Шешел: Тако да нам странка није препознатљива по нашим људима из Црне Горе. Сасвим је другачија ситуација у Републици Српској. Овде имамо много афирмисаних кадрова - и Николу Поплашену, Мирка Благојевића, овог адвоката Цвијетића из Бијељине, Раденка Ристића, да их не набрајам све, јер неког ћу можда испустити, али у сваком случају имамо добре кадрове младе и способне људе и људе који су већ препознатљиви у јавности. Памте се говори наших народних посланика у Народној скупштини, је ли тако?

Водитељ: Да, познати су а и пуно отвореније медије него у Црној Гори.

Што више локалних медија

Др Шешел: Па сад, отворенији су сигурно, а да ли су пуно отворени, то је сад друго питање. Знате, у Републици Српској је био проблем што Српска демо-

кратска странка, док је била једина владајућа партија, једноставно није ни слутила шта ће се снаћи и шта ће се десити наредних година. Уместо да развијају концепт локалних телевизијских и радио станица, они су све концентрисали на једну централну државну телевизију, али нису планирали сукоб у самом СДС-у, расцеп и преузимање централне телевизије од стране Американаца под њихову контролу, преузимање репитора и свега осталог.

И сад, тек после свега, после тог искуства иде се на планирање локалних телевизија у скоро свим местима Републике Српске што је добро. Јер, знате, кад вам затворе један медиј, имате други, а ако вам преузму само један централни систем државне телевизије, немате више ништа. Грешка је највидљивија на примеру Бијељине. Бијељина је имала независну локалну телевизију. И онда је централна телевизија преузела под своју контролу. И то је била грешка. И онда се морала поново формирати локална телевизија у Бијељини.

Зато треба форсирати тај концепт независних медија. Чак и кад је неко владајућа странка, треба на томе да инсистира, јер не зна шта му доноси дан а шта му доноси ноћ, кад му то може затребати. Због тога та атмосфера медијска ни у Републици Српској није била добра. Ако се сећате, 1996. године и ми смо били блокирани на државној телевизији. Од наших 40 митинга само су са два били извештаји. Имали смо ми ту примедби и према Српској демократској странци. Не треба ни њих ту штетити.

Водитељ: Не браним ја државне медије него у тим локалним медијима, у мањим срединама атмосфера је била боља него у Црној Гори.

Др Шешел: Јесте, ту је атмосфера боља у Републици Српској него у Црној Гори. Оно што је нама у Црној Гори даље сметало, то је веома висок, неверо-

ватан степен поларизације - или си за Мила или си за Момира. Значи, нема средине, нема треће снаге. С тим што је Странка демократске акције сакривена, уништена, јер су сви муслимани дисциплиновано гласали за странку Мила Букановића. Странке албанске националне мањине имају по једног посланика само што им је унапред то законом гарантовано. Иначе не би ништа добиле јер су и сви Албанци гласали за странку Мила Букановића. Значи, та је деловао тај жрвањ поларизације. Либерали су више него преполовљени. Српска народна странка је потпуно нестала. То је како ми ценимо. Иначе смо у Црној Гори веома популарни. Обишао сам све општине у овој предизборној кампањи. Људи су ме свуда лепо примали и многи су говорили: само сад ово морамо Момира зато што је то шанса да се сруши Мило, али ви сте она странка која нама највише одговара, ми смо за вас итд. И десило се то да су многи наши чланови, ми имамо ...

Водитељ: Гласали за Момира.

Др Шешел: Јесте, то се види по разлици гласова на локалним и републичким изборима. Имамо двапут више гласова на локалним изборима. Имамо осам одборника.

Водитељ: Упоређивали сте, значи. Ту анализу имате.

Др Шешел: Да, да.

Водитељ: Какве очекујете резултате ваше странке на следећим изборима у Републици Српској?

Др Шешел: Мислим да ће порастати број гласова наше странке и то се осећа по расположењу у народу. Како ће бити са другим странкама, то не знам, СДС ће или мало порастати или стагнирати, ако буде слабо, неће много слабити, у то сам сигуран. Мислим да ће велики одлив гласова бити код странке Биљане Плавшић према Додиковој странци. И мислим да ће одлив бити од

Биљане Плавшић према Социјалистичкој партији. Да ли ће ту бити враћања према СДС-у или одлива према радикалима, то не могу да проценим још увек, али све су прилике да је то кључни моменат неизвесности на овим изборима. Знате, јер то су ипак странке које су сувише разнородне, имају разнородне људе, разнородне идеологије и не може странка да остане само на идеји вође, предводника.

Водитељ: Да наставимо наш разговор. У једном периоду овог рата стицао се утисак да сте ви Милошевићев извиђач, човек претходник.

Др Шешел: Где сте то могли да стекнете такав утисак?

Водитељ: Тако путем наших медија овамо у рату колико смо могли да пратимо. Међутим, онда је дошло до нагле промене и дошло је до једног тоталног удаљавања. Да ли је то био период када је Милошевић пратио ваше активности и на основу ваших резултата односно искустава повлачио одређене потезе.

Пут без кривудања

Др Шешел: Пошто сте били студент Факултета политичких наука у Сарајеву, ви можете да пратите да у мојој политичкој оријентацији никад није било одступања ни кривудања. Било је само развијања. Ја нећу да кажем да је моја данашња позиција иста каква је била 1981. и 1982. године. Не, ја много ствари нисам онда знао. У међувремену сам много тога научио. Дакле, развијала се та позиција, али правац је исти. Ту није било одступања.

Водитељ: А Милошевић је ишао за вашим искуством.

Др Шешел: Онда кад су наши политички ставови били подударни, блиски, ми смо имали много већи степен сарадње, када су нам се разилазили политички ставови улазили смо у веће или мање сукобе. Ти сукоби су некада били толико жестоки да ме је Милошевић и хапсио, онда нам је странка прогоњена итд. То што смо ми успели сада са социјалистима и ЈУЛ-ом да постигнемо коалициони споразум и да формирамо Владу народног јединства сведочи да имамо минимум заједничких програмских циљева. Пре свега сведочи о патриотској оријентацији ове Владе, јер код нас српских радикала нема одступања од патриотизма. Ми волимо власт, рекао сам вам малопре, али нисмо спремни за ту власт да жртвујемо отаџбину, да жртвујемо образ, част, поштење, углед.

Водитељ: Такав је био утисак, међутим то није дуго трајало. Дошло је до удаљавања и сада је поново дошло до формирања заједничке Владе од три најбројније партије, односно три партије које су имале највећи број посланика. Исто тако смо рекли да на следеће изборе идете као самостална странка, али сте спремни да уђете...

Др Шешел: Идемо на парламентарне изборе самостално, јер ту нема потребе да се формирају коалиције.

Водитељ: А за ова функционерска места председника?

Соколац: осећа се пораст популарности радикала у народу

Др Шешел: Спремни смо на договор. Имамо своје кандидате и не бисмо јавно о њима говорили, да видимо шта мисле ти евентуални коалициони партнери.

Ништа од повратка

Водитељ: Шта мислите о повратку Муслимана у Републику Српску и Сребреницу?

Др Шешел: Мислим да је то сизифовски посао западних сила и да од тога нема ништа. Прво, ни у најповољнијим околностима светско искуство нас учи да није дошло до повратка више од 30 одсто избеглица, ни у најповољнијим околностима. Овде то једноставно не долази у обзир. Шта онда са овим Србима који су се уселили у станове и напуштене куће? Где ће они? Они немају куд, а њима не пада ни на крај памети да се враћају под муслиманску или хрватску власт. Наше историјско искуство је тако стравично да једноставно то не долази у обзир. Очигледно да нема ништа од тог повратка. Има доласка, извиђања, покушаја да се замени имовина, да се продаје имовина, али повратка у правом смислу речи једноставно нема.

Водитељ: Али и они који се врате у неком моменту могу постати таоци само.

Др Шешел: Ја мислим да се неће ни враћати и проћи ће много времена док се први односи поверења изграде између Републике Српске и Муслиманско-Хрватске Федерације. Ја мислим да ће се и та федерација распасти и да ће се формирати две државице, муслиманска и хрватска на простору бивше Босне и Херцеговине. Хрвати на томе интензивно раде, Американци не могу да их спрече, а муслимани су заправо главна жртва овога рата. Муслиманима је пре рата нуђено да остане Босна и Херцеговина у саставу скраћене Југославије, нуђено им је да буду конститутивни народ, да Изетбеговић буде први председник те скраћене Југославије. Они су прво прихватили, па онда одбили и довели су до свега овога. После овога рата ствари се више не могу враћати у првобитно стање. Велика је илузија оних који сматрају да је то могуће. Нема тих пара којима се може финансирати враћање у првобитно стање. Нема те идеологије која људе може убедити у то.

Водитељ: Један прелазак са једне на другу страну, без обзира да ли се муслимани враћали овамо или ми у Федерацију, практично свако потписује да постане таоц.

Др Шешел: Долазака ће бити у смислу трговине, посета. Република Српска има много тога да прода Федерацији, има много роба да купи од Федерације. То треба развијати и ту се не треба устручавати. Ту човек треба да буде без неких предрасуда и Србија развија неке облике економске сарадње са Федерацијом, рецимо по питању жељеза и заједничке жељезаре, то је грађевински челик који је потребан Србији. Србија га увози из Румуније, Русије и неких других земаља, а ми имамо да понудимо на-

ше ваљане лимове, челичне цеви, али имамо да понудимо и храну, јер Србија производи вишкове хране. Наравно, пошто се та храна код нас продаје по бенефицираним ценама, пошто држава дотира то не може да се препусти приватним бизнисменима да на основу државних дотација остваре екстра профит. Ово је сада виша ствар међудржавних споразума.

Нема места за издајнике

Водитељ: Већ сте дотакли смену руководства у Сребреници. До чега је ту дошло?

Др Шешел: Наша бивша председница издала је Српску радикалну странку, њену програмску оријентацију, страначку политику и она је дала пристанак страним мешетарима и страним посредницима да се формира Општинско веће принудне управе и да она уђе у то Општинско веће. Друго, она је имала утицај на три или четири наша одборника да се прихвати формирање извршне власти заједно са муслиманима. Дакле, издала је српски народ, издала је отаџбину, издала је странку, издала је страначку политику. Показала се, што би народ рекао, у моралном смислу као највеће љубре, као крајњи отпад.

Водитељ: Она и још тих неколико одборника и даље су остали на листи.

Др Шешел: Они по законима Републике Српске не могу остати на листи, али их вештачки држе ови из ОЕБС-а.

Водитељ: Хоће ли радикали настојати да их промене?

Др Шешел: Ми непрекидно настојимо да их промене, настојаћемо и даље, настојаћемо свим средствима, али смо немоћни сами да их избацимо из Скупштине јер их ОЕБС тамо држи.

Водитељ: Ви их практично не признајете као своје?

Др Шешел: Ми их не признајемо као своје. Они нису одборници Српске радикалне странке. Они су отпадници од Српске радикалне странке и ми непрекидно инсистирамо да се та наша места упразне, да би наши људи са наше листе дошли на та места.

Водитељ: Шта очекујете од новог руководства у Сребреници из Ваше странке?

Др Шешел: Очекујемо да настави са интензивним страначким радом, очекујемо да нека искуства извуче из свега овога што се десило, да се такве ствари више не понове, да за следеће изборе имамо много бољу кадровску политику, да нам се такви људи не појаве на листама, неморални у сваком смислу. Очекујемо да се странка даље развија и мислим да имамо добру перспективу.

Водитељ: Да ли икада размишљате о повратку у матичну државу?

Срби се не смеју делити

Др Шешел: Моја матична држава је Велика Србија и мој животни циљ и основни програмски циљ Српске радикалне странке је стварање Велике Србије која ће обухватати све српске земље. За мене је и Сребреница и Сарајево и сваки део Републике Српске подједнако Србија, као Шумадија, као Војводина, Тимочка Крајина, Поморавље.

Водитељ: Значи, Ви не одустајете од идеје да дође до уједињења?

Др Шешел: Ја не размишљам о повратку, јер ја сам увек ту. Не може бити уједињења Срба и Србијанаца. Сви смо ми Срби, а Србијанци су по називу само они који живе на садашњој територији Србије. Али, то може бити и шљива Србијанка и крушка Србијанка и може бити Мађар - Србијанац итд.

Водитељ: Код нас се у овом делу то мало разликује. Вероватно је рат учинио своје.

Основни програмски циљ Српске радикалне странке је стварање Велике Србије

Косово и Метохија: једини могући одговор терористима

Др Шешељ: Разликује се јер нам неки вешто подмећу поделе, покушавају унети анимозитете, мржњу итд. Нема реалног утемељења за тако нешто. Ако сам ја као Србин који је рођен у Сарајеву живео 30 година у Сарајеву, отац ми је из Херцеговине, мајка ми је из Херцеговине, ако сам 1986. године дошао у Београд и успео да postanем председник једне од највећих политичких партија и потпредседник Владе, онда је то најбољи доказ да у Србији нема отпора према прекодринским Србима, према Србима Пречанима и да Срби Пречани имају подједнаку шансу да их тамо примају као своје, да апсолутно никакве разлике нема.

Водитељ: У одбрани Дрине су се показали радикалније, узели су оружје када је дошло до тога.

Др Шешељ: Некада су се показивали радикалнији једни, некада други. У време Карађорђа су били радикалнији Срби са друге стране Дрине, па су се раније дигли на устанак, али овде су мировали, овде су каснили 50 до 60 година, када је већ било касно и када је дошло до мешања великих сила и Аустроугарске у Босанско-Херцеговачком устанку. Има и лошијих искустава из Другог светског рата. Погрешно је свако инсистирање на таквој подели Срба. Има лошијих страна наше историје и са једне и са друге стране Дрине. Није истина само на једној страни. То нека политичари истражују или неки који су одавде дошли као ослободиоци у Србију 45 године. Има и таквих случајева. Да не набрајам те њихове комунистичке генерале који су у крви сопственог народа стицали еполете.

Водитељ: Када говоримо о еполетама, Ваша оцена вођења и тока самог исхода рата у бившој Босни и Херцеговини?

Грешке су скупо коштале

Др Шешељ: Срби су неспремни дочекали распад бивше Југославије. Та неспремност се највише огледала по питању Српске Крајине, али и Републике Српске. Неспособни генерали су се затекли на челу војске. Сетите се генерала Кукањца. Страшно је да један такав човек буде командант. Овај рат је створио млађе, способне официре, способне генерале и Република Српска има добре команданте. На сву срећу, успели смо да се отарасимо оних политичких комесара из Хан Пијеска који рата нису ни видели, али су вукли закулисне конце и уносили пометњу, увлачили војску у политичке обрачуне. Војска треба да буде строго професионална служба у одбрамбеној функцији друштва. Ја сам убеђен да Република Српска има такву војску.

Водитељ: Да ли смо могли и требали бити одлучиви када је већ дошло до рата?

Др Шешељ: Трпало је, али лако је бити паметан сада. Ја мислим да је направљена још једна грешка 1993. године када је дошло до рата између муслимана и Хрвата. Руководство Републике Српске, војска и режим из Београда били су склони да се праве споразуми и компромиси са Хрватима. То је била грешка. Трпало је тада тражити варијанту да се разграничимо са муслиманима, да им гарантујемо залеђину. Разграничили смо се и да крену да се обрачунају са Хрватима, да изађу на Јадранско море. Ово је све замајавање муслимана. Те треба им Брчко, те треба им коридор за Горажде. Шта ће им и Горажде и коридор? Њима треба излазак на море.

Водитељ: Први политичар од кога чујем ту варијанту, а то народ на улици прича. Зашто се толико афера дигла око Брчког? Зашто никада ниједна наша делегација не постави на тим преговорима питање што не иду у Неум?

Др Шешељ: Ја сам непрекидно ово понављао. Ја сам ово говорио 1993. године, јавно, али у разговору са неким функционерима Републике Српске итд. Знате, ту је направљена једна грешка и мислим да смо се тада могли лакше договорити са муслиманима него са Хрватима. Сада су и муслимани под америчком контролом више него Република Српска и потпуно су инструментализовани. Њихово руководство сада не води муслиманску политику, него америчку политику према Србима. Шта њима значи излазак у Брчко, ако ја у Земуну чекам бродове на Сави и не може нико да прође без неког договора. Сава не може бити међународна река док наша Влада не да пристанак на то. Она још увек није међународна река, јер није међународним уговорима регулисана. То им ништа не значи. Ако постигнемо споразум да могу да пролазе кроз Земун, онда ћемо постићи и споразум да им роба пролази кроз Брчко и да користе Луку. Може и кроз Зворник, може на разне начине. Значи, то је ствар споразума, а овако да избију на Брчко, шта имају? Ништа немају. А да избију на Неум, да избију на Јадранско море то је већ нешто друго. Мислим да би иницијатива нове Владе Републике Српске, после ових избора, требала да иде у том правцу, а на неки начин да идемо пропагандом и према муслиманима, да им објашњавамо шта би им сада требало бити интерес и шта смо спремни да се договоримо. Можемо и разменити неке територије. Нама је стало до Горажде, стало нам је до Креокача, да се та гранична линија смањи, да видимо шта је то њихово, да направимо те корекције, па да се онда они усмере на оно што је њихов егзистенцијални и витални интерес. То је излазак на Јадранско море, јер њихова држава без изласка на Јадранско море не може опстати.

Водитељ: Наше слушаоце занима Ваше мишљење и информација, на крају крајева, јер ипак медији колико пренесу, колико не пренесу, тренутно стање на Косову и може ли се превазићи и како криза на Косову?

Против тероризма без милости

Др Шешељ: Може се превазићи и она ће трајати док то буду желели Американци и западне силе. Они потпомажу албанске политичке партије сепаратистичког усмерења и они потпомажу албанске терористе. Наша полиција је успела да уништи још једну велику албанску терористичку банду код Дечана. Претходно је уништена ова банда Адема Јашарија у Дреници и ми показујемо да према терористима нема милости. Тероризам ћемо уништити у корену, а спремни смо на дијалог. Не дамо Косово из Србије и оквир за дијалог може бити само садашњи Устав Србије. Трећи статус од онога што прописује садашњи Устав Косово неће добити док постоји ова Влада Народног јединства.

Водитељ: Управо се стиче утисак како је ова Влада формирана да се нешто конкретније са српске и југословенске стране ради на Косову. Раније је све то изгледало некако јалово, бар за нас овде, можда и грешим.

Др Шешел: Овог пута није јалово. Видели сте да је полиција одлучна, офанзивна, да нема милости према терористима. Видели сте да водимо дијалог, али да смо на референдуму рекли да нема страног мешања, нема страног посредовања и тога се чврсто држимо. Покушај америчког амбасадора из Скопља да присуствује овим првим разговорима наши чланови делегације нису одобрили. Седео је у другој, суседној просторији. Може да добије информације, све шта је било, да разговара са ким хоће, али да он као неки фактор седи за истим столом не може.

Водитељ: Да ли постоји опасност од тих старих генерала, малопре поменути Кукањаца? До неке веће трансформације војске у Југославији није дошло и кадрови какав је био Кукањац има вероватно доста.

Др Шешел: Дошло је до извесне трансформације. Она још није завршена. Наша војска је ипак сада другачија у односу на ону какву смо затекли, без обзира на материјалну немаштину. Видели сте како ефикасно штити границу према Албанији. Ми имамо жртве и свака нам је жртва веома тешка, али су жртве минималне, поготово када их мерите са губицима албанских терориста. Граница је под нашом контролом. Запрепашћени су били експерти НАТО пакта како смо успешно те акције спровели.

Водитељ: Овде са баш пуно и не зна о тим жртвама на другој страни.

Др Шешел: Има их. Сада их је било много.

Водитељ: Иначе, када је војска у питању ту се увек знало полемисати, то је иначе апарат који је веома скуп.

Др Шешел: Али је неопходан и не може се без њега.

Водитељ: Знамо да је неопходан. Међутим, постоји једно размишљање. Приликом избијања свих ових већих ратова у последње време Српска војска се некако распадала. Први светски рат и херојска одбрана Колубаре и на крају повлачење преко Албаније. Други светски рат, распала се војска, грађански рат у Хрватској, Словенији, Босни и Херцеговини. Југословенска војска се распадала и остали су Срби да се групишу, да се налазе и сналазе и да бране то своје. Сада се иде на професионализацију војске да се не доживи поново то.

Др Шешел: У Првом светском рату српска војска се није распала. Она се организовано повукла преко Албаније. Појавила се као моћна војна сила на Солунском фронту и ослободила нашу земљу. У Другом светском рату војска се распала пре свега због хрватске издаје. Краљ Александар је правио стравичне грешке у односу на заједничку државу са Хрватима и Словенцима, што нас је упропастило, што нас је унаказило. Онда је свим студентским, официрима пр-

изнао чин више, а изазвао бес српских официра, јунака из Првог светског рата, лоше се опходио према ратним инвалидима итд. Ратни инвалиди су масовно просили после Првог светског рата. У Другом светском рату због те хрватске издаје војска се распала и није имала шанси. У овом периоду од 1991. године такође се војска распадала јер су на челу били комунистички идеолошки генерали, неспособни, а и било је много Хрвата и Словенаца који су издали. Видели сте колико је било пребега, колико су документације однели, војних тајни, колико је оружја издато, предато и слично. Ипак, сада имамо сасвим другачију ситуацију. Сада је војска ипак хомогена, чврста. Официрске плате су мале, има проблема са материјалним снабдевањем и све су то чињенице, али је војска неупоредиво другачија, неупоредиво боља него што смо је имали у последњих пола века.

Водитељ: Ипак када је у питању војска то је један слој људи који је увек имао привилегије, додељивана су им признања без икаквих критерија, а било је много заслужних људи у привреди, у институцијама установа које никада нису могле доћи до тако високог признања као обични официрчић...

Др Шешел: Сада нема привилегија. Сада бити официр значи бавити се једним врло тешким занимањем, припадати једној веома тешкој и опасној професији. Што се тиче тих одликовања, шта то значи делити одликовања, поготово када се деле шаком и капом. У једном тренутку Република Српска је почела тако да се разбацује...

Водитељ: Одликовани људи су у прошлом систему имали привилегије, брже долазили до станова, брже долазили до много чега...

Др Шешел: Јесте, ја сам против тога да се одликовања везују за привилегије. У Савезној скупштини смо водили

једну тешку политичку битку јер смо се залагали за укидање свих претходних привилегија на основу одликовања. Мора и у Републици Српској то да се мења.

Водитељ: Не говорим ја само о Југославији.

Др Шешел: Треба укинути и овај Сенат, јер не знам каква је његова сврха, каква је његова улога? Ово је смешно да сенатори долазе из Београда, из Подгорице и да паметују. То је један скуп орган.

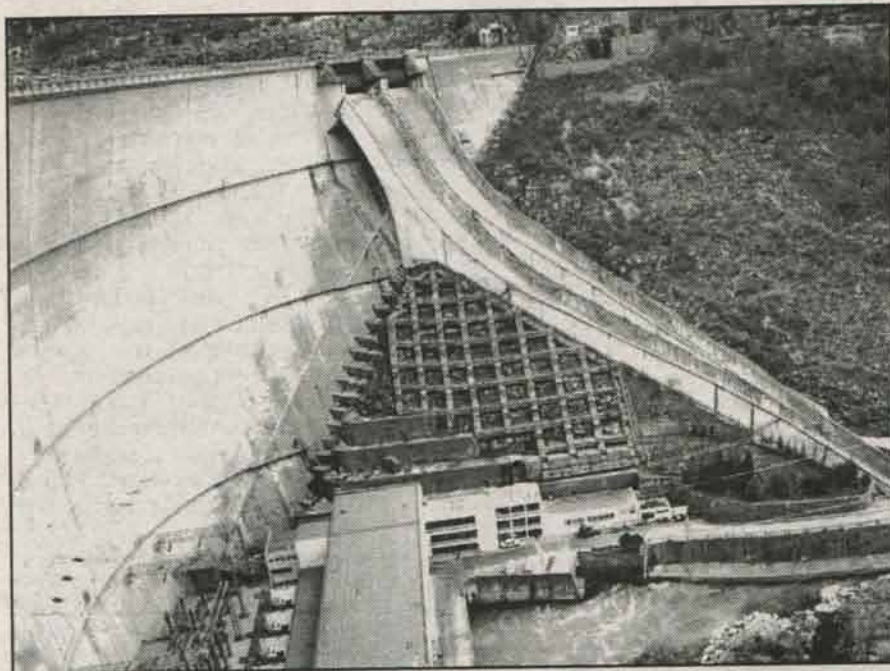
Приватизацијом против сиромаштва

Водитељ: Господине Шешел, Ви сте и потпредседник Владе Србије. Једно животно питање које се намеће овде народу у Сребреници. Наиме, Ви знате, информисани сте преко своје испоставе Српске радикалне странке у каквим условима народ живи, упознати се са материјалним тешкоћама, да не кажемо бедом. На другој страни, поједине фирме, југословенске, као што су „Трепча“, „Зорка“, ХЕ „Бајина Башта“, дугују значајна средства сребреничкој привреди. За Сребреницу веома значајна па и шире богами. Можете ли Ви као потпредседник Владе и као човек да утичете на то да се бар делимично та дуговања почињу смањивати.

Др Шешел: Не могу никако да утичем јер су све то фабрике које немају новца, немају од чега да врате. Не могу да исплате ни минималце својим радницима. А, Влада Србије не може да њихове дугове преузима. То су фабрике из друштвеног сектора. И ми припремамо сада приватизацију тих фабрика. И ако буде среће да нађемо стране партнере, да им то продамо, то ће бити онда начин да те фабрике исплате дуговања и фирмама из Републике Српске. Или да имају акције а те акције ће много вреде-

Влада Србије: припрема се убрзана приватизација фабрика

Хидроелектрана Требишњица: велики потенцијал Републике Српске

ти ако дођу страни партнери. Ако странци преузму а рецимо Сребреница има 10 одстоакција, фирме из Сребренице, 15 одсто нека друга фирма итд. онда скаче вредност тим акцијама, онда је то вредније и од новца. Знате, то је једина варијанта да се то регулише. Иначе, из ових фабрика можете носити опрему, шта да радите с њоме, не можете ништа. Нема начина. Нема пара. А не раде ништа. „Зорка“ је у тешкој кризи и даље, „Трепча“ у тешкој кризи, „Трепча“ уопште не ради.

Водитељ: Иде се на отварање линије Бајина Башта ...

Др Шешел: Хидроелектрана није, али треба тражити варијанту кроз испоруку струје. Добра хидроелектрана производи струју, али се струја продаје испод цене коштања. Тако да зараде нема. Е, сад треба видети ту варијанту и са Владом Републике Српске да се дуговања хидроцентралне кроз испоруку струје можда надокнаде.

Водитељ: Или на неки други начин.

Др Шешел: Да, у сваком случају решење се мора наћи.

Водитељ: Надам се да ће представник Српске радикалне странке из Сребренице са Вама бар покушати да део ових питања регулише, ако ништа онда са овим фирмама које имају нешто пара.

Др Шешел: Фирме које имају нешто пара морају да плате...Бајина Башта нема. Ја Вам кажем, ево, „Електропривреда“ је у критичној ситуацији. Тражили су поскупљење струје од 30 одсто, дозволили смо само 9,5 одсто. Немају за ремонт.

Водитељ: Али имају, за плате.

Др Шешел: Па, за плате имају, али и они касне са платама и нагло су им спале плате уназад годину-две дана. Ви знате за то? Они су некада имали највеће плате.

Водитељ: То је познато.

Др Шешел: У последње две године и они су пали на ниво три просечне

плате. Немају тих пара али можемо да нађемо варијанту да се то пребије, да се испоруком струје то надокнади, или некако другачије. Јер, Републици Српској сада треба струја. Треба Федерацији струја. Може да се прода преко Републике Српске...

Водитељ: Ми не продајемо струју, још увек имамо вишак.

Др Шешел: Немају сви делови Републике Српске.

Водитељ: Да, али глобално некако је увезан тај енергетски систем Републике Српске.

Др Шешел: Из Херцеговине се продаје углавном Црној Гори, али не можете из Херцеговине пребацити струју у ове делове Републике Српске.

Водитељ: Може.

Др Шешел: Може, али ... у претходној Југославији.

Водитељ: Како гледате на хапшења Срба. Ево, имамо најновије и ових дана, и најаве да ови странци поново наговештавају долазак у Сребреницу по том питању - хапшења Срба.

Др Шешел: Ми немамо начина да то спречимо. Практично Република Српска је пред капитулацијом. Али, Срби треба себе да очувају, да буду опрезни, да буду солидарни, а кад покушају једног да ухапсе треба остали да се окупе, да спрече одношење, одвођење итд. А, тамо где бар не ангажују велики број полицајаца или војника, где не ангажују велике снаге становништво само може спречити. Најгоре је то што се унапред не зна кога ће покушати ухапсити а кога неће. Али, има случајева и са неким нашим истакнутим борцима из овог рата да су покушали да их ухапсе. Ви знате у околини Сарајева, па се народ брзо окупио и спречили су хапшење. Тако да овде људи треба да буду солидарни. То је најважније. Ако су људи солидарни онда имају шанси да се одупру.

Водитељ: Господине Шешел, хрпа писама наших гледалаца је стигла. Број телефона је 186-235, телефон звони, и да пређемо сада на питања, можда мало да убрзамо, ево питање једног слушаоца - шта мислите о Биљани Плавшић и Додику.

Др Шешел: И Биљана Плавшић и Милорад Додик су ми политички противници. Желим да их политичким средствима победим. Значи, да их оборим са власти и да на власт дођу представници Српске радикалне странке. То мислим о њима.

Водитељ: С обзиром да је Српска радикална странка узела 35 одсто гласова на локалним изборима, још увек није узела учешће у подели, да ли знате који је начин да се подела изврши?

Не пристајемо на страну мешање

Др Шешел: Ми смо постигли договор са Српском демократском странком о подели власти. Умешао се спољни фактор, Умешао се ОЕБС и спречио. Они су покушали да нам наметну и муслимане у извршну власт, то је општинска влада и ми нисмо хтели. Не би имали ништа против да су то неки муслимани који су држављани Републике Српске, који су остали овде да деле судбину српског народа. Било их је и који су се борили у овом рату у Српској војсци. Ви знате за те случајеве, поготово у Семберији... Било их је међу нашим добровољцима.

Водитељ: Читаве чете, да.

Др Шешел: Међу нашим добровољцима, али да нам доведу представнике странке Демократске акције, која је главни кривац што је уопште дошло до овог рата и да будемо са њима у коалицији - то не долази у обзир.

Водитељ: Шта господин Шешел мисли о одласку Срба у иностранство, пита Роса Цекић?

Др Шешел: Ја мислим да људе тера мука и морају да иду у иностранство али ја бих саветовао да се не иде, да се издржи ово. Знам да је тешко, знам да је велика беда, знам да је малтене глад, али треба издржати. Знате, то што оде у иностранство то се изгуби, изгуби се и српска национална свест и људи се претворе у машине. Може тамо и да се обогати али шта му значи то материјално богатство, то вам је као да живите у целофану. Обилазио сам ја те Србе који живе и у Канади и Америци и Аустралији и практично живе у кућама од картона, духовни живот је никакав, окупују се обично суботом и недељом око цркве и то је све. Сасвим је другачији начин живота. Убије се душа у човеку.

Водитељ: Већ постаје топло у студију. Ми ћемо да наставимо са питањима наших гледалаца. Шта је са таблицама, зашто нам наплаћују путарину и то у маркама. Марку продају по 7 динара. Пита Маринковић Здравко. Не знам да ли сте у току.

Др Шешељ: Постоји један пропис који није промењен. По том пропису једна тарифа се плаћа на друмовима где се наплаћује путарина за аутомобиле са нашом регистрацијом а друга тарифа за аутомобиле са страном регистрацијом. Значи, шта је наша регистрација. Регистрација Савезне Републике Југославије и регистрација Републике Српске. И, сада било које возило из Републике Српске да уђе са овом претходном регистрацијом Републике Српске не плаћа путарину. Када се појави са регистрацијом Уније Босне и Херцеговине онда се не зна да ли је из Републике Српске, да ли из Федерације, а пошто нема никаквог међународног уговора плаћа се као страна регистрација. Када Србин живи у Немачкој и дође са возилом стране регистрације такође плаћа путарину на овај начин, у девизама. Овде се решење наравно може изнаћи, али када ми нисмо у стању са Унијом ни да ратификујемо споразум о двојном држављанству а камо ли...

Водитељ: Хрвати су то урадили...

Др Шешељ: Нису урадили. И Хрват кад дође у Хравстску са овим регистарским таблицама плаћа као за страну регистрацију на аутопуту. Али, нису прихватили да ставе ове регистарске таблице. Нисам ја крив што је Влада Републике Српске прихватила. Мислим да се ту могао...

Водитељ: Они су...

Др Шешељ: Ово није по Дејтонском споразуму, и да су и Срби ту пружили отпор не би ту могли ништа да учине. Али, шта се сада дешава? Сада српска полиција не да возилима да изађу из Републике Српске ако немају нову регистрацију.

Водитељ: Докле ће лидери странака испирати мозак јадном народу који је два саставља крај са крајем.

Др Шешељ: Па, могуће је и овако тумачити, али политичке странке су врхунски домет демократије и парламентарни политички систем. Можда ми испирамо мозак народу, али историја и цивилизација није успела да нађе неки бољи облик остваривања политичког процеса.

Водитељ: Да ли је господин упознат сада са прошлошћу господина председника Радикалне странке, ово питање може да се односи и на...

Др Шешељ: Нисам никада чуо да постоји било шта лоше у тој прошлости, председника Радикалне странке ваљда у Сребреници?

Водитељ: Недовршено је питање, да ли се мисли на Сребреничину или на Радикалну странку Николе Пашића или не знам на кога, недовршено је. „Недозвољавате сарадњу радикала у извршној власти са муслиманима, а дозвољавате трговину господина Ристића са муслиманима иако знамо да увек политика иде испред трговине“ бивши члан....

Трговање без предрасуда

Др Шешељ: Ако Раденко Ристић тргује са муслиманима убеђен сам да извлачи неки профит из те трговине. Основни смисао трговине је зарада, про-

фит, је ли тако. И, претходно сам се у емисији заложно да се што боље трговачке везе остварују са Федерацијом. Да од тога имамо и једни и други користи. Трговина је економија. Али, овде да нам дођу људи који живе у Федерацији и да долазе једном месечно да би владали над српским народом, то ми не прихватамо. Значи, политичку коалицију нећемо. Нећемо никакву политичку коалицију. Али да тргујемо хоћемо са сваким чим имамо интереса да тргујемо. Хоћемо и са Шиптарима да тргујемо. Хоћемо и са Хрватима да тргујемо, са сваким ко жели да купи нашу робу под условом да ми из те трговине извучимо зараду, или да ми од неког купимо одређену робу, па да из тога извучимо зараду. Мисао трговине је остваривање зараде, профита.

Водитељ: Профита, нормално. Ви сте поборник укидања границе између Републике Српске и Југославије. Она је сада врло тврда. То Републику Српску

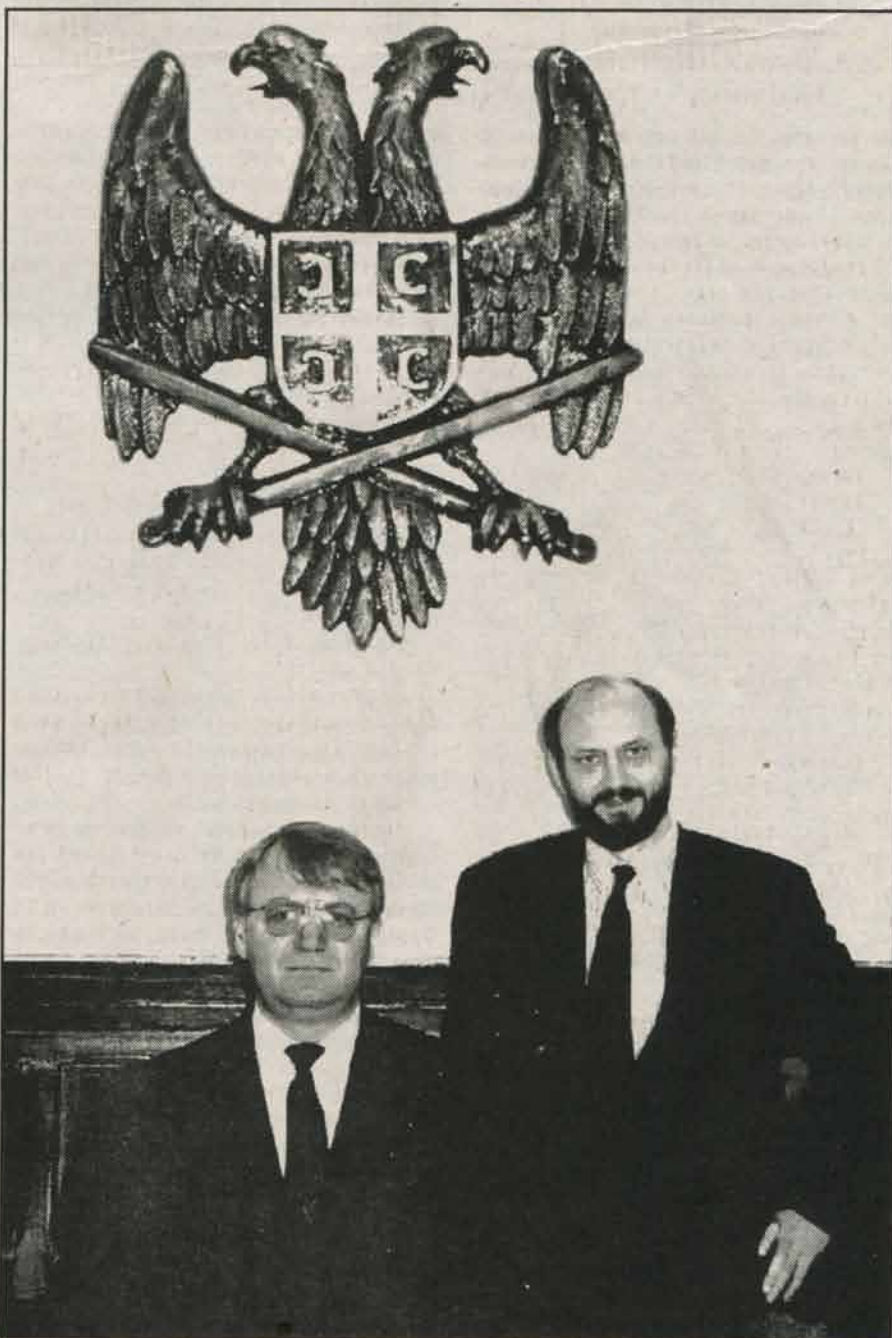
упућује на муслимане - констатација једног нашег гледаоца.

Др Шешељ: Ја немам могућности да извршим ревизију Дејтонског споразума. У време када је потписиван био сам његов жестоки противник. Сада је Дејтонски споразум за нас фактичко, затечено стање. Али, све што буде у мојој личној моћи и моћи Српске радикалне странке да се неутралише граница на Дрини ми ћемо учинити.

Водитељ: Може ли у Сребреници да се сазове и заседа стара скупштина и стари извршни одбор док се не изврши имплементација локалних избора?

Др Шешељ: Колико ја знам стара скупштина не може да заседа али би стари извршни одбор морао да заседа и стари извршни одбор је као влада. Његов мандат престаје избором новог извршног одбора.

Водитељ: И раде тако. Шта мислите о Караџићу и Биљани Плавшић?

**Увек
на страни прогоњених**

Др Шешел: Караџић је несумњиво истакнута историјска личност Српског народа. Има велике заслуге. Ја бих имао извесне примедбе, извесне критике али их ја нећу изговарати јер је сада Радован Караџић прогоњен. Њега траже, да га ухвате, да га ухапсе, да га изведу пред Хашки трибунал. Док је он прогоњен може с моје стране само имати подршку, солидарност, помоћ, супротстављање том прогону. А, историја ће свакоме одредити праву меру, историја ће приказати свакога у правом светлу - шта су заслуге, шта су грешке, шта су недостаци итд. Што се тиче Биљане Плавшић рекао сам.

Водитељ: Да, ако се тај спреш можете бити политички саборци или противници, је ли?

Др Шешел: Ко?

Водитељ: Ви и Караџић.

Др Шешел: Никад нисмо били противници у правом смислу речи. Били смо сарадници, сарађивали смо по многим фазама овог рата, постојао је стратешки савез између Српске радикалне странке и Српске демократске странке по питању одбране западних Срба и српских земаља. Деловали смо као опозициона политичка партија у унутрашњем политичком животу, критиковали власт за све оно што је било лоше. Ви се сећате наших критика. Многи су министри смењивани после тих наших критика итд.

Водитељ: Овај разговор је ипак омогућио председнику Општинског одбора СДС-а Сребренице, који није прихватио глас муслимана и одбацио притиске муслимана, међународне заједнице и Владе Републике Српске, констатацијом.

Др Шешел: То је добро што се десило у Сребреници само има читав низ примера у Републици Српској да су општински одбори из Српске демократске странке прихватили да им наметну муслимане као коалиционе партнере. Ево, рецимо, у Власеници, па смо се ми повукли из власти. Па, у Вишеграду, где смо се повукли, па у Бијељини. Ми смо све повукли. Ми нећемо. Они су пристали и са својим бившим отпадницима и са странком Демократске акције. Ми нећемо.

Водитељ: Шта ако Међународна заједница затвори Радио Телевизију Сребренице због вишка демократије, пита један гледалац?

Др Шешел: Зато је потребно да се у што више општина, што већем броју, отварају локалне радио и телевизијске станице, да они не могу буквално све затворити. Ако једну затворе онда је треба преселити на неко друго место. Када је реч о локалним радио и телевизијама ту је лакше и по питању предајника. Мањи су предајници. Јефтинији су. Лакше се измештају, лакше се сакривају итд. Једноставно, треба се супротставити. Ако ће нас прогонити због онога што мислимо и онога што кажемо, каква је

онда то демократија на делу. То је онда отворени фашизам, тоталитаризам.

Водитељ: Али... ту да живе.

Др Шешел: Ја ћу можда доживети још више пута у животу, али ја нећу попустити. Нећу никад попустити. Нисам попустио ни онда када је било најтеже, када је било готово безизгледно. Знате, када сам први пут осуђен на осам година затвора, сви су мислили да ћу скончати на робији. Нико није могао ни сањати да ће тако брзо пропасти комунизам.

Водитељ: То су били почеци демократизације...

Др Шешел: Сад је већ другачије. Сада неке перспективе постоје и када човека ухапсе и кад га привремено онемогуће, кад га блокирају, ...

Водитељ: Молим др Шешела да ми одговори да ли је тачно да је донешена одлука о даљој деложацији било кога, међутим, министар здравства, за избегла и расељена лица у Сребреници, поред тога упорно настоји да избаци човека, хероја из гарсоњере. Можда им хероји више нису потребни, госпођа Зора пита?

Др Шешел: Ми смо против било какве деложације. У Бијељини смо се као странка и директно супротстављали, одржали чак и демонстрације, и наш председник Извршног одбора Мирко Благојевић је штрајковао главу и спречили смо поприлично те деложације Срба. Оне се негде дешавају. Чуо сам да се дешавају у Требињу. Нисам чуо за случај Сребренице, али треба да се супротставе и политичке партије и грађани, да не дозволе ничије избацивање. Ако онај ко није дошао на ред мирно посматра како његовог компију избацују из стана, срећан што нису дошли код њега онда ће и њега иста судбина задесити. Ако су људи солидарни, ако у целој згради не дају нико да буде избачен, онда нема те власти која ће успети да их поизбацује.

Водитељ: Зашто преко 20 година не примају да се ради код Војске?

Др Шешел: Не разумем то питање.

Водитељ: Вероватно је неко ограничење до 27 година да примају. Да прескочимо то питање. Да ли вам је познато да Српска радикална странка нема просторије за одржавање састанака?

Др Шешел: Па, имамо једну канцеларију у Сребреници а надамо се да ће општинска власт решити тај проблем и да ће нам допустити да користимо општинске просторије за састанке.

Водитељ: Да ли је за ову странку двојен иједан динар?

Др Шешел: За Српску радикалну странку? Прошле године за изборе уплатили смо свим општинским одборима извесну суму новца. Мислим да је то било веома мало. Од 500 до можда 5000 динара, зависно од величине, општински одбор у Сребреници је добио 5000 динара, а у малим општинама су почели од 500 динара, Српско Горажде или тако мале општине. Ми више новца једноставно нисмо имали. Гледаћемо и ове године да помогнемо све своје општинске одборе. Опет ће то бити мале суме, тек толико да људи имају за бензин и дистри-

буцију добављеног материјала.

Водитељ: Српска радикална странка у наредним изборима неће имати већи утицај на изборима због несугласица у странци - да ли Вам је то познато. То је већ одговорено.

Др Шешел: Мислим да смо ми све могуће несугласице на време разрешили, елиминисали и да ћемо на изборима имати још боље резултате него прошле године. Ми много, много инсистирамо на страначкој дисциплини и онај ко крши страначку дисциплину не може да остане у нашим редовима. Погоотово онај ко се огреши о програм, о страначку политику, ко изда, ко се приклони другим странкама, српским непријатељима, српским противницима, тај не може да рачуна да остане у Српској радикалној странци.

Водитељ: Примичемо се крају нашег данашњег разговора. Ево, разговарамо скоро пуна два сата. Случајно је за крај остало. Стојанка и Славка шаљу подршку Српској радикалној странци, а председнику др Војиславу Шешелу посебне поздраве.

Др Шешел: Захваљујем Стојанки и Славки.

Водитељ: Господине Шешел, ево још једно питање и да завршимо наш данашњи разговор. Проблем наплате електричне енергије у Сребреници - шта мислите о томе?

Др Шешел: То је проблем који постоји и у Републици Српској и у Србији и у Црној Гори. Народ једноставно у овој оскудици и беди нема пара да плати струју, а Електропривреда реагује некада и брутално па иде на искључења. Мислим да треба налазити неко решење и са општинским нивоима власти. Прво, треба породице палих бораца ослобађати рачуна за струју до извесног нивоа, да се пропише колики је то минимум који треба да буде бесплатан, онда породице инвалида, а да треба водити рачуна о породицама из којих нико није запослен, не прима плату, да им се на неки начин олакша то плаћање или одложи до неких бољих времена. Али, то је сада једно конкретно питање за које треба тражити конкретно решење. Не могу ту да се поставим као ...

Водитељ: Да, то је питање Владе и Електропривреде. Господине Шешел, с овим би исцрпили наша данашња питања. Емисију привођемо крају. Хвала Вам на гостовању. Надам се да ово неће бити последњи пут.

Др Шешел: Ако не дођу окупатори да однесу опрему.

Водитељ: Неће. Бранићемо је. Желимо пуно среће Вама и Вашој странци и у животу и на предстојећим изборима.

Др Шешел: Хвала.

Водитељ: Поштовани гледаоци и слушаоци Радио Телевизије Сребренице овим завршавамо наш данашњи разговор са господином Војиславом Шешелом, председником Српске радикалне странке и потпредседником Владе Србије. До виђења и останите уз наш програм.

СВЕ ЗА СРПСТВО
А СРПСТВО НИЗАШТА!